

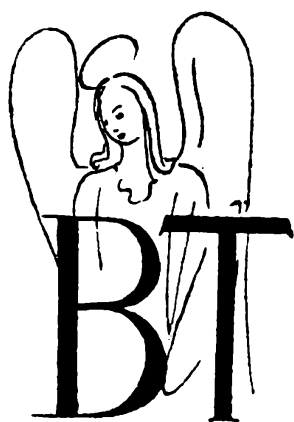
ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

*

REDAKTOR P. FERDINAND POKORNÝ

GRAFICKÁ ÚPRAVA FRANTIŠEK BÍLKOVSKÝ

ROČNÍK 61 (1945—46)

OBRÁZKY

M. Aleš Fr. Bílkovský R. Brun K. Dostál
M. Ehlerová - J. Flori M. Flori F. Hlaví
F. Hořava Sláva Hrabětová J. Kachlík - C. Kotyšan
J. Marek St. Menšík J. M. Najmr Fr. Süsser
M. Šlezarová - R. Zemánek O. Zemina.

Obsah

BÁS N Ě:

<i>O. F. Babler:</i>		<i>Svatava Housková:</i>	
Mladík s koněm rozmlouvá (<i>ruská národní</i>)	25	Pozdrav	35
<i>Jan Bareš:</i>		Svatému Mikuláši	66
Moudrá panenka	225	<i>K. Hroch:</i>	
<i>Cyril Berka:</i>		Brouček ve vaně	40
Anděl Páně	160	Hoř, ohníčku	25
Dětská říkanka	17	Husopaska	6
Heslo	136	Kreslení	52
Chrám	60	Na louce	21
Maria	177	Otázky a odpovědi	8
Můj hrob	34	<i>Jan Karník:</i>	
K sv. andělu strážci	160	V čase postním	171
Svatý Josef	136	Stromy a děti	179
Tři hvězdy	5	<i>L. Kolářová-Štorková:</i>	
Zvony v den sváteční	159	Z našeho gratulanta	147
<i>Karel Doubravský:</i>		<i>A. M.:</i>	
Cvrček houslista 79, 117, 144, 163, 183,	208	Náš tatíček	179
Jak děti zahřály Ježíška	92	<i>Klema Ptáčeková-Pilátová:</i>	
Jede rytíř	118	Na palouku	116
Nahluchlé tetky	120	Naše políčko	162
Roráty	87	Podzimní loučení	53
Velkonoce	155	Sluníčko	143
Velkonoční vejčka	155	Svoboděnka	37
V předjaří	134	Ukolébavka	108
<i>E. Elpl:</i>		Ušáček	181
Leden	101	Včeličky	181
Malá hospodyňka	166	Velikonoční zvony	162
Podzim	36	Vlaštovičky	36
Sanice	99	Zrána v lese	203
Sněhulák	99	<i>J. V. Sládek:</i>	
Škola	4	Slovanská lípa	67
Vánoce	83	<i>Dr. Tomáško:</i>	
V osvobozené vlasti	9	Naše milé Jezulátko	106
<i>O. E.:</i>		<i>Fr. Unger:</i>	
Strážní andělé	197	Pampelišky	206
<i>M. Holková:</i>		<i>V. M. Vlček:</i>	
Sbohem, školo	209	Svatý Václave	3
		<i>Prokop Zaletěl:</i>	
		Práce	119

POVÍDKY A POHÁDKY

<i>O. F. Babler:</i>		<i>J. K. Baby:</i>	
Dívka a vlaštovička (<i>francouzská národní pohádka</i>)	18	Šedý orel	58, 84, 122
Dva kosi (<i>srbská lidová bajka</i>)	50	<i>C. Berka:</i>	
Chudoba a pokora vedou donebe (<i>leg.</i>)	172	V národním kroji	220
Lužická lidová pořekadla	22	<i>O. V. Buráň:</i>	
Pěkné počítání (<i>srbská nár. pohádka</i>)	26	Odměna tříkrálová	112
Pivo trpaslíků (<i>dánská nár. pohádka</i>)	161	<i>Fr. B. Děřda:</i>	
Rybí hlavy (<i>ruská národní pohádka</i>)	56	Medvěd a myška	221
Sklenička Matky Boží (<i>lidová legenda</i>)	131	Pozdní návštěva	77
Turkmenské národní hádanky	30	<i>K. Doubravský:</i>	
Vlk a beran (<i>polská lidová bajka</i>)	51	Když přijdou dědečkové	148
Zachránění poutníci (<i>francouzská lidová pověst</i>)	160	O líném čeledínu	204
Havran a sup (<i>černošská bajka</i>)	204	<i>M. Dvorská:</i>	
		Jedly jste, děti, vtípnou kaši	196

E. Elpl:		Jar. Michal:	
Pán Ježíš a květiny	185	Anděl strážný . . .	54
Třešeň	210	O čtyřech strážcích	17
E. Filip:		Zlatý déšť	180
Pověsti o kříži „u mlýna“	137	F. Novotný:	
A. Gajdoš:		Kmotr rak	75
Vůl . . .	135	F. Pokorný:	
Drahomíra Gajdošová:		Dobrá skrýše	188
Pohádka o červené kuličce	12, 44, 88	Chlapec v koncentráku	48
M. Holková:		Píseň v noci . . .	71
Netřesk	142	Setkání s vlkodlaky	19
Olga Horáková:		Útok v močálu	164
Ministrant Karlík	41	Zápas s hroznýšem	222
K. Hroch:		Živé torpedo	132
Frantíkova křídla	23	Klema Ptáčková-Pilátová:	
F. Jančík:		Blaňáček	140
Ptáček přiletěl	184	Jarabáček . . .	155
Josefis:		O kouzelném bělouši	80
Jiřina	5, 38, 68, 100, 145, 169, 190, 214	Pohádka o bílé hůlčičce	121
R. F. Jura:		Šotek neposlucha .	212
Zlaté pohádky	111	Vládovo velikonoční vajíčko	167
St. Ju:		M. Rodová:	
Stanice tygrů	114	O svatojanském broučku a o mrave-	
VI. Kluská:		nečku	207
V loutkovém divadle	187	J. Sahula:	
L. Kroupová:		Sobecký chvástal	158
Pohádka o matčině srdci	178	M. Šlézarová:	
Pohádka o smutné princezně	109	O statečném Janíčkovi	22
Pohádka o vzniku kočiček	138	O. Vrchotová:	
Josef Kubálek:		Křížová cesta	159
Naše myška a její přátelé	186	Malý partyzán	157
L. Kulička:		E. Zvěřina:	
Osel, liška a lev	52	Jak Jaroušek honil zajíce	57
Kyas:		Zdánlivý blahobyť	11
Kovář a čert (lužická pověst)	53		

ČLÁNKY POUČNÉ:

J. B.:		E. Masák:	
Vzácná jubilea . . .	130	Pozdrav a rozloučení	2
Dr. Karel Skoupý, biskup brněnský	202	Dr. J. M. Mouřinovský:	
J. K. Baby:		Slunce	173
Naši kněží v anglické armádě	127	F. S. Podlucky:	
Cyril Berka:		Ó vítěj, Panno Mari	182
Jeník jde k svátosti pokání	139	Jos. Vaňáček:	
Jeník u stolu Páně	154	Černé umění - knihtiskařství	193, 219
Náš letní kalendář	205	Desatero ministrantů	196
Pán Ježíš vstoupil na nebesa	196	2. III. 1946	98
Prosebné čili křížové dni	182	V ráji tučňáků . . .	106
Sv. Jan Nepomucký	178	Hrdinný mučedník za víru sv. Tomáš	
J. Kachlík:		Morus . . .	211
Nejrozsáhlejší hradní zříceniny	69	Křesťanský otec Damián . . .	27
Osvobozené hory	10	Vítek Fontgalland, miláček Ježíšův a	
Po stopách dávné minulosti	56	Mariin	195
Větrný mlýn	26		

R Ů Ž N Ě:

Junácká stezka	28, 61, 93, 125, 174, 197,	Děti se smějí	29, 63, 95, 127, 151,
Euch. kroužek .	82, 119, 139, 154, 187,	Vysilač	126, 151, 175, 199,
Hádanky	32, 64, 96, 128, 152, 176, 200,	Tečkovky	30, 63, 95,
Filatelie	30, 62, 95, 126, 150, 175, 199,	Skrývačky .	126
Drobné zajímavosti	31, 62, 94, 150, 198,	Medvěd muzikant	127
	225		

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

Ročník 61.

Číslo 1.

Pozdrav a rozloučení

Po čtyřleté přestávce, zaviněné tvrdým zásahem cizí moci, vydává se „Anděl Strážný“ jako nejstarší český časopis pro křesťanskou mládež znovu na svou pouť, zahájenou již r. 1881. Mnozí z těch, k nimž promlouval naposled, zatím dospěli v tvrdé škole hrozně války a rozešli se za svým životním povoláním. Vyrostli zatím i tehdejší malí školáčci, a jistě dosud rádi vzpomínají, jak na stránkách milého „Andílka“ prvně zkoušeli své nedávno získané umění, doplňovali okleštěnou četbu školních učebnic a učili se milovati dobrou českou knihu, ve válečné době tak vzácnou i drahou.

K nim se nyní vrací „Anděl Strážný“, opět vzkříšený a novými silami osvěžený, aby ještě dokonaleji plnil své poslání. A nepochybuji, že se pod jeho ochranná křídla shromáždí ještě početnější zástupy českých dětí, které zatím naplnily školní síně a dychtí po dobré, zušlechťující četbě.

Na tomto přelomu nové doby vzdal jsem se vedení „Anděla Strážného“, jež jsem převzal právě před čtvrtstoletím (1920), abych se mohl více věnovati vlastní své práci. Ujala se ho mladší, ale zkušená již ruka nového redaktora.

Při odchodu vzpomínám vděčně všech svých tak četných a pilných spolupracovníků i horlivých šiřitelů našeho časopisu, zvláště z kněžských, učitelských a studentských řad! Vzpomínám rád na ty statisíce malých i větších čtenářů a zejména nadšených luštitelů hádanek, pro něž jsem dle svých sil a vždy s láskou pracoval, posilován jen vědomím, že je to nenáročná, málo uznávaná, ale přece jen krásná služba těm, kteří jsou nejbliže Srdci Páně a v nichž jest i naděje a budoucnost našeho národa.

A v duchu pozdravuji radostně i nové, bohdá stále rostoucí a vnitřně sílící družinky a družiny mladých našich čtenářů ve všech krajích naší krásné svobodné vlasti! Vzkříšený „Andílek“ bude je jistě, stejně jako v minulých desítech, učit

za vlast se m o d l í t,
pro vlast p r a c o v a t a bude-li třeba,
za vlast i — b o j o v a t !

EMANUĚL MASÁK,
bývalý redaktor Anděla Strážného.

SVATÝ VÁCLAVE

Českou vlastí radost letí,
národ vroucně toho světí,
jenž jej k nebi zve.

V palácích i stínu chatky
zní dnes slavně zpěv ten sladký:
Svatý Václave!

Kníže svatý, moc Tvá chrání
v nebezpečí pevnou dlaní
všechny věrné své.

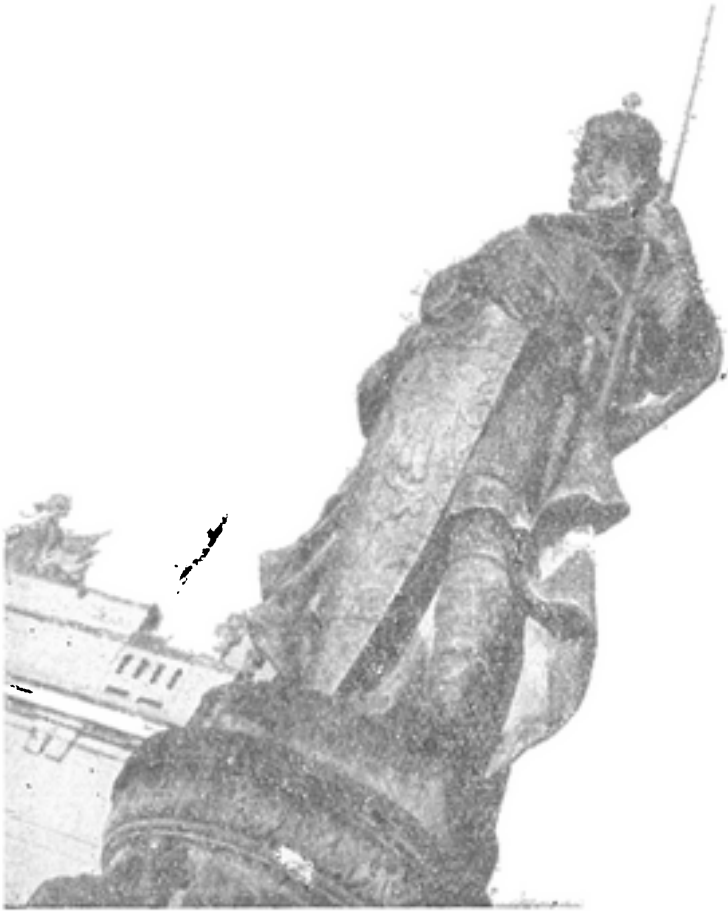
Přijmi vroucí úctu naši,
slyš, jak k nebi zpěv se vznáší:
Svatý Václave!

Ó, stůj při nás jako dříve,
vyslyš prosby úpěnlivé,
svatý Václave!

Víra štítem, láska zbraní,
vypros Boží požehnání,
svatý Václave!

Nad českými poli, luhy
bdí vždy v záři míru duhy
oči laskavé.

Na svém oři stůj nám v čele,
Ty jsi náš, my Tvoji cele,
svatý Václave!

Svatý Václav na pražském hradě.

Foto arch. M. a V. Chalupníčkovi.

Báseň ze sbírky „Bílá slova“, Kutná Hora.

Milé děti,

po přestávce, vynucené válkou a našimi nepřáteli, přichází k Vám znova

ANDĚL STRÁŽNÝ.

Čtěte si v něm pilně! Najdete v něm příklad a poučení, jak byste se staly hodnými a poslušnými dětmi a líbily se Bohu a lidem. A modlete se za svou vlast, za její blaho a svobodu, budete jednou jejími občany, jste zárukou její šťastné budoucnosti.

Pozdravuji Vás a žehnám Vám

Dr JOS. KRATOCHVIL,
kapitulní vikář.

Edv. Elpt:

ŠKOLA

Minul prázdnin krásný čas.
škola zve nás k práci.
osvěžení pospěšme
do ní,žačky,žáci!

Budeme se učit
svědomitě, pilně.
Ó, jak bude veselo.
rušno v školní dílně!

Jako v hnízdě ptáčata,
tak tu budem spolu.
zůstaneme druhý si
ve štěstí i bolu.

A to nejen ve škole,
ale také v žiti,
vždyť na jednom záhoně
vyrostlé jsme kvítí.

Kreslil Fr. Bílkovský.

Cyril Berka:

Tři hvězdy

Modle Boží, strážce můj,
rac vřelou byl ochránce můj.

Tvůj posvátný kříž

Boží Srdce,
po celý rok zdobiti chceme
květy zbožných srdcí svých.
Jen vždycky dávej
pravé světlo rozumu
a rosu milosti své duši naší,
abychom dle nebeského učení
Tvého také konali!

Maria,
Rodičko nad hvězdami
s Jezulátkem,
ke které jako k nejlepší Matičce
oči své pozvedati budeme,
při dle našem
nám rad a pomáhej!

A Ty, Strážný Andělku,
cestu dobrou a krásnou nám ukazuj,
po ní nás veď a nás ochraňuj!

JIRINA

JOSEFIS.

1.

Není nic krásnějšího nad prázdniny, prožité na vsi, kterou vroubí se všech stran lesy a protéká jí stříbrný potůček.

Děti, v Hejnovicích žily opravdu jako v pohádce. Byly právě prázdniny, zlaté časy, kdy nemusely chodit do školy. Sotva ráno vysvitlo slunečko, už vstávaly, lehounce se oblékly, nasnídaly a hajdy do lesa. Maminky je neuviděly až zase v poledne u oběda. Přinášely jim houby, borůvky, jahody, a měly obrovskou radost, když je matky za to pochválily. Po obědě zase dlouho doma nezůstaly. Volal je potůček, kterému říkaly „Bubláček“. Rády se v něm koupávaly. Voda v něm byla čistounká, písek na dně jemný, břeh podél něho zeleňounký a pěkně s kopečka, že se po něm daly pěkně válet sudy. V tom se dobře vyznali kluci. Skutáleli se jak hruška a žblunkli rovnou do vody jako kapr. Nedivme se, že takové krásné místočko vábilo všechny děti ze vsi ke koupání. Ovšem, větší děvčata byla na tom hůře než hoši. Každá holčička musela pomáhat mamince po obědě umývat nádobí a zamést kuchyňku, po případě ještě i jinou práci, a pak teprve mohla jít za dětmi. Však se jim hoši za to smáli. Sotva přišly dívky k vodě, už na ně kluci volali:

„Tak co, kuchařinky, nepřipálily jste vodu? Kolik talířů jste rozbily při utírání?“

Karel Hroch:

Husopaska

*Večer se naklání, stíny se dlouží,
děvčátko v dřeváčkách do dále touží.*

*Do dále za hory, za černé lesy,
tam ještě na kopcích zámky jsou kdesi.*

*Zámky jsou ze zlata, komnaty rudé,
do nich se vkrádají sny dívky chudé.*

*Husy jsou zvědavé, zvedají hlavy,
pasačka vidí, jak cválá kůň plavý.*

*Na koni hrdina svěží jak kvítí.
Škoda — sen utekl, rosa se třpytí.*

*Večer se naklání, stíny se plouží.
Domů, haj, husičky, cestou i louží!*

Když se zlobily, smáli se jim ještě více, poprat se s nimi neodvažovaly, protože dobře znaly mrštnost a sílu svých špolužáků.

Hejnovice byly svou krásou známy daleko široko. Přijížděvalo sem na zotavenou mnoho výletníků i letních hostů. Kdysi, už dávno, před mnoha lety se tam odehrál malý románec. Stalo se to takto:

Jednou o prázdninách se mezi dětmi utvořil jakýsi dosud nevídaný kroužek. Sestával z malých chlapců a děvčátek, dětí šestiletých, které měly jít po prázdninách po prvé do školy. První krok do školy se zdá býti dětem hrozně důležitým, a ne neprávem. Vždyť kolik se tam naučí, tolik pokladů si ponese s sebou do života. Jestliže se pilně učí, stavějí si samy budovu štěstí. Lenivostí přetrhávají struny svého budoucího blahobytu, kterého by mohly dosáhnout, ale nevědomostí znemožnily.

Děti z Hejnovic se již na školu velice těšily. Znaly už dobře pana učitele, který je měl učit. Byl starší, velké postavy a stále se usmíval. Znal všechny děti z okolí. Měl děti rád, proto se dal s každým do hovoru. Do Hejnovic jim vzkázal, že musí být velice hodné až přijdou do školy, protože z jejich vsi jich přijde do první třídy nejvíce. Mají prý se proto vynasnažit, aby nikdy nezlobily, aby mohly býti vzorem dětem z ostatních vesnic.

Musely chodit do druhé vsi, asi čtvrt hodiny cesty. Cestička byla však pěkná, přes louku, lépe řečeno širokou pastvinu.

Nováčci se již do školy připravovali. Na sv. Bartoloměje byla u nich pouť. Samozřejmě, že dostali od svých rodičů, stařečků, strýčků a tetiček

peníze na útratu. Letos však pro ně neměly boudy s dobrými věcmi, malovanými marcipány, hračkami a jinými věcmi naprosto žádnou přitažlivost. Jiřík starostů dal návrh, aby si děti nekupovaly cukroví, ale aby si raději nakoupily pera, držátka, sešity, gumy a jiné potřeby pro školu. Všechny děti souhlasily. Od té chvíle již nekamarádily s ostatními. Udělaly si spolek pro sebe a Jiřík byl jakýmsi předsedou. Byl ze všech největší a nejrozumnější. Starší děti se sice trochu posmívaly, ale z toho ony si nic nedělaly. Žily jen ve vzpomínkách na školu. Jiřík jim povídal, co někdy doma vypravuje jeho starší bratr o panu učiteli a děti poslouchaly s napjetím. Žádná pohádka se jim nyní tak nelíbila jako vypravování o škole.

Srpen se blížil ke konci, vítr roukal se strniště, voda v „Bubláčku“ byla již studená. Děti se začaly připravovat do školy, ale nejvážněji ze všech to brali „prváci“. Bylo jich celkem dvanáct. Dvě děvčátka a deset chlapců s Jiříkem v čele.

Konečně přišel očekávaný den 1. září, kdy měly jít po prvé do školy. Maminky je tam chtěly dovést, ale děti nechtěly ani slyšet. Chtěly jít samy. Vysvětlovaly maminkám, že se o ně nemusejí bát, že je povede Jiřík starostů, že už si to všichni mezi sebou vyjednali.

Maminky tedy svolily. Byly to vesměs zbožné vesnické ženy. Daly svým drobečkům křížek na čelíčko jako požehnání pro nastávající novou práci a povinnost. I paní starostová poznamenala Jiříka znamením sv. kříže a řekla mu při tom se slzami v očích:

„Pán Bůh ti žehnej, milé dítě. Dnes činíš první krůčky za svou povinnost. Poslouchej pana učitele, protože vám všem bude ukazovat cestičku ke štěstí a kráse. Tvůj tatínek sedával v poslední lavici u okna. Jsi dosti velký, sedni si na jeho místo, abys byl tak hodný, jako býval on. Však se ho na to zeptej, až přijde s pole.“

Jiřík políbil matce ruku a postavil se v čelo dětí, které naň již čekaly. Šly důležitým krokem za ves k pastvině, aby zabočily na cestičku, která vedla zrovna ke škole. Nemluvily, vždyť byly dojaty a plny očekávání, jaké to bude ve škole.

Když byly děti v polovině cesty, uviděl Jiřík kousek dále v křoví cosi bílého. Upozornil na to děti. Všichni chlapci napjali zrak a usoudili, že tam leží potrhaný papírový drak a vítr že si tím papírem pohrává. Chtěli se pro něj rozběhnout, ale Jiřík je zakřikl:

„Zůstaňte tu! Kdo ví, je-li to skutečně papírový drak. Mně se zdá, že je to bílý stočený pes, a to, co se pohybuje, jeho ocas. Půjdu k tomu sám, vy se ani nehněte, aby se vám snad něco nestalo.“

Děti poslechly svého velitele a zůstaly stát na cestičce. Očima sledovaly Jiříka, který se rychlým a odvážným krokem blížil ke křoví. Jeden keř obešel se všech stran a zůstal rozpačitě stát. Rozhlížel se kolem sebe, jako by někoho hledal v polích neb na pastvině, ale nikoho neviděl. Pomalu se tedy shýbl, vzal do náruče bílý předmět, který ležel na zemi, a šel zpět k dětem.

Nenešl papírového draka ani bílého psa, ale . . . dítě. Bylo zabaleno ve sněhobílé peřince s velkým krajkovým volánkem, s kterým si vítr

mírně pohrával, což vypadalo jako papír z roztrhaného draka. Děťátko mělo zavřená očka a klidně spalo.

Dětem zůstaly pusinky údivem otevřeny. Jiřík vypadal s dítětem v náručí tak důležitě, že se necpovážily ani promluvit. Okukovaly nemluvnětko v peřince, obzvláště děvčátka, ale nikdo z nich nemohl rozpoznat, je-li to chlapeček nebo holčička. Děťátku jejich zvědavé pohledy vůbec nevadily, spalo klidně dál.

„To je mrzutá věc, děti,“ řekl šeptem Jiřík. „Dítě tu ležet nechat nemůžeme. Mohlo by se mu něco stát. Vzpomínám si, že bratr Ivan doma vypravoval, že jim pan učitel ve škole nařizoval, když cestou do školy něco najdou, že si to nesmějí nechat, ale mají to přinést s sebou do školy. Tam se to ve všech třídách oznámí a majitel se jistě najde. Musíme tedy i toto dítě vzít s sebou, snad bude někdo ve škole vědět, komu patří.“

Děti přikyvovaly a divily se Jiříkově moudrosti. Nastoupily druhou polovinu cesty ke škole. Jiřík šel zase první. Vedl své spolužáky a v náručí nesl spící nemluvnětko. Byla to opravdu zajímavá podívaná na tuto malou karavanu.

A co teprve, když přišly do školy! Starší děti jim ukázaly, kde je první třída, šly tedy jistým krokem. Jeden hoch otevřel dveře a děti z Hejnovic vešly do třídy. Bylo tam už několik dětí, u stolku stál pan učitel. K tomu Jiřík hned zamířil a představoval se:

„Prosím, pane učiteli, my jsme z Hejnovic. Já je všechny vedu a jmenuji se Jiří Rohan. Tatínek je starostou. Cestou do školy jsme našli tohle dítě. Leželo za křovím, uprostřed pastviny. Myslel jsem, že je to potrhaný papírový drak nebo bílý pes, a zatím to bylo dítě. Prosím pěkně, pane učiteli, zeptejte se, čím to dítě je. V blízkosti nikdo z dospělých nebyl.“

Pan učitel se udiveně díval na srdnatého hochu. Děti vyběhly z lavic a šly se dívat na děťátko. Hladily je po tvářičkách, až je probudily. Za chvíli se rozléhal třídou dětský pláč.

„Víš,“ pravil pan učitel Jiříkovi, „již učím mnoho let, ale s takovýmto nadělením, jako ty dnes, mi ještě žádný žák nepřišel po prvé do školy. Dej mi to dítě, zanesu je do kuchyně.“

Za chvíli převinovala paní řídící malou holčičku, která se na ni dívala krásnýma modrýma očkami.

Nastala poptávka po rodičích dítěte.

(Pokračování.)

Karel Hroch;

Otázky a odpovědi

Pole? Už jsou odstrojena.
Lesy? Chlad z nich číší.
Louka? Vůně odkrojena.
Ptáci? Na jih píší.

Voda? Teď už rychle chladne.
Hory? Smutek zdola.
Zahrádka? Už taky vadně.
Zbývá? — Inu, škola.

V osvobozené vlasti

Nezdá se ti, synečku můj,
jasněji že slunko září,
měsíček že v tiché noci
veselejší je ve tváři?

Že každý strom, keř i travka
zdaleka se na tě smějí,
o samé jen radosti ti
po letech zas vyprávějí.

Vše, co kolem žije, roste,
svobodně a volně dýše,
drahý domov že náš zase,
šťěstí v srdce padá tiše.

Těžký sen již v dáli prchl,
lásko národ k sobě víže,
každý volný, s prsou mizí
únava, otroctví tíže.

Proto vše tak milé kolem,
nový život všude raší,
proto zdá se každému z nás
všecko hezčí, všecko krasší.

Vždyť i kámen podle cesty,
třeba nemá život v sobě,
radostně jako by kýval,
šťěstí přát chtěl také tobě.

Proto třeba dnes i zítra
vážit si zlaté rady:
vyvarovat tříštění se,
nesvornosti, staré vady.

Poškozený orloj na staroměstské radnici v Praze.

Kdo svár seje, ten národ svůj
na kříž znova odsuzuje,
bratrství kdo květy pěstí,
ten ze srdce vlast miluje.

Edv. Elpl.

Ruské tanky
v Praze.

Osvobozené hory

Vstříc Šumavě.

Slavné vítězství rytířského Břetislava I. nad vojsky císaře Jindřicha III. r. 1040 bylo až za našich dnů — po 900 letech — zpečetěno novým úplným rozdrčením říše. Jako ubitá mnohohlavá saň nakonec vydala ze spárů ony rozsáhlé hvozdy naší opěvované Šumavy.

V těžkých letech osudového zápasu ulpívala naše mysl zvláště na dvou věkopamátných místech. Nad všerubským průsmykem jsou to: kostelík sv. Václava a kaple sv. Anny.

Tam, kde Břetislav vysoko třímal korouhev svatováclavskou, položil základ dřevěnému kostelíku, který r. 1669 nabyl dnešní podobu. Ač chátral věky, že až Palackého jeho bědný stav k slzám pohnul, přece neupadl v zapomnutí.

Aby byl obnoven k novému lesku a slávě, musí býti i naší starostí. Nové pokolení nechť převezme tuto zástavu naší cti a hrdé minulosti.

Kaple sv. Anny má rozkošnou vyhlídkovou polohu. I stavebně je velmi chvalně hodnocena. Je dílem italského sochaře a umělce Marka Ant. Gilmettiho, který ji budoval ve slohu barokním. Její kopule vévodí kraji, kde lid vypráví o jejím vzniku tuto pověst:

Roku 1703 v předvečer svátku sv. Anny šel varhaník všerubského kostela Payer mimo tato místa. Těžký neduh tělesný působil mu v chůzi veliké nesnáze. Zbožnými povzdechmi dovolával se milosrdenství Božího. Jsa u konce svých sil, zastavil se, aby nabral dechu. Zrak jeho ulpěl té chvíle na mraku, zpod něhož vyrazily oslnivé paprsky. Zasáhnut jimi, rázem okřál a mohl pevně vykročit a bez námahy se navrátiti domů. Z vděčnosti vystavěl tam dřevěnou kapli. Po několika dalších stavebních úpravách byla požárem zničená kaple znovu zbudována v dnešní podobě r. 1867.

Od nepaměti je vyhledávaným poutním místem celého Pošumaví.

Jan Kachlík.

Edv. Zvěřina:

Zdánlivý blahobyť

Bajka.

Nad dědinou letěly divoké husy.

Domácí husa je spatřila a volala na ně: „Hej, kam letíte, sestry?“

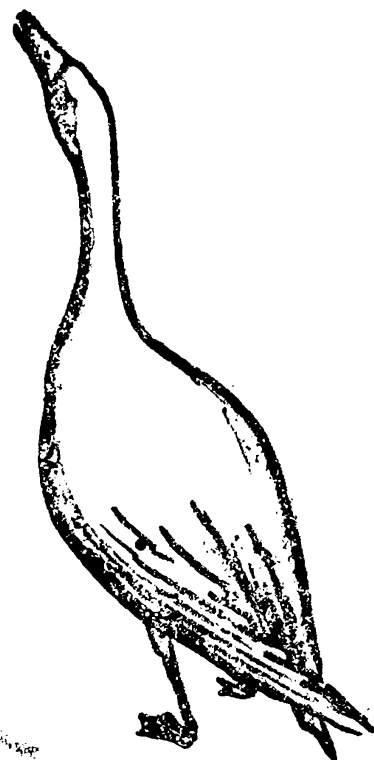
„Honíme se za jídlem.“

„Ach, ubohé! To já nemusím. Mám tu všeho dosyta. Selka mne krmí, až z toho tloustnu. Zůstaňte tu se mnou a budete se mít také tak dobře.“

Divoké husy ale odpověděly: „My svou svobodu neprodáme.“ A odletěly.

Domácí husa za nimi uštěpačně volala: „Jak jste hloupé, že tomu nerozumíte!“

Druhý den letěly divoké husy zase nad dědinou, a to právě v tom okamžiku, když selka husu zabíjela na posvícenské hody. Zachvěly se nad tím a křičely: „Ubohá! Za zdánlivý blahobyť dala jsi život!“

Pohádka o červené kuličce

Byl jednou jeden hošíček a jmenoval se Alešek. Chudinka malá, onemocněl a maminka nevěděla, jak by mu pomohla. Vždyť Alešek ještě neuměl mluvit a nepověděl ani panu doktorovi, co mu schází. Maminka chlapečka hýčkala, hládila, zpívala mu hezké písničky, ale Alešek jen smutně věsil hlavičku a tičounce naříkal. Nic jej nebavilo, ani králíček, ušitý z bílé látky, kterého jindy míval tolik rád.

Jednoho dne šla maminka městem a spatřila za výkladem hračkářského krámu krásně červenou kuličku, velikou jako míšeňské jablíčko. „To by bylo něco pro našeho chlapečka“, řekla si, a kuličku koupila. Doma ji přivázala na zlatý provázek a zavěsila nad Aleškovou košilkou. A hle! Jakmile hošíček kuličku spatřil, usmál se, vztáhl po ní ručky, pohrál si s ní a pak klidně usnul. Maminka hleděla na synáčka, viděla, jak se ze spánku usmívá, a pomyslíla si:

„To se Aleškovi jistě zdá o červené kuličce.“

A opravdu. Kulička vyprávěla chlapečkovi pohádku svého života.

*

Vysoko na modrém nebi, až tam nad bílými mráčky, kterým lidé říkají beránci, je veliká, krásná zahrada. Roste tam měkounká, sametová tráva, kvetou nejvzácnější květiny a v korunách stromů zraje nejvábnější ovoce. Uprostřed zahrady stojí krásný dům. Jeho stěny jsou z bílých leknínových lupínků, místo oken drobné lasturky, střecha je obložena nejhebnějším mechem svěží zelené barvy. A v krásném domě je mnoho, mnoho malých pokojíků. V každém je zlatá postýlka, stoleček, židlička a zrcadélko. Tam bydlí maličká nemluvnátka, která ještě nepřišla na svět. Jsou tam chlapečci i děvčátka, hodní i nezbedové, a dorozumívají se zvláštní, nebeskou řečí, které nemůže žádný pozemšťan rozumět.

Nemluvnátka se mají tam překrásně. Jakmile ráno vyskočí z postýlek, běží do zahrady, vykoupají se v jezírku a projíždějí se na leknínových květech jako na lodičkách. A když je to omrzí, jdou na hřiště, posypané žlutým pískem, a tam mohou dovádět a hrát si, jak dlouho chtějí. V duté lípě, která se dá otvírat jako skříň, mají plno hraček, a každé si může vybrat tu svou oblíbenou.

Hladu nemají nikdy. V korunách stromů je přece tolik ovoce a v koutě zahrady — můj Bože! — pravý, dětský ráj. Ze zlatého vodotrysku teče neustále malinová šťáva, zachycovaná v nádrži z vanilkové zmrzliny. Za nádrží se tyčí vysoká skalka z tureckého medu, posypaná mandlemi, kolem ní je louka z marcipánu, a květy, které zde vyrůstají, mají čokoládové lodyhy a lístky ze šlehané smetany. V zahradě je věčné léto a nemluvnátka jsou zde velmi šťastna.

Večer, když se počne stmívat a když na oblohu vzlétne anděl, aby rozsvítil lampičky hvězd, přichází mezi nemluvnátka velká, krásná Paní. Pomazlí se s nimi, zulíbá je a pak se posadí na stříbrnou lavičku na pokraji palouku. Děti si usednou do sametové trávy a s úctou a láskou hledí do krásné tváře nebeské Paní, nad jejíž hlavou září zlatý oblouček.

V tu dobu otvírá se brána sousedního Ráje a zástupy strážných andělů se snesou k zemi, aby pečovali o své spící svěřence.

Nebeská Paní ukazuje na zemi, která se dole otáčí jako veliký míč, a vypráví o lidech a o jejich životě. Pak vybere několik chlapečků a děvčátek, požehná jim, políbí je na čelo, vztáhne ruku a hned tu jsou bělostní nebeští ptáci. Vezmou nemluvnátka na svá křídla a snesou se s nimi k zemi. Ostatní děti, které zůstaly v nebeské zahradě za nimi mávají a volají šťastnou cestu. Když pták zaneše holčičku do Francie, jmenuje se pak třeba Simonka, chlapečkovi v Anglii říkají Jim, holčičku v Polsku pokřtí na Vandu a hošíkovi u nás dají jméno třeba Jiřík.

Někdy nemluvnátka v nebeské zahradě zanechají hry, prohlížejí si zeměkouli a vypravují si, kam by se chtěla dostat.

„Já bych chtěla přijít tam do té země, která vyčnívá do moře jako šíp. Viděla bych krásné lodě, které připlují k břehu, viděla bych, jak kvetou a zrají pomoranče,“ řekla holčička s hrstkou černých vlásků nad čelem.

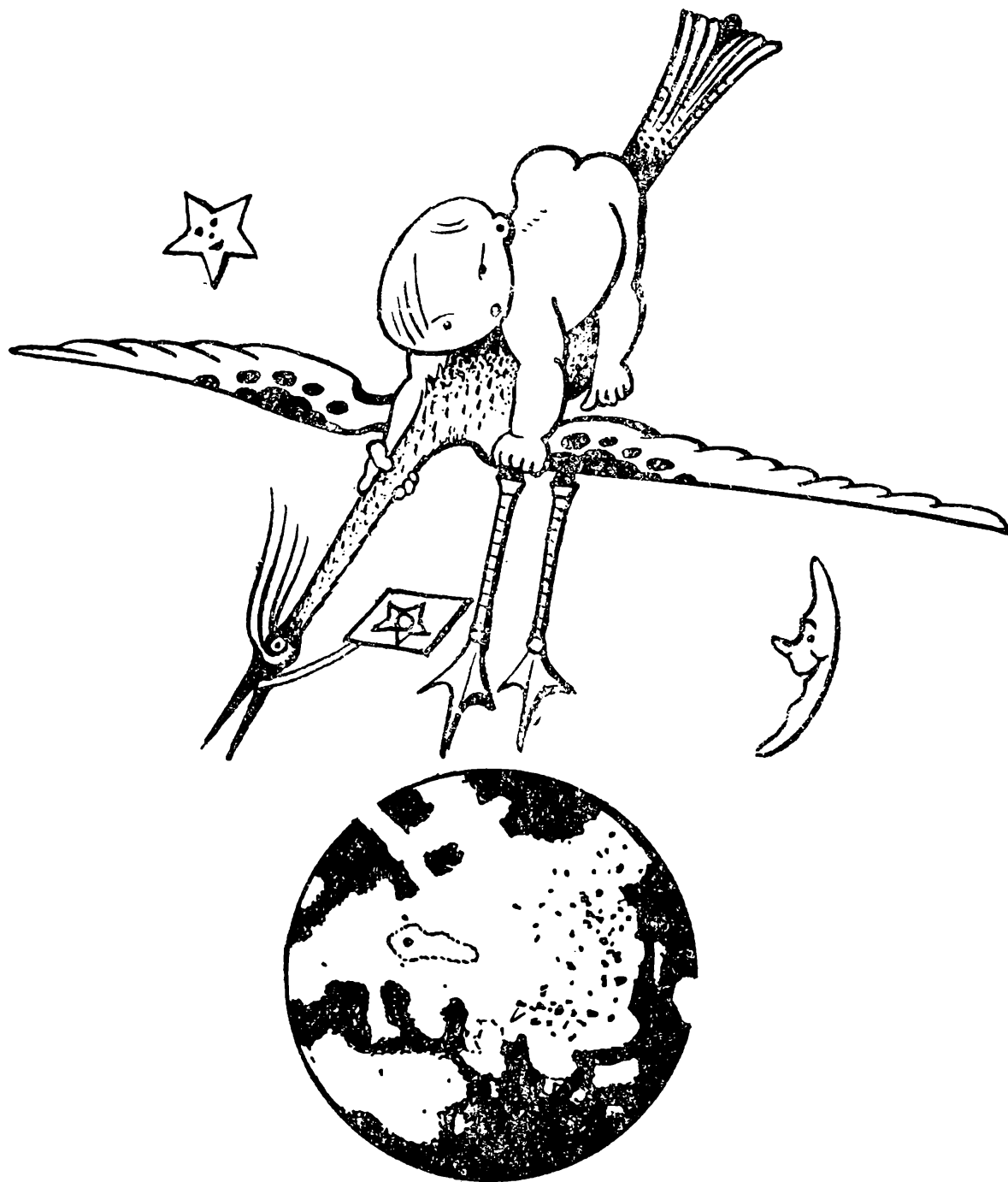

„A já bych chtěl tam nahoru, kde je mnoho sněhu. Chtěl bych vidět sníh a jezdit na saních a slyšet cinkat rolničky,“ zatoužil útlý chlapeček.

„A mně se zase líbí tam ta země. Vidíte? Je malá, nemá moře, ale je krásná. Kolem dokola je obklopena hcrami. A řeky, které jí protékají, jsou jako stříbrné pásy. A děti jsou tam veselé a zpívají,“ zašeptal hezký, baculatý chlapeček a vtom ucítil, že mu někdo položil ruku na hlavičku. Vzhlédl a spatřil nebeskou Paní, která přišla nepozorovaně mezi ně.

„Váš bratříček má pravdu,“ ozvala se a mile se usmála, „je to hezká země a celá zpívá. Pcslouchejte, slyšíte? Pole, louky, lesy, všechno se zachvívá zpěvem. A víte, jak se jmenuje ten kraj? Je to Česká země.“

Děti seděly tiše, hleděly na veliký kotouč a přály si, aby jednou, až přijdou na svět, byly u české maminky. A nebeská Paní se obrátila po svých maličkých a řekla:

„Podívejte se, miláčkové, tam na tu maminku. Právě vychází z kostela. Modlila se, abych jí dala děťátko. Kdo z vás by chtěl k ní?“

Děti se dívaly a dívaly a maminka se jim velmi líbila.

„Já bych tam chtěla jít!“

„Ne! Já půjdu! Třeba chce chlapečka a ne holčičku!“

„Ne, ne, vy byste ji zlobili, já budu hodnější!“

Tak a podobně přely se děti a nebeská Paní stála opodál a usmívala se shovívavě.

A tu měl jeden statný chlapeček dobrý nápad.

„Budeme závodit. Kdo nejdále dohodí, ten půjde k české mamince.

Rozběhl se na hřiště a přinesl velikou, červenou kuličku. Děti se postavily do řady a jeden po druhém házely kuličkou. Konečně přišla řada na baculatého hošíčka, kterému se tolik líbila česká země. Vzal kuličku, rozpřáhl se a kulička letěla, letěla a letěla. A nezastavila se ani před zahradním plotem. Přeskočila jej, přehoupla se přes mráček a padala, padala, padala k zemi.

„Vyhráls,“ volaly děti, když už kuličku nemohly spatřiti. Tak daleko žádný z nich nedohodil. Nebeská Paní přivolala bělostného ptáka, políbila baculatého chlapečka na čelo, vysadila jej na ptáka a letěli. Letěli, letěli, míjeli bělostné obláčky i rozžaté hvězdy, obletěli zem, která se stále točila, a konečně se snesli uprostřed krásné, české země. Maminka, která už toužebně čekala na děťátko, nastávila náruč. Bílý pták jí tam položil baculáčka, který při dlouhé cestě usnul. Šťastná maminka jej přivinula k sobě a políbila právě na to místo, kterého se dotkla svými rty nebeská Paní. A rozhodla se, že bude chlapečkovi říkat Alešek.

(Pokračování.)

O čtyřech strážcích

Když Bůh stvořil svět, nezapomněl na nic, co by člověku bylo potřebné. Určil mu, že bude pracovat pro sebe a své bližní, a dal mu do vínku, že těžce bude si chléb svůj dobývat, aby si ho zasloužil a uměl vážit. Pamatoval na něho práci, ale nezapomněl na něho ani oddechem. Aby spravedlivě měl rozdělen čas pro práci, pro zábavu a oddech, zavolal k sobě čtyři ze svých andělů a kázal jim: „Stvořil jsem zemi a dal člověku na ní žít! Aby však nepoužíval času, vyměřeného pro práci na radovánky, určuji vás, abyste včas jej upozornili, kdy je čas k práci a kdy k odpočinku!“

Prvému z nich pak ještě dodal: „Ty starej se o to, aby člověk všiml si probouzející přírody a s chutí pustil se do práce. Pod tvým dechem nechtě ledy pukají a sněhy tají a vše živoucí nechtě pod tvým polibkem se probouzí k činnosti. Rozsěvej všude, kam vkročíš, zeleň a květ. Lid bude se na tebe každoročně těšit a bude tě s radostí očekávat. Budeš se jmenovat J a r o!“

Druhému řekl: „Tvůj pohled na všechny buď vždy milý a laskavý. Pod jeho dotekem nechtě všechno uzrává, raduje se a pookřává. Budou tě jmenovat L é t o!“

K třetímu děl: „Ustanovil jsem strážce, který bude probouzet přírodu ze sna a povzbuzovat člověka k práci. Ustanovil jsem i strážce druhého, který dopřeje uzrání plodům. Tebe ustanovuji k tomu, abys člověka v době největší spokojenosti pobízel k tomu, aby pamatoval na horší dny a připravoval se na čas klidu. Větry a nepohody, které ti dávám za pomocníky, použij pro osvěžení snaživých a pro povzbuzení liknavých. Jméno ti dávám P o d z í m!“

„A co pro mne nechal jsi za úkol, Otče nebeský?“ ptal se poslední.

„Pro tebe? Zvláště důležitý úkol ti svěřím. Dbáti budeš toho, aby zem i člověk, zvíře i pták popřáli si klidu a spánku po všem svém snažení, aby načerpali zas nových sil k další práci. Jmenovati se budeš Z i m a a dopřeji ti té milosti, že holou zem i holé stromy, pusté zahrady a pole přikrývají smíš bílou poduškou, aby měly spokojený spánek!“

Tak ustanovil Bůh čtvero ročních období: Jaro, Léto, Podzim a Zimu, které od stvoření světa plní dodnes Otcem nebeským jim uložené úkoly.

Cyril Berka:

Dětská říkanka

*Za naším huménkem
šumí tam hájíček,
kéž je z tebe jednou
hodný šohajíček!*

*Na naší zahrádce
kvete tam růžička,
kéž je z tebe jednou
spanilá družička!*

Dívka a vlaštovka

Francouzská národní pohádka

Kreslil F. Bílkovský.

Byla dívka, a ta koulela kuličku. Najednou přiletěla vlaštovka a vzala jí kuličku. Dívka zvolala:

„Vlaštovko, vlaštovko, vrať mi kuličku!“

„Vrátím ti ji, dáš-li mi chleba.“

„Maminko, maminko, dej mi chleba!“

„Dám ti, přineseš-li mi nožík.“

„Nožíři, nožíři, dej mi nožík!“

„Dám ti jej, přineseš-li mi mlíčka.“

„Kravičko, kravičko, dej mi mlíčka!“

„Dám ti, podáš-li mi travičky.“

„Srpe, srpe, dej mi travičky!“

„Dám ti ji, dáš-li mi sádla.“

„Prasátko, prasátko, dej mi sádla!“

„Dám ti, přineseš-li mi žalud.“

„Dube, dube, dej mi žalud!“

„Dám ti jej, dáš-li mi vítr.“

„Moře, moře, dej vítr!“

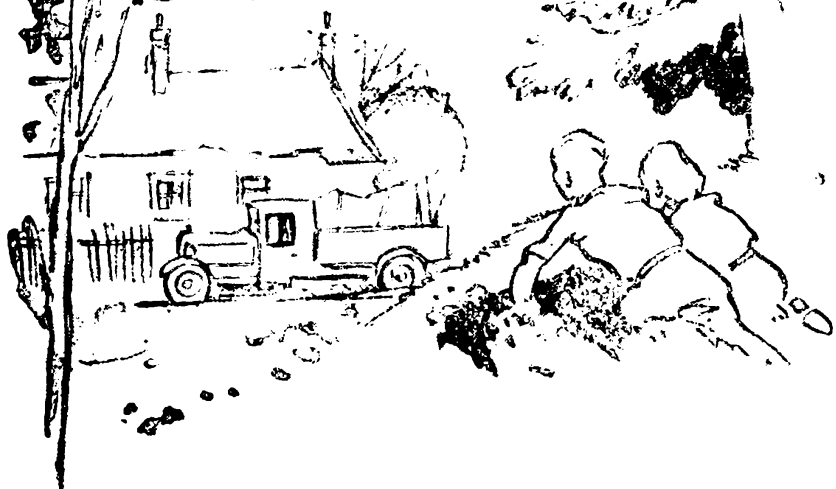
Moře dalo vítr, dívka dala vítr dubu; dub dal žalud, dívka dala žalud praseti; prase dalo sádlo, dívka dala sádlo srpu; srp dal travičku, dívka dala travičku kravičce; kravička dala mlíčko, dívka dala mlíčko nožíři; nožíř dal nožík, dívka dala nožík mamince; maminka dala chleba, dívka dala chleba vlaštovce; vlaštovka vrátila dívce kuličku, a ta jí zase koulela a pěkně si s ní hrála!

Přeložil O. F. Babler.

FERD. POKORNÝ

SETKÁNÍ S VLKODLAKY

Obrázky K. Dostál.

„Haló!“ vzkřikl Jeník, náčelník družinky Statečné šestky. „Hledte, v lese u domu Pánků stojí auto!“

„To je divné,“ žasl Luboš, vyhlédaje mezi křovím. „Pánkovi se přece ještě nevrátili.“

„A vůbec to není jejich vůz,“ doložil Dušan, jiný člen šestky.

Mezitím přiběhla i Helenka, sestra Jeníkova, a dvojčata Vláda a Jiřinka a nakukovala rovněž zvědavě na cizí auto. Každý z těchto šesti měl silnou hůl a raneček, neboť družinka byla na výzkumné výpravě a nesla zásoby s sebou.

„Ráda bych věděla, co je to naskládáno na voze,“ pravila Helenka. Na zádi vozu se zvedala totiž jakási hromádka, pokrytá plachtou.

„Nemíchejme se do toho,“ radil Vláda.

Pánkovo obydlí bylo všem dobře známo, protože Pánek, majitel pily, byl dobrým přítelem Statečné šestky, kterou několikrát u sebe hostil. Před několika měsíci byl zatčen gestapem pro spojení s partyzány a celá jeho rodina odvečena do tábora ve Svatobořicích. Ačkoli německé vojsko bylo již z krajiny vytlačeno, neobydlený dům dosud čekal na návrat svých majitelů.

„Zůstaňme nablízku!“ navrhl Jeník. „Budeme občas dům pozorovat. Postupujte husím pochodem!“

„Jsme půl kilometru od silnice a pět kilometrů od města,“ upozornila Jiřinka. „Co uděláme, kdyby to byli lupiči?“

Tato poznámka přiměla Jeníka k hlubokému přemýšlení.

„Poslyšte!“ dostal Luboš nápad. „Dejme tomu, že by ve voze byly naloupené věci... Já se podívám!“

Přikradli se odzadu k vozu a odchýlili plachtu, kryjící podezřelý náklad. Jaké bylo jejich překvapení, když pod ní spatřili směsici věcí, jež očividně náležely Pánkům!

„Psací stroj z kanceláře,“ zvolal Vláda.

„Gramofon ze salonku...“

„Nové šaty a perský koberec

„Počkejte,“ uklidňoval je Jeník, „možná, že na tom nic není. Snad Pánkovi požádali přátele, aby jim některé věci převezli, nebo je půjčují někomu. Myslím však, že bychom měli pátrat okolo domu a zjistit, zdali je vše v pořádku.“

„Ale co uděláme, kdyby to byli lupiči?“ tázala se Jiřinka znovu.

„Nu, jedno je jisté: přiběhnou k vozu, aby se dostali odtud,“ pravil Dušan. „Všimněte si, že vzadu schází poznávací číslo.“

„Dobrá,“ rozhodl Jeník, „nejdříve vykonáme poradu a usneseme se, co učinit: Pojdte sem za tu kamennou zídku.“

Zed byla v malé vzdálenosti od vozu, ale spiklenci jej měli v dohledu skulinou v křoví. Tam se usadili a sestavili plán. Nejdříve se usnesli, že se rozdělí na tři skupiny po dvou. Jedna skupina půjde pátrat v okolí domu; druhá zůstane blízko auta; třetí se odebere k silnici a bude čekat na určené znamení. První skupina, objeví-li něco podezřelého, dá signál — k tomu účelu měl Jeník s sebou výbornou píšťalku. Jakmile zazní signál, druhá dvojice propíchne gumová kola, aby lupiči nemohli odjet. A třetí poběhne na toto znamení k nejbližší četnické stanici pro pomoc.

Jeník a Helenka se uvolili, že budou pátracím oddílem; dvojčata Vláda a Jiřinka chtěli zůstat u vozu a Dušan s Lubošem, osvědčení běžci, měli jít na silnici a chystati se k šíření poplachu.

„Nyní k dílu s pomocí Boží!“ uzavřel Jeník poradu, nasazuje svůj starý slaměňáček rozhodným pohybem. „Mnoho zdaru vám všem!“

Vyrazil k domu s Helenkou, která mu šla v patách; čím více se blížili, tím opatrnějšími se stávaly jejich kroky. Bylo dobře tak, neboť když se dostali v dohled svého cíle, spatřili muže, vylézajícího z okna kuchyně. Za ním se vynořili dva další a všichni měli zbraně.

„To stačí!“ zašeptal Jeník. Vyndal svou píšťalku a vyloudil z ní písknutí, jež bylo slyšet na kilometry.

„Teď musíme utíkat,“ pravila Helenka.

Jeník nejdříve umístil svůj slaměňák na svou hůl a zarazil ji tak, aby klobouk bylo vidět nad kupou cihel za Pánkovým domem. „To je zdrží,“ šeptal, „budou myslet, že se zde někdo skrývá.“

Utíkali rychle, jak jen mohli.

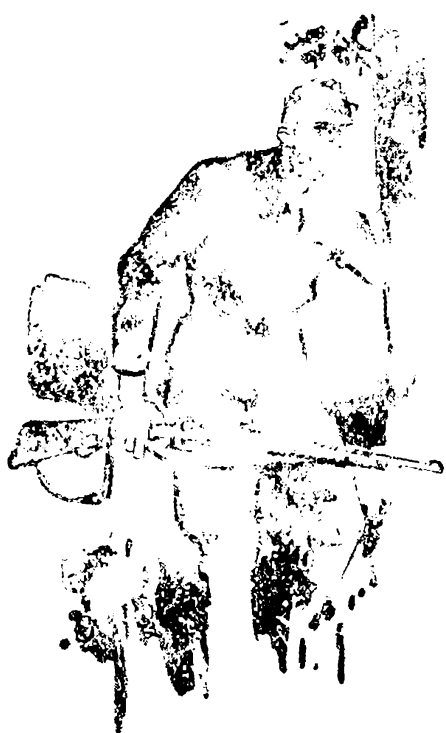
„Ke všem ďasům!“ zahřměl drsný hlas německy. „Stát nebo střelím!“

Čtvrtý muž vystoupil odněkud z houštiny a zatarasil jim cestu.

„Co tu děláte?“ tázal se lámanou češtinou.

„Hraieme si,“ odvětil Jeník.

Muž hleděl na ně, jako by se nemohl hned rozhodnout, co činit. V té chvíli zaznělo hlasité bouchnutí, jako by vystřelila puška. Muž sebou trhl nejistě, a uchopiv Jeníka za límec a Helenku za rámě, počal je postrkovat

k domu. Vtom se ozvalo druhé bouchnutí, třetí a čtvrté. Muž děti pustil a rozběhl se směrem k vozu, ukrytému v lese. Jeník a Helenka uháněli k silnici, co jim nohy stačily.

„Pozor, vy tam!“ oslovil je známý hlas. Byl to Vláda s Jiřinkou. „Slyšeli jste to bouchání? Propíchli jsme všechny čtyři pneumatiky. Teď se daleko nedostanou.“

To nepochybně zjistili také rozmrzelí lupiči, kterým nezbylo než vůz opustit a dát se na útěk pěšky. Když se zakrátko dostavili četníci, našli všechny nakradené věci ve voze a dali je odnésti zpět do domu. Ihned se také vypravila četa z městské posádky do lesů a po delším stíhání dopadla ozbrojené lupiče, z nichž se vyklubali příslušníci záškodnického svazu německých vlkodlaků z blízkého pohraničí. Tak byli pohotovostí naší družinky zneškodnění a po zásluze potrestáni.

„To se podívejme!“ zvolal s obdivem Pánek, když se zanedlouho vrátil i s osvobozenou rodinou a uslyšel, co se stalo. „Vždycky jsem měl rád Statečnou šestku. Nyní jsem jí zavázán také vděčností.“

A neotálel odvděčiti se družince, neboť dal zbudovati v lese u potoka pěknou chatu, nad jejímiž dveřmi se skvěl hrdý nápis: Statečná šestka. Tam naše šestka prožila mnohou příjemnou chvíli.

Karel Hroch:

Na louce

Na té naší louce
to je trávy,
že by uživila
dvorské krávy.
Dvorské krávy, panské koně,
dost by bylo stravy pro ně.

Na té naší louce
to je sena,
že je fůra tíhou
orosena.
Orosena tíhou, pláče,
ale sedláčkovi srdce skáče.

Lužická lidová pořekadla

Kdo poslední do pytle, první z pytle.
Starší vůl má tvrdší roh.
Jaký kořen, taková odnož.
Pro jeden strom les se nepokácí.
Kulhavý čert je nejhorší.
Život bez dětí jako svět bez slunce.
Něčí hoře, něčí smích.
Vlastního domu zlatem nezaplatíš.
Kdyby koza delší ocas měla, všem by oči povyřáděla.
Co dáš chudému, na lžici ti naroste.
Záplata musí býti větší než díra.
Kotel se hrnci posmívá, že je černý, a oba jsou stejní.
Každý je nejraději tam, kde má sobě rovného.
Starý má smrt před očima, mladý za zády.
Jak mě pozdravují, tak odpovídám.
Více dáš, více přízně máš.
Mladík a psík si nic nedělají ze zacházky.
Starého zloděje netřeba učit krást.
Lépe počkat, než se ukvapit.
Kdo po stínu lapá, ničeho mu v hrsti nezůstane.
Věř, ale přesvědč se, komu věříš.
Výše vystup, dále uvidíš.
Čím více chvátáš, tím méně zmůžeš.

Přeložil O. F. Babler.

M. Šlézarová:

O statečném Janíčkovi

Za dávných časů žil v chudé chaloupce pod horami synek jménem Janíček. V té době roznesla se po celé zemi smutná zpráva, že královská dcera musí si vzít ošklivého draka za muže. Mnoho princů se pokusilo draka zabít, ale všichni zaplatili svoji statečnost životem. Louka před doupětem drakovým byla poseta jejich mrtvolami. Janíček, když uslyšel ty smutné zvěsti, rozhodl se, že se pokusí draka zabít. Když šel lesem, potkal stařečka, kterému dal vše, co měl, poslední kousek chleba. Stařeček se mu odměnil. Dal mu zase valašku a řekl: „Když ti bude nejhůře, řekni: ‚Valaško, bij!‘ A valaška tě vyseká.“ Poté se stařeček ztratil. Janíček konečně došel k cíli. Z doupěte vyšlehovaly plameny a sirné páry. Konečně se dračí obluda sama vyhrnula z doupěte. Z nozder jí šlehalý plameny. Země se třásla pod údery jejích noh. Janíček statečně zápasil, ale už už podléhal. V poslední chvíli sevřel ze vší síly valašku a řekl: „Valaško, bij!“ A valaška utála drakovi hlavu a ten bezmocný dopadl k zemi. V městě se slavila slavná svatba. Král dal svoji dceru statečnému Janíčkovi za ženu.

Frantíkova křídla

Hledali jste někdy čtyřlístek? To je velmi příjemná práce. Chodíte se sklopenou hlavou vedle jetelového pole a myslíte si:

„Kdybych tak našel čtyřlístek! Čtyřlístek přece znamená štěstí. Když najdu čtyřlístek, budu mít jistě štěstí!“

Hledáte, hledáte, ale samé trojlístky. Plné pole trojlístků. Až tu jeden čtyřlístek. Honem se shýbáte, radostně trháte čtyřlístek, a když jím chcete zamávat na znamení štěstí, uslyšíte za sebou:

„Hybaj z toho jetele!“

Zapomněli jste se totiž držet meze a hospodář nechce dbát příbuznosti mezi kůží svých krav a vašich bot. Jetel se nesmí šlapat, krávy jej pak nechtějí žrát.

Frantík Novosádů také hledal čtyřlístek. Chodil se sklopenou hlavou kolem jetelového pole a říkal si:

„Kdybych tak našel čtyřlístek! To bych měl jistě štěstí!“

Hledal, hledal, ale viděl samé trojlístky. Až tu jeden čtyřlístek. Shýbl se, radostně jej utrl a pod rukou mu vyletěl skřivánek.

Frantík se nejdříve lekl, div čtyřlístek neupustil, ale potom se zasmál.

„Ty jsi šibal, skřivánku! Zamáváš křidélky a už jsi pryč. Chtěl bych mít křídla jako ty!“

„A proč bys chtěl mít křídla jako já?“ ptal se skřivánek.

„Inu — abych se mohl podívat do světa jako ty. Co ty všechno uvidíš! Hned jsi nad jetelem, hned nad žitništěm, hned nad strání, hned nad lesem. A když letíš do teplých krajin, to toho teprve uvidíš! Co by mě to stálo peněz, kdybych chtěl uvidět všechny ty kraje!“

„To je pravda, chlapče, ale nevím, chtěl-li bys snášet také ty útrapy mého života,“ namítal skřivánek.

Frantík však máchl rukou.

„Jaképak útrapy! Do školy nemusíš a zlí lidé jsou všude. Jen kdybych měl křídla . . .“

„Máte aeroplány,“ připomínal skřivánek.

„To nejsou křídla,“ trval na svém Frantík. Zamyslí se chvíli a potom pokračoval:

„Skřivánku, ty lítáš hodně vysoko, vid?“

„Lítám hodně vysoko,“ přisvědčoval skřivánek.

„Až k bráně nebes?“

„Až k bráně nebes.“

„A mohl bys zaletět do nebe?“

„Nevím, pustí-li mě tam. Nebe je přece jen pro vás, pro lidi. A co bych měl dělat v nebi?“

„Poprosil bys Pána Boha, aby nám lidem dal křídla. Vid', že tam zaletíš?“

„Pokusím se o to,“ slíbil skřivánek a vyletěl do oblak.

Letěl, letěl stále výš a výše. Už neviděl jeteliště, už neviděl město, už ani zemi neviděl. Nad mraky výš a výše směřoval, až uviděl bránu do nebes. Usedl na výstupek zdi a zaťukal zobáčkem na bránu.

„Kdo to?“ zeptal se svatý Petr.

„Já, skřivánek.“

„Ale, ale, skřivánku. Nebe není pro ptáčky! To je jen pro lidi,“ durdl se trochu svatý Petr.

„Prosím tě, svatý Petře, pusť mě do nebe! Musím mluvit s Pánem Bohem.“

„Musíš s ním mluvit? No — zeptám se.“

Svatý Petr šel k Božímu trůnu.

„Pusť skřivánka,“ řekl mu milý Pán Bůh s úsměvem. „Vím, že tluče zobáčkem na bránu.“

Svatý Petr se uklonil a vrátil se k bráně.

„Tak poleť,“ pozval ne zrovna vlídně malého ptáčka.

Skřivánek ucítil krásnou vůni a bylo mu nevýslovně blaze. Ani křídlek necítil, jak se vznášel k Božímu trůnu.

„Milý Pane Bože,“ začal skřivánek svou řeč.

„Vím, skřivánku. Všechno vím. Frantík chce křídla. Chce, aby všichni lidé měli křídla.“

„Ano,“ zašeptal skřivánek a žasl nad Boží vševědoucností.

„Vyříd' mu, že si mohou lidé zdokonalovat letadla, že si mohou vymýšlet, jak by se dostali výš a dál.“

„To všechno Frantíkovi nestačí,“ šeptal skřivánek. „Chtěl by takové křídla, jako máme my, ptáci.“

„Má lepší křídla než ty. A jeho duše má krásnější křídla než mají ptáci. Jeho duše může být dnes zde, zítra onde. Jeho duše může zaletat až ke mně do nebe.“

Uklonil se skřivánek, políbil Boží pravici a za doprovodu překrásné hudby odletěl neslyšně k bráně. Svatý Petr ho pustil z nebe.

Za chvíli byl skřivánek u jeteliště.

Frantík se právě probouzel ze snění.

„Nic mi nepovídej, skřivánku, nic! Všechno vím. Už nechci křídla, jako máš ty. Mám duši a moje duše má krásnější křídla. Byl jsem na křídlech své duše za tebou před Božím trůnem. Vím, jak je to tam krásné. Všechno jsem viděl a všechno jsem slyšel. Jsem rád, že mohu tak létat.“

Skřivánek zaletěl spokojeně ke svému hnízdečku.

A Frantík už nehledal čtyřlístek pro štěstí, ani nezáviděl skřivánkovi jeho křídla. Věděl, že je bohatší.

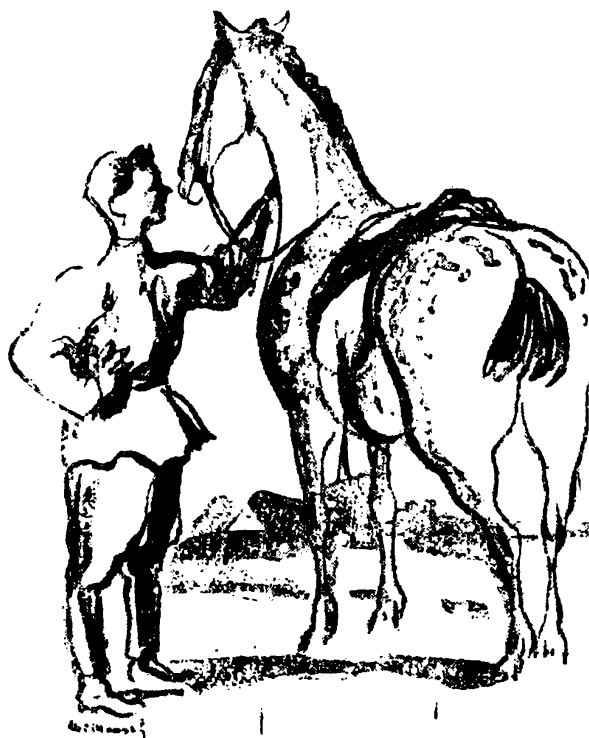
Že má opravdové štěstí ve své duši. Že má křídla na své duši. Že může svou duší dosahovat až Božího trůnu.

Šel vesele domů a zpíval si lépe než skřivánek.

Mladík s koněm rozmlouvá

Ruská národní.

Hoř, mladík pyšný po městě chodí,
po městě chodí, koně si vodí,
koně si vodí, toť mu praví:
„Koni můj, koni, prodám já těbe,
prodám já tebe za mandel žita,
za mandel žita a za pšenici.“ —
„Pane můj, pane, mne neprodávej,
mne neprodávej, ni nevyměňuj!
Vzpomeň si, vzpomeň, jak bylo tobě.
Když na Tatary spolu jsme táhli:
my utíkali, oni nás hnali.
Takových bylo, co šťastně prchli,
takových také, co zahynuli.
A já když skočím, co nepřeskočím?
V řece ni pána já nezamočím,
ni pána svého, ni šatu jeho,
ni zeleného sedélka jeho,
ni šípů dravých, ni ruček drahých!“

Přeložil O. F. Babler. Kreslil Fr. Bílkovský

Karel Hroch:

Hoř, ohničku

Hoř, ohničku, pod kotlíkem,
hoř, ohničku, pod kotlem,
ať se nám ta polívečka
brzy vaří s hukotem!

Hoř, ohničku, u lesíka,
hoř, ohničku, u lesa,
ať ta vůně polívečky
stoupá třeba v nebesa.

Hoř, ohničku, na paloučku,
hoř, ohničku, na louce.
Co vypaříš velkým žářem,
doneseme v klobouce.

Hoř, ohničku, pod javorem,
hoř, ohničku, pod jedlím,
abychom se polívečky
brzy, brzy najedli.

Pěkné počítání

Srbská národní povídka.

Šla kterási dívka na trh a nesla na hlavě džbánek mléka. Cestou si říkala, jak by si mohla nejlépe vydělat co nejvíce peněz. Počítala takto:

„Až přijdu na trh, prodám toto mléko a koupím si slepici; budu ji živit, dokud ponese, pak ji nasadím na vajíčka, a až se vylíhnou kuřátka, prodám je i s kvočnou na trhu a koupím za ty peníze ovci; až ovce bude mít jehňátko, prodám ji i s jehňátkem a za utržené peníze si koupím kravičku; budu ji chovat, dokud nebude mít telátko, pak prodám krávu i tele a za peníze si koupím červené šaty, právě takové, jaké má paní starostová. Pak se za mnou všichni mládenci budou ohlížet a budou si říkat: Podívej se na tu krásnou dívku v těch červených šatech! A já se budu pyšnit a natřásat jako páv!“

Když takto přemítala, potkal ji kníže Jovo a pozdravil ji:

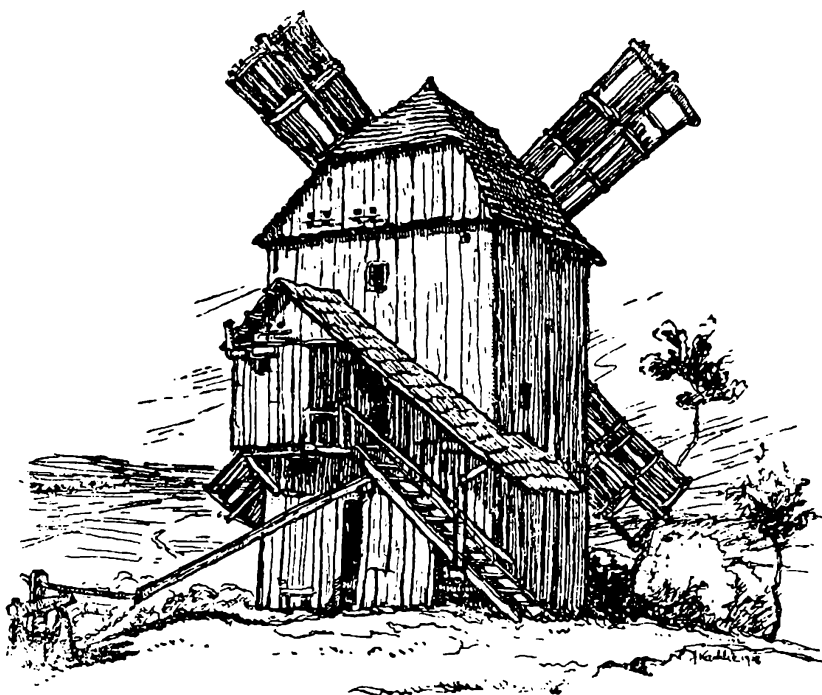
„Dobrý den, dívko!“

Ona v tom překvapení pozapomněla, že má na hlavě džbánek mléka, poklonila se mu a džbánek jí spadl a rozbil se. Zeptal se jí kníže Jovo:

„Co se ti to stalo, dívko? Cos to udělala?“

„Inu, co se mi stalo! Všechno, co jsem si vydělala, chodíc tudy na trh, všechno to tu leží v blátě. Ale vše bych už oželela — jenom těch červených šatů mi bude věčně líto!...“

Přeložil O. F. Babler.

Zadul vítr se strniště, vylétli již draci, a proto lopaty starého „větřáku“ jsou zneklidněny otázkou: Melem či nemelem? Odpovědí je jim skřípání řetězu, který poutá hřídel.

Ne, ještě ne!

Přejme jim, aby se ještě jednou rozběhly na plné obrátky v mladistvé síle svých zašlých let...

Jan Kachlík.

Křesťanský hrdina Otec Damián, apoštol malomocných

1. Ve svém mládí pomáhal Damián svému otci vzdělávat rodnou půdu ve Flandřích. Jeho tělo se tím otužilo a zesílilo. Jakostatný jinoch teprve vstoupil do kněžského semináře. Také později rád vždy vzpomínal na léta selské práce.

2. Jako kněz se přihlásil dobrovolně z křesťanské lásky a soucitu do osady malomocných na ostrově Molokai. Poznal tam, že se jim nedostává dosti dobré, čisté vody. Proto se nejdříve postaral o zřízení vodovodu.

3. Hleděl malomocné vychovati k tomu, aby se cítili užitečnými členy společnosti. Proto je učil stavěti domky, zbudoval s nimi kostel a sirotčinec. Také úřady se počaly jeho přičiněním více starati o tyto ubožáky. Za dvanáct let působení knězova značně se zlepšil jejich osud.

4. Otec Damián byl nakonec sám postižen nákazou hrozně nemoci. Poznal to zvláštním způsobem. Jeho pomocník mu nedopatřením vylil na nohy vřelou vodu, kterou mu nesl k umytí. Kněz při tom nic neucítil. Toť příznak malomocenství. Zemřel 2. 4. 1889. Jeho život i smrt upozornily na úděl malomocných.

JUNÁCKÁ STEZKA

ŘÍDÍ J. K. BABY.

Hoši a dívky, povedeme vás nyní junáckou stezkou. Povedeme vás cestou statečných hochů a statečných dívek. Poznáte tajemné zákruty junáckého života. poznáte zálesáctví se stopařstvím a pozorováním zvěře, poznáte sporty junáctví velmi blízké, jako je lukostřelba a tábornictví, poznáte i řadu veselých skautských her a písní, zažijete s námi milou chvíli na junácké schůzce, na výletě i putovním táboře, či na táboře stálém, někde uprostřed našich českých lesů. Naučíte se, že cílem člověka je ušlechtilost

a sami budete napomáhat své výchově k metám: Pravdě, Dobru a Kráse!

Pro naše junačky máme připraveno mnoho pěkného z ručních prací — ba i povídky ze života skautek!

Družinky Anděla strážného. Příště pro vás více! Tvořte skautské oddíly!

Skauti mluví více skutky než jen ústy! Heslem junáctví je vždy pomáhat bližnímu. Je to kus rytířství, je to pravá podstata junáctví. Všude kolem nás se denně vyskytuje tisíce příležitostí k dobrým skutkům! Jen se rozhlédněte! Tam na rozcestí stojí slepec a bezradně čeká, kdo jej převede, zde matka s kočárkem a dítětem se marně namáhá vystupovat po schodech, tam tlačí tovaryš těžký vozík atd. atd. Junák má vykonat denně alespoň jeden dobrý skutek. Nepromeškávejte příležitosti!

Buď připraven — k obraně dobra a krásy, dožiješ vlasti své spasy!

Opatrnost na výletech: Naši skauti již pilně chodí na výlety. Opět hlaholí jejich veselý zpěv po silnicích a přes vesnice. Opět je slyšet jejich hlasy v klínu lesů. Staví své stany u zurčících potůčků, zažehují své ohýnky, hrají své hry a polní cvičení. Ale pozor! Mnoho nebezpečí číhá ještě na neopatrné! Dosud nebylo možno najít všechny nevybuchlé pumy, dosud nebylo možno odstranit všechny následky zlé války. Připomínáme: buďte opatrní na výletech. Chraňte se brát do ruky nalezené nevybuchlé pumy, granáty, rozbušky. Smrt číhá v těchto „hračkách“ na zvědavé! Označte místo, kde takové předměty naleznete, nějakou větví či jiným znamením a ohlaste nálezy buď nejbližší četnické stanici či lesnímu úřadu.

Stopování: Velké oblibě našich skautiků se těší stopování. Nejvhodnější dobou pro stopování je zima, neboť sněžné pláně jsou listy stopařských deníků. Jen umět je číst. Ale i podzim skýtá ve stopování mnoho zajíma-

vostí. Tak ve spadáném listí můžeme sledovat stopy spárkaté zvěře. To je však více pro pokročilejší stopaře. Začátečníci stopaři seznamují se se stopami v blátě, které je na podzim časté. Zakreslují si stopy, sledují tyto na zoraných polích. Stopy zakreslujte v přirozené velikosti.

Skautské tábory: Třebaže byl dosud nepříznivý rok pro táboření, stavělo se v cestu mnoho mimořádných potíží, přece byla zbudována řada skautských táborů. Hoši, dívky, pošlete nám fotografie a obrázky ze svých táborů, ze své činnosti v oddíle. Posílejte i zprávy a články pro naši skautskou stránku. Uveřejníme!

V příštím čísle započne napínavá skautská povídka: „Šedý orl“

Děti se smějí

ZE ŠKOLY. Učitel: „Řekni nám, Vonásku, co se stane s člověkem, jenž zanedbává svou duši a pečuje pouze o tělo?“ — Vonásek: „Takový člověk ztloustne.“

ŽÁDNÁ HANBA. Pán: „Že se, hochu, nestydíš běhat po ulici v tak roztrhaných kalhotách!“ — Hoch: „Proč bych se styděl, ty kalhoty nejsou moje, ale bratrovy.“

DOBŘÁ PAMĚŤ. Učitel: „Každý člověk má jinou paměť. Ten pamatuje to, ten ono. Co si ty, Kalo, pamatuješ?“ — „Kdy máme buchty k obědu.“

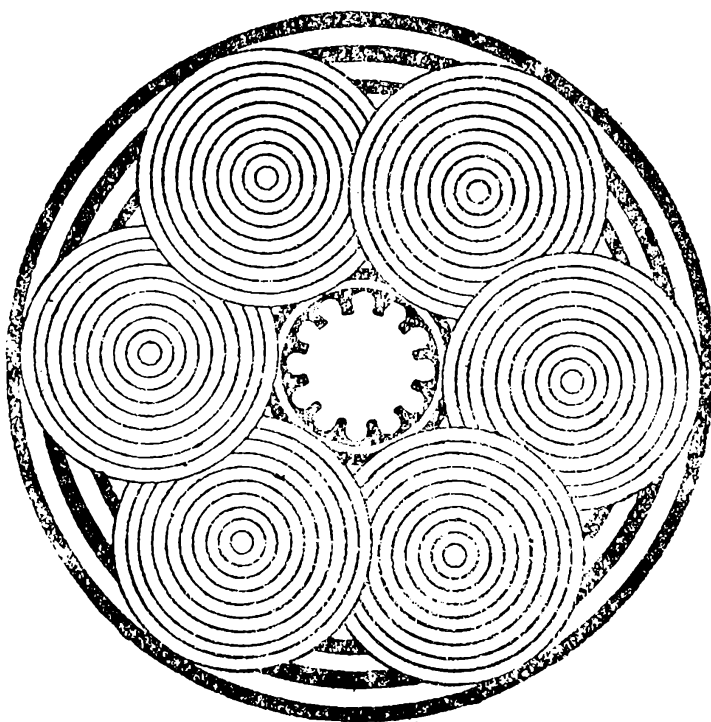
ZVĚDAVÝ. Otec: „Jendo, netýrej mne už stálými otázkami!“ — Chlapec: „Jen ještě jednu, tati.“ — „No tak, jakou?“ — „Kdy umřelo Mrtvé moře?“

PŘI MLUVNICI. Učitel: „Bílý, skloňuj podstatné jméno zeměkoule!“ — Bílý nedával pozor a proto mlčí. Učitel mu pomáhá: „No tak... zeměkoule...“ Bílý vyhrkne: „Z tebe koule, z něho koule.“

ZE ŠKOLY. Pan učitel vykládá o domácích zvířatech a na konec se ptá: „A teď mně po-

vězte, hoši, kterýpak z vás už viděl skopce?“ — Jaroslav, kterého z nepozornosti vyburcovala teprve poslední otázka, vyskočil: „Prosím, pane učiteli, já vidím do kopce!“

POHÁDKA. Anička: „Maminko, posloucháte ráda pohádky?“ — „Ano, dušinko!“ — „Mám vám tedy nějakou vyprávět?“ — „Nu tak!“ — „A budete z ní mít radost?“ — „To víš, že ano, děťátko!“ — „Ale ona není dlouhá!“ — „Nu, vypravuj tedy!“ — „Tak byla jednou jedna láhev na vođu, a já ji rozbila.“

Kouzelná kola

Tato kola můžete dle libosti roztočit. Dělejte jen maličký kruh, aby se vám to prostřední ozubené kolečko moc nekmítalo před očima. Uvidíte, že všech šest kotoučů se otáčí na tu stranu, na kterou obrázkem pohybujete, a prostřední ozubené zase opačně.

Po dlouhé době zase vychází vám milý „Anděl Strážný“. Kéž vás všechny čtenáře ochraňuje ode všeho zla a vede na cestu lepšího života!

Zase budeme v „A. S.“ pěstovat ušlechtilý sport: sbírání známek ve prospěch katol. misí. I za války udržovali mnozí filatelisté „A. S.“ se mnou styky, jimiž bylo získáno pro misie 6132 K. Pán Bůh zaplat všem!

Nyní bude veliká poptávka po známkách naší první republiky, proto zavčas si doplňte, co vám ještě chybí, neboť později byste vzácnější známky buďto vůbec nedostali nebo jen za tuze draho.

V dalších číslech pokusím se vám udat sestavy čsl. známek.

Objednávejte pak jen to, co bude uvedeno v „A. S.“ — Kdo se mne na něco otáže, bude mu odpověděno jen tehdy, přiloží-li na odpověď známku!

Tedy s pomocí Boží do nové práce!

Tečkovka.

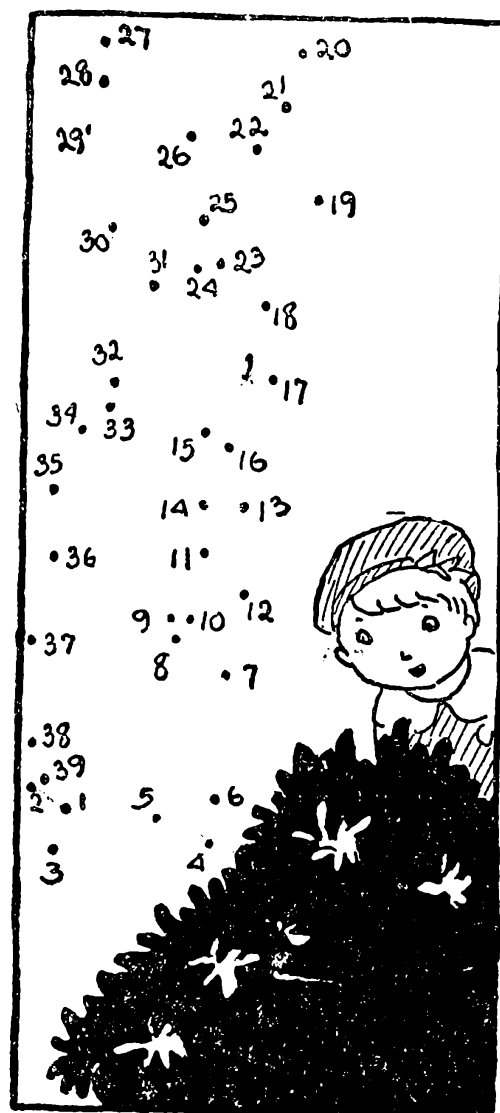
PODIVNÝ ŠUSTOT. Jeník povídá, že byl dnes ráno v zahrádce, kde ho poděsil divný šustot, který vycházel z keře u plotu. Jeník není strašpytel, a proto hned šel — ale opatrně — vyšetřit příčinu onoho hlomozu, a co myslíte, dětičky, že našel? Spojíte-li tužkou všechny očíslované tečky, začínající 1. a končící 39., hned uzříte „příčinu“ onoho šustotu. Vidíte, že umí pěkně panáčkovati!

Turkmenské národní hádanky.

Přel. O. F. Babler.

1. Žebra má, krve nemá; dech má, duše nemá.
2. Sedm bratří — jeden se za druhým honí.
3. V jediném džbánu dvojí jídlo.
4. Vous má z masa, nos má z kostí.
5. Na dřevě sklo, ve skle duše.
6. Malinký soudeček, jídlo v něm sladké.
7. Než otec na koně sedl, syn už byl na trhu.
8. Malé, kulaté — za ocas toho nezvedneš.
9. Mám pestrý kamínek — kam jím namířím, všude doletí.

Rozluštění: 1. Kovářský měch. — 2. Dni v týdnu. — 3. Vajíčko. — 4. Krocán. — 5. Zrcadlo. — 6. Ořech. — 7. Oheň a dým. — 8. Klubko. — 9. Oko.

VELIKÉ SUCHO. Na valašských obcích pod Radhoštěm bylo v r. 1746 veliké sucho. Nepršelo po řadu dní a potoky úplně vyschly. Lidé byli nuceni osekávat pro krmení dobytka i lípy Boží, t. j. stromy, které stály v okolí kaplí, Božích muk a křížů.

BOJ O PŮDU. V Karpatech, na pohraničí moravsko-slovenském, musí tamní osadníci na mnoha místech vynášeti na pole hnůj v putnách na zádech. Také úrodu mohou s těchto svahovitých políček odvoziti pouze na trakaři nebo opět na zádech, poněvadž s vozem na mnohá pole nedá se vůbec vyjeti, natož pak dolů sjeti, pro velkou sráznost. Kde je příliš kamenitá půda, trhají ji zdejší rolníci hákem.

MĚSTSKÝ ZNAK. Města měla při svém zřízení též výsadu poříditi si vlastní znak. Byl to pravidelně znak pána zakladatele a majitele města, nebo znak, udělený vrchností či dvorskou, královskou kancelář. Na těchto znacích nalezneme různá vyobrazení místní, příčinu vzniku, podle zaměstnání obyvatelstva, a také velmi často i světce. Frenštát pod Radhoštěm má ve svém znaku městského patrona sv. Martina. Tento biskup sedí na trůně, po jehož stranách stojí k světcům obrácené husy. — Obec Horní Bečva a podobně i Házovice na Valašsku mají ve svém znaku anděla s troubou, troubícího snad k poslednímu soudu.

MED. Tato sladkost, kterou děti mají tak rády pro její dobrotu i výživu, byla už velmi dávno známa. V XI. a XII. století konaly se v Praze „medové trhy“, kde byl český med ve stejné váze vyměňován za dováženou sůl. Včelaři měli své cechy a své patrony, jimiž byli sv. Ambrož a sv. Medard. Z medu připravovala se medovina, nápoj velmi oblíbený, a medem se sladilo těsto perníků, které si naši předkové brávali s sebou na cesty.

SVATÁ POLE. Původní hřbitovy byly zakládány při chrámech. Obkličovaly je jako zahrada mrtvých. Sousedé chtěli i po smrti odpočívat v rodné obci u svého kostelíka. Členové rodiny se v neděli zastavovali u jejich hrobů, pomodlili se, pošli klíčky byli si tak blízko. Ještě dnes

najdeme mnohde hřbitov ve vsi u kostelíka. Ve větších městech již však budují se tato místa odpočinku na obvodu města, mnohdy dosti vzdáleného.

NAŠI ČÁPI V ARABII. O tom, jak žijí a jak se mají naši čápi v době, kdy odletějí z našich krajů, píše veliký cestovatel Alois Musil ve svém krásném cestopise „V zemi královny Zenobie“: Pod rybníky stálo a se procházelo na sta čápů. Emír chtěl po nich střeliti. „Nečiň toho, Výsosti Emíre,“ prosil Ali. „Neber života těm chudáčkům.“ — „Proč jim říkáte chudáček, Ali?“ — „Protože každému prospívají, nikomu neškodí, a přece za svou dobrotu a úslužnost jen nevděky zakoušejí. Chlapci po nich házejí kameny, mladí pastýři po nich metají křemelky ze svých praků, a to nikoliv, aby je ulovili, nýbrž, aby je pozlobili a sami se pobavili...“ — „Nejíte čápiho masa?“ — „Jak bychom je jedli? Vždyť čápi hubí kobylinky, tyto největší nepřátele našich sedláků, proto jejich masa nejíme a kde můžeme, jich šetříme...“

O. F. B.

HLUBOKÉ HRADNÍ STUDNĚ. Stará česká sídla panská a královská, budovaná na vysokých skalách, mívala též hluboké studny, které zajišťovaly pro případ obležení nepřitelem obhájícím potřebnou pitnou a užitkovou vodu. Pravidelně byly tesány ve skalách až na úpatí hory, a proto jejich hloubka byla značná. Majetek olomouckého arcibiskupství, hrad na Hukvaldech, mívá studnu 170 m hlubokou. Zbirožský zámek na Plzeňsku v Čechách má studnu o hloubce 152 m. Perla českých hradů, mohutné sídlo Otce vlasti Karla IV. — památný Karlštejn 92 m a sousední královské sídlo Křivoklát přes 60 metrů. Hukvaldská studně jest dnes z jedné třetiny zasypána kamením, jež do ní naházeli nešetrní návštěvníci. Studni tu dal velikým nákladem vysekati biskup Stanislav Thurzo, majitel hukvaldského panství, okolo roku 1546 italskými dělníky. Studna měla spojení kanálem s řekou Ondřejnicí. Podle dochované tradice byla tato studna dražší o jeden starý krejcar než celý rozsáhlý hrad.

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně. Předplatné K 25.—. Jednotlivá čísla K 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledací poštovní úřad Brno 2.

hádanky

REDAKTOR VOJTĚCH MANOUŠEK, SVITÁVKA U BOSKOVIC

Řešení těchto hádanek pošlete včas podle stanovených podmínek na adresu redaktora hádanek.

1. ZÁHADNÝ NÁPIS.

ZDE TEAROS I RUI... JDE.
Ante Lasdras. NECHO

2. SLOUČENKA.

PRVÁ — pozdrav dítě dává,
DRUHÁ — část obličeje známá,
TŘETÍ — mužské jméno z franc.
a bez háčku,

ce le k zasloužilý bojovník za naši svobodu

3. ROHÁČEK.

dějiště bojů v letošním květnu
?

výraz možnosti
slabika smíchu
spojka

4. PŘESMYČKA.

(Státník.)

BEDŘichu, SEDNEŠ!

5. LIŠTOVKA.

da	svo	je	bo	vzac
o	né	ko	kvít	šet
dý	řuj	kaž	je	poč
	li	1945	vě	

6. ZÁMĚNKA.

(Přísluví.)

1234 víno 5234.

7. SOUZVUČKA.

je výčnělek země
kdys s řadou sopek vyvřelý.
... národní básník
nedávno v Praze zemřelý.

8. SKRÝVAČKA.

1. Msta Linhartova veliká.
2. Váš zěbe neštěstí jiných.
3. Chystáš rámeček na obraz?
4. Ivane, jedlý hřib poznáš.
5. Hle, kopec kývá z dále!

9. PŘESMYČKA.

(Zeměpisná.)

SVĚT OSKORU S... KĚ.

10. RODOVKA.

ON český básník,
ONA smrtící nástroj.

11. PŘESMYČKA.

(Státník.)

VLASTNÍ Jméno.

12. ZVRATKA.

Zeleniny I II Jirka sází,
II I smíchem práci doprovází.

13. ČTVERCOVKA.

moravskoslezská řeka
pohádkové zvíře
úder nebo zranění
motýlokvětý strom

14. AKROSTICHON.

- ? + souhlas = součást stroje
- ? + chyba zp. = syn Abrahamův
- ? + modlitba = ženské jméno
- ? + koryš = východní stát
- ? + pramáti = jedna ze žil
- ? + opak války = tur. hodnostář

Začáteční písmena dají jméno památné obce
Československa.

SLOVO ČTENÁŘŮM A ČTENÁŘKÁM:

Po několikaleté přestávce, zaplněné úzkostmi, setkáváme se všichni zbylí k další práci pro zdárný rozvoj státu. V naší oblíbené rubrice duševního sportu, tentokrát zase v „Andělu strážném“, místo „Květů mládí“, chceme volné chvíle věnovati hádancům a jejím zajímavostem. Proto se přihlaste všichni, kdož dovedete nejen luštit, také však skládat různé oříšky, i když neuměle. Zasláné příspěvky upravím a uveřejním. — Řešení hádanek (alespoň poloviny) z č. 1. zašlete do 25. listopadu 1945 na adresu redaktora hádanek do Svitávky. Mezi vylosované řešitele bude rozděleno 10 knižních odměn. — Vaši práci ve škole přejí hojně Božího požehnání.

ANDEĽ

Časopis katolíckych detí

Ročník 61.

Číslo 2.

STRÁŽNÝ

Kreslil M. Florián.

Cyril Berka:

Můj hrob

Pod křížkem hrob můj
kéž kryje modrý květ,
že v pokoře vždy se modlil
můj zmlklý ret.

V zimě hrob halí,
sněhová pokrývka bílá,
že dušička
nejednou slzou se očistila.

Na jaro bují
zelená tráva,
že v Boha doufala,
znavená hlava.

Růž: červených
tajemné něhy —
značí mé lásky k Bohu
plamenné šlehy.

Když ve dne ptáček
na větvi zpívá
a za noci hvězda
se na hrob dívá —

když květy voňavé
třesou se v slasti:
Kéž duch můj už tone u Boha
v nebeské vlasti!

Za mne, předrahý poutníčku,
přednes tichou modlitbičku!
Jdi zrána časně ve chrám svůj,
mši svatou za mne obětuj!

V květnových bojích
o Prahu našlo smrt
mnoho mladých Čechů-
hrdinů. Vzpomeňte jich!

Foto Vilda Kříž, Praha.

Pozdrav

Ta hrozná léta poroby a hany,
kdy cizácký rod zpupný vlasti lál,
kdy nejkrutší jí zasazoval rány,
Tys mužně, presidente, v čele stál.

Když bouře hřměla a blesk blesky stíhal,
Tys jako pevná skála vzdorně stál,
když hákovec se na všech vlajkách míhal,
Tys do boje se směle s Němci dal.

Ta hrozná léta poroby bol
Bůh pomohl Ti přežít ve zdraví.
Už strhány jsou cizí znaky dolů
a mládež česká Tebe pozdraví.

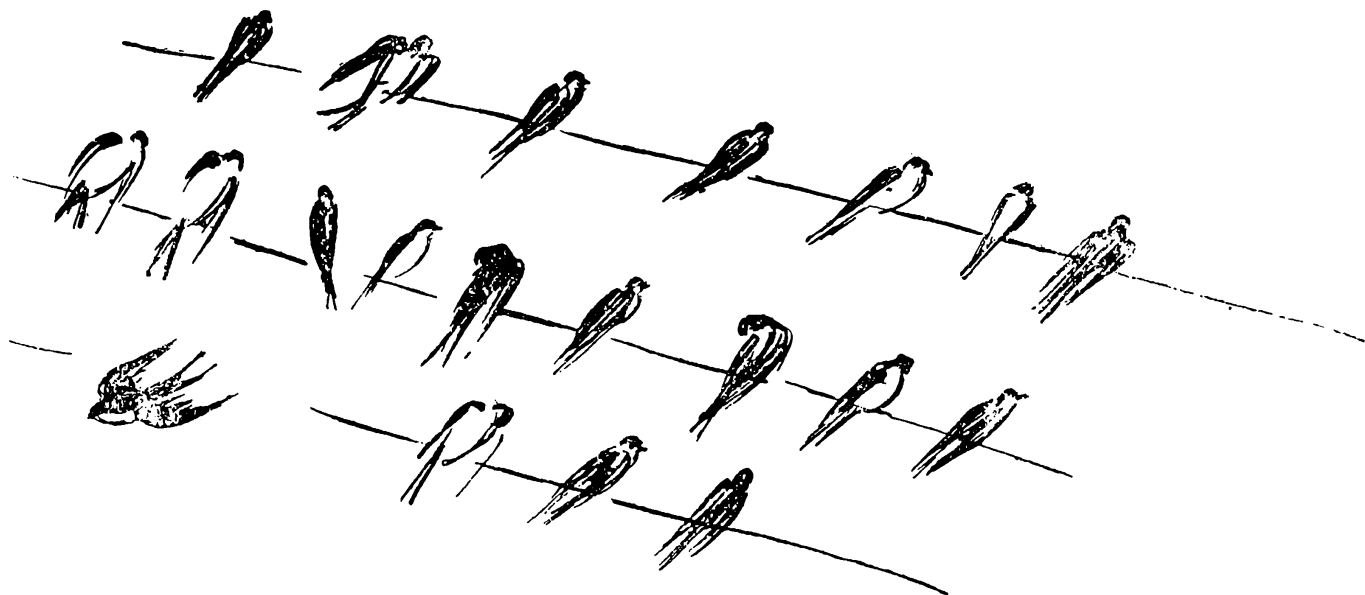
Dnes zdraví Tebe jasně české děti.
My milovat Tě budem stále víc,
o činech Tvých chcem v písních vyprávěti,
by úsměv zjasnil Tvoji vážnou líc.

Dnes zdraví Tebe bouřně Tvoje děti.
Na oltář vlasti chceme srdce dát,
o lásce nesmrtelné budem pěti
a jenom dobro její chceme znát.

President Dr Eduard Beneš s chotí na Slovensku mezi mládeží.

Foto ČTK.

Klema Ptáčeková-Pilátová:

Vlaštovičky

Edv. Elpi:

Podzim

Manaele s polí svezeny,
vůtr nad krajem fouká,
zajíc z komůrky pod mezí
okénkem smutně se kouká.

Za jitra slyšel rány kdes,
do srdce zadýchla tlseň,
vzpomíná, jak krásně bylo tu,
když žněla všude kol píseň.

Zpěváci k jihu odlétli,
smutné dni pozvolna plynou,
strniště, v němž měli domov svůj,
černá se čerstvou již hlinou.

Vůtr do stromů zadýchl,
rabci se ve větvích plaší,
zlatý list, louče se se druhy,
ke hrobu zvolna se snáší.

Údolí ráno, večerem
bílých mlh plní se mořem.
trávník sízou je zarosen,
loučení smutného hořem.

Radily se vlaštovičky,
že prý už je čas,
aby na jih pustily se
za sluníčkem zas.

Radily se vlaštovičky,
byly samý spěch,
do jedné se usadily
za vsí na drátech.

A než ráno slunko vyšlo,
pustily se v let.
Však se z jara v českou zemi
navrátí zas zpět!

Kreslil F. Bílkovský.

Klema Ptáčková-Pilátová:

Svoboděnka

*Svoboděnku máme!
Pane náš,
viď, že nám ji navždy
zachováš!*

*Svoboděnku máme!
Bože můj,
dobrý český národ
ochraňuj!*

***Vítězná československá vojska
pochodují za svým praporem.***

Foto Vilda Kříž, Praha.

***Min. gen. L. Svoboda
dekoruje válečným kří-
žem hrdinu Sovětského
Svazu škpt. Buršíka.***

Foto J. Kratochvíl.

(Pokračování.)

2.

Děti nebyly prvního dne dlouho ve škole. Pan učitel jim pouze určil místa, dal jim několik ponaučení, jak se mají ve škole chovat, řekl jim, čemu se budou zítra učit, a pak je propouštěl ze školy. Dříve se jich všech zeptal, jestli snad nevědí, komu by mohlo patřit dítě, které přinesl Jiřík. Tak tomu bylo ve všech ostatních třídách. Páni učitelé i paní učitelky se dětí ptali, jestli nevědí, komu se narodilo děťátko. Nikdo však ruku nezvedl, věc tedy zůstala ve škole nevypátraná.

Pan řídící čekal na Jiříka před školou. Chtěl, aby mu ukázal přesně místo, na němž našel dítě. Jiřík svolal děti z Hejnovic, aby všechny zase dovedl domů a nikoho tam nenechal, a cdváděl pana řídícího ke křoví na pastvině, kde dítě ráno leželo. Cestou musel odpovídat na různé otázky, jako jestli dítě spalo, bylo-li něčím přikryté, jestli neležel nějaký dopis poblíž dítěte nebo snad dokonce peníze, jestli nebyl ještě někdo schován za křovím a tak dále. Jiřík na všechno odpovídal jasně a určitě. Tak přišli až k onomu místu, kde Jiřík dítě našel.

Pan řídící vytáhl malou mapku okresu, na které se přesvědčil, že ta pastvina patří již k Hejnovicím.

„Je tomu tak,“ pravil. „Vrátíme se do školy pro dítě a zaneseme je k tvému tatínkovi, Jiříku. Našel jsi je na hejnovické půdě, pan starosta se tedy musí postarat, co s ním. Vy ostatní jděte domů a vyřídte zatím panu starostovi, že mu za chvíli donesu malé děťátko pro pobavení.“

Děti šly ke vsi, pan řídící s Jiříkem se vrátili do školy. Holčička v peřince již zase klidně spala. Pan řídící ji vzal do náruče a šel s Jiříkem do Hejnovic. Tam už všichni lidé věděli, co děti našly, když šly ráno do školy. Vždyť to děti rozhlásily po celé vsi. Napřed šly k starostovům, pak domů a k sousedům a tak to šlo jako po telegrafu.

U starostů už na pana řídícího čekali. Pan starosta bezradně, paní starostová s opravdovým soucitem s malým drobečkem v peřince. Všichni tři se dohromady radili, co mají s dítětem dělat.

Pan starosta chodil po pokoji a přemýšlel, paní starostová kolébala děťátko, pan řídící čekal, jak se pan starosta rozhodne. Ten najednou zůstal stát a řekl:

„Tak to uděláme, pane řídící. Nejprve se musí věc ohlásiti patřičným úřadům, aby mohlo býti pátráno po matce dítěte. Teď hned nechám vybubnovat, aby se přihlásil, kdo by chtěl se o dítě starati. Samozřejmě, že bude vše na obecní útraty, než se zjistí domovská obec rodičů dítěte. Dítě hynout nenecháme a nikdo mu nesmí ani vlásku zkřivit, aby se dokázalo, že jsou v Hejnovicích dobří lidé a nemají tam sobce starostou.“

Paní starostová spokojeně oddechla. Pan řídící potřásl starostovi srdečně rukou a řekl:

„Věděl jsem, že máte dobré srdce. Děkuji vám za to děťátko i jeho dosud neznámé rodiče. Nyní se vrátím spokojeně do školy, abych tam řekl, jaký jste šlechetný muž.“

Za chvíli chodil po Hejnovicích obecní sluha s bubnem, zavěšeným na krku a s paličkami v ruce. Na několika místech se zastavil, hlučně zabubnoval a pak oznamoval:

„Všem občanům se na vědomost dává, že se dnes ráno našlo na zdejší pastvině dítě. Kdo by se chtěl o ně starat, než se najdou jeho rodiče, nechť se přihlásí v obecní kanceláři.“

Pak uhodil do bubnu a šel zase dál, jsa provázen skoro všemi dětmi.

Mnoho lidí vyhlédlo z oken a poslouchalo oznamovatele, mnoho jich potřásl hlavou, ale nikdo se dítěte nemínil ujmout.

A přece... Na konci vsi stál úhledný domek. Bydlela v něm stará slečna, pensistka. Bývala dlouho ošetřovatelkou v dětské nemocnici v Praze. Když už byla dána do pense, odstěhovala se do Hejnovic do domku po rodičích. Jmenovala se Marie Chalupová. Byla dobrou katoličkou, žila proto zbožným životem. Každého dne chodívala na mši svatou, starala se o výzdobu i úklid farního kostela, štědře otvírala ruku chudým a bylo-li třeba, posluhovala i nemocným.

Když slyšela bubnování, otevřela okno a poslouchala. Naslouchala s vážným obličejem až do konce, pak šla ihned k starostovům.

„Jdu se podívat na to nalezené ubožátko,“ pravila paní starostové, „víte, že mám děti ráda, rozumím jim.“

Paní starostová ji ochotně vedla do světnice, kde ležela na posteli malá holčička. Slečna Chalupová si ji se zájmem prohlížela.

„Ubožátko,“ pravila, „nemůže mu býti více jak 14 dní. Dá velkou práci, má-li býti zachováno při životě. Musí se uměle krmit a zacházeti se s ním musí také jemně. Je jaksi slaboučké. Víte co, paní starostová? Je mi toho dítěte tak líto, že se ho ujmu a vezmu si je k sobě. V nemocnici jsem zachránila život již mnoha dětem, snad dá Pán Bůh, že vychovám i toto.“

Paní starostová měla velkou radost. Věděla, že do lepších rukou se dítě nemohlo dostat. Zavolala muže. I starosta Rohan děkoval slečně za její šlechetnost. Chtěl začít řeč o placení, ale ta jen mávla rukou na znamení, že o tom nechce ani slyšet, a odnášela si domů malou svěřenku.

Dítě mělo opravdu štěstí, že dostalo tak moudrou a zkušenou opatrovnici. Slečna Chalupová věnovala holčičce všechnu péči. Mrzelo ji, že neměla jistotu, je-li děvůška pokřtěna a na jaké jméno. Byla velkou ctitelkou Panny Marie, pojmenovala ji Mařenka. Brzy se po vsi na dítě nikdo jinak nedoptal, než na „nalezenou Mařenku“.

Když měla slečna Mařenku u sebe týden, dostala balík. Velice se tomu divila, protože neměla žádnou přízeň, s nikým si nedopisovala a jméno odesilatele balíku bylo úplně neznámé. Byla zvědava, co je uvnitř. Rozbalila zásilku a užasla. V pěkné krabici, na které bylo napsáno: „Pro dítě“, našla krásné hedvábné dětské prádélko; roztomilé čepečky, drobné hračky a piškotky. Vespod ležela menší krabička, na níž bylo napsáno „Pro slečnu Chalupovou“. Slečna ji horečně otevřela. Našla v ní krásný zlatý náramek a obálku s penězi. Mezi bankovkami byl lístek se slovy, psanými na stroji: „Prozatím za opatrování mého dítěte...“

Slečna Chalupová stála nade vším bezradně. Vše zabalila a běžela s tím k starostovi Rohanovi. I ten byl nemálo překvapen a udiven.

„Milá slečno,“ pravil slečně Chalupové, „zde se jedná o nějaké ta-

jemství. Dítě asi pochází z bohaté rodiny a Pán Bůh sám ví, proč bylo tak tvrdě odstraněno. Bylo asi někomu nepohodlné. Peníze si s klidem nechejte, zasloužíte si je za tu velkou námahu, kterou máte s dítětem. Mám dnes právě trochu volno, pojedu tedy ihned za odesilatelem balíku, ten snad mi něco poví určitějšího.“

Pak pan starosta zkoumal ústřížek od průvodního listu. Razítko bylo z Brna, adresa však zněla na Žurelky u Olomouce. Jel tedy do Olomouce, ale tam řekli, že taková ves vůbec nikde není. Přijel tedy s nepořízenou domů.

Za týden dostala slečna drahou krásný dětský kočárek nejnovějšího vzoru. Pak chodily pravidelně každý měsíc zásilky. V každé byly peníze, něco pro dítě i pro slečnu. Každý balík byl podáván z jiného místa, po každé byl napsán jiný odesílatel, někdy dokonce našla slečna balík přede dveřmi svého domu, a to obyčejně ráno. Nikdo ze vsi nikoho s balíkem neviděl, nemohlo se tedy vypátrat, kdo balík přinesl. Vše bylo tak tajemné, že se slečna Chalupová někdy až zachvěla. Na peníze, které jí byly tímto tajemným způsobem posílány, ani nesáhla. Neměla jistotu, nejsou-li snad nějakým nepoctivým způsobem nabyty, proto je ukládala do záložny.

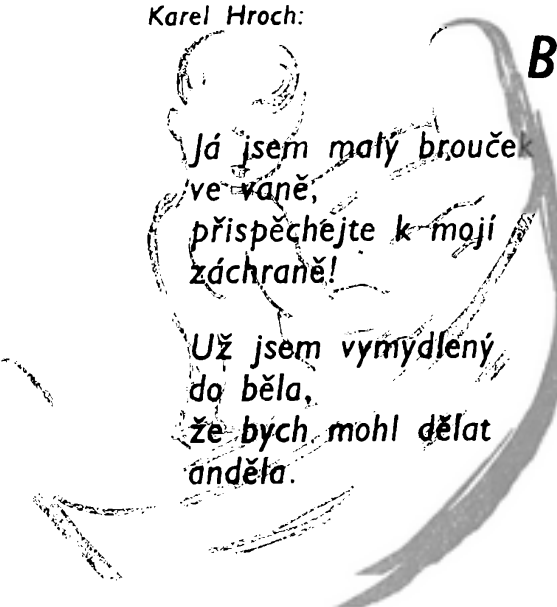
Něco bylo slečně Chalupové velice divné. Dostávala tak často pro Mařenku různé věci v tajných balících, na všech byly natištěny neb namalovány bílé neb různobarevné jiřiny. Slečna nevěděla, co to má znamenat. I lidé si toho začínali všimnat a dohadovat se, proč má Mařenka na šatečkách, čepečkách i hračkách samé jiřiny. Všichni mysleli, že je to asi oblíbená květina její matky. Slečna sama měla za to, že to musí být nějaká ušlechtilá žena, když má tak ráda květiny. Rozhodla se však, že Mařence nikdy o ní nic neřekne a bude ji vychovávat tak, aby dítě myslelo, že je její vlastní matkou. Nevěděla, bude-li se k Mařence její vlastní matka někdy hlásit, nechtěla ji tedy zkrátiti o blaživé vědomí, že má dobrou a hodnou matičku. První slůvko „mama“ nalezeného dítěte patřilo tedy slečně Chalupové a už tak zůstalo.

Děvčátko rostlo a bylo úplně zdravé, protože se o ně jeho laskavá pěstounka dobře starala. Mncho dětí již cpatrovala, ale k Mařence přilnula veškerou svou láskou, které je jen žena ve svém mateřském srdci schopna.

(Pokračování.)

Karel Hroch:

Brouček ve vaně

Já jsem malý brouček
ve vaně,
přispěchejte k moji
záchraně!

Už jsem vymydlený
do běla,
že bych mohl dělat
anděla.

Už jsem čistý jako
beránek,
z mokrých vlásků samý
varhánek.

Utřete mě rychle,
maminko,
od vany mě studí
ramínko.

Nežli vana — lepší
peřina,
ať má — nebo větší
Věřina.

Pod ní zahřeji si
ramínko,
jen už vyndejte mě,
maminko!

1. PŘÍPRAVA.

Karlík byl Jaruščin bratříček, ale jen on byl mamínčin a tatínkův miláček a mazlíček. Vždyť byl také dědic majetku a tatínkova jména, a proto se nedivme bolesti a úzkosti rodičů, když Karlíček v útlém věku onemocněl. Co tu bylo shánění a jezdění k lékařům, kteří nešetřili ani radou ani injekcemi. A tak se stalo, že Karlíček ozdravěl úplně, jen jen kvetl, ale nějak začal špatně mluvit. Nekoktal, to ne, ale špatně vyslovoval r, k, š, ř a mnoho jiných hlásek a slov a už se nikdy správně mluvit nenaučil.

Tato špatná mluva byla příčinou jeho mnohého trápení, neboť se mu mnozí smáli a zvláště chlapi si ho rádi dobírali. Karlík však byl chlapec dobrého srdce a toto svoje utrpení snášel tiše a hrdinně a každému hned vše odpustil a na nikoho se nehněval.

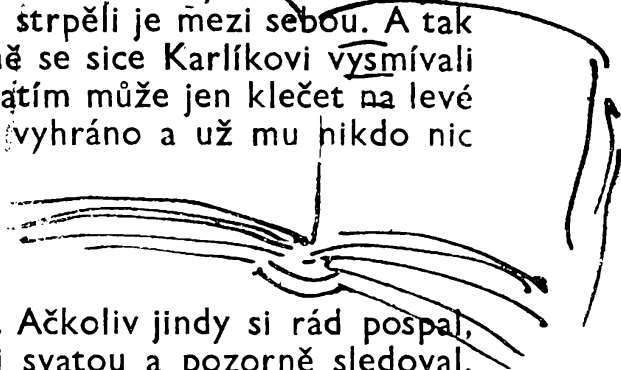
Tak vyrostl do šestého roku, kdy nastoupil do školy. Pan řídící sice kroutil nad jeho výslovností hlavou, ale přece ho do školy přijal, a když viděl, že Karlík je chlapec velmi bystrý, chytrý, nadaný, mírný a poslušný, smířil se i s jeho špatnou mluvou a smířili se s ní i spolužáci i ostatní učitelé, ba, začali mít Karlíka všichni rádi pro jeho velkou ochotu a poslušnost.

Karlík chodil také s rodiči do kostela a později sám, mezi chlapce před oltář. Zde pilně sledoval, co se na oltáři děje, a se zbožnou úctou pohlížel na kněze, ba i na kostelníka a ministranty. Pro něho to byli nadpozemští tvorové a byl celý šťastný, mohl-li se tajně některého dotknout. Kdysi mu řekl Frantík, syn varhaníka, že bude také ministrantem. V Karlíkovi se dech zatajil, vždyť Frantík chodí také do druhé třídy jako Karlík, což mohl by také on být ministrantem? „Proč bys nemohl,“ řekl Frantík, a tak oba přišli nesměle do sakristie. Tam se na ně sice ostatní, velcí ministranti dívali zвысока, ale když viděli, že pan farář se na ně vlídně usmál a pochválil je, štrpěli je mezi sebou. A tak byli jakoby přijati za ministranty. Po straně se sice Karlíkovi vysmívali pro jeho řeč, ale když pan farář řekl, že zatím může jen klečet na levé straně a nemusí odpovídat, tu měl Karlík vyhráno a už mu nikdo nic neříkal.

2. KARLÍK MINISTRANTEM.

Zde nastal jakoby nový oddíl jeho života. Ačkoliv jindy si rád pospal, teď začal chodit pravidelně denně na mši svatou a pozorně sledoval, co dělá druhý ministrant. Už mu dovolili i misál přenést, ach, tehdy se radostí celý začervenal.

Až jedné neděle se stalo, že Karlík — ministrant — který jen klečel a nic neodpovídal, přišel na „velkou“ a byl sám. Srdce se mu sevřelo strachem i radostí. Bude sám ministrovat — dokáže to? Rychle vzal misál a zazvonil. Varhany začaly hrát a ztlumily bušení Karlíkova srdce. Odpovídat nedokázal nic — kola se mu míhala před očima hrůzou, kdy má co udělat. Teď se mu to už nezdálo lehké jako dříve. Když před evan-

geliem kněz ukázal na misál, popadl konvičky s vínem, a když při obětování měl přinést konvičky, vzal zvonky a kleče uprostřed, zvonil pozdvihování. Když při sanktus kněz volal zvonit, běžel se ho otázat, má-li přinést konvičky a při pozdvihování opět postavil konvičky na oltář. To už si zbytek mše svaté posloužil pan kaplan sám, neboť Karlík už byl celý spletený a přioplakával. Po mši svaté mu pan kaplan vlídně domlouval, aby si dal pozor a naučil se pěkně ministrovat. To byl jeho „křest“ — styděl se — a nyní se snažil ze všech sil, aby se vše naučil.

Doma, v zahradě a všude, kde chodil, stále se učil ministranci a v krátké době dosáhl toho, že uměl nejen své „říkání“, ale i knězovo.

Příští týden už ministroval bez chyb a věděl také správně, kdy má zvonit. Zvonky si bral i ven a učil se i toto, jen aby vše dělal pěkně. To Frantík, který často zaspal a téměř celý týden mimo neděli nepřišel, neměl ani tušení, jaké pokroky dělá Karlík, který se ovšem nikomu ani svým „malérem“, ani pokrokem nesvěřil.

Nyní již Karlík ministroval na pravé straně a často i sám, a byl tak horlivý, že skončil-li jeden kněz mši svatou a druhý neměl ministranta, což se stávalo ve všední dny často, tu Karlík velmi rád šel hned ministrovat zase. Žádný pohřeb, žádná svatba ani slavnost nebyla nyní bez něho. I kostelníkovi rád pomáhal svíčky nebo paramenta uschovávat a konvičky odnášet.

3. KARLÍK CHCE BÝT KNĚZEM.

Karlík byl druhý rok ministrantem, byl teprve žákem třetí třídy, ale uměl všechno. Toužil nyní po kněžství a jakmile byl u prvního svatého přijímání, chodil ke sv. svátostem nyní velmi často. Chtěl být knězem celou silou své dětské duše a učil se to doma, v zahradě, kde Jaruščiny kamarádky byly obětí jeho učení. Zde je všecky sezdal, pokřtil jim děti, ba všecky je i pochoval. Denně měl nějaký pohřeb nebo svatbu a v neděli po požehnání měl svateb, křtů i pohřbů několik. Stále doma brebentil latinsky a stále sloužil mše, a protože byl nadaný, naučil se vše říkat jako kněz, ovšem se svou špatnou výslovností.

Hrozně rád adoroval a řídil adorace u Božího hrobu. Zde proklečel mnoho hodin a předříkával hlasitě několikrát denně bolestný růženec a litanii k Umučení Páně i s příslušnými modlitbami. Kdo ho slyšel po první, musel se usmát jeho modlitbě, když slyšel třeba: „Ktely plo nás tezký ksiz nesl,“ ale kdo pohlédl na jeho postavičku a viděl jeho horlivost, modlil se s ním rád, vždyť to bylo nevinné dítě.

Stalo se často, že Karlík v červené komži a rochetce se horlivě modlil a za ním klečely děti, dospělí, sestřičky, ženy i muži, bohatí i chudí, ba i hraběcí manželé, a všichni se modlili s ním. Zvykli si na něho všichni a měli ho rádi. Karlík byl chlapec hodný a velmi hrořlivý ministrant, a kdyby byl měl možnost žít v takové „Legio angelika“, byl by jistě vynikl.

Jednou se stalo, že před „velkou“ měl pan farář ještě v kanceláři lidi, když Karlík jako vždy přiběhl, že už je po růženci, aby pan farář již šel. Ten mu řekl žertem: „Ale, Karlíku, já ještě nemohu, však můžeš Asperges udělat sám, víš jak to dělám.“ Karlík sice zaváhal, ale pro

jistotu se otázal: „A plosím, jak to vzít, latynsky nebo cesky?“ „No, vem to česky,“ praví pan farář a pomalu vstával, že už půjde. Karlík šel napřed, ale pro jistotu řekl kostelníkovi v sakristii, že má jít na Asperges sám. Kostelník v domnění, že čeká druhého ministranta, odpověděl: „No to se ví, že půjdeš sám, vždyť tu nikdo není.“ Tak Karlík vzal kropenku a šel. Mezitím přišel pan farář, a co se obléká, slyší pojednou zpěv a konečně i hraní na varhany. S hrůzou poznal, že Karlík opravdu zanotil sám Asperges. Lidé napřed udiveně hleděli, ale když Karlík začal vážně zpívat „Sklop nitlo moje yzopem“, přidávali se po jednom a konečně začal hrát i varhaník. Teď již Karlík vážně kropil, a to pořádně — po celé délce kostela a šel odzadu zpět k oltáři. Modlitby u oltáře už se pomodlil kněz. Tak byl Karlík poslušný, že udělal i nemožnou věc. Jeho poslušnosti kdekdo využíval a všude si ho posílali, neboť on vše vyřídil přes svou špatnou výslovnost. Proto ho znal kdekdo. Znali ho kněží, učitelé, přátelé, žáci, obchodníci, zkrátka všichni, a každý ho měl rád.

4. SMUTNÝ KONEC.

Kdysi, koncem školního roku, Karlík naříkal doma na bolesti v břiše. Nechali ho pár dní ležet; — pár dlouhých dní pro něho — pro Karlíka, který po tři léta chodil denně ministrovat. Karlík plakal lítostí i bolestí. Když však bolesti nepřestávaly, šli s ním k lékaři. Nařídil dietu, snad žaludek, kdo ví. Ale Karlík, který byl tak tlustoučký a červený ve tvářích, naříkal stále a trpěl dál. To už bylo dní, co měl bolesti, to už byly téměř tři týdny, co Karlík nemohl jíst a hubnul a ztrácel červen se svých tváříček. Konečně se odhodlali rodiče jeti s ním do nemocnice.

„Je pozdě,“ řekl lékař, „zkusíme operaci, za niž neručíme, je to proměškané slepé střevo.“ Tatínek se div neskácel. Cože, jeho Karlík, jeho jediný chlapec? Operovali ho tedy a operace se zdařila.

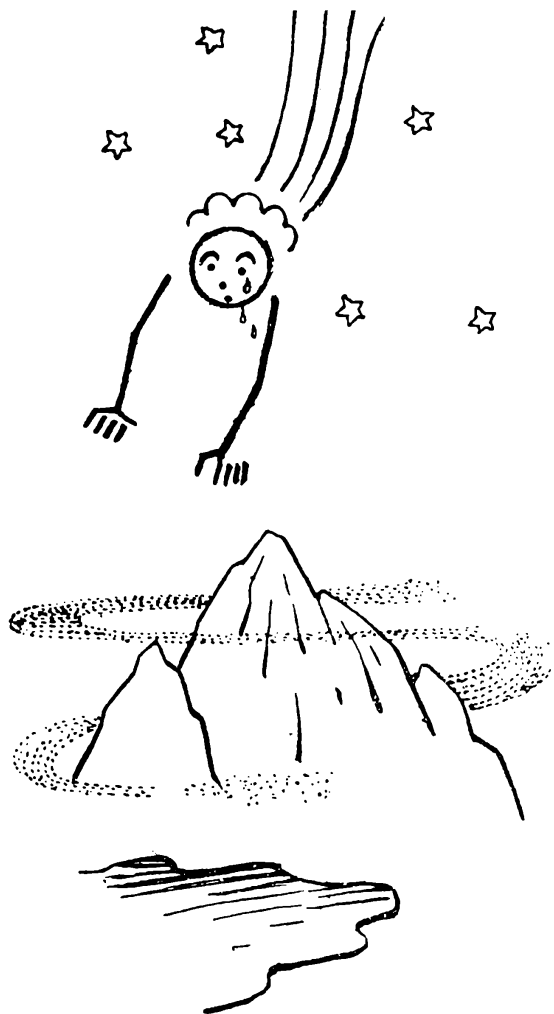
Ale Karlík, jako by tušil, že je zle, povídá tatínkovi, hladě mu ruku: „Tatínku, jestli umřu, udělejte mi slavný pohřeb s muzikou, družičkami, a ať jdou všichni velební páni.“ Jistě vzpomněl tu chvíli na pěkné pohřby mladých, při kterých tak rád ministroval. Tatínek tiskl svého miláčka, jako by ho chtěl vyrvat někomu z náručí, koho cítil nablízku, ale poznal, že objímá chladnoucí Karlíčkovu tělíčko. Pán Bůh si vzal k sobě svého malého, ale horlivého ministranta ve věku 10 let koncem července r. 1945.

Jako blesk rozlétla se zpráva o Karlíčkově smrti. Je to možné? Ano, je to možné, a tam, kde skládáme nejsmělejší naděje do budoucna, tam stojíme nad hrobem, neboť Pán Bůh sám řídí světa běh.

Ale zvony zvonily a hlásaly všem, kdo nevěřili: Již ho není, již ho není, Karla není, Karla není. — Karlík měl dle svého přání tolik, tolik družiček i mládenců, tolik věnců a kytic se stuhami, že jistě by byl měl sám z toho radost. Jeho kamarádi ministranti se s ním dojemně loučili u hrobu a odprošovali ho za své nezbednosti, a jeho učitelka třesoucím, lítostivým hlasem mu říkala, jak ho měla pro jeho píli, poslušnost a tichost ráda — i ostatní spolužáci. Karlík byl příkladem v horlivosti i odpouštění všem, i mladým, i starým. Kéž mu Pán Bůh odplatí za jeho dobré vlastnosti životem věčným! Spi sladce, Karlíku! Na shledanou!

Pohádka o červené kuličce

(Pokračování.)

Ale co se stalo s červenou nebeskou kuličkou? Inu, chudinka, chtěla pomoci baculatému hošíčkovi, proto se tak rozběhla, aby jej nikdo nemohl porazit. Ale nějak špatně si to vypočítala. Když se skulila po bílém mráčku a začala padat dolů, poznala, že se už nemůže vrátit.

„Ach, achich, ach,“ naříkala a točila se a vířila vzduchem a padala „Achich, ach, co se mnou bude? Jsem přece nebeská kulička, ach, ach! Nemohu žít tam, kde není štěstí, achich, ach! A jak mám hledat štěstí na zemi, ach, ach, když jsem tam ještě nikdy nebyla, achich, ach! Jistě zabloudím. Ach, ach, achich, ach!“

A tak kulička padala a padala a naříkala a plakala. Jen její červená barva bezstarostně zářila vzduchem.

Když už byla tak blízko země, že rozeznávala vysoké hory, rozsáhlá moře a kamenná města, přestala plakat a zvědavě se dívala, jak vypadá svět zblízka.

„Kam asi padnu?“ říkala si kulička a trochu se zachvěla při myšlence, že by mohla padnout do moře.

„Moře je veliké a studené, brr, brr!“

A zatím co kulička padala, země se zvolna otáčela.

„Tam, tam skočím,“ radovala se červená kulička, když už byla docela blízoučko povrchu zemského. „Tam jsou krásné lesy a slunečko tam hřeje. Tam jsou lidé jistě šťastní.“

Ale než se odhodlala ke skoku, země se opět otočila a kulička místo do zeleného pralesa letěla rovnou na veliký ostrov. Se všech stran jej omývaly nažloutlé vlny rozlehlého oceánu.

„Ach, můj strážný andílku, kam se to jen dostanu?“ dala se opět do pláče a trochu ustrašeně se dívala po ostrově. Jaké tam byly divné domky! Takové nízké, vzdušné, zdálo se, že je vítr odnese, jakmile silněji zafouká. A ti lidé! Byli malí, útlí, nažloutlé pleti, černých, lesklých vlasů a měli úzké, šikmé oči.

Kulička ještě ucítila, že tu všude voní třešňové květy, a už se blížila závrtnou rychlostí velikému městu, které se rozkládalo pod vysokou, bílou horou.

Červená kulička se už už chtěla skulit do široké ulice, když se zvedl vítr, nadnesl ji a nemilosrdně ji poháněl k té vysoké, bílé hoře za městem. Teprve nyní zpozorovala kulička, že hora má veliký otvor, z něhož stále vychází dým.

„Copak to je?“ zadivila se nezkušená kulička. Vtom vykřikla leknutím. Vítr jí smýkl a kulička, ubohá červená nebeská kulička skočila rovnou — do dýmajícího otvoru v hoře.

Ovanuly ji horké, štiplavé páry a strašlivá, černá tma.

„Můj andílku strážný, což letím do pekla? Já, nebeská kulička?“

V té chvíli objevilo se dole pod kuličkou jasné světýlko, které se zvětšovalo a zářilo. Netrvalo dlouho a kulička se dotkla pevné země.

Octla se v obrovské síni, jejíž stěny se leskly, jako by byly posázeny samými drahokamy. Kolem dokola, kam jen oko pohlédlo, kmitaly se malé plaménky. Kulička se polekala, chudinka, nevěděla, že spadla rovnou do sopky. Ale když se plaménky přikmitaly blíž, poznala, že to jsou vlastně malé tvorečkové s lidským obličejem, jejichž šaty září jako plaménky ohně. Malé bytůstky se vesele smály, pokřikovaly na sebe, a když takové malé panenky spěchaly kolem kuličky, vlály za nimi široké sukničky, oranžové, žluté, zelené i zářivě modré, jako když se do ohně díváš.

„Copak tu děláš, kdo jsi?“ ozval se za kuličkou tenký hlásek. A překvapená kulička spatřila chlapečka s drobnou korunkou na hlavě.

„Jsem nebeská kulička a nevím, kam jsem se dostala.“

„Nebeská kulička? O té jsem nikdy neslyšel. Ale máš krásnou červenou barvu. Pojď, zavedu tě k své mamince královně. Víš, že jsi v království Sopky?“

Kuličce se zalíbil malý princ a nechala se přivést k nádhernému trůnu, na němž seděla bytost s korunou na hlavě.

„Maminko, zde ti přivádím červenou nebeskou kuličku,“ řekl chlapeček, když se hluboce uklonil před královnou.

„Vítám tě, červená kuličko, dnes se mi zdálo, že k nám přijde posel z nebes. Musíš nám vyprávět, jaké je to u vás v nebi a jak vypadá svět. My to nevíme. Kdo jednou přijde na svět, nemůže se již vrátit, aby nám to pověděl.“

Netrvalo dlouho, kolem trůnu se shromáždili všichni poddaní královny, kulička se posadila na nejvyšší stupínek trůnu a vyprávěla. O nebi, o zahradě nemluvnátek, o krásné nebeské Paní, o tom, co spatřila na

zemi než se dostala do sopky. Všichni poslouchali, ani nedýchali. A pak si pochvalovali, jak krásně umí kulička vyprávět.

Královna dala vystrojit nádhernou hostinu a všichni provolávali slávu nebeské kuličky. Kulička měla radost a všechno se jí tu líbilo. Na stolech bylo tolik rozmanitých jídel a lahůdek, kulička mohla na všem oči nechat. A což teprve, když přišly krásné panenky s ohnivými sukničkami a začaly zpívat a tančit!

„Ach, jak tu jste šťastni,“ volala nadšená kulička.

Královna se však zamyslí, zesmutněla a povzdychla si.

„Ach, byli bychom šťastni, kdyby nebylo zlého rytíře Lávy. Ten obchází zákeřně naši zemi, pobuřuje mé poddané a čas od času přijde se svou loupežnickou družinou a způsobí nám zkázu. Rozmetá naše přibytky a nás vyhání na zemi, kde umíráme. Má milá kuličko, je to smutná věc.“

„Tedy vy nejste šťastni?“ zděsila se kulička. „Ale pak, achich, ach, tu nemohu zůstat. Nemohu žít, kde není štěstí!“

Sotva to dořekla, zachvěly se útroby země a všude se zmáhal mocný hukot.

„Rytíř Láva přichází!“ volaly panenky, lomily rukama a zmateně prchaly.

Než se kulička vzpamatovala, všechno kolem zavířilo a jako by ji zvedla neviditelná ruka a mrštila jí dlouhou, temnou chodbou, plnou horkých par, vzhůru, k povrchu zemskému. Kolem ní letěly kameny, popel a něco tekutého, horkého. Za okamžik spatřila kulička opět zemi, ale jen na chvíli. Něco ji přikrylo a sedalo na ni a lepilo se. A ten strašný hukot trval dále. Kulička ležela zasypána v zemi, daleko od úpatí sopky, a přemýšlela o svém dalším osudu.

Dlouho, velmi dlouho ležela kulička zasypána v zemi. Ale jednoho dne uslyšela nad sebou nějaké zvuky a hlas.

„Ten kousek půdy si obděláme, je tu nyní úrodná láva.“

Pak slyšela cinkot motyky a najednou byla uchopena malými, umazanými dlaněmi.

„Jeje, to je krásná kulička,“ volal hošík žluté pleti a šikmých, černých očí.

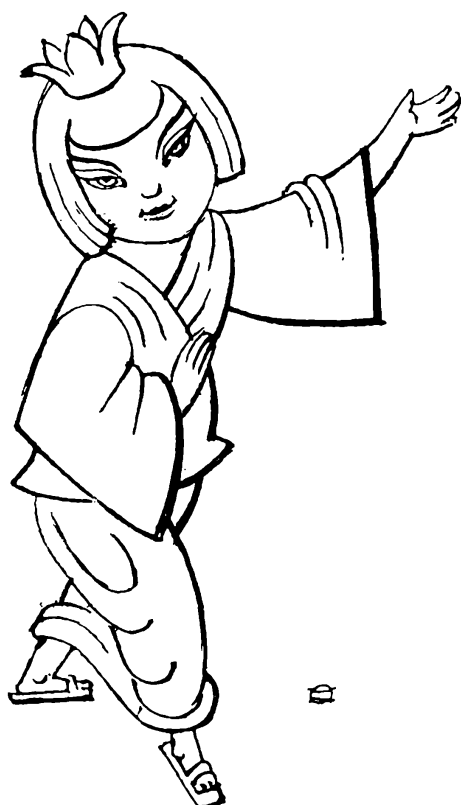
Červená barva kuličky zasvítla v slunci neporušená. Vždyť to byla nebeská kulička a země ji nemohla poskvřnit.

Hošík ji hladil, a když si ji pak po práci odnášel domů, radoval se:

„Krásná červená kulička.“

A vysoko ji vyhazoval a opět chytal.

„Co z kuličky,“ mávl rukou jeho ctec, „kdybys tak našel zlatý peníz, abychom si mohli koupit misku rýže a zahnali hlad.“

Obrázky kreslil O. Zemina.

Kulička právě vzletěla, vyhozena chlapcovou rukou, a zaslechla poslední slova.

„Nejsou šťastni,“ řekla si — a už se nevrátila do žlutých dětských dlaní. Přeskočila zeď, kolem které právě šli, a skulila se do líbezné zahrady. Všude byly nádrže s vodou, zlaté vodotrysky, vzácné rostliny, přes úzké potůčky vedly visuté můstky a na konci zahrady stál bělostný dům s průsvitnými stěnami.

„Zde je krásně,“ jásala kulička. „Kdopak zde asi bývá?“

Ale zahrada zůstávala prázdná.

(Dokončení.)

Napsal Ferd. Pokorný.

Kreslil K. Dostál.

Po plných třech letech pobytu v koncentračním táboře Dachau (u Mnichova v Bavorsku) dočkal jsem se s pomocí Boží vytouženého dne, kdy jsme byli osvobozeni vítěznou americkou armádou. Byl to 29. duben 1945. Byli jsme zbaveni vlády krutých esesáků. Ještě tři týdny jsme nemohli opustiti tábor, dokud nebyly vymýceny nakažlivé choroby, ale mohli jsme se v něm volně pohybovat jako svobodní občané.

V této době jsem navštívil 2. blok, dlouhý dřevěný barák, v němž bydlilo asi 800 Čechů. Na dvoře jsem spatřil svého krajana z rodného města Kyjova, leteckého důstojníka Vládu Kocmana, a vedle něho snědého, černovlasého klučinu, který se mi hned zalíbil svým příjemným zjevem. Sundal přede mnou velmi slušně rudý fez (tureckou čapku se štrápcem), který se mu pyšnil na kulaté hlavě. Jako my všichni bývalí vězňové, měl i on ještě na kabátku své vězeňské číslo s červeným štítkem a písmenem T (začáteční literou německého názvu Čecha), ale na klopě se mu již skvěla československá trikolóra. Také fez byl jí ozdoben.

„Kde jsi našel tohoto malého Turka?“ tázal jsem se žertem krajana.

„Myslíš podle jeho fezu? Ten jsem mu opatřil ze skladiště v esesáckých kasárnách,“ vysvětloval mi přítel. „Tento chlapec je náš nejmladší Čechoslovák v táboře. Jmenuje se Emil a je mu teprve 12 let. Do Dachova byl dopraven týden před dobytím tábora. Přes svůj mladý věk je „starým kriminálníkem“. Prošel totiž čtyřmi koncentráky, ve kterých pobyl plná čtyři léta, tedy třetinu svého mladičkého života.“

Potom mi Vláda stručně vyprávěl chlapcovy csudy, které jsou jímavější než mnohý román.

Jako osmiletý přišel Emil do pověstného koncentračního tábora Osvěncima v Polsku se svými oběma rodiči a šesti bratry. Během roku jeho otec a bratři zahynuli v Osvěncimě. Zůstala nakonec jen matka, která jednou po ztýrání byla dána „na revír“, t. j. do nemocnice. Snad cítila, že se blíží hodina její smrti, proto se chtěla naposledy rozloučiti se svým nejmladším. Pokusila se opustiti v noci revír, byla však dopadena, ubita a skonala.

Mladý Emil odejel pak transportem (převozem vězňů) do koncentračního tábora Buchenwald. Když se tam blížila válečná fronta, byl Emil zařazen do „pochodu smrti“, při němž většina účastníků zemřela hladem nebo postřelením. Dostal se tak do koncentračního tábora Flossen-

burg. Po krátkém pobytu ve Flossenburgu nastoupil druhý „pochod smrti“ do koncentračního tábora Dachau, kam došel několik dnů před příchodem Američanů. Za těchto pochodů ztratil spoluvězně, kteří oň pečovali.

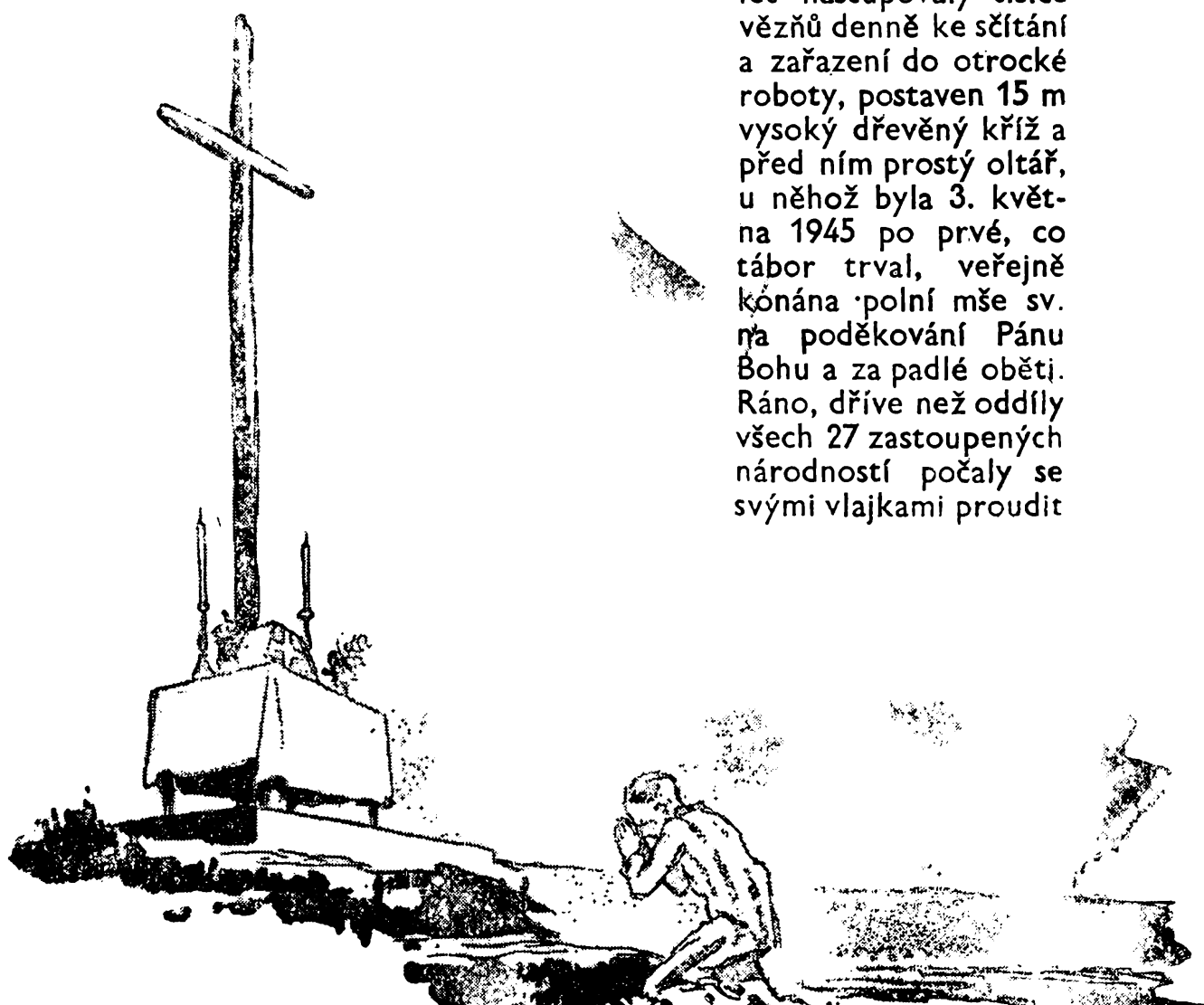
V dachovském táboře se hned sháněl po Čechách, kteří se ho samozřejmě ujali. Vláda Kocman ho vzal na 2. blok, kde se uvolnilo místo přemístěním nemocných do amerického lazaretu. Tak dostal po prvé zase sám pro sebe svou postel. Po první noci, kdy spal v ní „jako dudek“ prohlásil: „V životě jsem nespal tak krásně jako dnes!“

Hoch byl velmi oblíben pro svou bystrost a vrozenou chápavost. Jeho smysl pro pořádek a čistotu prozrazoval dobrou výchovu z dětství. Ráno i večer spěchal vždy v plavkách do umývárny pod tryskající proud vody a jeho bílé zoubky se leskly jako z porcelánu, protože si je pravidelně čistil. Přes krušná léta, prožitá v táborech, byl zdravý a jeho dětská mysl zůstala nezkažena drsnými zkušenostmi.

Ochotně pomáhal při uklízení obytných místností, a byl to směšný pohled, když tento klouček se oháněl ohromným koštětem, které vysoko vyčnívalo nad jeho hlavu s fezem. Měl velkou radost, když ho Vláda zavedl do dachovské králikárny, v níž bylo chováno na 8000 angorských králíků s dlouhou, hebkou, bělostnou srstí. Tam si mohl hrát s ušatými mláďaty, která kolem něho hopkovala po trávníku, nebo pozorovat roztodivná morčata a čilé bílé myšky. To vše ovšem po osvobození, kdy se již nemusel bát, že ho budou suroví esesáci bít a kopat.

Po příchodu Američanů byl v popředí rozsáhlého shromaždiště, na

němž dříve po tolik let nastupovaly tisíce vězňů denně ke sčítání a zařazení do otrocké roboty, postaven 15 m vysoký dřevěný kříž a před ním prostý oltář, u něhož byla 3. května 1945 po prvé, co tábor trval, veřejně konána polní mše sv. na poděkování Pánu Bohu a za padlé oběti. Ráno, dříve než oddíly všech 27 zastoupených národností počaly se svými vlajkami proudit

k bohoslužbám, vyběhl na prázdné prostranství malý Emil. Spatřil kříž, obklopený prapory, a stanul na chvíli překvapen touto nezvyklou podívanou v bývalém sídle novopohanského barbarství. Jen okamžik a již se rozběhly jeho hbité nohy, jako by jej přitahoval mocný magnet, k dosud osamělému kříži. Tam poklekl na stupních oltáře a sepal ruce k modlitbě. Zač se modlil? Jak sám potom sdělil — za své rodiče a sourozence, které mu odňal nemilosrdný nepřítel, a za svou vzdálenou vlast.

Naposledy jsem spatřil Emilka na zpáteční cestě do ČSR 22. května 1945. Přes 40 amerických nákladních aut odváželo 1000 Čechoslováků jako první skupinu z Dachau do Plzně. Seděl v autě, jedoucím za mnou, u volantu vedle veselého amerického řidiče, s nímž se hned spřátelil, a pomáhal mu neúnavně troubit na houkačku.

Když jsme překročili československé hranice u Železné Rudy, zastavili jsme se uprostřed krásné Šumavy, vystoupili z aut a zapěli „Kde domov můj?“ Byl nádherný jarní den, modrá obloha se nad námi rozprostírala jako perutě Boží lásky, ptáčci zpívali s námi o závod a lesy šuměly jako doprovodem varhan. Američtí vojáci salutovali a fotografovali tento dojemný výjev. Sirotek Emil v té chvíli jistě pocítil, že má domov a že český národ mu bude otcem, matkou i bratrem. Odejel k své jediné příbuzné, provdané za obuvníka na Českomoravské vysočině. S ní si předtím dopisoval a ona ho podporovala zasíláním balíčků s potravinami. Pán Bůh nechť dále ochraňuje svým andělem strážným chlapce, zachráněného z koncentráku!

Dva kosi

Srbská lidová bajka.

Zpíval pták kos v zimě v kleci. Tu ho zaslechl jiný kos v lese a pravil družině:

„Tak se mi zdá, že jeden z nás nám zpívá na posměch, že se tu zimou tak krčíme a že nás tak trápí hlad. Půjdu se podívat, co to znamená.“

Letěl tedy podle hlasu a přišel ke kleci, v níž byl zavřen jeho druh, a zeptal se ho:

„Co to, bratře v Bohu, zpíváš tu žalem, či radostí?“

„Tak i tak,“ odpověděl jeho druh, „někdy žalem, když si vzpomenu, jak jsem se svou družinou lítával lesem, a někdy zase pro potěšení svého pána proto, že mě krmí.“

„Což tě nikdy nepouští z klece ven?“

„Ne, nepouští! Ale nic mi tu neschází, jen společnost. Proto přijdi, ať tu spolu žijeme, abys nemusil v zimě snášet nedostatek a shánět, co k obědu a co k večeři.“

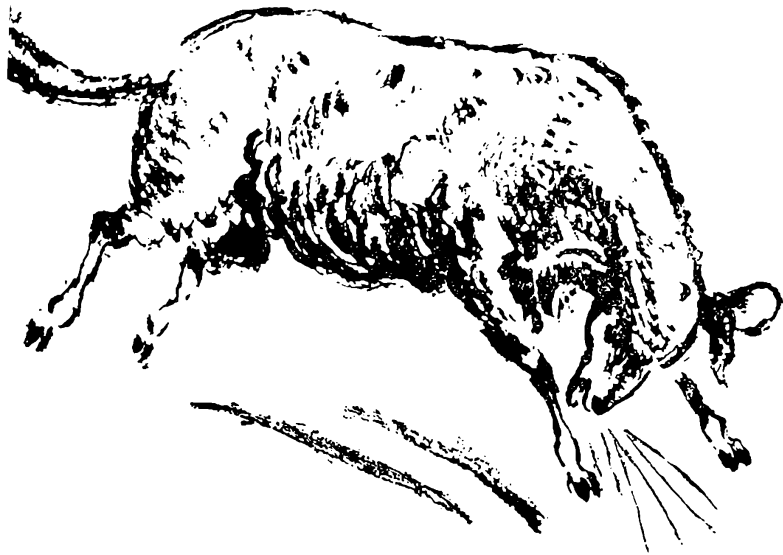
Lesní kos se zamyslel a pak se zeptal onoho druhého v kleci:

„Kudy ses do klece dostal?“

„Jsou tu malá dvířka, která se otvírají a zavírají.“

„Já si zaletím ke své družině, ty však se zeptej pána, zda by dvířka nemohla vždy zůstat otevřena, neboť jen takto bych tu chtěl s tebou žít.“

Přel. O. F. Babler.

Vlk a beran

Polská národní bajka

Chytil vlk berana.

„Inu, teď tě sežeru.“

„Budeš mě kousat? To by mne velice bolelo. Ale poradím ti něco jiného.“

„A co?“

„Posaď se semhle pod pahorek a otevři tlamu — já ti do ní skočím a nebudeš mne vůbec muset kousat.“

„No, tím lépe.“

Beran couve a couve, rozběhne se, vrazí vlkovi do tlamy, rozbije mu čelist a uteče. Vlk se převrátí na vosí hnízdo; vosy kolem něho bzučí, on myslí, že mu beran v břiše bručí, a povídá: „Bruč si, bruč si — jen když jsem tě sežral!“

Přel. O. F. Babler.

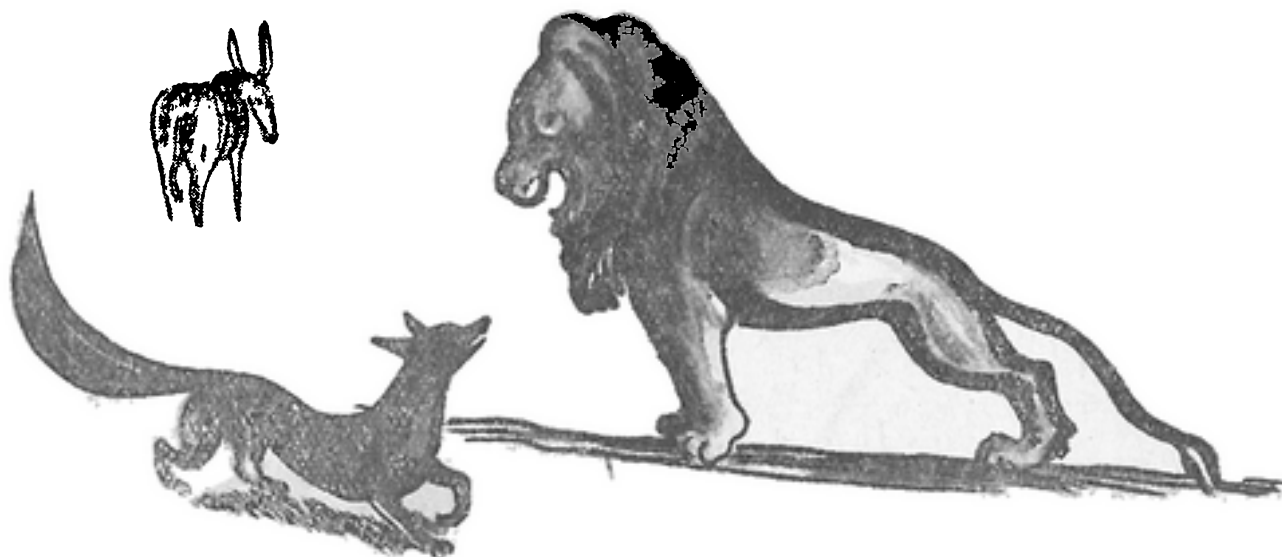
Kreslil F. Bílkovský.

Osel, liška a lev

L. Kulička.

Bajka.

Kreslil F. Bílkovský.

Osel a liška uzavřeli přátelství a chodili spolu na lov. Najednou potkali lva. Liška hned postřehla blížící se nebezpečí. Šla naproti lvu a řekla: „Jestli mi daruješ život, dám ti osla.“

Lev s tím souhlasil a liška zavedla osla do pasti. Jakmile zpozoroval lev, že osel mu již neuteče, vrhl se na lišku, sežral napřed ji a pak osla.

Kreslení

Napsal a fotografoval K. Hroch.

Ách, to je těšení,
když má být kreslení,
ach, to je těšení
na kreslení.

Tváříčka zahoří,
v práci se zaboří,
po žalu, únavě
stopy není.

Podzimní loučení

Sešly se veverky na lesní mýtině,
sešly se
k poslední podzimní hostině.

Mlsaly oříšky, louskaly šištice,
na konec
nechaly sladké si bukvice.

Celou noc tančily, dobře se bavily,
zvysoka
měsíček svítil jim spanilý.

A když se najedly a když se napily,
všecky se
do zimních pelíšků schoulily.

Kovář a čert

Lužická pověst.

V Grodku žil dovedný a pobožný kovář. Jednou dal si u něho zhotovit nějaký rytíř železné brnění. Bylo mu podivné, že se mu dílo nedařilo. Až jednou v noci přišel k němu cizí kovářský a ten dodělal dílo, které se nedařilo mistrovi. Když se ho mistr otázal, co žádá za práci, nechtěl nic, jenom jeho podpis. Mistr pravil, že nemá inkoustu, kovářský však věděl radu: „Tu je nožík, řízněte se a krví se podepište, nebo učiňte nějaké znamení, jenom ne křížek; křížů je na světě dost.“ Z toho poznal mistr, jakého má zlého hosta; položil na stůl všechny peníze, které dostal za brnění od rytíře, a pravil: „Vezměte si všechno ve jménu všemohoucího Boha! Nepodepíšu nic!“ Při Božím jméně proměnil se cizinec v havrana a vyletěl oknem. Na tom však nebylo dosti. Zakrátko postavil si nějaký cizí kovář naproti mistrovi kovářnu — a mistrovi se začalo zle dařit, protože nový kovář pracoval velice lacino. Avšak to všechno nemohlo mistra odvrátit od Boha — a konečně zvítězil nad zlem svou nábožností. — V den Nanebevstoupení Páně uhodil blesk do nové kovářny a mistr uviděl, jak se do země propadl čert v pravé své podobě.

Z lužického přeložil Kyas.

Již řadu nocí nespala starostlivá matka, neboť probděla je u svého synáčka vyhublých líček, z jehož zapadlých očí dívaly se nejasně poslední zákmity života, který zápasil se smrtí.

Na nevyspalé, pobledlé tváři matčině při pomyšlení, že by o jediné své dítě měla přijíti, bylo patrné, jak s tikotem nástěnných hodin sleduje výraz dětské tvářinky a pohyby tělíčka, zmítaného horečkou, s úzkostlivou otázkou ve svém srdci: „Blíží se konec či nastane konečně obrat k zlepšení?“

Lékař byl bezradný. Veškeré léky, které předepsal, selhaly. Zde mohla způsobiti obrat jen vyšší moc. Která? Odkud?

Hošík, ležící v poduškách, byl dobré dítě. Byl nejlepším a nejzpůsobilejším žákem první třídy místní školy. Rád tam chodil a rád se učil. Paní učitelka a spolužačkové měli jej rádi. Však jej též byli již navštívit a paní učitelka dodávala ustrašené matce síly a důvěry v jeho uzdravení.

Právě té chvíle, kdy matka klečela u postele, na které hošík ležel, a modlila se, hledíc k svatému obrazu nad postelí visícímu, podlehla únavě a usnula.

A tu se jí zdálo, jak klíčovou dírkou vnikl do světničky jakýsi bílý

přízrak a roztahoval své ošklivé spáry po tělíčku synkově. Ale nedotkl se ho. Najednou se tu před ním objevil pták s ostrými drápy a zahnutým zobanem a kloval do bílého přízraku.

Ten se však nechtěl dát odstráti, a mlhou, kterou byl obklopen, zastíraje ptáku oči, volal: „Chci jeho duši!“ „Vezmi si ji, ale mně nech srdce!“ křičel pták.

Příšery ustaly v

boji a chystaly se vzít si to, co chtěly. Plížily se k děcku, skláněly se nad ním, natahovaly své spáry k jeho tělíčku, avšak náhle ozval se přísný hlas: „Nic nedostanete! Klidte se odtud!“

Sotva se tato slova ozvala, rozlila se světnicí překrásná velebná zář, pod jejímž dotekem vše se usmívalo.

Příšery zmizely tak rychle, jak záhadně se ve světnici objevily.

Z velebné hřejivé záře, která přicházela s nebes výšin, vystoupil anděl — přiblížil se k spícímu hošíkovi, nachýlil se nad ním, pohladil jej a políbil na obě tvářičky. Sotva tak učinil, zmizela s nich smrtelná bledost a objevila se na nich červeň.

Anděl zmizel, ale zlatý, hřejivý jas po něm ve světničce zůstal. Hošík se probudil.

Když spatřil svou předobrou mamičku, klečící u něho a spící na podušce, vzal ji něžně kol krku, hladil její vlas, starostí a strachem o něho protkaný stříbrnou nití, a vděčně ji líbal.

Probudila se. Když spatřila děcko, jak ji drží kolem krku a usmívá se na ni, dotkla se jeho tvářiček a čelíčka, které již nepálily.

Její synáček byl zachráněn. Bůh vyslyšel její prosby a modlitby a vyrval ho z drápů nemoci a smrti.

Objala své drahé dítě a v krátké, ale vroucí modlitbě z hloubi svého vděčného srdce mateřského vroucně Bohu děkovala.

A slunečka úsměv díval se oknem dále do světničky a zaléval svým třpytem a zázračným polibkem dvě k sobě přitulených hlav, šťastné matky a jejího děcka.

Rozčítávka

Jeden, dva, tři, čtyři, pět.
U kovářů roste květ.

Děti pláčí,
bude den.

Který ráčí,
půjde ven.

Rybí hlavy

Ruská národní povídka

Kterýsi chudý člověk slýchal, že na jednom místě je zakopán poklad — zlato. I chodil tam často a pořád hledal, neukáže-li se mu ten poklad, ale jakkoli se tam nachodil, poklad se mu neukázal. Počal tedy kopat, našel to místo, kopal nejednou, až tam jednoho dne zaslechl hlas:

„Co ty, človíčku, se nadarmo tak namáháš a mučíš! Poklad můžeš dostat, dáš-li mi hlavu!“

Člověk to zaslechl a neví, má-li se radovat, neví, má-li se rmoutit, ale šel domů a myslil si:

„Jak to udělat? Jaké hlavy je třeba?“

V domě kromě ženy a syna nikoho nebylo, i rozhodl se, že přinese hlavu synovu. Přišel domů, vyprávěl všechno své stařeně a řekl jí:

„Upeč mi zítra rybí závin, já půjdu se synem na jezero lovit ryby.“

Žena upekla mu rybí závin z drobných rybiček a muž se synem šel k onomu místu, kde ležel poklad. Bylo mu synka líto, ale poklad dostat musel. Přišel na to místo a chtěl dříve poobědvat: rozlomil rybí závin, sám začal jísti a dal také synovi.

V závinu byly samé drobné rybičky, on jim ulamoval hlavy a házel je stranou. Najednou slyší známý hlas:

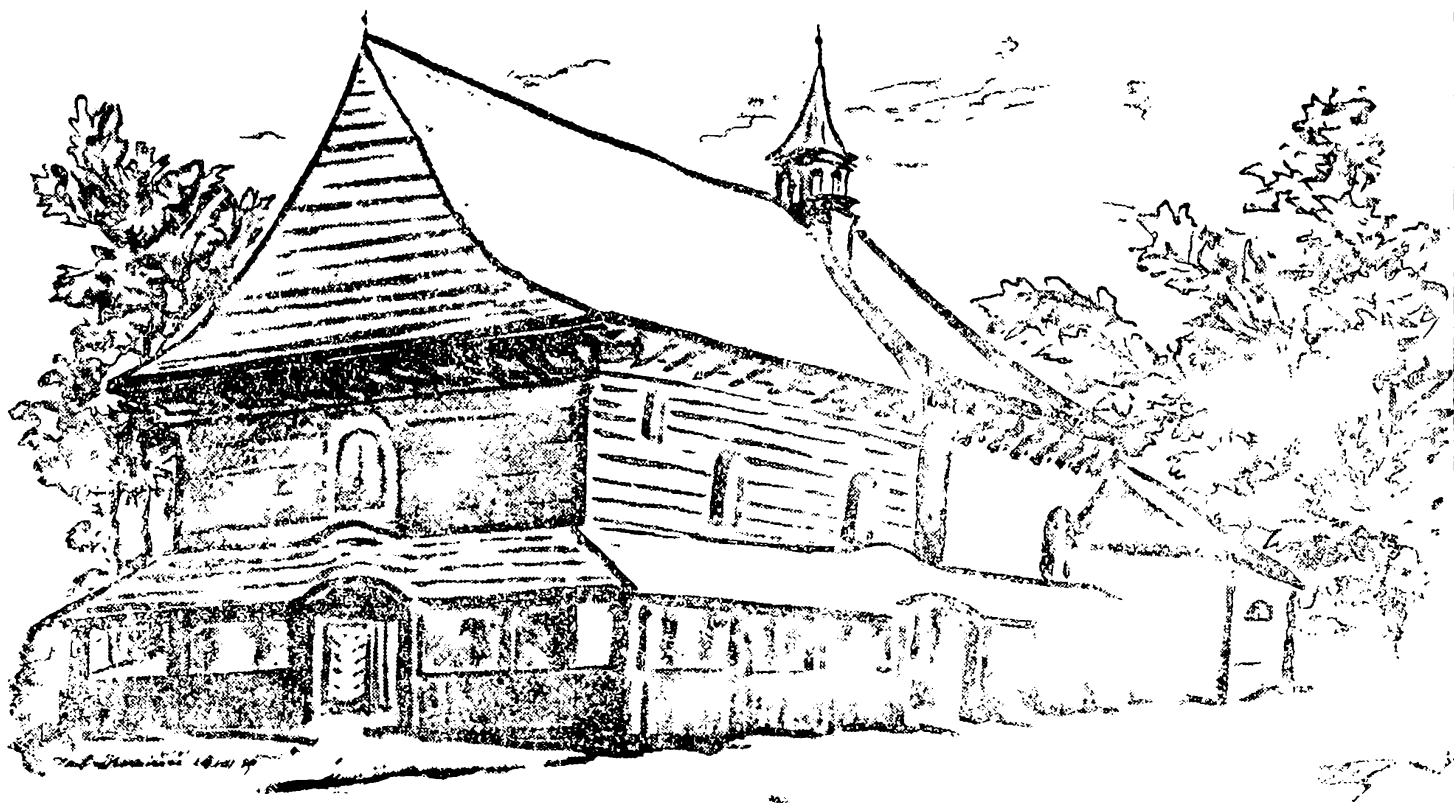
„Člověče, už mám dost těch tvých hlav, vezmi si poklad a jdi domů!“

Zaradoval se člověk, vzal poklad, v němž bylo mnoho zlata, a šel domů.

Přel. O. F. Babler

PO STOPÁCH DÁVNÉ MINULOSTI. Je u nás poskrovnu natolik zachovalých a dosud bohoslužbě sloužících dřevěných stánků Božích, jako je tento valašsko-meziříčský kostel svatě Trojice. Není sice úplně ze dřeva, ale v podstatě k jeho zbudování sloužilo trámové, hrubě přitěsané, v přechodním slohu od gotiky k renesanci. Od 16. století plnil úlohu hřbitovního kostela až do r. 1909. Byl i misijní prací určen za návštěv piaristů, kteří tam zavedli výroční poutě o svátku nejsvětější Trojice. Uvnitř je velkou pozoruhodností „Kalvarie“ a též náhrobek rytíře Žernovského z r. 1585.

Jan Kachlík.

Jak Jaroušek honil zajíce

Edvard Zvěři

Jarouškův strýček byl myslivcem. I jemu se myslivectví strašně líbilo. A proto, když na podzim byly pořádány hony, prosil strýčka, aby směl s ním střílet.

Strýček, vyslechnuv jeho přání, pousmál se a pravil: „Milý hochu, se svou bouchačkou, již nabíjíš zátkou, bys málo pořídil, nejvýš, že bys zabil mouchu, kdežto mou pušku bys ani neunesl. Musíš tedy počkat, až vyrosteš. Ale poradím ti, jak bys mohl chytiti zajíce živého. Dávej tedy pozor! Musíte být k tomu tři: jeden z vás musí mít buben, druhý kropáč a hrnec s vodou a třetí pytel. Tak vyzbrojeni vyjdete do pole. Jakmile tam uvidíte zajíce, začne ten, co má buben, bubnovat a druhý stříkat kropáčem vodu na ušáka. Zajíc bude myslet, že hřmí a prší, a aby nezmokl, skočí do nastrčeného pytle. A tak budete mít zajíce v pytli chyceného.“

Jaroušek radostí vyskočil a pak zvolal: „To není tak těžké. Na to si pozvu své kamarády a my to provedeme.“

Strýček se usmál.

Jaroušek vyhledal své kamarády, a když se jim svěřil, oč jde, byli hned při tom. Frantík vypůjčil si od obecního strážníka buben, Karlík zaopatřil hrnec s vodou a kropáč, kdežto Jaroušek našel ve stodole pytel. Tak vypraveni šli za humna na pole. Čoklík se přidružil k nim.

Měli štěstí, v zemácích byl zajíc. Nyní to začalo podle smluveného pořadu. Hoši se rozestoupili, Frantík pral do bubna, Karlík stříkal vodou a Jaroušek držel v ruce rozhrnutý pytel. Zajíci se patrně do pytle nechtělo, ježto pelášil v opačnou stranu, ale Jaroušek běžel za ním.

Vtom se něco přihodilo, co v programu nebylo, totiž Čoklík vyslídil kočku, běžel za ní a ta ze strachu skočila do pytle. Čoklík běžel tak prudce, až narazil na Jarouška a povalil jej. Ušák byl ovšem ten tam.

Zakončení scény bylo tak veselé, že všichni hoši se srdečně tomu smáli, nejvíce strýček, když o tom slyšel.

Dnes už jest Jaroušek velký a lesníkem a když si na tu komickou příhodu vzpomene, říká: „Šelma strýček! Škoda ho, že už není mezi námi!“

Kreslil
F. Blíkovský.

Napsal J. K. Baby.

Románek ze života našich skautů.

Poznal jsem ho dvakrát za podivuhodných okolností. Byl to opravdu skaut-hrdina, junák tělem i duší. Pěkně urostlý, jak mladá břízka, štíhlý, ohebný, oči jiskrné, jak ostříž bystré, obličej ostře řezaný, nos jak zobák dravce, vlasy černé jak havran, sluch, ano, slyšel i špendlík, který dopadl na zem. Mrštný byl jako kočka, elegantní jak arabský kůň, to byl Šedý orel.

Po prvé přišel za mnou v noci. Spal jsem v lesní chatě na horách. Lovecká chata Růže byla jak zakletá Šípková Růženka uprostřed hustých lesů pradědských; ba, nebyly to lesy kolem, ale hotové pralesy! Obrovské balvany v cestě, spadené kmeny, z nichž již bujela spousta nové vegetace, hustá křoviska, stromy spletené v nepřekročitelné překážky, s větvemi až u země, kapradiny až po pás vysoké, četné drobné potůčky v mechu ukryté — ano, to bylo okolí mé chaty. Sem bylo možno se dostat jen známou pěšinkou, takřka neviditelnou v houští vegetace, anebo pomocí sekery. Miloval jsem tuto chatu proto, že tu byl takový klid a že i v jejím okolí bylo hojnost nerušeně žijící zvěře a ptactva.

Byla to bouřlivá noc, kdy ke mně Šedý orel přišel. Zdálo se, že oné noci rozzuřila se pravá horská bouře největší měrou. Ležel jsem na kavalci v chatě a naslouchal zuřící bouři, vyhlížel z okna a těšil se z mohutnosti živlů, které venku řádily. Jen zvěře a ptactva mi bylo líto. Zda najdou si také tak teplý kryt pro dnešní noc, jako já v této lovecké chatě? Hrom řval a burácel v jediném tempu. Nebylo to jen hřmění; zdálo se, že celý hromový orchestr se sešel, aby sehrál před chatou hromovou symfonii o síle a zkáze. Zdálo se, že všechny baterie světa zahájily dělostřelbu. Blesk střídal se s bleskem, takže celý kraj byl v jediném ohni. Bylo více světla než černé tmy. Slyšel jsem v rachotu hromu i hukot řítící se vody po svahu kol chaty a chvílemi i tlukot narážejícího deště na okna i střechu. Vůbec též vítr se přidal k této orgii a rval se venku jak s větvemi, tak s celými stromy; na ty největší velikány, kteří přežili desítky a desítky roků, si troufal. Napadal je a porážel se s nimi, až mnohého vyvrátil i s kořeny.

Mohlo býti nějak k půlnoci, když se mi zdálo, že do skučení větru, do řevu hromu a hukotu vody zazněl lidský hlas.

Zde, uprostřed pustiny, v tuto dobu? Nemožno! Bylo to nějaké mámení. Sotva ve dne by se sem někdo dostal, natož v noci a v tomto čase!

Leč slyš! Opět jakési zavolání!

Vyskočil jsem z lůžka a chopil se pušky. Mluvílo se poslední dobou mnoho o vlkodlacích. Pak jsem však pušku odložil a přehodil přes sebe gumák.

Tu se mihl stín před oknem a na dveře někdo zabušil. Ač pěstí důkladně řádl, zanikal tento zvuk v nově se rozzuřivším hromobití. Přiskočil jsem ke dveřím a rychle je otevřel.

V blesky osvětlovaném prostoru zjevila se mi štíhlá postava s batohem na zádech — mladý hoch, Šedý orel, jak se mi později představil.

Zůstal chvíli nerozhodně stát. Tak rychlé otevření dveří snad nečekal.

„Jen dále!“ zval jsem jej.

Překročil práh a jal se zbavovat zcela promoklého oděvu, omlouvaje se přitom, že mi tolik vody nese dovnitř.

Rozžal jsem starou petrolejku, jejíž milé, načervenalé světlo zalilo prostory chaty a nahradilo světlé, žlutě-modrozelenavé světlo blesků.

„Jsem Šedý orel a nesu vám vzkaz,“ představil se konečně, neustávaje ve zbavování se mokrého prádla.

„Snad to mohlo počkat. V takovém nečase! Nu, jsem zvědav. Nyní si však oblec tento teplý a suchý kabát a kalhoty!“

Neodmítl. Musel se zcela svléci, jak promokl. Zatím jsem rozdělal v rychlosti oheň v kamnech a postavil na čaj.

„Zde je písemný vzkaz, žel Bohu, zcela promočený,“ podával mi Šedý orel zelenavou obálku.

Zatím co jsem ji rozevřel, rozvěšoval své prádlo na ráhna nad kamna, kde vzdor venkovní bouři již praskal ohýnek. Ostatně zdálo se, že bouře venku již se vyzuřila, že se již menší . .

Rozevřel jsem dychtivě list, který stál tolik námahy a potíží, než mi byl dopraven, a pokoušel jsem se jej přečíst. Byl zcela promočen a nepřečetl jsem dosud ani řádku.

Tu se ozval před chatou výstřel.

Šedý orel skočil ke světlu a okamžitě je zhasl. Pak skočil ke dveřím.

(Pokračování.)

Cyril Berka:

Chrá m

*Chrá m kř está nský je svatý stan.
V něm sídlí skryt sám Kristus Pán,
jemuž se cherubové koří
Proto věčné světlo hoří*

Farní chrám v Soběslavi.

Foto M. a V. Chalupníčkovi.

Zprávy z duchovního odboru z Prahy: Při junáckém sněmu oblastním a okrskovým bylo velitelem Junáka prof. Řehákem sděleno, že si vláda přeje, aby se Junák věnil jako celek do Svazu české mládeže, při čemž má základní tělesnou výchovu provádět v Tělovýchovném svazu Sokol. Několik poznámek z jednání: SČM. musí být celonárodní, demokraticky smýšlející, nábožensky tolerantní. Všechny složky programu Junáka musí být zachovány. Tedy zákon, slib i vyspělosti odborné. Ústředí Junáka změní stanovy podle stanov SČM. Časopis v duchu spolupráce se SČM. Junák má svou samosprávu tělovýchovnou a hospodářskou. Organizační síť zůstává a je zapojena do SČM. Junák zůstane členem mezinárodní organizace skautské. Účast na těchto stycích si SČM. vyhrazuje. Junák podléhá SČM. Určité příspěvky peněžní budou odevzdány do místního SČM. Je zaručena náboženská tolerance a není námitek proti tomu, aby se členové v krojích zúčastňovali mše svaté. Proti Sdružení přátel Junáka není námitek.

Sněm navštívil na několik minut prof. Z. Nejedlý. Zdůraznil nutnost sloučení slovy: „Československá vláda, respektive já a ministr Kopecký si přejeme, aby k tomuto sloučení došlo.“ Zmínil se také, že je třeba zdůrazňovati přátelský poměr k mládeži Svazu Sovět. Soc. Republik, který s armádami jiných slovanských národů vytvořil nejmohutnější vojenský blok, který nám zaručuje svobodu po staletí.

Našimi zástupci byl vznesen požadavek, aby ujednání při slučování skautských organizací v r. 1939 byla při sjednání smlouvy se SČM. respektována. Bratr náčelník prof. dr. R. Plajner po přečtení smlouvy nově skládané upozornil junácký sněm na to, že je nutno, aby katolíkům bylo umožněno organizovati homogenní náboženské oddíly, a že je nutno se za tento požadavek postavit, neboť je otázkou junácké cti, aby závazky, junáckým sněmem ve smlouvě o spolupráci s katolickými skauty převzaté, byly zaručeny.

J. F. Remišer.

Mnozí naši čtenáři jsou rádci junáckých družin. Jsou mezi nimi zvl. také náčelníci bývalých Družinek Anděla strážného. Pro ty občas uveřejníme také pokyny k vedení mladších, na př. na družinové schůzce. Zde příklad (upravte dle svého a místních poměrů):

Družinová schůzka: 1. Přesný začátek. 2. Rychlý spád a pestrý program. 3. Nesmí dlouho trvat (1½—2 hod.). 4. Těžší věci, které vyžadují přemýšlení — na začátku. 5. Po stránce zábavné — tendence stoupající, nejzajímavější a nejdívočejší program na konec.

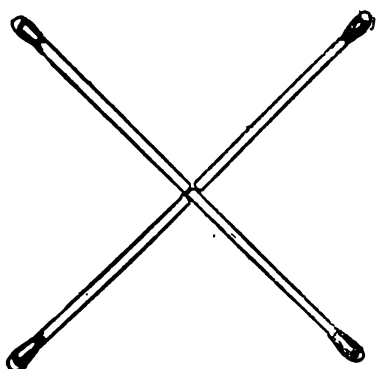
Schéma: 1. Zahájení (modlitba, pozdrav, pokřik atd.). 2. Technické záležitosti (smluven. výletu, podniku, ne příspěvky). 3. Skautská ideologie, duchovní bod programu (nábož. před., slib, zákon, heslo, pozdrav atd.). 4. Hra — klidná — stolní, jen pro osvěžení. 5. Skautská praxe, lehčí body programu (značky, stopy, morse atd.). 6. Čtení ze skautské literatury (Kipling, Zane Grey, Montgomery, Seeton atd.) neb zpěv (návěky písní, výstupů). 7. Hra dívočejší — vyvrcholení programu. 8. Připomínka (ad 2!). 9. Ukončení rámcové. 10. Úklid klub.

Hra: Hoši sedí v kruhu a jeden řekne na př.: „Jel jsem na tábor a vzal jsem si s sebou tornu a deku.“ Tak to jde dokola, každý přidá jeden předmět a kdo něco zapomene nebo splete, vypadá ze hry. Hraje se několikrát v různých obměnách. (Jel jsem do Ameriky... potkal jsem detektiva, který měl klobouk, revolver, dlouhé kalhoty, šedivé sako, kostkovanou košili, puntíkovou kravatu, tmavé vlasy, vysoké boty atd.)

Hra: Lístečky. Vůdce má připraveno 78 lístečků a na každém z nich je napsáno jedno písmeno abecedy a označení buď „země“ nebo „vzduch“ nebo „voda“ (t. j. 3krát celou abecedu). Lístky zamíchá a vytahuje, při čemž vyvolává (na příklad: B-země, K-voda, O-vzduch). Kdo z chlapců první řekne jméno zvířete s tímto začátečním písmenem, dostane lísteček. (O-vzduch — orel, B-země — bývol, K-voda — kapr.) Po vypotřebování všech lístečků si je každý spočítá, a vyhrá ten, kdo jich má nejvíce.

Hra: Každý hoch dostane 10 lístečků, označených jeho jménem. Během hry se snaží své lístky po klubovně ukrýt a zároveň nalézt lístky ostatních. Na dané znamení všichni předloží co mají v ruce. Za lístky jiných se body přičítají, za lístky vlastní se strhují.

Administrativní sdělení: Během tisku tohoto čísla došlo tolik objednávek, že sdělení na str. 62. je již neplatné. Celý náklad je rozebrán. Neobjednávejte, ani od 3. č. nemůžeme již expedovat.

Drobnosti

Sbírá V. A. Nesnídal.

VE ZNAMENÍ KŘÍŽE. Od nejstarších dob nosili svatý kříž před každým církevním průvodem. Brali jej s oltáře, nasadili na tyč, nesli, po průvodu sundali a kříž opět zavěsili na oltář. Arcibiskup a metropolita mají od nejstarších dob výsadu, že se před nimi nese svatý kříž. Není to berla, již drží každý biskup v levici, nýbrž kříž, ponášený knězem nebo jáhnem. Není-li arcibiskupský stolec obsazen, jako je tomu v posledních letech v Praze, předchází kněz s křížem kapitulního vikáře, který je zároveň správcem arcidiecése do té doby, než dojde k jmenování a vysvěcení nového arcibiskupa.

NOVÁ KALVARIE. U Mirošova na Plzeňsku stávala od nepaměti socha národního světce evropského významu, svatého Vojtěcha. Tato byla v minulých letech německým vojskem zničena, a nyní na návrší, kde socha světce stávala, budou postaveny tři kříže.

CÍRKEVNÍ HUDBA. Česká církevní hudba byla koncem 18. a počátkem 19. století v žalostném úpadku. Aby její úroveň byla povznesena, založena v Praze r. 1830 t. zv. varhannická škola pro výchovu církevních hudebníků. A skutečně, když první odchovanci této školy vstupují do praktického života, nastává nejen rozkvět církevní hudby, ale hudebního života vůbec.

AHASVER jest legendární postavou věčného žida, který bloudí za trest světem bez cíle tam a sem, poněvadž odehnal Krista, klesajícího pod křížem, při mučednické cestě golgotské, ode dveří svého domu.

Pohni jednou zápalkou a utvoř přesný čtverec!

Filatelie

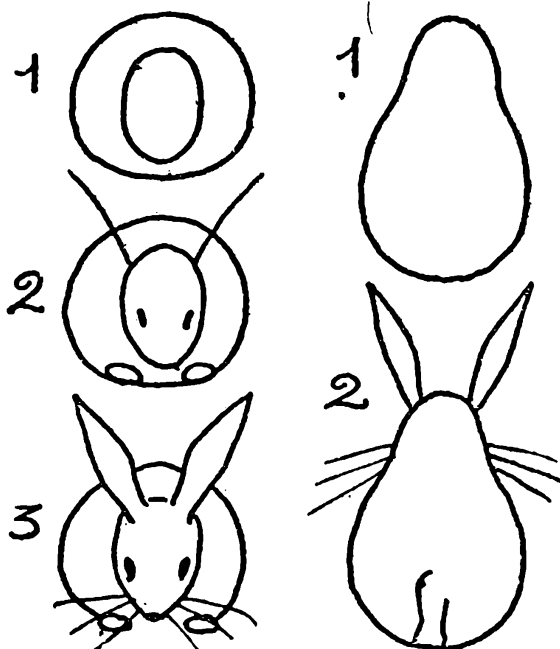
Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

Sestavy známek:

Cena Kčs

Hradčany: 5h, 10h, 15h, 20h, 25h, 40h, 50h, 100h	6.—
Holubice: 5h, 5h, 10h, 10h, 20h, 30h	3.—
Osvob. republ.: 20h, 30h, 40h, 50h, 50h, 60h, 100h	4.—
Hospodářství: 100h, 200h, 300h, 100h, 300h	4.—
Masaryk: 50h, 60h, 1K, 1K, 50h, 50h, 60h, 1K	5.—
Hradý: 30h, 40h, 2K, 2.50K, 3K, 2K, 3K	8.—
Jubilejní 1918-28: 50h, 1K	2.—
Sv. Václav: 50h	1.—
Znak: 5h, 10h, 20h, 20h, 25h, 30h, 40h	4.—
Masaryk: 50h, 60h, 1K	1.50
Brno: 3K	1.—
Tyrš: 50h, 1K	1.—
Pribina: 50h	1.—
Smetana: 50h	1.—
Dvořák: 50h	1.—
Družina: 50h, 1K	2.—
Kde domov můj? 1K	1.—
Pamětní 1935: 50h, 1K	2.—
Arras: 1K	1.—
Sv. Cyril a Metod: 50h, 1K	1.—
Mácha: 50h, 1K	3.—
Portréty: 40h, 50h, 50h, 50h, 50h, 60h, 60h, 1K	4.—

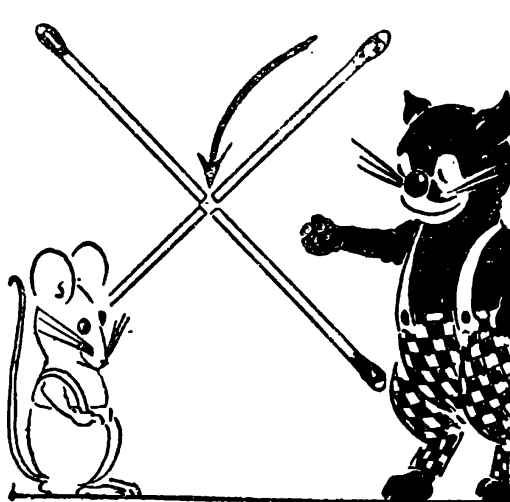
UPOZORNĚNÍ. 1. čís. Anděla strážného je rozebráno. Další objednávky vyřídí administrace jen od 2. čísla.

Učte se kresliti králíčky.

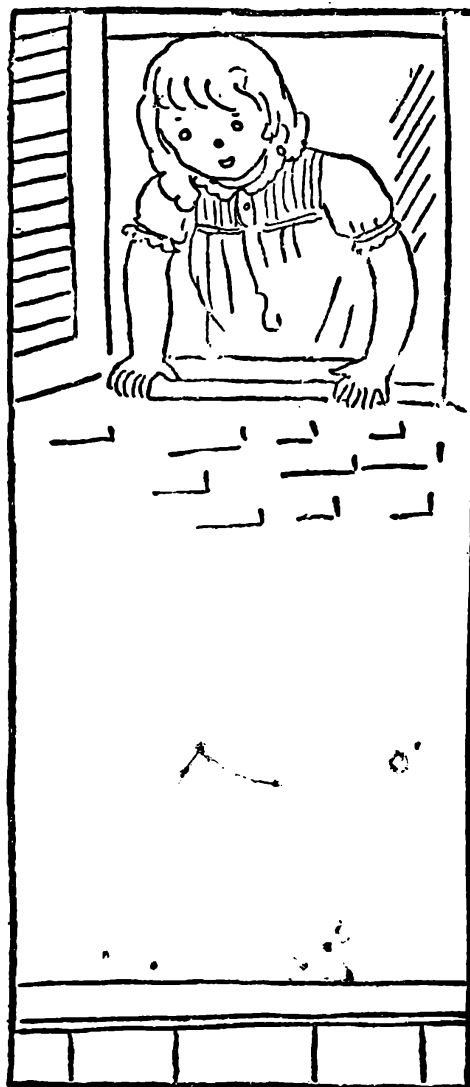
Zrnka

Kdo na mši svatou jde, ten práce nezamešká.
Na kameni, který se kutálí, mech se neusadí.
Kdo špatně naslouchá, chybně odpoví.
Mouše není žádný kůň příliš hubený.
Každý, který stojí, může spadnouti.
Někdy puklý hrnec vydrží déle než celý.
Kdo vyhledává, co by vyhledávat neměl, toho
potká, co by potkat nechtěl.
Plevel roste rychle.

Tečkovka

Z OKNA. „Některé večery slyším prapodivný koncert z mého okna, jenž není zrovna harmonický — tahá to za uši až běda!“ vysvětluje Zuzka. — „Začíná obyčejně o půlnoci a trvá až do svítání.“ Chcete-li, dětičky, vědět, kdo řídí ten koncert, o kterém Zuzka mluví, spojte tužkou všechny tečky po sobě, začínající 1. a končící 37., a seznáte, že to není Zuzka.

Děti se smějí

PŘEHMAT. Vašíček přichází k obědu neumyt. Matka praví k ošetřovatelce: „Berto, jděte a umyjte Vaškovi ruce a obličej ..“ — Za chvíli ozývá se srdcervoucí výkřik z koupelny: „Maminko, pojd sem honem, Berta mně myje taky krk!“

ZASMUŠILÁ KRÁVA. Chlapeček na letním bytě: „Mamá, podívej se na tu krávu, jak smutně vypadá. To je jistě ta, co dává kyselé mléko.“

ZE ŠKOLY. Pan učitel: „Pověz nám, Vonoklase, jestli by lidstvo mohlo žít bez slunce?“ - Vonoklas: „Mohlo by docela dobře, prosím, pane učiteli, protože ve dne je beztak všude světla dost.“

ČTVERÁK. Matka (vracejíc se domů): „Byls hodný, Vašíčku?“ - Vašíček: „Byl jsem hodný; udeřil jsem se tuze o stůl.“ - Maminka: „A plakals také?“ - Václavek: „Proč bych plakal, vždyť nikdo nebyl doma.“

DOBRÁ VÝMLUVA. „Nu, Toníku, čemupak jste se učili dnes ve škole?“ — „Už to nevím, tatínku.“ — „Cože, ty to už nevíš? Podívej se na svého spolužáka Karla Svobodu, ten ví všechno, čemu se ve škole učil!“ — „To je docela něco jiného, tati — Karel nemá ze školy tak daleko domů jako já.“

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohlédací pošt. úřad Brno 2.

? HÁDANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Svitávka u Bosk.

10 knižních odměn bude rozděleno mezi vylosované řešitele hádanek z č. 2. Nutno rozluštiti aspoň polovinu hádanek a řešení poslat včas do 25. XII. 1945 na adresu red. hádanek.

15 ZÁHADNÝ SEZNAM SPISOVATELŮ S TAJENKOU.

Al. Dostál
K. V. Rais
Al. Jirásek
J. Arbes
T. Nováková
A. V. Šmilovský
J. V. Rošulek
F. Autrata
V. Mršáik
K. J. Erben
V. Kosmák

16. PŘESMYČKA LITERÁRNÍ.

Zebe prut R. Č.

17. RÁMCOVKA.

1	○ ○ ○ ○ ○	1. měsíc
	○ ○	2. část roku
2	○ ○ ○ ○ ○	3. věřovost
	○ ○	4. asijský stát
3	4	

18. ZÁMĚNKA.

s „pětkou“ síť spřádá a hmyz hubí —
s „padesátkou“ místo v lese, mezi duby.

19. ROZŠÍŘOVAČKA

x x x x	polské město
x x x x	slouží dobytku
x x x x x	nákaza v krvi

20. DOLPŇOVAČKA S ČASOVOU TAJENKOU.

x	x	á	-	část jízdního kola
x	x	-	a	hodnota peněz bez „
x	x	-	a	slavný herec
x	x	a	-	obyvatel východu
x	x	-	a	geometrický výraz
x	x	l		hříšný zvyk
x	x	ý	-	část starých domů

21. HÁČKOVKA.

Říkáváme: „Jede jako na _____.“
Pomáhají šaty a pěkná _____?

22. OBLOŽKA.

Okrasný pták našich dvorů
do hlásek se oblékl —
velké město v našem Slezsku
mnohý by rád prohlédl.

23. KŘÍŽOVKA.

Všem čtenářům a čtenářkám.

	A	B	C	D	E	F	G	H	Ch	I
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Vodprovně: 1. První část tajenky. 2. Nebezpečí loď, MÍR v přesmyčce. 3. Sloz. zvrátka, ukazovka, tvar slovesa žiti. 4. Spojka, český hrad, žen. jméno bez „a“. 5. AY protiva války. 6. Druhá část tajenky, plošná míra. 7. Označení, předložka obrác. 8. Jen. MAST v přesmyčce, spojka. 9. Chem. zkratka hliníku, předložka, starořímský būžek. 10. T, výrobek z mléka, biblická osoba. 11. Třetí část tajenky.

Svisle: A. Naši osvoboditelé, člen východ. země. B. Geometr. výraz, duch, S. C. ZK časový úsek, zkratka v adrese. D. Oděv, EL. plevel. E. Asijské pohoří (l = r), povaha (lat.). F. Sídlo sv. Otce, starozákonní chléb. Ž. G. Předložka, ukazov. zájmeno, vyznání (n = m). H. Řeka v Čechách, moře lat. Ch. Podvodný kousek, předložka, ochrana skotu. I. Mužské jméno, druh písně, pobídka.

LISTÁRNA HÁDANEK

Rozluštění řádně adresujte do Svitávky, pište čitelně a správně známkujte dopisy. Řešení můžete psát i na koresp. lístek. — Se svými příspěvky se shledáte již v č. 4., pokud je pošlete včas do 25. XII. a budou vhodné k uveřejnění. — Na četná řešení i příspěvky hádankové se těší Váš redaktor hádanek.

Anděl strážný

ROČNÍK 61.

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

ČÍSLO 3.

Krausli vizeřka

svatara Housková:

Svatému Mikuláši

Ty jsi velký svatý, pravý dětí přítel,
rád před tebou na zem pokleknu,
jak uvidím s tebou ještě dárků pytel,
pomodlím se hbitě, ručky pěkně sepnu.

Aspoň pětkrát v roce kdybys na zem přišel,
to bys teprv, Mikuláši, hodným byl!
Na kus cesty bych ti naproti vždy vyšel,
poslušným bych jistě jak beránek byl

J. V. Sládek

• 27. října 1845, † 28. června 1912

Slovanská lípa

Na slovanské lípě
roste mnoho snětí,
a my jedné matky
slovanské jsme děti.

I ať vichr duje,
blešk se do ní pustí
ona bude státi,
ona bude růsti.

Mnohá větev suchá,
mnohá nalomená,
ale lípa stojí
vzdorná, neskloněná.

Vzdor na vzdory světa
na radost svým dětem
krásná, silná, velká,
obalená květem.

Kreslil F. Bílkovec

(Pokračování.)

Květy jiřin na věcech malé Mařenky měly přece svůj význam. Když byly Mařence 3 roky, dostala v balíku krásnou pannu, která měla na krčku připevněný lísteček, na němž bylo napsáno: „Jmenuji se Jiřina jako moje nová majitelka.“ — Pro slečnu byly opět přiloženy peníze. Na obálce, ve které byly stokorunové bankovky, bylo strojem natištěno: „Dítě je křtěno na jméno Jiřina. Prosím, říkejte jí tak.“ Nyní teprve slečna Chalupová pochopila, co znamenaly květy na všech věcech pro dítě, vždy tak tajně doručených. Řekla to u starostů, Jiřík to řekl dětem ve škole a zakrátko zmizel název „nalezená Mařenka“ a všichni říkali malému děvčátku Jiřina Chalupová. Jiřík starostův držel nad ní strážnou ruku. Protože ji našel, když šel po prvé do školy, dělal si na ni jakési právo. Chodil ji navštěvovat, hrával si s ní a běda, kdyby někdo z dětí Jiřině ublížil. Měla v něm opravdu statečného obhájce. Pro ni by se uměl poprat až do krve.

Jednou dokázal před celou vsí, že má Jiřinu rád jako svou vlastní sestru. Bylo mu již 9 let, Jiřině teprve tři. Slečna Chalupová přiběhla k panu starostovi a vypravovala mu s pláčem, že kdosi musel Jiřinu odnést nebo odvézt. Hrála si před domkem a slečna šla dozadu na zahrádku pro zeleninu do polévky. Viděla, že po silnici přijíždí černé auto, a pak slyšela, že zastavuje před domkem. Utíkala tedy rychle ze zahrádky, neb jí napadlo, nevez-li snad někdo zase nějaký tajný balík. Než však doběhla, bylo již auto zase daleko na silnici a ztrácelo se v kotoučích silničního prachu. Jiřina však byla pryč. Začala ji hledat u sousedů, za domkem na louce, ale marně. Jakási hrozná předtucha jí stiskla hrdlo. Utíkala hned ke starostovi a cestu skrápěla hořkými slzami.

„Je to záhadné, milá slečno. Již tři roky stojíme před velkým tajemstvím, které nemůžeme nijak rozluštit. Nemáme na dítě žádného práva. Matka naň záhadně platí, ale pěstounský list nezasílá. Nemáte tedy žádné odpovědnosti. Buď Jiřinu někdo unesl, aby z toho těžil, nebo si pro ni poslala její matka, a kdoví, vrátí-li vám ji zpět. Počkáme do večera. Nepřiveze-li dítě černé auto nazpět, budeme únos dítěte hlásit úřadům.“

Tak mluvil pan starosta Rohan zcela klidně, ale slečna Chalupová byla velice rozčilená. Měla Jiřinu ráda, jako kdyby byla její vlastní dcerou, nerada by ji ztratila. Začala žárlit na vlastní matku svého miláčka. Plakala a naříkala a prosila pana starostu, aby někoho poslal Jiřinu hledat, ačkoliv věděla, že to bude bezúčelné.

A ještě někdo plakal . . . Byl to Jiřík. Stál v koutku světnice a poslouchal, co slečna vyprávěla jeho otcí.

Nenápadně se vytratil a utíkal do vsi. Chodil od stavení ke stavení a všude se ptal, není-li tam Jiřina. Když se ho někdo zeptal, proč pláče, odpověděl plačtivě:

„Mám strach, že už nenajdu svoji Jiřinu.“

Mnozí se mu smáli, druzí zase zakývali povážlivě hlavou a řekli:

„Tak něco tajemného jsme v naší klidné vesničce ještě nezažili. Pán Bůh sám ví, odkud ta Jiřina je.“

Když ji nenašel ve vsi, šel do lesa. Volal na každé cestičce: „Jiřinóóóóó... Jiřinóóóóó...“, ale nic se mu neozývalo než zvučná ozvěna jeho vlastního hlasu. Celý den nešel domů, ani hladu nepocítil, stále jen hledal svoji Jiřinu. Z lesa se šel podívat i na pastvinu ke křoví, kde ji našel v peřince jako malé nemluvnátko, když vedl „prváky“ do školy. V dětské hlavičce mu napadla myšlenka, jestli ji tam někdo znovu nepoložil. Toužil, aby ji mohl nalézt i po druhé. Však tentokráte mu štěstí nepřálo. Hledal, plakal, ale nic mu to nepomáhalo. Slečna i on hledali zbytečně. A nehledali sami. Poptávala a stráchovala se celá ves. Mluvilo se jen o únosu dítěte, všichni litovali slečnu Chalupovou.

Byl to opravdu smutný den, ale všechno má na světě svůj konec. K večeru, když se soumrak vkrádal do vesnice, seděla slečna ve své světnice za stolem se široce rozevřenýma očima a myslela na Jiřinu. Jak ráno, tak i nyní uslyšela příjíždět auto. Přes den jich přejelo několik mimo její domek, ale zvuk tohoto stroje se jí zdál býti známý, tentýž jako ráno, když černé auto zastavilo před domem. Vstala a vyšla ze světnice, aby se podívala, jestli snad někdo nepřiváží Jiřinu zpět. Vtom však již auto zastavilo. Když otevřela domovní dveře, bylo již auto zase v pohybu. Na prahu však stála Jiřina s velkou pannou v náručí a u nohou jí ležel velký balík. Slečna ji radostně objala, vzala na ruku a odnášela do světnice.

Některé děti ve vsi viděly, že se u posledního domku zastavilo auto. Ihned utíkaly se slečny zeptat, je-li doma Jiřina. Samozřejmě, že přišel i Jiřík. Byl šťasten, když ji uviděl sedět slečně na klíně. Hladil ji, vyptával se jí a Jiřina mu žvatlavě odpovídala:

„Kdes byla, Jiřino?“

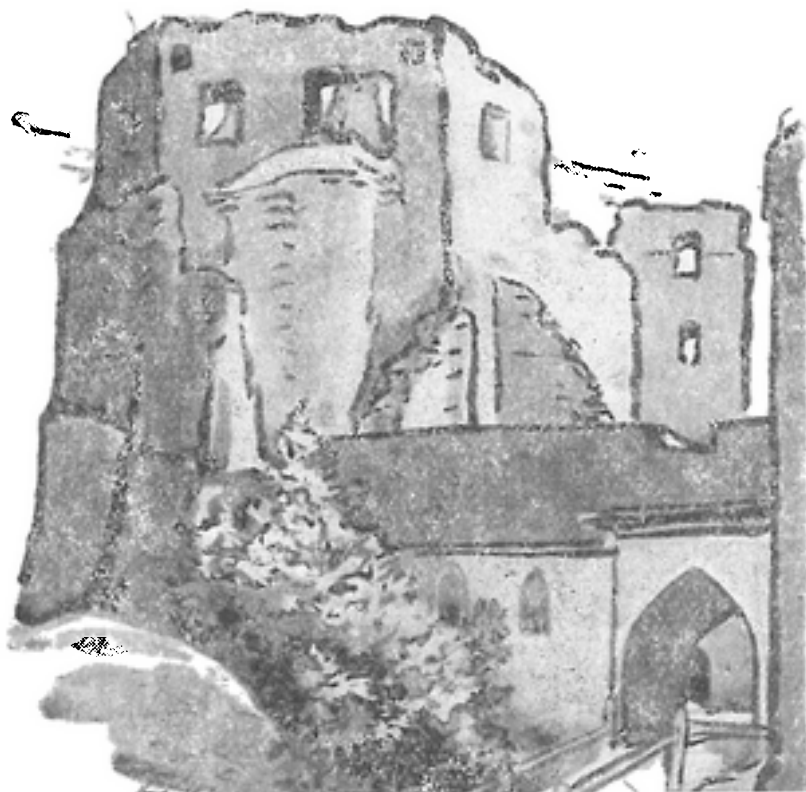
„V pohádce.“

„Cos tam viděla?“

„Kjásnou paní, opičtu, vlta, ptáčty a moc heztý pajác.“

Neuměla ještě dobře mluvit, ale slečna s Jiříkem z jejích odpovědí

NEJROZSÁHLEJŠÍ HRADNÍ ZŘÍCENINY mají Hukvaldy. Kdysi nedobytný hrad neodolal účinkům válečného náporu vojsk Žižkových a další věky jej obracely v trosky. Pod rozsáhlou oborou rozkládá se obec téhož jména. Dala Moravě a spolu celé vlasti hudebního umělce, skladatele, mistra Leoše Janáčka. Byl synem učitele a varhaníka. Jako student vydržoval se sám v Brně u augustiniánů, neboť zpěvem na kůře zjednával si úplné životní opatření. Houževnatostí a jedinečným nadáním dospěl k umění takové výše, že nebyl ani zdaleka svými následovníky dostižen. Letos v červenci bylo vzpomínáno výročí jeho úmrtí. V roce 1954 uplyne 100 let od jeho narození. Jan Kachlík.

věděli dosti. Byla asi v nějakém nádherném domě, kde bydlela hezká dáma, měla opičku, psa vlčáka, v kleci mluvícího papouška. Slečna byla rozrušena. Byla by ráda věděla, kde dítě vlastně bylo, kdo jí je na celý den uloupil a připravil jí tak velkou starost.

Jiříkovi na tom mnoho nezáleželo, kde Jiřina byla. Byl šťasten, že už je zase doma. Utíkal domů říci rodičům, co vypravuje o svém výletu. Lehl si, ale nemohl radostí ani usnout. Stále mu zněla v hlavě myšlenka: To je dobře, že už je Jiřina doma.

A Jiřina pak celé dny blábolila o opičce. Žádná panenka, ani hračka už se jí nelíbila, chtěla jen „živou opičku“. A dočkala se jí. Jednoho dne zase zastavilo před domem auto, ale rychle, jako obvykle, zase odjelo. V domněnce, že bude nějaký balík přede dveřmi, šla se slečna podívat před dům, ale našla tam docela něco jiného. U mladého stromku před domkem byla přivázána na stříbrném řetízku hezounká hnědá opička. Slečna ji vzala do světnice. Jiřina se k ní rozutíkala, objala ji, pusinkovala, hladila a radostně volala: „To je moje zjatá opička. Já ji znám. Jmenuje se — Mimi.“

Opička na to jméno opravdu slyšela. Hned se obrátila a slušně zaslutovala. Jiřina byla šťastna, ale slečna zesmutněla. Mrzelo ji, že se jí Jiřinina matka neprozradí, že se před ní stále jen skrývá.

Jiřík měl také radost z opičky. Brzy se o ní roznesla zpráva po celé vsi a kdekdo se na ni chodil dívat. Jiřina ji vodila s sebou na řetízku, kam šla.

Tak čas utíkal do moře věčnosti. Jiřina rostla a stávalo se z ní velice pěkné děvčátko. Měla krásné kadeřavé, světlé vlasy zlatové barvy, oči modré jako pomněnky, byla na svůj věk hodně vysoká a štíhlá jako jedle. Každý ji musel mít rád hned na první pohled, protože se na každého mile usmívala, ke každému byla laskavá, z očí jí zářila čistota, dobrosrdečnost a prostota. Lišila se od ostatních dětí uctivostí, jemností a hlavně zbožností. Ráda se modlila, zvláště ctíla Pannu Marii a její nejmilejší soškou bylo Pražské Jezulátko. Slečně Chalupové říkala „maminko“ a neměla ani toho nejmenšího tušení, že není její dcerou.

Když jí bylo šest let, vedl ji Jiřík po prvé do školy. Tak rád by jí byl ukázal místo, kde ji našel, když on sám si po prvé vyšlapoval svou cestičku do školy, ale musel mlčet, aby se nedověděla, že ji její vlastní matka odložila do křoví.

Jiřina byla vždy nejlepší žákyní a miláčkem všech dětí. Každá holčička byla šťastná, když si mohla s Jiřinou někdy pohrát nebo ji navštívit. Všecky děti k ní pohlížely jako k nějaké princezničce. Chodívala tak pěkně ustrojená, vždy měla světlou, ba někdy i hedvábnou zástěrku, ve zlatých vlasech mívala bílou nebo růžovou stuhu.

Kdysi byla v neděli odpoledne se slečnou v kostele. Farníci se modlivali vždy před sv. požehnáním růženec. Dnes scházel ten, který vždy předříkával. Byl nemocen. Nikdo se neodvažoval předmodlívati se místo něho. Jiřina se dlouho nerozmýšlela. Vzala z kapsičky svůj perleťový růženeček a začala se svým dětským, ale melodickým hláskem předmodlívati. Všem osadníkům se to líbilo a od těch dob jí říkali „miláček boží“ a dávali ji za vzor svým dětem. Chodila teprve druhý rok do školy, ale růženeček se uměla modlit bezvadně, protože se jej denně modlívala se svou pěstounkou.

(Pokračování.)

Vánoční příběh z Dánska.

Halligen je souostroví v Severním moři u západního pobřeží dánského. Větší ostrovy jsou chráněny písčítými náspy a hrázemi proti příboji. Za odlivu se moře vzdaluje na mnoho kilometrů, zanechávajíc plochu, rozrytou loužemi a přirozenými struhami. Pouze v takové době jsou menší ostrůvky ve spojení s pevninou. Zkušení odvážlivci využívají těchto krátkých přestávek k obstarání potřeb ostrovanů, avšak běda tomu, kdo je na cestě překvapen mlhou. Ostrov se mu ztratí s očí, voda se přivalí bleskovou rychlostí a pohltí jej, aniž kdo může mu přispět na pomoc.

Na nejmenším z těchto ostrůvků žil Helgar se svou rodinou. Jejich chatrč byla vystavěna na jednom z umělých pahorků, které poskytují právě jen místo pro domek, stáj, kůlnu, seník a úzkou pěšinu okolo usedlosti. Není tu keře, stromu ani zahrádky. Nížina, na níž se tyčí pahorky, je pouhá pustina, pokrytá šedavou travinou, jež skýtá několika ovčím hubenou stravu.

Helgar byl námořníkem jako téměř všichni mužové halligenští, co ho vzdalovalo od rodiny za příznivého ročního období, kdežto zimu trávil u své ženy a čtyř dětí, vykonáváve zároveň služby dodavatelské.

Na Štědrý den dlel ve své chatě s celou rodinou. Mladá matka chystala sváteční pokrmy a otec se zabýval správkou obuvi, když se ozvalo tiché zaklepání a do jizby vešla návštěvnice. Byla to sousedka, přebývající se svým manželem na blízkém pahorku.

Vypadala smutná a zneklidněná.

„Vítejte, sousedko! Jak se vede vašemu muži, Marie?“ tázal se námořník.

„Ach, Helgare, nevede se mu lépe. Právě využíval svou medicinu. Potřeboval by nutně nové dávky. Proto jsem přišla vás požádat, abyste šel pro ni na pevninu.“

„Zajisté, Marie. Dejte mi láhev a recept a půjdu hned.“

Sousedka mu odevzdala žádané věci a odešla s mnoha díky.

Sotva se za ní zavřely dveře, strhl se příval nářků.

„Och, tatínku, tys nám slíbil, že zůstaneš dnes s námi,“ volaly zklamane děti, „chtěls nám vyprávěti své příhody.“

„Doufala jsem, že spraviš díru ve střeše,“ podotkla žena, „a myslela jsem, že uspořádáš naše záscby. Zítra, ve svátek, nelze konat tyto práce.“

„Nu, dobrá, odložíme je na pozítří. Nemohu přece odepřít sousedce svou službu. Pomysli na to, že její manžel je těžce nemocen.“

„To je pravda,“ pravila mladá žena, „nesmíme být sobečtí, ale toto dodavatelské zaměstnání nedává trochu pokoje.“

Děti, méně rozumné než matka, usilovaly dále zadržet otce, ale on trval na svém rozhodnutí. Aby je uklidnil, slíbil, že každému přinese dárek.

„Není ještě příliš pozdě,“ dodal, „vrátím se brzy.“

Helgar si vzal cestovní oblek a pustil se napříč pustou plání, prorývanou hlubokými struhami, plnými zelenavé vody.

Na pevnině se odebral nejdříve do lékárny, potom obešel několik obchodů, aby nakoupil dárky ženě a dětem. Trochu si odpočinul a po občerstvení se vydal odhodlaně na zpáteční cestu.

Náhle se obrátil vítr, hrozivá mlha se objevila na obzoru, rychle houstne a tím zvolňuje a zdržuje chůzi poslovu. Helgar ztrácí úplně směr ke svému ostrůvku. Příliv stoupá, již slyší jeho temné dunění.

Hrůzou se mu ježí vlasy na hlavě, úzkostlivě pohání svůj krok, avšak plnící se rýhy kladou se mu do cesty a nutí jej k oklikám; bloudí víc a více, pobíhá sem tam, křičí, jeho hlas zaniká v rozvířené pustině, hučící vody se blíží se závratnou rychlostí. Ještě několik minut a je ztracen. Pozbývá veškeré naděje, samotný v temnotách neproniknutelné mlhy, nevěda, kam se obrátit, kráčí naslepo vpřed, doporučuje svou duši Bohu a posílaje svým drahým poslední pozdrav

Mezitím v chatě uběhl den a jak zdlouhavě! Poněvadž otec nepřišel k večeři, pojedli bez něho, načež matka uložila dvě nejmladší děti. Obě starší ji prosily, aby směly ještě chvíli s ní bdít, a matka svolila tím spíše, že sama pociťovala zármutek a nepokoj; znala hodinu přílivu a divila se, že se Helgar dosud nevrátil.

Po hodině marného čekání její neklid se změnil v úzkost. Nemohla zadržet slzy.

„Maminko, proč pláčeš?“ tázala se jí dceruška, „snad nemyslíš, že se tatínkovi přihodilo neštěstí?“

„Ne, ne,“ odpovídala chvatně, „to nemyslím, ale měl by tu již být.“

„Nemůže se stát neštěstí na Štědrý večer,“ vážně prohlásil osmiletý hošík.

„Petřík má pravdu,“ přisvědčila sestřička, „Ježíšek ochrání tatínka, musíme ho o to prosit.“

„Máte pravdu, mé drahé děti,“ pravila mladá matka, posílena vírou dětí, „modleme se za něho!“

Pokleknuvše, vysílali k nebi vroucí modlitbu.

Když se zvedli, mladá žena vzala svůj plášť.

„Co chceš dělat, maminko?“ tázal se Petřík.

„Vyjít, zdali neuvidím tvého otce.“

„Nic neuvidíš, maminko, mlha je tak hustá!“

„Tím hůř! Půjdu, nevydržím na místě.“

Vyšla z chaty. Obě děti ji doprovázely. Sestoupily s návrší, ale dále se nedostaly, ježto nížina byla již pokryta vodou. Petřík, drže se za ruku matčinu, cítil, že je studená jako led; ubohá žena se třásla spíše strachem než chladem.

Ani chlapec nebyl již bez obav. Dostal vnuknutí.

„Kristinko,“ pravil sestře, „zazpívejme vánoční píseň!“

„To je dobrý nápad,“ souhlasilo děvče.

A dva jasné hlásky rozlehly se jako zvonky temnou nocí.

„Mají pravdu,“ pomyslíla si mladá žena.

Přemáhajíc mučivou úzkost, připojila svůj hlas k zpěvu svých dětí.

Lahodný nápěv, pronikající nesmírnou rozlohou, dospěl až k uším Helgarovým. Zprvu se tázal, zdali to není jen přelud jeho vzrušené mysli; napjal sluch, zatajuje dech. Ano, byly to lidské hlasy a přicházely s opačné strany, než byla ona, již sledoval.

Nabyl nové odvahy, obrátil se na druhou stranu; hlasy zněly stále zřetelněji, rozeznával je, zrychlil chůzi, pokud mu to dovolovaly vlny, stoupající mu až po kolena. Přebrodil vzdálenost, dělící ho od pahorku, a konečně mohl sevřít v náruč ty, o nichž se domníval, že je už na zemi nikdy nespátří.

Nazítří byl opět krásný den, Hod boží vánoční. Nemocný soused pocítil značnou úlevu z léku a jeho žena z vděčnosti přinesla Helgarovým dětem velkou vánočku s hrozinkami. Otcovy dárky byly náležitě oceněny. A po večerní modlitbě celá rodina Helgarova zpívala společně radostnou píseň, která zachránila otcův život.

Kresby: Marie Ehlerová.

Kmotr rak

F. Novotný.

„Kmotře raku, jaký dnes bude den?“

„Kmotře raku, pohoupej nás na klepeti!“

„Kmotře raku, štípní nás do ploutve!“

„Kmotře raku, nebuď takový pecivál!“

„Kmotře raku, pojd se s námi proběhnout o proudu.“

„Kmotře raku, kmotře raku, hoň si nás!...“

A už se rybí dětičky rozlétly, až voda kolem starého, ubručeného raka zavířila.

- Tak to bylo každý den od rána do večera.

Kdyby jej alespoň chvíli nechaly v klidu,

toužíval starý rak. Není už tak mladý, ztřeš-

těný jako ony, aby si nadarmo klepeta odíral

a měl radost z každé hlouposti. Pro něho je

nejvyšší blažeností posedět pod kamenem

celé hodiny a kulit oči do průzračné tekoucí

vody. A to mu ta splašená drobotina nedopřeje.

„Odstěhuji se od vás, nedáte-li pokoj,“ hro-

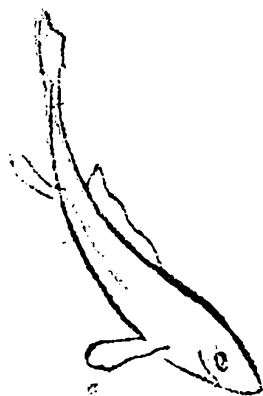
zíval jim pokaždé. A jednou, když zase rybky

vyváděly, hrozbu splnil.

„Kmotře raku, nechodte od nás!“

„Kmotře raku, budete toho litovat.“

„Kmotře raku, nikdo vás nebude tak

hlídat jako my. Dokud se kolem vás točíme, vidíte, že vám nehrozí nebezpečí.“

„Kmotře raku, kmotře raku, vraťte se.“

Marně za ním rybky volaly, nevrátil se. Pustil se rozvážně po proudu. Každou díru proslídil, každý kámen podlezl, nikde se mu však nelíbilo. Tam byla voda stojatá, tam zase příliš proudila, jinde byl kámen tuze těžký, zkrátka nikde to nebylo tak pěkné jako doma. Stokrát se už rak zastavil, stokrát se chtěl vrátit, ale vždy si zas vzpomněl na křiklavý rybí potěr a šel dál. Nevráť se už za těmi nepcsedami. To by bylo smíchu!

Jak tak kráčel, voda v potoce temněla a temněla, až si konečně ani na klepeta neviděl. „Sluníčko už šlo spát,“ řekl si, „musím jít také.“ Zalezl do jakési hluboké díry, tak hluboké, že se v ní ani voda nepohnula, a než si složil klepeta, spal. Tak byl unaven.

Když se probudil, byla ještě tma. „Že by se dosud sluníčko neprobudilo?“ podivil se rak. Zdálo se mu, že už spí celou věčnost. „Počkám,“ řekl si.

Sluníčka se však nedočkal. Ják by také mohl uvidět sluníčko, když zalezl hluboko pod podezletý břeh. Na světě bylo už k poledni a rak stále neviděl ani na špičku klepeta. Nemohl vidět ani to, že si potokem vykračoval chlapec. Najednou se voda kolem raka prudce pohnula, a než mohl rak stisknout klepeta, stěhoval se po druhé a tentokrát naposledy. Jakási veliká, silnější klepeta jej uchopila a hodila jím na trávník, kde už se motali čtyři kamarádi. Starý ubručený rak pochopil, že je zle. Rybičky měly pravdu. Měl se jich držet, měl volit ze dvou zel menší.

Pozdní návštěva

František Boh. Děrda.

Jednoho zimního dne, právě před večerem, vracela se Vlastička ze sousední vsi domů ke své nemocné matičce. Chodívala dvakrát týdně do některé ze sousedních vesnic vyprosit něco k jídlu pro svou chudou, chorou matičku. Tatínka také již dávno neměla.

Chodívala k příbuzným a známým, a poněvadž byla velmi hodná, přívětivá, hezounká dívenka, měli ji všichni rádi a otevírali před ní s radostí nejen dveře, ale i srdce, plné soucitu.

Dnes zdržela se u známých skoro až do samého večera. A protože po silnici bylo daleko domů, přes dvě hodiny pěšky, šla polem, neboť si myslila, že bude dříve doma. Ovšem mohla zůstat u známých přes noc. Ale když pomyslila, že matička ji bude doma čekat, taková touha ji zchvátla, že nemohla odolat a vypravila se na cestu domů, třebaš byl již večer.

Leč se špatnou se potázala. Jakmile se ještě více setmělo, ztratila pěšinku a ocitla se v širém poli samotná. Nevěděla, co by počala.

Ale nebála se.

Myslila si: Zdaž nevypravovala mi matinka o andílku strážném, jenž

hodné děti vodí a chrání? Ó, jistě o něm mnoho slyšela krásného. Zjistě ani dnes od ní nevztáhne svoji ruku.

V těchto myšlenkách šla dále. Přes pole přišla ke strouze, jejíž prameny tak krásně šuměly v tiché noci, a po proudu šla vpřed. Po chvíli slyšela pravidelné klapání. Hned věděla, že je nablízku mlýn.

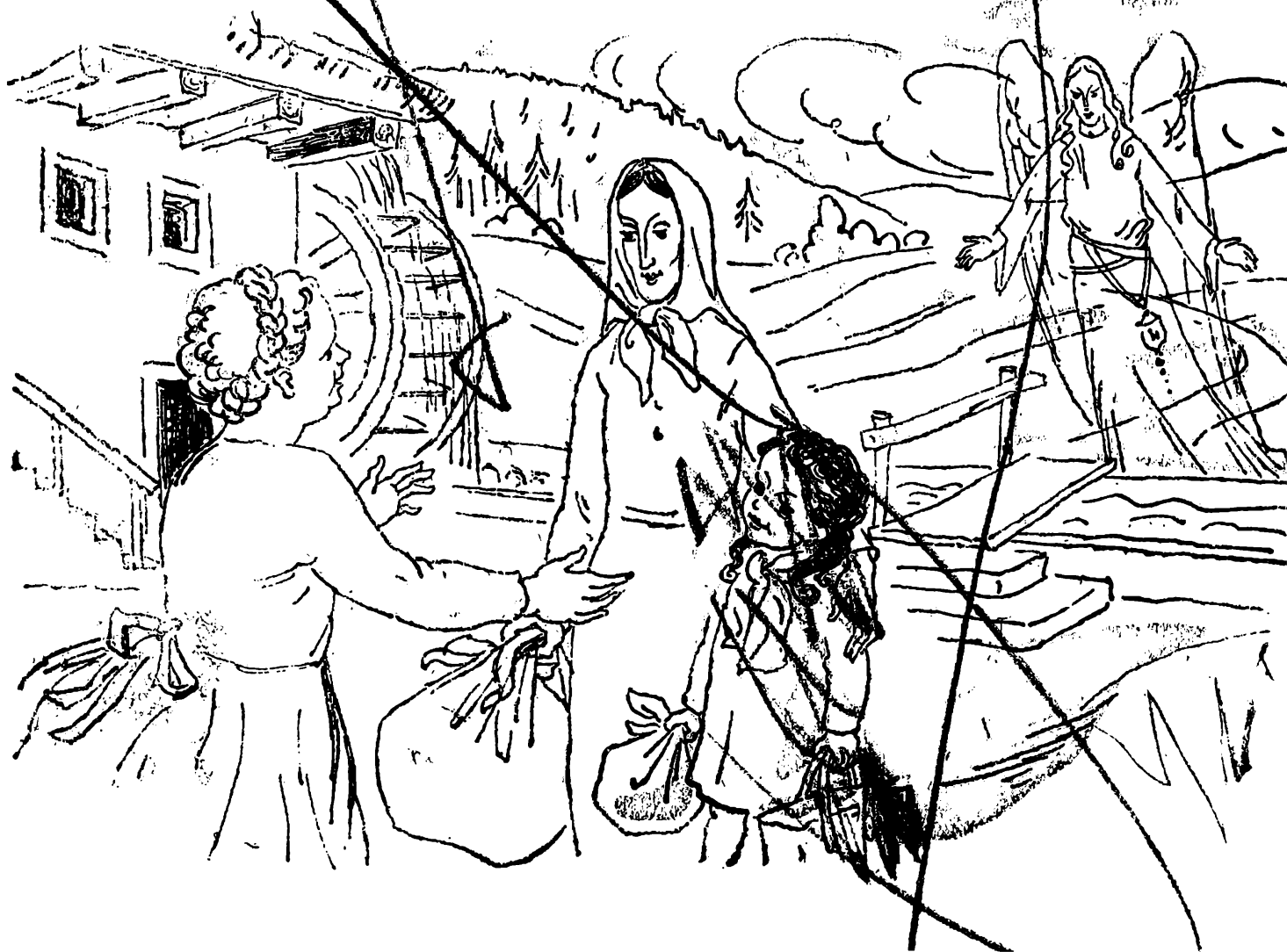
A skutečně. Za malou chvíli došla k mlýnu. Zaklepala na dveře, aby se poptala, kterou cestou by měla jít k domovu. Otevřela jí paní mlynářka a podivila se, jaký to malý pozdní host klepá v noci na dveře.

Plna radosti zavedla ji do mlýnice a za chvíli všichni obyvatelé mlýna shromáždili se kolem Vlastičky; na všechno se jí vyptávali a měli radost, jako by z nebe přišla.

Protože mlynářovi žádných dětí neměli, zamilovali si Vlastičku tou měrou, že si ji chtěli ponechat za vlastní dcerušku. Vlastičce se ve mlýně rovněž ihned líbilo, ale kterak by mohla opustit matičku? Rozplakala se a řekla mlynářům, že tam nezůstane, že nemůže opustit chudou, chorou matičku, že by jí ani nejlepší pečeně nechutnala, kdyby si vzpomněla, že matička doma trpí hlad.

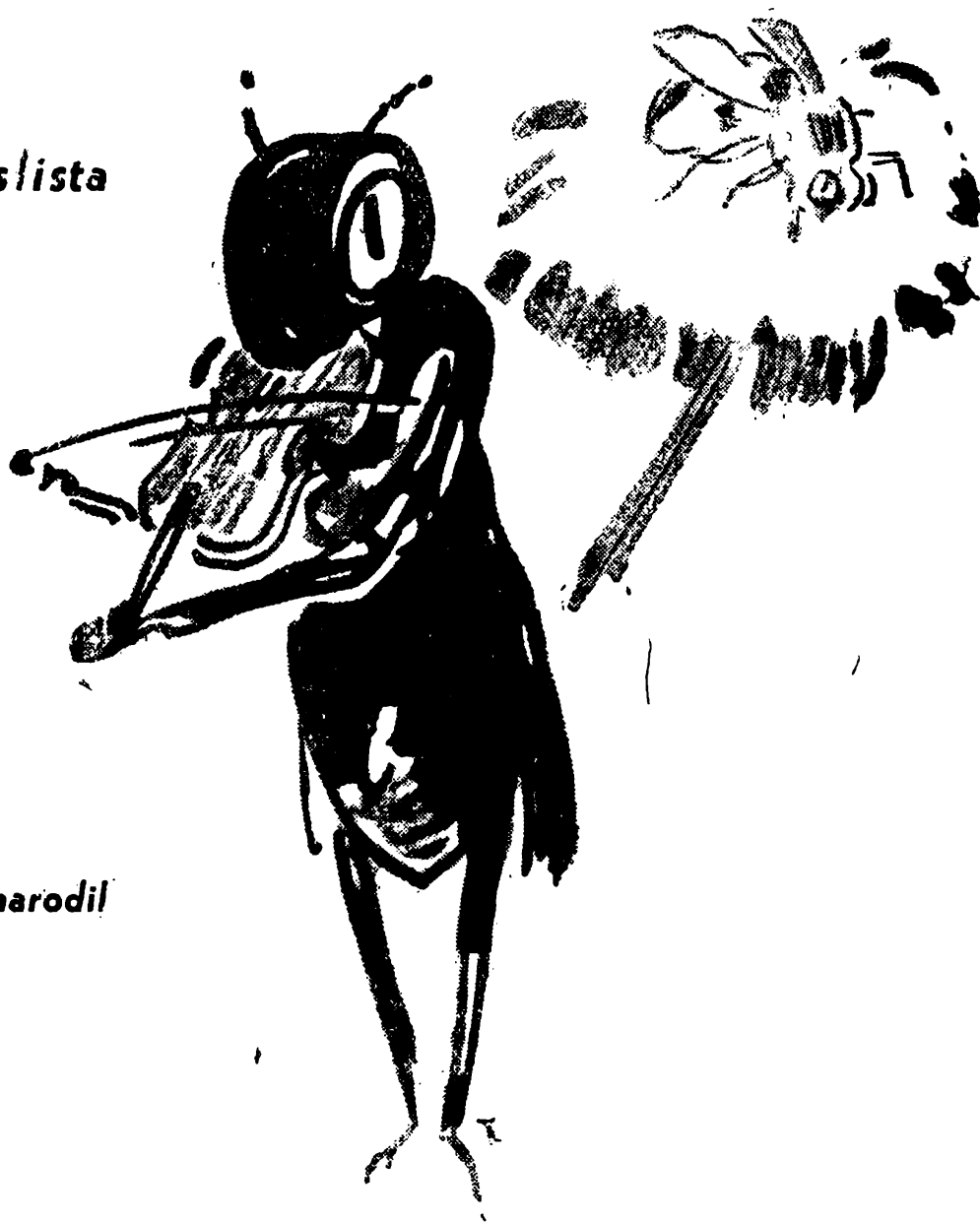
Mlynářovi, dojatí tak silnou a krásnou láskou děvčete ke své matce, než by Vlastičku byli propustili, raději vzali do mlýna i její matičku, zavolali jí lékaře, aby se brzy uzdravila, a od té doby žijí všichni ve mlýně v lásce a ve zdraví.

Kresby: Sláva Hrubá

Cvrček houslista

I.

Když se cvrček narodil

Narodil se cvrček,
kolébku měl malou,
zato maminečku
tuze, tuze dbalou.

Umyla mu' očko,
zašeptal jí: „Mami!“
A když myla druhé,
řek: „Vždyť my jsme známí!“

Ach, to bylo slávy,
taťka skákal kolem,
hudba jeho houslí
hlučně zněla polém.

Máme cvrčka, máme,
tydli, tydli, tata;
a už umí říkat
housle, máma, táta.

Máme cvrčka, máme,
tydli, tydli, tutu,
prapory hned věste
na každíčkém prutu.

Máme cvrčka, máme,
tydli, tydli, tradá...
Taťka smyčcem krouží,
až se chvěje brada.

Máme cvrčka, máme,
celé pole hraje,
nad kolébkou děcka
modrý prapor vlaje,

Vlaje modrý prapor,
celé pole jásdá,
skřivan blahopřání
od andílků střásá.

Malý cvrček zatím
překrásné sny spřádá,
pro svůj další život
sílu spánkem střádá.

O kouzelném bělouši

Klema Ptáčková-Pilátová.

(Pohádka pro nejmenší.)

V hezké slovácké vesničce pod Bílými Karpaty žil malý hošík Jaroušek. Měl dobrou maminku a tatínka a sestřičku Martu. Měl je všecky rád, s Martičkcu si i rád hrával, ale nade všecko na světě měl rád koně.

Znal kdekterého koníka ze vsi a kdejaký kůň znal Jarouška. Zdaleka naň řehtali a ohlíželi se po něm a dali se rádi od něho hladit. A když některý hospodář dovolil, aby si vylezl Jaroušek koni na hřbet, byl šťastný kůň i Jaroušek. Kůň si radostně pořehtával a Jaroušek hlasitě mlaskal a plácal koně oběma rukama.

Zkrátka — takové lásky, jaká byla mezi Jarouškem a vlčnovskými koni, široko daleko nebylo. Jaroušek vydržel na poli s cizími sedláky a třeba o hladu i po celý den. Maminka se nad tím trápila a zlobila, ale nic jí to nebylo platno. Jaroušek snesl i bití, na druhý den však se ztratil zas. Tak tak, že měl čas napsat si úlohy. Pro koně by byl pomalu i na ně zapomněl — a vůbec na všechno. Kdyby tatínek s maminkou dovolili, byl by se jistě i na noc k některému čtvernohému kamarádovi odstěhoval.

K tomu ale nedošlo, a tak jednou přišel za Jarouškem krásný bělouš až k posteli.

... Byla světlá měsíční noc a Jaroušek spal klidně a spokojeně, jako v náruči Boží. Pojednou uslyšel lehké zařehtání a hned nato tichý hlas: „Jaroušku, slyšíš? Přišel jsem pro tebe. Pojď, projedu se s tebou, když nás koníky máš tak rád.“

Jaroušek nemeškal. V mžiku seděl na bělouši a v mžiku se s ním octl venku. Běloušovi svítily oči jako dva žhavé uhlíky a srst měl jakoby ze samých měsíčních paprsků utkanou: jako pravé stříbro. Jaroušek se koně pevně držel kolem krku a srdíčko mu hlasitě tlouklo.

Bělouš se před domem třikrát otočil, potom hrábl třikrát pravou zlatou podkovou — a hurá! Objel tryskem celou vesnici, vznesl se do výšky — a už neklusal, neběžel, ale letěl vzduchem s větrem o závod!

Minul rodnou ves, zatočil se nad Brnem a zamířil ku Praze.

Jaroušek poznal Hradčany a honem poslal panu presidentovi rukou hubičku z Moravy. Na více času neměl. Kouzelný bělouš se pustil z Prahy výš a dál k severu, stočil se od Krkonoš k Šumavě a hned zase dolů a níž a dál podél jižních hranic zpátky k domovu. Tak obletěl s Jarouškem velikým obloukem celou

republiku — a Jaroušek byl jako v Jiříkově vidění. Výskal a jásal a vyskakoval ve zlatém sedle jako pravý závodník.

„Rychle, rychleji — juch, juch!“ volal, však běda! Ve své veliké radosti se najednou pustil stříbrné hřívy — a bác!

V tom největším tryšku se s bělouše smekl a padal dolů . . .

Otevřel oči. Vedle stála maminka a zdvíhala svého nočního jezdce se země.

„Co děláš, hochu?“ ptala se ustrašeně a honem ukládala Jarouška zpátky do postele.

Jaroušek se otáčel na všechny strany a zašeptal:

„Kde je?“

„Kdo?“

„Můj bělouš. Teď tu byl. Právě jsem s ním objel celou naši republiku. I v Praze jsme spolu byli.“

Maminka se usmála: „To se ti jenom zdálo, obrať se na bok a spi dál. Ale dej pozor, abys zase nespádl s postele!“

Jaroušek nevěřil. Seděl na posteli a držel maminku za ruku: „Nezdálo se mi to, maminko. Škoda, žeš nebyla s námi!“

„Až po druhé. Teď už buď ticho, snad přijde běloušek za tebou ještě jednou.“

To pomohlo.

Maminka musela Jarouškovi udělat na čele křížek a Jaroušek se obrátil na bok. Nespál. Vzpomínal na krásného bělouše a liboval si: „Tentokrát se hřívy nepustím. Abych zase tak nešikovně nespádl. Jen kdyby kouzelný koník přišel!“

Bohužel, té noci bělouš už nepřišel ani té noci následující. A tak chodí Jaroušek od té doby včas do postýlky a čeká noc co noc na svého krásného bělouše z pohádkové říše.

Kreslil F. Bílkovský.

Do Eucharistického kroužku!

Kdo z vás chce být v kroužku věrných, kteří Pána Ježíše nikdy nechtějí zradit ani opustit a jednou v nebi chtějí být u Něho nejbližší? Jistě, že všichni! A co myslíte, nemohli byste udělat takový kroužek věrných kolem Pána Ježíše ještě dnes? Už je mnoho tisíc chlapců a děvčat v těchto kroužcích v naší republice a také jinde. Těmto kroužkům se říká eucharistické. Proč? Eucharistie je nejsvětější svátost oltářní. Eucharistické kroužky tvoří ti, kteří mají opravdu rádi Pána Ježíše v nejsvětější svátosti oltářní a chodí aspoň jednou za měsíc k sv. zpovědi a sv. přijímání. Není to žádný spolek. Jsou to ti, kteří chtějí, aby Pán Ježíš kraloval v jejich duši a nikdy hřích.

Pamatuj, že jen tehdy budeš opravdu šťastným (šťastnou), kdy budeš žít s Pánem Ježíšem. Jistě, že každý a každá z vás chce žít s Pánem Ježíšem a nikdy s hříchem, s ďáblem. Proto také čeká od vás Pán Ježíš, že ještě dnes po vyučování se mezi sebou domluvíte a začnete chodit aspoň jednou za měsíc k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Pokud jste kamarádi (kamarádky), lehko se domluvíte. Když jste aspoň dva, už tvoříte Eucharistický kroužek. V kroužku může vás být i více, avšak v jednom kroužku ne více než 12. Každý kroužek může si dát zvláštní jméno, na příklad: Kristus, náš cíl, Ave Maria, Věrná srdce, Ježíš kraluje, Čistá srdce. Veselí hoši, Miluji Ježíše, Naše hvězda Maria, Věrní Pánu Ježíši.

Vaše povinnosti jsou opravdu krásné:

I. Pečuj o to, aby v tvé duši kraloval vždy Pán Ježíš a nikdy hřích
Proto:

1. Pamatuj vždy na dobrou modlitbu ráno a večer.
2. Pamatuj každou neděli na mši svatou! Pospíchej na mši svatou, pokud můžeš, i ve všední den. V neděli a v zasvěcený svátek je mše svatá přikázána pod těžkým hříchem.
3. Pamatuj každý měsíc na sv. zpověď a na sv. přijímání!

II. Pečuj o to, aby i jiní měli Pána Ježíše rádi, aby On kraloval i v srdcích ostatních lidí. Jsou bohužel takoví, že žijí v těžkém hříchu a nechodí na mši svatou ani k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Za takové se modli, obětuj za ně mše svaté, svatá přijímání, své práce a bolesti. Potom je také zapros, aby šli na mši svatou, k sv. zpovědi a k sv. přijímání. — Kromě toho získávej ještě jiné do Eucharistického kroužku anebo je pouč o tom, jak si mohou mezi sebou Eucharistický kroužek založit.

III. Denně se pomodli aspoň jeden desátek růžence za rodiče, sourozence, za ostatní v kroužku a aby se jich co nejvíce přihlásilo do Eucharistického kroužku. (Živý růženec.)

IV. Chod na pobožnosti Eucharistického kroužku!

Letos je tomu 40 let od roku, kdy papež Pius X. vydal památný okružní list, kterým vybízí katolické křesťany k častému, pokud možno k dennímu sv. přijímání. Zároveň je tomu 35 let od roku, kdy tentýž papež vydal stejně památný okružní list, kterým vybízí děti k ranému svatému přijímání, to jest již ve věku, kdy začínají rozeznávat dobré od zlého (kolem 7 let, někdy však i dříve).

Tato dvě památná jubilea nejlépe oslavíte tím, když v každé farnosti budete zakládat Eucharistické kroužky vás mladých chlapců a děvčat, kteří častěji se sýtíte Tělem a Krví Páně.

Dobře vás známe, a proto jsme přesvědčeni, že vy mladí už s tím pohnete, aby vás bylo co nejvíce! Vaše heslo: Všichni mladí katolíci, chlapci a děvčata, v kterémkoliv spolku mládeže, do Eucharistického kroužku! Poďte co nejdříve zprávu svému velebnému pánu o tom, co jste podnikli a s jakým úspěchem! Na vaše zprávy se opravdu těším. P. František.

Elpi:

Vánoce

Vánoce krásné, veselé svátky
nesete květy vzpomínek bílé,
nášíte radost na líce dětem,
do srdcí jejich blažené chvíle.

Těší se s vámi staří i mladí,
koledy znějí, blaho zřít v tváři,
zelený stromek v nádherném žate
v ulici stmělou okénky září.

Stará zvěst krásná světem zas letí;
zrodil se Kristus v betlemském kraji.
Hlas zvonů táhne přes lány sněžné,
děčnost a láska v srdci se tají.

Až prchnou chvíle zlatého mládí,
vybaví často obraz se jasný,
vzpomeneš drahých tam kdesi v dáli,
na Štědrý den též. Jak býval krásný.

Vánoce z mládí, znova je vidíš,
jak děti v rodnou světničku vkročil
vše září kolem, však nejjasněji
svítí na tě rodičů oči

ŠEDÝ OREL

(Pokračování.)

Napsal J. K. Baby.

Obrázky: Karel Dostál.

„Byl jsem přemlouván, abych přespal v myslivně Na zátiší, že se blíží velká bouře. Ale nedbal jsem, myslel, že sem do chaty dorazím ještě před večerem,“ vysvětloval, opíraje se o dveře a zastrkuje těžkou závoru, „zatím jsem se v lese zdržel a chatu hledal až za šera. Zdálo se mi ustavičně, že mne někdo sleduje. Když jsem se zastavil a vclal, nikdo se neozýval. Pak začala bouře. Nedoufal jsem, že chatu ještě najdu, a již jsem ji ani nehledal, jen jsem bloudil napříč mezi tou lesní houští, mezi tou spleť, a hledal vhodné místo za kryt pro přenocování. Tu se

ozval nedaleko mne výstřel. Zdálo se mi, že v tom hukotu bouře zřetelně slyším kulku, která mi hvízdla kolem uší. A po chvíli opět výstřel. Nemám strach, ale co zmožu proti zbraňím? Dal jsem se na ústup a překotné prolézání houštinami skončilo až zde. Najednou se totiž přede mnou vynořila vaše chata. Volal jsem radostně a vítězně a hrnul se ke dveřím... Ostatní už víte.“

Šedý orel se na chvíli odmlčel.

Venku bouře již skoro ustála. Jen hukot vody, valící se shora, doléhal za nastalého ticha.

Tu opět ozval se výstřel. Tentokráte opět jakoby dále od chaty.

Po chvíli ticha ozvalo se volání, které otřásl námi oběma. Mužský hlas úpěnlivě volal:

„Halóóó! Pomóc! Halóóó!“

Zdálo se mi, že ten hlas odněkud znám.

„Vervolfi někoho přepadli?“ zpola tázavě, zpola ulekaně vydechl Šedý orel.

„To bych ani nemyslel,“ prohodil jsem klidně, „ale někdo se dožaduje naší pomoci. Musíme hned ven!“

Šedý orel chopil se petrolejky, já pak vytáhl svou signalizační velikou baterku, přehodil kulovničku a oba vyrazili jsme do noci.

„Halóóó!“ zavolal jsem před chatou. Šedý orel míní, že je to v dnešní době neopatrné. Já však přemýšlel ustavičně o hlase, který jsem slyšel, a nabýval jsem přesvědčení, že je to někdo známý, kdo zabloudil někde v lese, stala se mu nehoda a potřebuje pomoci.

„Halóóó!“ ozvalo se tlumeně z černé tmy. V hlase bylo slyšet něco radostného, uklidňujícího.

Pustili jsme se s Šedým orlem po hlase. On držel lampu ve výši a osvětloval pitvorně se krouťící větve kolem nás, já pak snažil se proniknouti úzkým pruhem světla tu podívnou spleť a rozluštit na dálku ten noční záhadný hlas.

„Halóóó! Už jdů! Haló! Zde jsem!“ skandoval kdosi z nedaleka, ale dosud z černé, záhadné tmy. Tu se mi rozbřesklo. Vždyť to byl hlas starého rovera-skauta ze Střelic, bratra Kaldyho. Kolikráte jsme spolu kroužkovali ptactvo, kolikráte jsme spolu bloudili po našich lesích ve dne i v noci. Ano, jednou i sem jsem ho vedl, ovšem za jiných okolností. To chata byla ještě krytem partyzánů. Když jsem ho pak zval, aby opět přijel, prohodil: „Přijedu dříve, než se nadáš! Přijdu sám, jak budu moci.“ Uplynulo však půl roku, uplynul rok a my se neviděli, až najednou se opět ukázal.

„Haló!“ ozvalo se tu těsně před námi. Úzký pruh světla spočinul na houštím se prodírající promoklé postavě; byl to opravdu Kaldy.

Za necelých deset minut nato seděli jsme všichni tři kolem praskajícího

krbu a čekali dychtivě na vařící se čaj. Otevřel jsem krabici kekšů k slavnostní příležitosti uschovávané a pak se zahloubal do dopisu. Šedý orel a Kaldy, oba přibližně stejně staří, vzájemně se představili a rozmlouvali o krásách skautingu pro starší hochy, samotáře i společensky založené.

• V dopise, který psal můj přítel, lesní správce zdějšího panství, stálo:

Milý příteli,

objevili jsme ve skalní strži u Zabitého, nedaleko Vaší chaty, skladiště zbraní vlkodlaků. Moje domněnky a upozornění, že v místech, která tak sloužila dříve partyzánům, budou se dnes soustřeďovat vlkodlaci, jsou správné. Nežůstávejte sám v chatě. A hleďte si opravit a obnovit telefonické spojení s námi!

Lesu a lovu zdar!

Váš Ar. Klam.

Dalo mi to práce, než jsem rozmazané písmo přečetl, ale výstraha byla zcela jasná.

I Kaldy tvrdil, když jsem přečetl hlasitě dopis, že mnoho slyšel o vlkodlacích zde v lesích a proto, když se rozhodl, že přijede za mnou, ozbrojil se pistolí. Vlak měl však zpoždění a tak ho zastihlo již šero na cestě. Sětmělo se mnohem dříve, právě proto, že se hnala bouře. Spěchal, ale nějak si popletl cestu. Zdálo se mu, že ho stále někdo sleduje, ale čím více spěchal, tím více si pletl směr. Huboval se, že jako skaut může vůbec zabloudit, ale co naplat. Nyní by nejraději našel cestu třeba zpět do vsi, do níž přijel bryčkou z nádraží. Tu ho napadlo, aby střílel a tak mne přivolal. Činil tak chvílemi a chvílemi volal, až konečně, když se již vzdával naděje, spatřil světlo.

Zatím se čaj uvařil a chutnal nám jak snad nikdy v životě. I šaty již nad krbem prosychaly. Rozhlížel jsem se, jak se dnes uložíme. Kavalec byl jen jeden, ale vyndáme z něho žíněnky a na prknech na kavalci bude spát jeden, zatím co druhí dva na zemi na žíněnkách. I příkrývek bylo dost, třebaže přikrytí Šedého orla i Kaldyho se nyní sušilo svorně vedle šatů u krbu.

Chystali jsme se ke spánku, když tu mne uchopil Šedý orel za ruku.

„Slyšel jste?“

Přitáhl i Kaldyho a položil prst na ústa.

„Co se děje?“ ptal se Kaldy šepem.

„Poslouchejte,“ nabádal Šedý orel.

Naslouchali jsme tak tiše, že jsme i vlastní dech slyšeli. Opravdu. Před chatou bylo slyšet kroky. Nebyly to kroky jednotlivce, ale skupiny mužů.

(Dokončení.)

Družinkáři – pozor!

Naše družinky „Anděla strážného“ pod ochranou Panny Marie pracovaly po celou dobu nevolnosti jako tajné sdružení katolické mládeže, čtenářů a přátel Andílka. Redaktor „družinek“ dostával a odpovídal po celou dobu protektorátu a dostává i dnes četné dotazy, co mají družinky dělat; dnes také sdělení, že ta a ta družinka založila neb vstoupila do junáckého oddílu. — Již v 1. čísle náš nový redaktor Andílka P. Ferd. Pokorný v povídce „Setkání s vlkodlaky“ upozornil, jak mnohé družinky blahodárně působily. Nechceme oslavovat naše družinky, ale potřebujeme znát jejich činnost. Pište nám zprávy o svých činech! Některé uveřejníme! Závažné zprávy nechte Vám podepsat nejméně tři svědci.

Roráty

„Mami, mami, vzbud mě jistě,
zítra opět roráte,
že tam musím časně býti,
všichni jistě uznáte!

Co by tomu kluci řekli,
kdybych nebyl první zas,
a pak, roráty, jak víte,
chvilčky jsou plné krás.“

Kreslil St. Mandl

Drahomíra Gajdošová:

Pohádka o červené kuličce

(Dokončení.)

Teprve k večeru, když se setmělo a na nebi se ukázal srpek měsíce, odsunula se jedna stěna domu a mladá dívka vběhla do zahrady. Naklonila se nad vodní nádrž, pohrála si se zlatými rybkami, pohladila něžné květy lotosu a pak sklonila hlavu a dala se do pláče.

Kulička, která pozorovala něžnou červovlasou dívku, oděnou v pestré hedvábné kimono, přikulila se blíž a zašeptala:

„Copak se ti stalo, že pláčeš v této krásné zahradě?“

Dívka si protřela oči a usmála se.

„Ach, červená kulička. Ale já jsem už velká, už si nehraji. A je mi smutno. Jmenuji se Suzuko a můj otec je mocným císařem této země. Ale tatínek mne nemá rád. Proto pláči.“

„Cožpak některý tatínek nemá rád svou holčičku?“

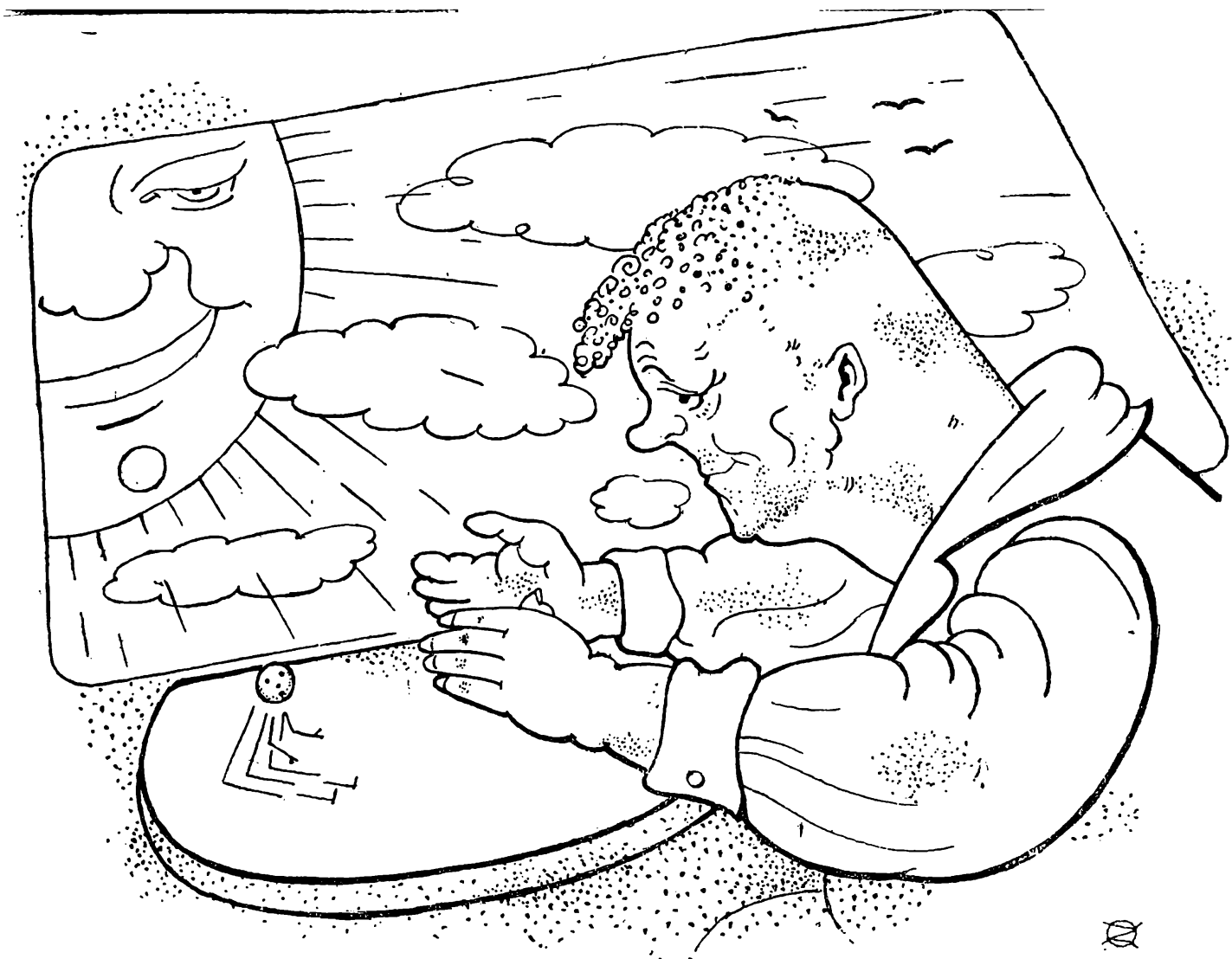
„Víš, milá kuličko, tak je to v naší zemi. Kdybych byla chlapcem, byla bych šťastna a tatínek by měl radost, že po něm nastoupím na trůn. Ale dívky zde neznamenaají docela nic. Nikdo je nemá rád.“

„To je škoda. Nemohu zde zůstat. A tak by se mi tu líbilo. Ale jak se dostanu odtud pryč?“

„Počkej, kuličko, pomohu ti,“ řekla princezna a otevřela branku ve zdi.

„Sbohem,“ zamávala červená kulička a vykulila se na cestu. Šlo to krásně. Cesty byly hladké, bez kamínků, které by kuličku tlačily. Kulička byla ospalá, zavíraly se jí oči, kulila se jen po paměti.

Pojednou o něco zakopla a silná ruka ji zvedla do výše.

„Výborně! Budu mít památku z Japonska,“ rozesmál se statný muž v námořnické čepici a zamířil rovnou k přístavu, kde kotvila bílá loď. Všude se tu hemžilo lidmi. Někteří chodili po palubě, jiní stáli u zábradlí a když zazněl zvonec, mávali komusi na břehu. Loď vyplula na širé moře.

Kulička ležela zapomenuta na dřevěné lavičce, kam ji námořník položil, a dívala se na mohutné vlny, které houpaly loď.

„Je to jako na houpačce,“ smála se kulička a volala rozpustile na vlny: „Chyťte si mne, chyťte!“

Vlny se však k ní nedostaly. Teprve v noci, kdy se přihnala prudká bouře, rozlila se po palubě vlna, vysoká jako dům a široká jako mrak, a spláchla kuličku rovnou do moře.

„Ach, ach, achich, ach,“ křičela červená kulička, „to studí, ach, ach, achich, achich, ach, já se utopím!“

Ale neutopila se. Byla to přece nebeská kulička. Když se rozednívalo a rudé červánky se objevily na východě, spala kulička klidně na písčitém mořském břehu. Nedaleko stál kamenný dům uprostřed palem a z něho vyšel muž v bělostných šatech, s tropickou helmou na hlavě. Prošel se po mořském břehu, zahleděl se do dále a usmál se spokojeně.

„Tak zase domů.“

A pak spatřil červenou kuličku.

„Ta je hezká. Vezmu ji s sebou pro svou dcerušku Helenku.“

Kulička spala a najednou byla probuzena kymácivým pohybem chůze. Chtěla se podívat, co se to děje, ale kolem byla tma. Muž si dal kuličku do kapsy. Co dělat? Kulička musila čekat a jen naslouchat. Slyšela hlasy a polekala se strašlivým hukotem motoru. Gopak to může být?

„Tak pojd' ven, kuličko, ať se na tebe podívám,“ řekl pán a položil kuličku na kymácivý stoleček pod oknem. Kulička se rychle zvědavě rozhlédla — ty můj andílku strážný — vždyť byla v letadle! A kolem dokola bělouňké mráčky a modrá obloha a sluníčko tak blízko!

„Vždyť je odtud jen kousek do nebe,“ zajásala kulička a hned zesmutněla. Jak se dostat ven, když je okno zavřeno?

A tak jen hleděla a toužila, aby se stal nějaký zázrak a okénko se pootevřelo. Zatím letadlo plulo klidně mezi mráčky, země ležela hluboko pod nimi a slunce pokračovalo ve své pouti oblohou. K večeru připadalo kuličce, že země, nad kterou letí, je nějak známá. Kde ji už viděla? Tu malou zemičku, obklopenou horami?

A právě nyní se to stalo. Pán, který si vzal kuličku, nachýlil se a pootevřel okénko. Snad se chtěl podívat, zda je už vidět jeho domov.

„Teď nebo nikdy,“ zvolala kulička.

Vyskočila z okénka a už se těšila, že bude za chvíli opět v nebeské zahradě mezi nemluvnátky. Ach, to bude krásné, až jim poví o svém dobrodružství.

Ale mráčky nebyly tak nízko, jak se zdálo. Kulička se zmýlila a než si mohla uvědomit, co se stalo, padala a padala a rovnou do země ohraničené horami.

„Ach, ach, achich, ach, já nešťastná nebeská kulička,“ plakala. „Už padám, už zase padám, už se nedostanu do nebička.“

Slunce však zářilo tak jásavě, že kulička zapomněla na svůj žal. Záhleděla se dolů a opět zavzpomínala, kdeže už viděla tu zemi, v níž tekou řeky jako stříbrné pásy a kde se všechno zachvívá zpěvem.

„Už vím, už to vím! To je přece země mého baculatého chlapečka, k vůli němuž jsem se dostala z nebeské zahrady!“

Tak přišla kulička k cíli své pouti. Tak přišla do města, kde žil u české maminky a českého tatínka baculatý hošíček.

Na ulici před hračkářským krámem stálo auto a z něho vynášeli mnoho zboží, samé dětské hračky. Červená kulička se schovala do jedné krabice a tak se dostala do obchodu a odtud za výklad. Vyhlížela svého chlapečka a měla už strach, že ho nenajde. Ale pak přece poznala jeho maminku a usmála se na ni svou rudou barvou tak krásně, že maminka musila vstoupit do obchodu, kuličku koupit a přinést ji svému chlapečkovi.

Alešek se usmál ze sna.

„Viď, červená kuličko, že už ode mne neutečeš?“ zeptal se jí svou řečí nemluvnátek.

„Dokud budeš šťasten, zůstanu u tebe. A to bude ještě dlouho trvat. Protože všechny děti, o které se stará maminka a tatínek, jsou šťastny. A potom, až dorosteš, až přijdou starosti, stejně na mne zapomeš. Pak se budu zmenšovat a zmenšovat, moje červená barva zbledne a já se rozplynu v bílý dým.“

A poprosím větříček, aby mne zavanul vzhůru k nebičku . . .“

Kresby: O. Zemi

Jak děti zahřály Ježíška

Karel Doubravský.

Ptala se hvězdičky hvězdička:
„Proč je dnes šťastna zem celičká?“
„A ty to nevíš tu na nebi,
koho dnes celá zem velebí?

Pojď se mnou, vezmu tě za ruku,
ukáži zem v jarním rozpuku.“
„V rozpuku jara teď za zimy?
Pod sněhem dřímají ozimy.

Pod sněhem dřímají pupeny,
v peřinkách lístečků stuleny.“
Diví, ach, diví se hvězdička,
za ruku vede ji sestřička.

Vede ji za ruku k Betlemu:
„Pokloň se Slunci zde vyšlému!
Tady se vypučel z růže květ,
jemu dnes klaní se celý svět.

Tady se narodil Spasitel:
měkce mu v jesličky tepla stel!“
Slyšely děti ten rozhovor
a už se valí jak potok s hor.

Chvátají, chvátají k jesličkám,
v srdcích svých chystají Dítku chrám.
„Že už tě, Ježíšku, nestudí,
když dřímeš, nám, dětem, ve hrudi?

Když dřímáš v čistounkém srdíčku,
máš nás rád jako svou matičku.“
Hvězdičky také se radují,
dětský čin na nebi schvalují.

Kreslil J. Florián

VOLÁ LES: Starý náš junácký zákon — který provází junáctví od jeho vzniku jako jeden z nejdůležitějších — jako jeden ze zákonů skutečně právě skautům vlastních je: **JUNÁK JE OCHRÁNCEM PŘÍRODY A CENNÝCH VÝTVORŮ LIDSKÝCH.** Neříká se jen, že má skaut přírodu chránit — ale přímo, že je ochráncem!

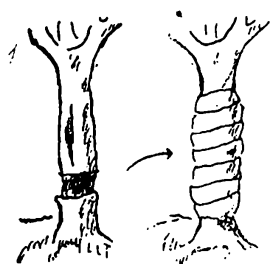
Nikdy tolik nevolala příroda po ochranných rukou skautských jako nyní. Válečná litice a bezohledné hospodaření okupantů v našich lesích způsobilo velmi mnoho škod jak v lesním hospodářství, tak v myslivosti. Les volá junáky na pomoc.

Jak mohou junáci přispět? Ve školách se doporučuje sběr listnatých semen. Junáci ujmou se tohoto sběru nejhojnější měrou. Ostatně sběr je i peněžně odměňován. Junáci nepracují sice pro odměnu, ale každý junácký oddíl potřebuje určité peníze k pořízení oddílového inventáře a přijdou tedy i tyto vhod. A pak je tu příležitost ke skutečně junáckému po-
učení! Pořídte si při sběru semen drobnou ukázkovou sbírku semen, kterou umístíte do stejných zkumavek či lékárnických skleniček a pod. Nezapomeňte na nápisy. Co se sbírá? Semena dubu, buku, akátu, habru, babyky, javoru mléčného i javoru horského. Z těch a řady dalších lze pořídit oddílovou sbírku, která provází oddíl i na výstavkách, při skládání odborek a pod.

VOLÁ ZAHRADA: Junákovy pomoci se dovolává i české ovocnářství. Jest jistě naší touhou a přáním, aby Československá republika stala se ovocným sadem Evropy. Není to nic nemožného! Naše republika má velmi příznivé podmínky pro hojné rozšíření ovocnářství.

Staré ovocné stromky vymírají, jsou zničeny, jsou již máloplodné a nové — ty málokdo vysazuje! Mnohá naše mládež má větší zájem o kopanou než o vysazení ovocného stromku. Je v tom škoda pro nás všechny.

Zde musí opět junáci na prvním místě nastoupit v dobrovolné práci pro zlepšení našeho ovocnářství. Každý junák nechť si vezme za povinnost vysadit alespoň jeden ovocný stromek, bez ohledu, že by hleděl na to, přinese-li mu to okamžitý užitek. Na podzim i na jaře vysazují se ovocné stromky. Vemte si za povinnost v oddíle najít si příležitost k této práci. Každý junák měl by také znáti šlechtění ovocných stromků, roubování, očkování! I hnojení měl by dobře rozumět. Jest to také důležitá věc, stejně jak řez ovocných stromků. (Doporučujeme knížku: J. Hostáň - J. K. Baby: **OVOCE**, která právě vyšla ve Státním nakladatelství Praha II, Ostrovní 30. Cena 5 Kčs.)

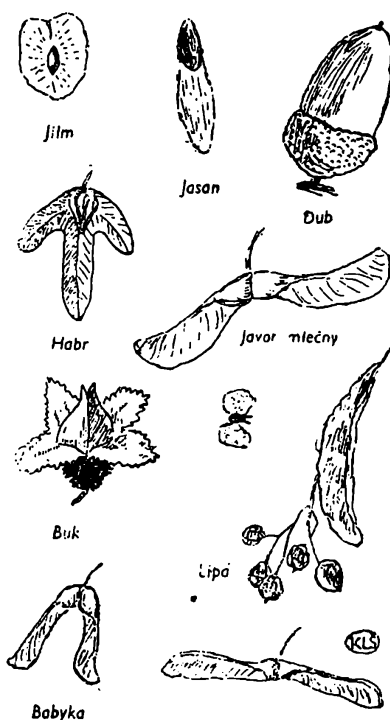
Ošetření kmene.

NA POMOC POŠKOZENÝM OVOCNÝM STROMŮM. Mnohé ovocné stromy, zvláště u silnice, utrpěly řadu zranění. I ony potřebují ošetření. Pokud se tak ještě nestalo, učinite tak co nejdříve dle našeho připojeného obrázkového návodu.

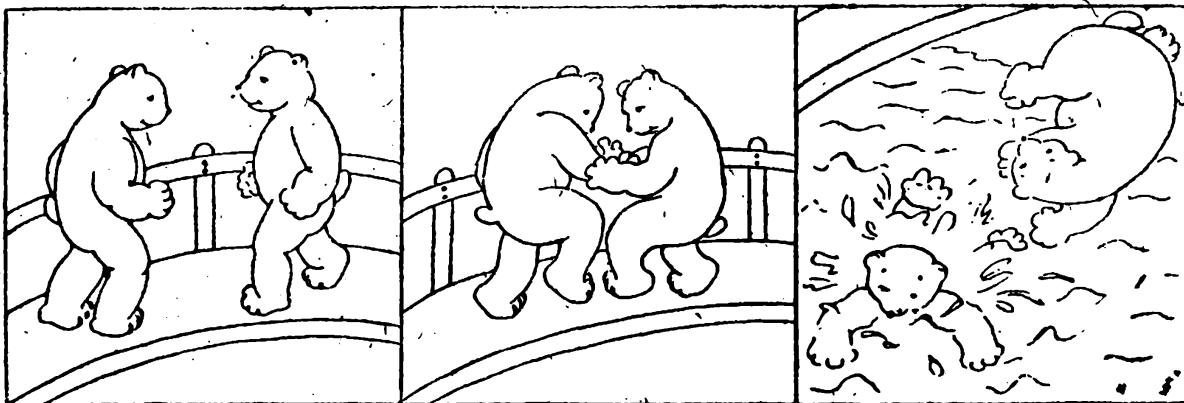
VOLÁ KLUBOVNA. V sychravých, deštivých dnech listopadových nejraději se shromažďujeme kol kamen v klubovně a posloucháme rádi vyprávění vůdce neb starších skautů, co vše zažili na junáckých táborech, co na junáckých světových sjezdech, zv. jamboree. V dnešní době mnoho jich může vám povědět také něco o činnosti partyzánů, kterým jistě skautská prakse přišla velmi vhod.

Kromě vyprávění jest nyní vhodná doba k budování a zdobení oddílových deníků, kronik, ke zdobení klubovny, k přípravě skautské výstavy, skautských besídek a pod.

Skautská besídka je výkazem toho, co dovedou skauti vykonat, junácká výstavka je přehledem činnosti, co již vykonali, co znají a co ještě chtějí dobře poznat. Nebudete-li dělat výstavku pro veřejnost, zbudujte si někde ve skříni drobnou stálou výstavku s modely táborů, modely jednotlivých junáckých vědomostí (uzly, značky a pod.) ve své klubovně

Sbírka semen.

Dva medvědi z Podskalí
na můstku se potkali.

Vyhnutí si nechťeli,
jen na sebe bručeli.

Strkali se, strkali,
až se oba zmáchali.

Drobné zajímavosti

Sbírá V. A. Nesnědal.

ZERASLAVSKÁ MADONA. Milostný obraz Panny Marie zbraslavské jest cílem četných poutí, úcty a proseb. Mimo jiné také šestinedělky velmi rády žádají zde o uvedení k oltáři s milostným obrazem, kde také snoubenci žádají být oddáváni a vyprošují si požehnání na společnou pouť životem. Továřiši, odcházející do světa na zkušenou, před odchodem z domova stavěli se vždy před obrazem, aby si vyprosili ochranu po celou cestu.

ČESKÁ TŘEBOVÁ má hřbitovní kostelík sv. Kateřiny, pocházející z prvních dob křesťanství v Čechách. Je to nejstarší památník města a okolí. V okolí města nachází se poutní místo Mariánské Hory s kaplí Panny Marie, které bývá cílem četných poutí. V sousedství kaple vytéká mohutný pramen dobré pitné vody.

CHRÁMY APOŠTOLŮ PÁNĚ. Křesťanství, které se začalo šířit v IX. století na českém jihu, dalo vznik asi třiceti chrámům, které byly ponejvíce zasvěceny apoštolům Páně. Jedním z nich, a to nejstarším, je kostel sv. Jakuba v Malenicích na Volýňsku.

RODNÁ OBEC UCTÍVÁ KNĚZE SPISOVATELE. V rodišti kněze povídkáře, Václava Beneše Třebízského v Třebízi u Loun je rodný domek tohoto, udržován obcí v původním stavu. Uvnitř domku je upraveno museum s četnými památkami na místního rodáka a oblíbeného povídkáře, jenž tak v poměrně mladém věku podlehl zákeřné chorobě a zemřel v rozletu své buditelské a národní práce.

REZBÁŘ SAMOUK. Ve Stříbrné Skalici, známém to letovisku sázavském v Čechách, je na náměstí Mariánská kaplička. Tuto vystavěla obec roku 1818 a sochu Panny Marie, do ní vytesal místní kolář Procházka.

ESKYMÁK. V severních ledových krajích žije polární lid — Eskymáci. Slovo Eskymák znamená v řeči labradorských Indiánů člověka, který jí syrové maso.

FINSKÁ ABECEDA. Finská abeceda má 21 písmen. Začíná písmeny a, d, e, g, h. Nezná písmena b, c, č, f, ř, x, ž. Finština zná ale patnáct mluvnických pádů. To by bylo učení dětí, co?

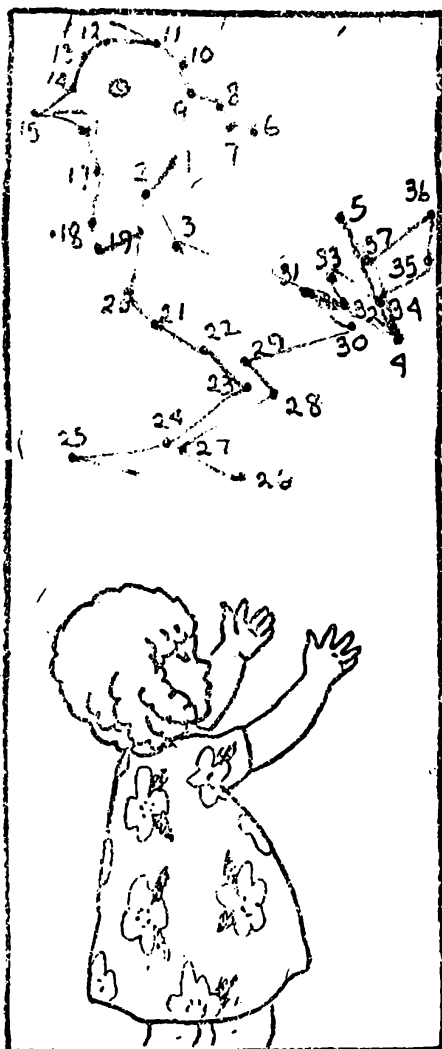
Kdo je největší?

Uhodneš tento úkol bez měřítka? —
Hádej, a pak měř, zdali ses nezmýlíš.

TEPLOTA LIDSKÉ KRVĚ je všude stejná, lhostejno, jde-li o Eskymáka na ledových pláních, nebo o černocha pod horkým rovníkovým sluncem.

Tečkovka

POJĎ KE MNĚ! Bětulinka má roztažené ručky — jistě chce někoho obejmouti. Slyšte, volá: „Pojď ke mně, pojď — mám pro tebe sladoučkou a křehoučké cukrovinky!“ — Strýček však myslí, že Bětulinka marně volá, neboť její návštěvník je plachý a bojácný — jen zdaleka ji po očku pozoruje, ale k ní se jistě neodváží. — Dokončete rychle obrázek — a pak jistě dáte strýčkovi za pravdu.

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov,

	Cena Kčs
Krajinky: Banská Bystrica 150h	2.—
Kutná Hora 160h	2.—
Zvíkov 2K	1.—
Český ráj 3 K	1.—
Zborov: 50h, 1 K	2.—
Purkyně: 50h, 1 K	2.—
Smuteční: 50h . . .	1.—
Fügner: 50h, 1 K	1.50
Výstavní: 50h, 50h .	1.—
Československo 1 K	2.—
Novinové: 2h, 5h, 10h, 20h, 30h, 100h	2.50
zoubkované: 5h, 10h, 20h	1.50
1937: 5h, 7h, 10h, 20h, 50h	2.—
O. T.: 10h	—50
O. T. zoubkovaná	1.—
Doplatní 1919-20: 5h, 10h, 30h	3.—
„ Hradčany 1922-26: 10h	2.—
100h	5.—
přetisk 1926: 40h, 50h, 100h	5.—
přetisk 1927: 40h, 100h	5.—
definitivní: 10h, 20h, 30h, 40h, 50h, 1 K, 2 K	5 —

Děti se smějí

PŘISVĚDČIL MU. Chlubil se muzikant svému příteli: „Hraji-li na housle, zdá se mi, že zrovna lkají.“ — „To ti rád věřím. I já bych brečel, kdyby mě někdo tak tejlal.“

„MAMINKO! MAMINKO!“ volá doktorova Julinka na matku. „Voda na plotně má silnou horečku! Strčila jsem do ní teploměr, — stoupl na 50!“

ZJEDNODUŠENÝ ZPŮSOB. Učitel kreslení: „Řekl jsem vám před týdnem, aby každý z vás zhotovil nějaký náčrtek a přinesl jej do této hodiny. Piskáčku, kde je máš?“ — Žák: „Zde, prosím! Je to kráva, která na louce žere trávu!“ — Učitel: „Vždyť já žádnou trávu nevidím!“ — Žák: „Prosím, tu zatím ta kráva spásla!“ — Učitel: „Ke všem šlakům — a kde je ta kráva?“ — Žák: „Prosím, ta zatím utekla, poněvadž zde již trávy není!“

DIPLOMAT. Synáček: „Maminko, co by bylo horší, kdyby mne přejelo auto, nebo kdybych si roztrhl kalhoty!“ — Matka: „Ani nevzpomínej, to víš, že to s tím autem by bylo mnohem horší!“ — Synáček: „Tak vidíš, maminko, jaké jsem měl štěstí, já jsem si jenom roztrhl kalhoty!“

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzar, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledací pošt. úřad Brno 2.

? HÁDANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Světovka v Bosk.

10 vylosovaných řešitelů z č. 3. podrží příští
odměny. Rozluštění alespoň poloviny hádanek
zašlete do 25. ledna 1946 redakci hádanek.

24. PŘESMYČKA NÁBOŽ.

Lov na žence v Kráse R.

25. ČTVERCOVKA.

- ○ jihoslovanská řeka
 ○ ○ mužské jméno
 ○ hospodářská potřeba
 člen vyhynulého národa

26. DOPLŇOVAČKA.

Zkoušejte své literární znalosti!

Selské písně S
 Petrklíč Č
 První Češka Š
 Na poušti T
 Večerní písně H
 Hřbitovní zvítí N
 Z malého světa M
 Newtonův mozek A
 Tajnosti pražské S
 Bludné duše E

Doplňte začáteční písmena a správu!

27. ŽVRATKA.

Od jedné II ovce čísla,
pastýř ne II přepočítá

28. PARADA.

„První“ zpěně vodní zvuk,
 „druhá s třetí“ částí nohy
 celá k horské básni Č.

29. PŘEDPOVKA.

Před křestní jméno autora „B...“
 našich hor“ „t“ když přidáš,
 z bájesloví řeckého obra uhlídáš.

30. ŘETĚZOVKA.

1	2	zvíře Noého světa
2	3	pohoří na Slovensku
3	4	kusy dřeva
4	5	starodávny poplatek
5	6	nevěřící apoštol
6	7	doplnek muž. jména
7	8	drahocenná potřeba
8	1	nemoc, spíše zvlaz

31. ROHÁČEK.

Jar. Kaňovský, Brno.

velký státník
 mužské jméno
 africký velel
 zkratka ž. jména
 měkká soumraska

32. PŘESMYČKA (STÁTNÍ ÚTVAR).

Věra Vlčková, Brno.

Karel B. úpí

33. PYRAMIDOVKA.

Frant. Máca, Brno.

spojka
 ukazovka
 zvuk ruky
 váha obalu
 nemoc
 muž. jméno

34. LIDOVÉ HÁDANKY.

Mistry má kniha ne,
 Celou zimu jí a v létě se post.
 Neří, nepře, chci a bije.
 Které želožijí bez duše?
 Co přeletí přes řeku a stín nemá?

35. DOPLŇKA S TAJEM.

- X Mr. Vízdal, Leváček
 X zkr. muž. jméno
 X kuchyňská potřeba
 X lesní strom
 X závez karty
 X ozdoba kraje
 X draží nad zlato
 X vláčný strom
 X vodní živočich
 X výraz přibližnosti
 X velký pytel
 X člen sev. národa
 X cizokrajné zvíře

DELENÍ.

Rozluštění a příspěvků došlo na sta.
 Sta. napsal na koresp. lístek - jen ře-
 ní! Neopisujte celé hádanky! Hádanky
 zašlete rád uveřejním, pokud stačí
 na to. Jednotlivcem není zde mož-
 nost podívat se, jedině listem nebo
 dopisem, když přiložíte patřičnou známku.
 Výsledek řešení české soutěže
 č. 1. přineseme v č. 5. M.

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

Ročník 61.

Číslo 4.-5.

ANDĚL

Krásný

2. III. 1946

Víte, milé děti, co nám připomíná den 2. března? Na ten den připadá svátek světice z rodu českých králů bl. Anežky České. Avšak tento den je památným dnem našeho svatého Otce Pia XII.

Letos 2. března slaví nynější sv. Otec své 70. narozeniny a zároveň 7. výročí svého zvolení za papeže.

Nynější sv. Otec se narodil v Římě 2. března 1876. Na křtu sv. dostal čtyři jména: Eugen, Maria, Josef, Jan. Již jako malý hoch rád ministroval v římských kostelích. A když byl dán na studia, rozhodl se, že bude knězem. Bylo to 2. dubna 1899, když byl vysvěcen na kněze a první mši sv. sloužil ve slavném kostele P. Marie Maggiore v Římě.

Být knězem, již to je něco velikého, ale tohoto kněze Bůh vedl k vyšší důstojnosti. Za první světové války byl vysvěcen na biskupa a zvěčnělý papež Pius XI. ho jmenoval 16. prosince 1929 kardinálem. Když papež Pius XI. zemřel a byla volba nového papeže, byl zvolen právě v den svých narozenin 2. března 1939 kardinál Eugenio Pacelli, který si volí nové jméno Pius XII.

Papež je nám viditelným zástupcem P. Ježíše na zemi. Dětem je zástupcem toho, který volal: Nechte maličkých přijít ke mně a nebraňte jim. Proto papežové milovali dítky a proto také děti mají rády sv. Otce.

Vděčnost a lásku si zasloužil, protože je naším sv. Otcem. Poslušnost a věrnost mu patří, protože je zástupcem P. Ježíše. K jeho slavnému výročí kéž vzhůru letí modlitby dětí, aby se splnilo, co voláme v papežské hymně: Svatého nám, Otce Pia, Bože, chraň a zachovej!

NAŠIM ČTENÁŘŮM. Dostáváte dvojčíslo Anděla strážného o 32 stranách a jistě si myslíte, že Vás chceme v novém roce zkracovat, ale není to tak. Válka přinesla zhubu a škody, které se nedají jen tak zdolat, je tolik věcí zničených, které se musí znovu vybudovat a musíme se v mnohém ještě na chvíli uskrovnit. Je nedostatek papíru, a tu musel i náš časopis přinést svou obět a z rozhodnutí ministerstva informací může náš list mít od 1. prosince pouze 24 stránek. Dostali jste 2. a 3. číslo o 32 stranách, tím jsme již o 16 stran dali Vám více a dnes při 32 stranách zase dostáváte o 8 stran více, čili je to jedno číslo 24 stran a to je 5. číslo. Doufáme, že rádi přinesete Vy mladí tuto obět své republice, a proto také jistě nebudete nám zazlívat, že Anděl strážný je na horším papíře než jiné časopisy. Zatím není jiných možností, a věříme, že i když se cítíme opomíjeni, že i z toho mála, jež se nám dostává, dáte rádi něco pro rozkvět naší republiky.

Konečně vyskytla se otázka, jak vyřešit nové ceny. Víte jistě, že maminka dnes dá kupci větší částky než dříve a že tedy i tatínek musí vydělat více peněz. Tak tomu je také u ceny našeho časopisu. Také my musíme koupit dražší papír, barvy atd. a také dát těm, kteří tisknou náš časopis, více peněz. Přirozené by bylo chtít také od Vás zase více peněz na předplatném, ale tu zase chceme Vám pomoci, abyste nemuseli připlácet a uděláme to takto: upustíme od soutěží a j. zábav v našem časopise a vydáme Vám Anděla strážného takto: č. 6, 7, 8 po 24 stranách a č. 9-10 o 32 stranách jako dvojčíslo v červnu. Pozor, cena za dvojčíslo není zvýšena. Tím snad budete spokojeni i Vy i Vaše rodiče, že nemusí Vám přidávat na předplatné.

Upozornění. 1. a 2. čís. je úplně rozebráno, proto zapůjčte těm, kteří by si je také rádi přečetli. Věříme, že v novém ročníku najdete vše, co snad jiní již mají, a ujišťujeme, že budete mile překvapeni.

Sanice

Edv. Elpl.

Zapřáhl Jenda do saní
koně dva, Tondu a Járu.
Kdo spřežení to uvidí,
bujnému diví se páru.

Sáňky střelou se kmitají,
po pláni o závod letí.
Jenda v rukou má opratí,
s kozlíku div vám nesletí.

Ale, ó běda! V závěži
sáňky se pojednou zvrátí.
Jenda brodí se ve sněhu ...
„Kdepak jste, konci zlatí?“

Sněhulák

Je to obr celý bílý
jako v pohádce.
Postavil se v celé hrůze
v naší zahrádce.

Hledí zrovna do oken nám
na nás, na děti.
Stojí jako zkamenělý
v němém zakletí.

Přesto bázeň kolem šíří,
budí děs a strach.
Ptáci kolem oblétaří,
křičí na poplach.

Pes Oříšek rozštěkal se
trochu opodál.
„Proč zde stojíš, obre bílý?
Kdepak tě sem zval?“

Kreslil F. Bílkovský.

Jenom když se vločky snáší,
obr zjasní líc,
vždyť mu na tvář políbení
dají na tisíc.

(Pokračování.)

4.

Když začala Jiřina chodit třetí rok do školy, měla ze všech předmětů nejraději náboženství. Učil je starý, ale velice hodný kněz. Měl šedivé vlasy, ale Jiřině se zdálo, že má hlavu celou ze stříbra. Ani skoro nedýchala, když jim ve třídě vyprávěl o Pánu Ježíši, jak měl rád děti, jak jim žehnal a jak uzdravoval nemocné. V duchu litovala, že nežila v těch dobách, kdy Pán Ježíš chodil po zemi. Jistě by se k němu rozběhla a poprosila o požehnání. Myslela si, že by Panna Maria nebyla daleko od Božského Spasitele, že by ji tak alespoň uviděla. Vždyť měla tak ráda svou nebeskou Matičku. Denně se k ní modlívala, bez růženečku na krku by neusnula.

Jednou jim velebný pán vypravoval celou hodinu. Říkal jim:

„Děti, nyní musíte býti obzvláště hodné, protože v tomto školním roce prožijete nejkrásnější den svého života. Z jara půjdete k prvnímu svatému přijímání. To musí být vaše dušička prosta i toho nejmenšího hříchu a vaše srdéčko musí patřit jenom Ježíškovi. Nikoho na světě nesmíte mítí tak rády jako jeho. Na svatou zpověď i na sv. přijímání se začneme připravovat až po vánocích, ale nyní se již musíte snažiti, abyste se staly svatými dětmi. Vaše srdéčka musí býti vyzdobena těmi nejkrásnějšími ctnostmi, a sice: čistotou, poslušností, láskou k Bohu a bližnímu, pilností, pravdomluvností, poctivostí a zbožností. Kdysi jsem slyšel vypravovat následující povíčku:

Jedna malá holčička se modlila u kříže na rozcestí. Byl zrovna pátek a z nedaleké vsi slyšela zvonit. Věděla, že zvon vyzvání proto, aby osadníky upozornil, že je den a hodina, kdy za ně Kristus Pán zemřel na kříž, a aby je vyzval k děkovné a zároveň odprosné modlitbě. Sepjala ručky a modlila se zbožně modlitbu Páně. Když pozvedla oči k Pánu Ježíši, zdálo se jí, že mu stéká čerstvá krev po tváři. Vystoupila na klekátko u kříže, aby lépe viděla. Užasla divem. Celá hlava Krista Pána oživila. Pán Ježíš se na ni zadíval laskavým pohledem a řekl milým hlasem:

„Přece jsem nadarmo netrpěl a neproléval svou krev.“

A holčička se nyní odvážila otázat:

„Drahý Ježíšku, proč jsi se nechal tak zmučit? Koho jsi měl tak rád, žes chtěl pro něj tolik trpět, abys mu otevřel nebe?“

Zmučený Pán Ježíš jí odpověděl: „Jen z lásky k dětem jsem trpěl a proléval svou krev. Měl jsem a mám děti stále rád, tedy i tebe. Ta krev z mé hlavy teče pro tebe a pro všechny děti.“

Pak hlava Kristova zase zkameněla. Vidíte, děti, jak vás má Kristus Pán rád. Dejte mu svá srdéčka a vyzdobte je všemi ctnostmi, aby se mu u vás líbilo, až k vám zavítá při prvním svatém přijímání.“

Jiřina poslouchala se široce rozevřenýma očima. Zahořela láskou k Ježíškovi ještě více a vroucně si přála, aby mohla též prolítí svou krev z lásky k němu. Stiskla v ruce zlatý křížek, který nosila na krčku, políbila jej a zašeptala:

„Ježíšku, mám tě ráda. Celý svůj život i krev bych za tebe dala. Přijď již brzy do mého srdéčka.“

Edv. Elpi:

Leden

Kreslil St. Menšík.

Zas ze dvanácti měsíčků
„Leden“ se ujal vlády,
kam dýchne, sněží, roste led
a chlad se tlačí všady.

Na oknech kreslí obrazy
podivných listů, květů,
tak jak by snesl před oči
krásu čarovných světů.

Stříbrem ozdobil keřky
i smutné sněti v sadě,
do jizby vnesl pohádky
o švarných princích v hradě.

Lány přioděl příkrývkou,
závěje sfoukal v cesty
a dětem v očích vykouzil
jas radosti a štěstí.

Večer pak „mamince“ vypravovala, jakcù dnes měly ve škole překrásnou hodinu náboženství. Svěřovala se jí, jak už se těší na své první sv. přijímání. Ani to nezamlčela, že by chtěla z lásky k Ježíškovi přinést nějakou velkou oběť, aby z ní měl svátostný Spasitel radost, až přijde po prvé do jejího srdéčka.

Slečna Chalupcová ji hladila po vláskách. Měla radost, že je Jiřina tak hodná a zbožná. Byla by jí ráda povídala ještě více o Pánu Ježíši, ale nemohla pro bolesti. Již delší čas churavěla a poléhávala. K lékaři jít nechtěla. Léčila se jen domácími prostředky, nevěděla tedy ani, jakou nemocí trpí.

Jiřina vyhlížela Jiříka, aby mu mohla říci svou radost, že už se bude vzdáleně připravovat na sv. přijímání. Chodíval k nim každý večer. Byl již patnáctiletým studentem. Dcjížděl do města do gymnasia. Jiřinu musel každý den vidět. Když k nim nepřišla sama, šel ji navštívit sám. Povídal jí hodně o škole, nosil jí pěkná držátka, tužky, sešity, ba i levnější pohádkové knížky. Měli se spolu opravdu rádi jako bratr se sestrou, ba ještě více. Nemohla se ho dočkat, šla tedy k nim.

Nenadála se, že tam najde tak smutnou zprávu. Pan starosta dostal telegram následujícího znění: „Váš syn Jiří je v okresní nemocnici, přijďte ihned.“ — Tato smutná zpráva uvedla celou rodinu ve veliký zmatek. Rohan i jeho paní jeli ihned do města. Všichni cestující ve vlaku na nich poznali, že je asi potkalo nějaké velké neštěstí, protože oba plakali a byli rozčileni.

Jiřina se vrátila domů plná obav. Večer se modlila s maminkou růženeček za Jiříka, tentokráte dvakrát tak usebraně než jindy. Slečna Chalupová dobře slyšela, že v postýlce dlouho plakala. Nerušila ji ani netěšila. Věděla, jak má její děvuška Jiříka ráda.

Druhého dne jela slečna navštívit svou těžce nemocnou sestřenicí. Jiřině dala oběd s sebou do školy, aby nemusela mezi polednem chodit domů. Nerada od ní odjížděla. Měla obavu, aby ji snad někdo neunesl jako před šesti lety. Dlouho se s ní loučila, dlouho objímala, ale nebylo vyhnutí. Musila vykonati milosrdný skutek a navštívit svou nemocnou příbuznou.

Jiřina šla do školy, ale tentokráte neviděla ani neslyšela, nevěděla vůbec, co se ve škole děje. Myslela jen na Jiříka. V poledne se nezdržela a běžela do Hejnovic. Z jídla neokusila ani sousta. Běžela rovnou ke stavení pana starosty.

V kuchyni seděla paní starostová a plakala.

„Prosím vás, co se stalo Jiříkovi?“ vyhrkla Jiřina hned na prahu místo pozdravu.

„Nevím, Jiřino, jestli ho ještě někdy uvidíš,“ odvětila jí paní starostová. „Možná, že to zaplatí životem.“

Když nemohla říci pro slzy více, pokračoval sám pan starosta se skloněnou hlavou.

„Jiřík si šel v polední přestávce snísti svůj oběd za město. Sedl si tam na skálu a učil se. Vítr mu odnesl lístek i s otázkami, ze kterých měl odpoledne psát ve škole písemnou práci. Právě se chtěl na ni připravovat. Rozběhl se za lístkem. Vítr mu jej však unášel stále dále. Najednou se mu smekla noha, svezl se se skály dolů a o vyčnívající balvan si poranil žílu na ruce. Vykrvácel skoro. Ještě dnes je kámen zbarven jeho krví. Teď jsem právě přijel z nemocnice. Odpoledne tam zas pojede žena. Prosil jsem pány doktory, aby nám chlápce zachránili, ale dávají nám, bohužel, jen slabou naději. Jediná věc by ho mohla zachránit, a sice, kdyby mu dalo některé dítě trochu krve. To víš, Jiřino, že bychom mu s maminkou dali krev nejraději sami, ale od staršího člověka mu doktoři nechtějí krev vpustit. A kde najít takové dítě? Nemůžeme to od nikoho žádat. Kteří rodiče by také dovolili dítěti něco podobného udělat, když hrozí nebezpečí chudokrevnosti. Je to pro nás neštěstí.“

Jiřina pozorně naslouchala. Po tvářích jí kanuly slzy jako hrachy.

„Prosím vás pěkně, paní starostová, vezměte mne s sebou do nemocnice,“ žadonila se sepjatýma ručkama. „Jiřík bude mít jistě radost, když jej přijdu navštívit. Snad se mu i uleví.“

Dosti dlouho to trvalo, než pan starosta dovolil. Myslel na školu, na Jiřinino slabé zdraví i na to, že ještě nikdy v nemocnici nebyla, a obával se, aby se jí tam neudělalo špatně. Paní starostová dávala Jiřině oběd, ale ona nechtěla o jídle ani slyšet. Za půl hodiny vezl je povoz k nádraží. Vstoupily do vlaku, ale nesedly si, protože to nestálo za to. Ani spolu nemluvily. Obě myslely na Jiříka svým způsobem. Paní starostová se strchovala možnosti, že snad bude se svým drahým synáčkem mluvit naposled. Hrozná bolest jí rozrývala srdce při myšlence, že jí jej chladná smrt vyrve z náručí.

A Jiřina? Ta netruchlila, ale jen přemýšlela. V mladičké její duši uzrávalo šlechtné rozhodnutí — zachrániti Jiříka, vrátiti jej životu, dáti mu svou krev. V tom okamžiku nemyslela na své vlastní zdraví ani na slečnu Chalupovou. Vše, ba i její vlastní žití jí bylo úplně lhostejné. Zapomněla úplně na sebe, myslela jen a jen na Jiříka a jeho záchranu.

Po prvé v životě vstoupila do nemocnice. Paní starostová ji vedla až do druhého poschodí. Potkávaly ošetřovatelky v bílých šatových zástěrách, pány doktory i nemocné, ale Jiřina nic nevnímala, ba ani čpění karbolu jí nevadilo. Toužila státi již u postýlky nemocného Jiříka.

Před dlouhým sálem, na jehož dveřích bylo velkými číslicemi napsáno číslo 19, jedna ošetřovatelka zastavila paní starostovou a něco jí tiše šeptala. Jiřina nezaslechla více než větu: „Pan doktor dává naději půl hodiny.“ Ubohá matka spěchala k lůžku svého synáčka.

5.

Jiřík nebyl k poznání. Ležel v bílých poduškách úplně bez vlády, smrtelně bledý. Po matce otočil jen smutně očima. Když uslyšel její vzlykot, zavřel zase oči. Podobal se více mrtvole než živému studentu. Jiřina ho pohládila po hlavě a zašeptala mu něžně:

„Jiříku, jsem zde také, vidíš mne?“

Otevřel oči a usmál se, ale jeho oči zůstaly smutné, skoro vyhaslé. Jiřině se zdálo, že jeho pohled k ní volá: Zachraň mne!

Sklopila oči a zamyslela se. V duchu viděla zmučeného Krista Pána na kříži, jak to povídal v oné povídce velebný pán. Když Pán Ježíš má děti tak rád, že jen pro ně prolil svou krev, proč by ona nemohla dát trochu své krve Jiříkovi z lásky ke Kristu Pánu?

Na druhém konci sálu, za dlouhou řadou bílých postelí, na nichž leželi muži, mladí i starší, stál u jakéhosi bílého stolku s lahvičkami pan doktor v bílém plášti a s bílou čepičkou na hlavě. Rozběhla se k němu.

„Copak bys chtěla, maličká?“ zeptal se jí laskavě.

„Prosím, pane doktore, chtěla bych dát Jiříkovi trochu krve, aby neumřel, ale nevím, jak to udělat.“

Lékař se na ni vážně podíval. Pokynul jí, aby šla za ním. Vedl ji do operačního sálu k panu primáři. Několik lékařů a dvě ošetřovatelky tam čistili jakési lesklé nožíky.

„Pane primáři,“ řekl Jiřinin průvodce, „tato dívenka by chtěla dát trochu krve chlapci, který včera vykrvácel. Bylo by to ještě něco platné?“

Pan primář i všichni ostatní se ohlédlí na Jiřinu. Byla v tom okamžiku opravdu krásná. Zlaté vlasy jí splývaly po ramenou, její obličej měl úzkostlivý, ale současně odhodlaný a statečný výraz, z jejích očí mluvila čistota, добрta a láska. Vypadala jako zjevení z raských krajů a přitahovala je přímo k sobě, že zanechali všichni své práce a postavili se v kroužku kolem ní.

„Dala ti maminka dovolení k tomuto šlechtnému činu?“ zeptal se jeden z lékařů Jiřiny.

„Ne, prosím, protože není doma. Odjela ráno ke své příbuzné, ale jistě by mi dovolila, protože je velice hodná a má Jiříka ráda.“

„Nevím opravdu, co mám dělat,“ řekl primář ke svým kolegům. „Na návrat její matky čekat nemůžeme, nemělo by to významu. Počítám, že hoch za půl hodiny ztratí vědcmí a ještě dnes dodýchá. Kdybychom mu hned vpustili krev toho děvčátka, snad bychom jej ještě zachránili. Obávám se však, aby mi její matka nečinila pak výčitek, kdyby holčička snad trochu ochuravěla.“

Jiřina poslouchala se slzami v očích. Vždyť slyšela, že ještě dnes zemře její nejlepší kamarád, kterého měla ráda jako vlastního bratra. Když pan primář domluvil, vrhla se před ním rychlým pohybem na kolena, šepjala ručky a prosila plačtivým hlasem:

„Pane doktore, prosím vás, zachraňte Jiříka. Dám mu třeba všechnu svou krev, jen když nezemře.“

Primář byl tak dojat, že již neváhal ani okamžik. Vyběhl Jiřinu, aby povstala a poslal ošetřovatelky do sálu, aby přinesly Jiříka. Šťastné děvčátko mu vděčně líbalo ruku.

Za chvíli ležel chlapec na operačním stole. Jiřině přistavili stoličku, aby byla vyšší. Jiřík vše pozoroval. Když viděl, že jim oběma umrtvují ruku, nařezávají malý otvor, a když již cítil, jak mu teplá krev vtéká do žíly, zadíval se vděčně na Jiřinu a zašeptal:

„Děkuji ti, Jiřino. Vracíš mi nový život.“

Pak zavřel oči a již nepromluvil.

Asi za čtvrt hodiny donesly ošetřovatelky Jiříka zpět do sálu. Paní starostová netušila, proč byl odnesen. Modlila se potichu, aby jí ho donesly zpět ještě při živctě.

„Je zachráněn,“ řekla jí jedna ošetřovatelka. „Dívénka, která s vámi přijela, mu dala trochu krve. Je to jakési hodné děvčátko.“

„Kde je?“ zeptala se radostně paní starostová.

„Pan primář si ji tam ještě chvíli ponechá. Dá jí ještě injekci pro posílnění a pak vám ji přivedu.“

Paní starostová byla přešťastná. Hladila Jiříka a stále něco šeptala o Jiřině dobrotě. S tou se zatím pan primář vesele bavil. Nechal jí donést nějaké pamlsky a vyptával se jí na všechno možné, protože se mu velice líbila.

Zpáteční ceta do Hejnovic byla již veselejší. Paní starostová zasypávala Jiřinu svou láskou, pozorností a díkem. A což teprve starosta Rohan, když se dověděl o záchraně svého drahého synka! Plakal radostí, líbal Jiřinu a řekl jí, že by si ji vzal nejraději za vlastní, kdyby ji maminka dala.

Slečna Chalupová přijela až pozdě večer. Šla k starostovi Rohanovi pro Jiřinu. Tam vyslechla vyprávění obou šťastných rodičů i Jiřinino. Když se jí tato slabě zeptala:

„Maminko, prosím tě, nehněváš se na mne, že jsem to učinila bez tvého dovolení?“ odvětila slečna: „Ne, Jiřino, nehněvám se, ale bojím se následků.“

„Neboj se ničeho, maminečko moje, nebudu nemocná, pan primář mi dal posilující injekci.“

Když byly doma samy, svěřovala se své pěstounce:

„Víš, maminko, dala jsem svou krev Jiříkovi jen z lásky k Pánu Ježíši. Když jsem cítila, že mi prýští krev do Jiříkovy ruky, rozmlouvala jsem

při tom se svátostným Spasitelem a prosila jsem jej, aby přijal mou krev jako dar ke slavnému dni mého prvního svatého přijímání. Jsem tak ráda, že mu mohu něco nabídnout za jeho velkou lásku k nám — dětem.“

„Jsi hodná, Jiřino. Pán Ježíš má z tebe jistě velkou radost. Zachránila jsi dnes lidský život. Odměnila jsi se Jiříkovi za velkou službu, kterou ti prokázal, když jsi byla ještě zcela maličká. Na více se mne neptej. Řeknu ti to, až budeš starší.“

Jiřina by se byla tak ráda zeptala, co dobrého jí Jiřík udělal, ale netroufala se zeptat. Toho večera usínala šťastně a spokojeně.

Jiřík zůstal v nemocnici celé dva měsíce. Když se vrátil domů, nechodil ještě nějaký čas do školy. Jiřina mu přivedla svou opičku, aby se měl čím obveselovat, sama pak sotva přišla ze školy, byla již u něho a snažila se zpříjemnit mu smutné dny, ve kterých toužil již tolik po škole a práci. Měl-li Jiřík již dříve rád svou sestru, vážil si jí nyní dvojnásob. Třebaže mu již bylo patnáct a Jiřině teprve devět let, měl před ní velkou úctu, protože v ní spatřoval záchránkyni svého života.

Přiblížily se vánoční svátky. Slečna Chalupcová připravila Jiřině krásný Štědrý večer. Dostala sice pro ni spoustu krásných věcí v tajných balících, sama pak doplnila to, o čem zcela určitě věděla, že tím udělá své svěťence radost. Nakupila jí spoustu krásných knížek s povídkami, které vypravovaly o hodných dětech, které se připravovaly k prvnímu svatému přijímání. Vždyť se Jiřina již tolik těšila, že po vánocích přijde jaro, které s sebou přinese nejkrásnější den jejího života. Když spolu seděly pod vánočním stromkem a tulily se k sobě jako dvě drahé si duše, které by se od sebe nechtěly nikdy odloučiti, zaťukal kdosi na domovní dveře. Slečna Chalupcová šla otevřít. Byl to pan starosta Rohan. Zval slečnu i Jiřinu k nim na vánoční besedu. Vyhověly mu a šly s ním současně do jeho stavení. Jiřina šla ráda.

Paní starostcová už je vyhlížela oknem. Šla jim naproti a mile je vítala. Vedla je do světnice, kde stál dosud nerozzášen stromeček. Stál na konci dlouhého stolu, který byl bíle prostřen. Pod stromečkem byly narovnány dárky, ale byly přikryty pokrývkou.

Paní starostcová nachystala na stůl chutnou večeři a slečna s Jiřinou chtěj nechtěj musely ještě jednou večeřet. Před večeří si přáli všichni šťastných svátků a pak zasedli ke stolu. Jiřina seděla vedle Jiříka.

Po večeři pan starosta rozsvítil svíčky na stromečku, všichni zazpívali několik koled a paní starostová cdhalila pokrývku s dárků. Pan starosta rozdával. Nejvíce jich dostala Jiřina. Na slečnu bylo sice také pamatováno, ale před Jiřinou se nahromadilo tolik balíčků, že slečna prohlásila, že nemůže dítě tolik dárků pro nic za nic přijat. Jiřina poodešla, postavila se pod stromeček a plakala. Jiřík to zpozoroval, přistoupil k ní a ptal se, proč pláče. Odpověděla mu:

„Skoro na všech krabičkách, které jste přede mne dali, je napsáno: Jiřík Jiřině! — Je mi líto, že jsem ti nachystala jen jeden dárek, který máš u nás pod stromečkem, a tys mi dal tolik.“

Jiřík ji pohlídl, zadíval se jí do smutných očí a řekl opravdově: „Jiřino, kdybych ti snesl celý svět, přece bych ti nemohl odplatit obět, kterou jsi pro mne přinesla, abys mi zachránila život. Budu stále tvým dlužníkem.“

(Pokračování.)

V ráji tučňáků

Máte doma atlas? Najděte si Jižní Ameriku. Tam spatříte na modré ploše jižního Atlantického oceánu drobné ostrůvky, které jsou bičovány mořskými vlnami. A na těch ostrůvcích žijí tisíce, ba miliony pitvorných, nemotorných a důvěřivých pinguinů, tučňáků. Přírodopisci nevěděli, mají-li tučňáky zařadit mezi ssavce nebo ptáky. Proč?

Podívejte se se mnou na skalnatý ostrůvek Dassan. Leží v Atlantickém oceáně mezi jižní Afrikou a Jižní Amerikou. Není na cestě velkých lodí, a proto se tam dostaneme jen pomocí malého parníku. Vystoupíme na ostrov, ztracený v záplavě vod, a udiveni zíráme na zvláštní divadlo. Kde to jsme? Po ostrůvku se pohybují jakési malé postavičky, uklánějí se a kolébají. Jsou jich celé zástupy. Obsadily kdejaký výstupek a zvědavě se na nás dívají. Vystoupíme na břeh a chceme se projít. Hned jdou za námi v nepřehledných zástupech. Shýbáme se pro jednoho z těchto tvorů. Silný zobák (jistě také k boji způsobilý!), u těla cosi jako ploutve nebo zakrslá křídla, nohy s plovací blanou mezi prsty. Tak to jsou tedy tučňáci, kteří na tomto ostrůvku žijí v ohromném množství, odhadnutém na pět milionů členů.

Život tučňáků je velmi zajímavý. Na pevnině se usazují tehdy, když kladou vajíčka. Hustě obsadí břeh, hnízdo vedle hnízda. Obvykle je to malý důlek nebo jakási pevnost, ohrazená kamením. Hnízda jsou navzájem spojena celou sítí podzemních chodbiček. Pokud samička sedí na vejcích, putuje sameček znovu a znovu k moři a nosí jí potravu. Někdy si úlohy vymění. O mláďata se tučňáci starají velice pečlivě. „Jak poznají v tom množství svá hnízda?“ ptá se jistě čtenář. Dobře! Mají vyvinutý jakýsi rozpoznávací smysl, takže se nikdy nezmýlí.

Když vyvedou mladé, putují v zástupech po břehu, povídají si, klátí se a uklánějí. Na souši jsou nemotorní. Tělíčko je velmi sádelnaté, nožky krátké. Mistry však jsou ve vodě. Výborně plouou a potápějí se. Moře jest jejich vlastní živel. Odpočívají na plovoucích krách polárního moře. Bílé ledovce jsou obsypány jejich černobílými řadami. Mají také nepřátele. Jsou to draví ptáci, kteří sbírají na hnízdách vajíčka. Jinak není v kraji tučňáků nebezpečí. Jen člověk někdy řádívá mezi důvěřivými tvory, jejichž křik — podobný hýkání osla — se rozléhá po pustých skalách.

Dr. Tomáško:

Naše milé Jezulátko

• Píseň dětl.

*Naše milé Jezulátko,
drahý Božský Bratříčku,
jak je nám tu s Tebou sladko!
Přivíh si nás k srdíčku!*

*Kdyby někdo v širém světě
nabízel nám zlata jas,
za nic nikdy nedáme Tě,
a Ty zase nedej nás!*

*Když snad v naši pouť se snese
zármutek neb zloby zášť,
honem vždycky schováme se,
Jezulátko, pod Tvůj plášť!*

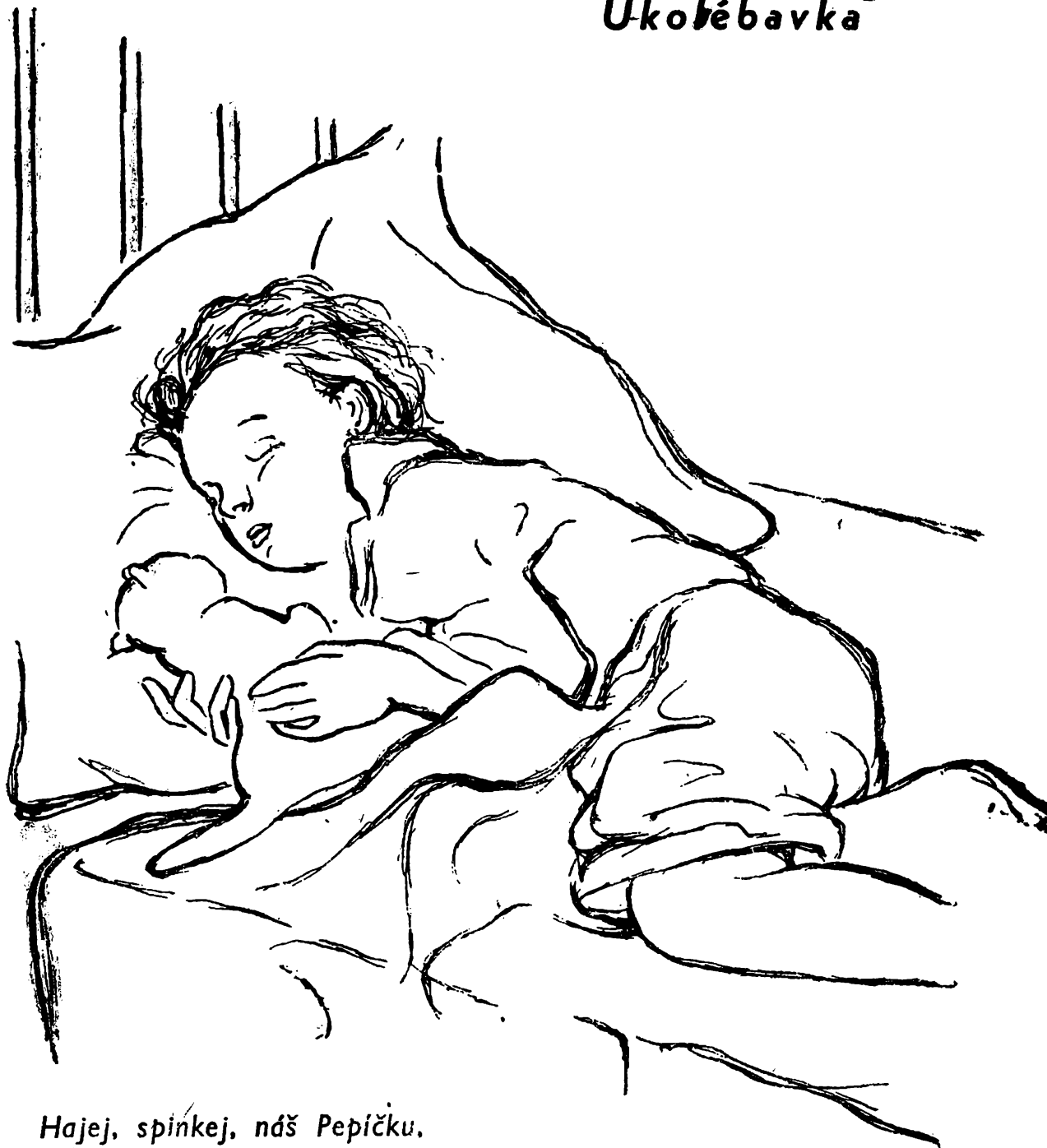
*Podepřeš nás svojí paží,
duši zvedneš k výšinám,
nikdo se pak neodvážl
ještě býti proti nám.*

*Dokavad se bude dívat
z našich srdcí bílý květ,
potud bude vždycky zpívat
ke Tvé chvále dětský ret.*

*Národy Ti všechny pěj,
ozvěnou se plní ráj.
Ale ze všech nejpěkněji
kéž Ti zpívá český kraj!*

Ukolébavka

Hajej, spínej, náš Pepíčku,
zavři očička,
na nebi už vyskočila
první hvězdička.

Kresila Lilerová.

Vyskočila, zazvonila,
zlatem zaplála,
do postýlky na Pepíčka
hned se usmála.

Spínej, spínej, náš Pepíčku,
hošku maličký,
na nebi už vyskočily
všecky hvězdičky!

o smutné princezně.

Lada Kroupová.

Kresby: O. Zemina.

BYL JEDNOU jeden král a královna a ti měli dvě děti: synáčka Jiřího a dcerušku Mojžíru. Král své děti velice miloval, ale nebyl sám. I lid obě děti měl rád, neboť věděl, že mají dobrá srdce. Svoji dobrotu si děti uchovaly i tehdy, když vyrostly. Národ neměl nad prince Jiřího a princeznu Mojžíru.

Jednou vyjel král na lov se svou družinou a Jiřím. Ale dlouho nemohli žádnou větší zvěř zastřelit. Pojednou, kde se vzal tu se vzal, běžel přes mýtinu jelen. Král namířil, vystřelil a jelen padl mrtev k zemi. Náhle se objevil vedle krále ošklivý malý mužiček a pravil mu: „Zastřelil jsi, králi, mého syna! Za trest tvůj syn oněmí a tvoje dcera se nikdy nezasměje. Jenom ten, kdo uhodne tři hádanky, které ti řeknu, je osvobodí. Ale běda tomu, kdo se o to pokusí, ale hádanky dobře nerozluští! Jeho osud bude podoben osudu tvého syna. Nuže, slyš, králi, hádanky! První zní: Kdo je na světě nejšťastnější? Druhá je: Kdo je nejbohatší? a třetí: Kdo je nejštědřejší? Ale pamatuj si, že nebudou-li hádanky rozluštěny do roka a do dne, princ zůstane němý a princezna smutná!“ S těmi slovy odešel. Teprve po chvíli se družina vzpamatovala. Jaké bylo smutné překvapení, když princ Jiří opravdu oněměl! Po celé zemi zavládl smutek, když se obyvatelé dozvěděli o politováníhodném osudu obou královských dětí. Několik královských synů z různých zemí přijelo, ale všichni se vraceli němí. Posléze se žádný nechtěl o rozluštění hádanek ani pokoušet.

Král se již vzdával naděje, že jeho miláčkové budou vysvobozeni, neboť do roka a do dne již mnoho nechybělo. Dal vyhlásit po celé zemi, že kdo hádanky rozluští, dostane princeznu za ženu a s ní jednu polovici království. Však jenom několik městských synků se o to pokusilo, ale s neúspěchem.

Minul rok a král s úzkostí očekával druhý den, když přišel do zámku chudý, ale veselý chasník. Strážce jej nechtěly pustit, ale když uslyšely, že chce vysvobodit princeznu, mohl vejít. Král jej s radostí přijal a pranic

mu nevadilo, že to byl jen chudý Honza z Dlouhé Lhoty na samých hranicích. Sám šel s Honzou do své komnaty a slíbil mu, že uhodne-li hádanky, splní svůj královský slib a dá mu dceru za manželku. Honza se sice ohradil, že nepřišel proto, aby získal princeznu, ale proto, aby ji vysvobodil, ale král jej poslal spát s upozorněním, aby ráno přišel do královského sálu.

Sluníčko už bylo hodně vysoko na obloze, když se milý Honza probudil. Oblékl se a šel do sálu, kde byla celá královská rodina. Na okamžik zaražen princezninou krásou, uklonil se jí, královně též, princ podal ruku a krále požádal o hádanky.

Král vzrušeně povstal a pravil: „Milý Honzo! Věz, že posud každý, kdo se o vysvobození mých dětí pokusil, zaplatil svou odvahu ztrátou řeči. Cítíš-li se dosti silným a chytrým, posluchej! První hádanka zní: Kdo z lidí na světě je nejšťastnější?“ Honza se maličko zamyslel a pravil: „Já myslím, že nejšťastnější na světě je malé dítě.“ Král se podíval na své děti a viděl, že se spokojeně pohnuly. Potěšen počátečním úspěchem, řekl druhou hádanku: „Kdo je na světě nejbohatší?“ Honza se maličko zamyslel a potom řekl: „Nejbohatší je jediné země!“ Princ maličko pootvřel ústa, jako by chtěl něco říci, a princezně lehoučký úsměv zvlínil

rty. Po Honzově odpovědi na třetí hádanku, že nejštedřejší je matka, se líbezně usmála a princ promluvil.

Král s královnou radostí svoje děti objímali, a konečně král pohnut, pravil Honzovi: „Milý Honzo! Jsem ti zavázán velikými díky. Mojmíra se stane tvou ženou a dostanete polovinu království!“ Honza se podíval rozpačitě na princeznu, a když maličko kývla hlavou, svolil.

A tak zanedlouho se slavila slavná svatba princezny Mojmíry s Honzou a prince Jiřího s neméně krásnou princeznou ze sousední říše. Žili potom všichni šťastně a spokojeně, a jestli neumřeli, žijí podnes.

Zlaté pohádky

R. F. Jura.

POHÁDKA BEZ KONCE.

Byl jednou jeden ovčák a ten vedl ovce, a těch ovcí bylo velmi mnoho. I přišel ten ovčák s těmi ovci k úzké lávce a nechal je přejít napřed

Ptáte se, proč nevypravujeme dále? — — —

Protože musíme počkat, až ty ovce všechny přejdou.

POHÁDKA S KONCEM.

Byl jednou jeden král, a ten král měl veliký zámek na vysokém kopci, a na tom zámku byla věž, a v té věži byl zvonec, a už je té naší pohádce konec.

POHÁDKA NEJKRÁSNEJŠÍ.

Jen pohádkou a vzpomínkou je naše zlaté mládí. Pohádkou krásnou, pohádkou života nejkrásnější, k níž člověk rád a vždy v životě svém se yrací. To samé mládí nikdy neví, nechápe a nepochopí. Vždyť pěje básník:

Dobo lásky — dobo mládí;
proč se nenavrátiš zpátky —
proč to, co jsme měli rádi,
odlétá nám do pohádky?

Odměna tříkrálová

Oldřich V. Burdík.

„Tak, hoši, dnes před třetí hodinou ať jste u nás,“ rozhodoval Emil Poláškův na křižovatce dvou ulic hornické kolonie po živé rozmluvě s Frantíkem Hromádkovým a Milanem Stružkovým. Byla to nerozlučná trojice kamarádů, kteří vždycky ochotně pomáhali tam, kde svými skrovnými silami pomoci mohli. Ať už to bylo potlačení vozíku některému stařečkovi, ukázání směru cesty cizinci, převedení slepce s bílou holí přes rušnou křižovatku, přinesení nákupu mamince z obchodu či podobné drobné služby. Měli je za to všichni rádi a neřekli jim jinak než „dobří hoši kolonie“.

A tito dobří hoši se před týdnem umluvili, že dnes v předvečer svátku sv. Tří králů převléknou se za tři krále a půjdou koledou po kolonii. Nezlákala je k tomu ani výslužka či odměna za zpívání. Ale přivedla je k tomu šlechetná myšlenka, prýstící z úmyslu dobrého skutku, k němuž měl tříkrálový zvyk koledování jim dopomoci.

Je něco po půl třetí hodině odpoledne a Milan s Frantou jsou už chvíli u Polášků. Emil prohlíží bílé řízy, jež představují vypůjčené tatínkovy košile. Papírové koruny se zlatými kříži uprostřed vyrobil už včera Emil sám pro všechny tři.

„Tak se hned oblékněte,“ určoval Emil. „Milan má trochu dlouhé rukávy, ale ty se zahrnou a přišpendlí.“

„No a kdo bude dělati černého?“ zeptal se Frantík.

Emil vyhrkl: „Přece černým byl určen Franta. Učil se jeho úloze.“

Vida, že se nedá odporovati, chystal se Frantík černit si tvář šazemi. Přemohl svůj odpor a vyhlížel pak jako skutečný negr.

Oblečení v bílé řízy, s korunami na hlavách a holemi v rukou, vypadali všichni jako oni tři králové z Alšových obrázků.

Zvláště když na dvoře vzal si Emil ještě „kadidlo“, upravené ze staré čajové konvice.

Tak vyrazili na svou veselou pout.

Kreslil

Vzali to hned š kraje.

U stolu seděla Plucarová se čtyřletým Karlíkem. Zvedla hlavu a ukázala synkovi na hosty: „Vidíš, přišli k nám tři králové.“

Chlapec se udiveně podíval na trojici a se zájmem pozoroval její počinání a naslouchal pokojně zpěvu. Jen ten hlomoz holemi o podlahu jej poněkud znepokojoval. Když však zpíval svůj úsek černý — Frantík, šeptal něco mamince a ta na konec celého výstupu vybídla Frantu, aby svou partii zapěl ještě jednou.

Trojice odcházela z první „štace“ spokojena a také odměna byla úměrná té spckcjencsti.

„Vidíš,“ obrátil se Emil na Frantíka, „jaké jsi došel hned napoprvé slávy, a tolik ses bránil, abys nemusel být černým.“

Královská trojice měla v kolonii střídavé štěstí. Někde je hnali od prahů, jinde však je vítali ochotně a s radostí, že uslyší písně, vracející je do dětských let. Tam je obdarovali méně, jinde zase více. Většinou to letos byly peníze, jež jim maminky vtiskly při odchodu do ruky. Ale i nějakým mlskem, koláčem, drobnůstkou je obdarovaly. Všechno to shromažďoval Emil.

Když prošli všechny ulice a domky, vrátili se zase domů k Emilovým rodičům. Tam po převlečení nastalo přepočítávání a třídění darů. Bylo toho něco přes 100 Kčs na penězích kromě věcí k jídlu a drobností.

„Zítra s tím zajdeme k Pepíkovi Křivdovému, jak jsme si dříve ujednali,“ zakončil dnešní tříkrálovcu výpravu nejstarší Emil.

A to byl ten účel, proč se naši dobří hoši rozhodli před

týdnem pro tříkrálové koledování. Pepík Křivdů, jejich

spolužák z domků u cihelny, neměl pořádné boty.

Maminka, chudá vdova, nemohla mu nové koupiti.

Lítost nad spolužákem rozhodla o provedení

pěkného činu, upomínajícího na příchod sv.

tří králů k Ježíškovi do Betlema, kde mu

složili nejkrásnější a nejdražší dary.

Bylo to v chudé jizbě o svátku

sv. Tří králů radosti a jásotu

na obou stranách. Těšili se

dárci i obdarovaní, a to

stálo za více než hmot-

nou odměnu.

M. Florián.

Ředitel „Evropské železniční společnosti“ v Saigoně, inženýr Sadoux, ustanovil Fanga za přednostu stanice 50 km od Saigonu. Fang se v den jmenování cítil nejšťastnějším na světě. Stanice se mu nijak nezdála malou, ačkoliv tu byla jenom přízemní bouda, tak těsná, že stavidlo bylo umístěno venku. Domek měl jediné uzoučké okno.

Byla to spíše výhybkárna než stanice a Fang ve své kulaté čepici konal většinou práci našich výhybkářů.

Za dusných dní, když neprojížděly vlaky, když nemusel stavět výhybky, chodíval do džungle na lov.

Jednou odpoledne se vrátil z džungle, nesa na rameni čerstvě střelenou antilopu. Výtečný kus a skvělá pochoutka, jak brzy potom při večeři Fang poznamenal. Podal si to, jen což! A když dal volno rychlíku v 21.30, šel se vyspat. Až do 3 hodin zrána nejel žádný vlak a zatím dohlédne jeho mladší bratr, jeho asistent Lao, který se proto vyspal přes den. Kdyby bylo třeba, vzbudil by Fanga.

Petr Fang klidně spal. Neměl divoké sny, náhle však ho poděsil řinkot skla a hrozivé zavytí. Mžikem byl na pelesti a s hrůzou viděl, jak se ve výklenku jediného okna domku zubila v přísvitu olejové lampičky hlava tygra. Blyskající oči šelmy se upíraly na Fanga a přední její tlapa dopadla na síť, která chránila zbytky antilopy, položené Laem na okenní desku.

Fang si nepočínal dost opatrně při návratu z džungle. Postřelenou antilopu nesl na rameni a kapky krve bezpečně vyznačovaly cestu. Vyhladovělá tygřice mohla se zavřenýma očima běžet až na stanici. Když tam doběhla, obíhala pravděpodobně kolem, dokud nevyčichala vůni pečeně. Zběsile se pak rozlétla proti oknu. Na to došel domorodec mnohem později. V tu chvíli neuvažoval: jednal. Seskočil, strhl karabinu a vypálil. Ve zbrani měl, bohužel, pouze jeden náboj, který stačil na malou zvěř. Stačil však tygřici oslepit a odrazit, takže zmizela ve tmách... Pohotový Fang popadl přikrývku a rohožku a všechno vrazil do výklenku. Potom se mu však začaly třást nohy, když venku zaslechl vytí tygřice, které odpovídal další tygr. Byly tam tedy dvě šelmy!

Fang v první chvíli doufal, že rána šelmu zastraší a zažene, musel však brzy doznat, že se přepočítal. Dvě hodiny po tom, když byly za 9 minut tři hodiny, číhaly šelmy ještě pod oknem.

Nešťastný Fang si uvědomil: „A za 10 minut pojede rychlík!“ Otřásl se, když si vzpomněl, že rychlík najede na zrychlený, vyjíždějící ve 2.55, jestliže nepřehodí výhybky.

Fang se znovu podíval na hodinky. Byly za 4 minuty tři hodiny. Domorodec ztrnul hrůzou. Za každou cenu musí ven. Bůh ho však opatruj.

Lao mohl také něco udělat. Hlomožil a bubnoval holí u okna, aby upoutal pozornost šelem, zatím co se vyhrne Fang dveřmi, které šťastnou náhodou byly na opačné straně.

Petr Fang se ozbrojil sekerkou a opatrně otevřel dveře. Byly za 3 minuty tři... Jako stín se domorodec smýkl až k páce u výhybek a popadl tu, která měla uvolnit cestu rychlíku.

Neměl však už čas přehodit výhybku: lehké a pružné tělo šelmy se poskokem přiblížilo a Fang viděl ve tmě pár blýskajících očí. Tygřice! ... Zároveň bylo slyšet z dálky rachot kol a skřípot uhánějícího rychlíku ...

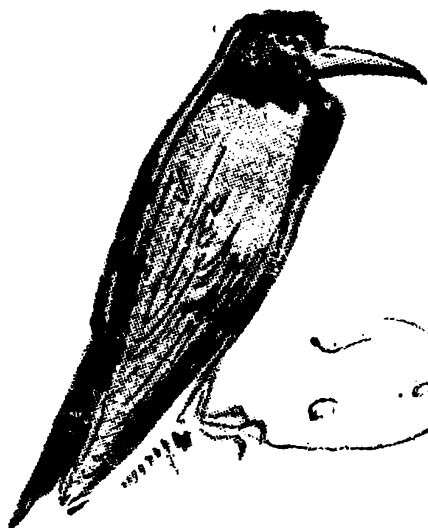
V Petru Fangovi se najednou vzala zoufalá odvaha. Rozhodně přehodil výhybku a uskočil stranou, aby se uhnul skoku tygřice. Potom se obrátil se sekerou v ruce proti šelmě, která mu stála v cestě do domku.

Všecko se odehrálo bleskurychle. Rychlík se přihnul s rachotem a hukotem v plné rychlosti. Druhá šelma, která na štěstí zůstala pod oknem, prchla ustrašeně do džungle. První skočila na ubohého výhybkáře a povalila ho k zemi. Ten začal zoufale sekerou rozdávat rány. Zápas se mu zdál věčností, zatím co se odehrál v několika vteřinách. Vlak tehdy pomohl zachránit lidský život.

Zmítající se domorodec, který zasazoval rány kousající šelmě, skulil se až ke kolejím. Zatím co šelma nedovedla myslet, člověk jednal. Sebral všecku sílu a odstrčil daleko od sebe ke kolejím šelmu a zároveň jí sekerou zasadil hroznou ránu ... Štěstí? ... Osud? ... Kdož ví? ... Jisto je, že kola posledního vagonu v běhu rozřízla řvoucí šelmu a kus ji táhla po trati, zanechávající z ní beztvárnou kaši.

Petr Fang utržil v hrozné příhodě strašné rány. Byl celý pokousán, podrápán a rozedrán. Jedno rameno bylo až na kost obnaženo hroznými zuby šelmy. Nicméně nebylo to k smrti. Od Společnosti dostal slušnou odměnu za odvahu a byl všecken šťasten, že mohl řídit „Stanici tygrů“, jak pojmenovali onu výhybku po naší příhodě. Od té doby však již nedůvěřuje „královně džungle“ a čerstvě zabitým antilopám ...

Na palouku po ránu

Sešlo se dnes na palouku
po ránu
celé hejno rozhněvaných
havranů.

Hádali se jak cikáni
pod dubem,
až se peří rozlétalo
tam a sem.

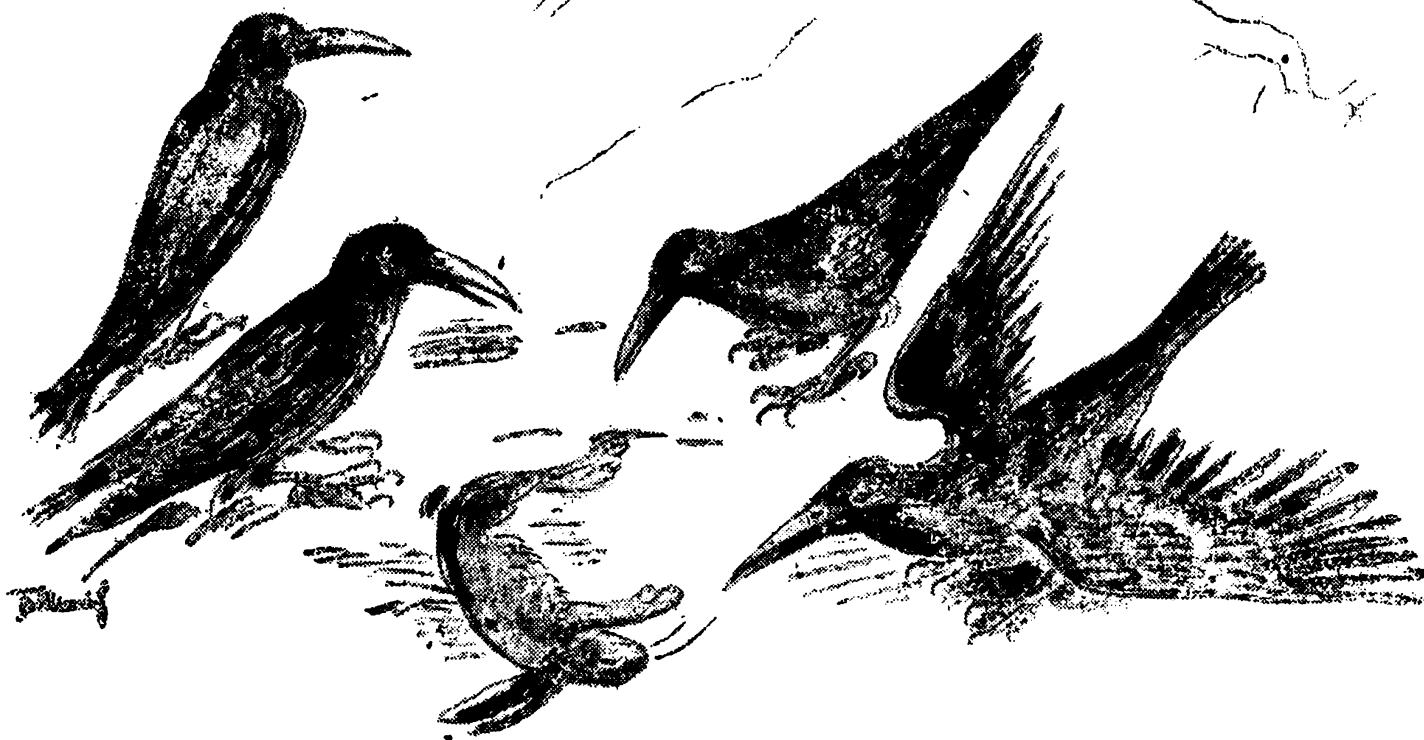
Jenom jeden havraní kmoch
bokem stál,
ani trochu do hádky se
nemíchal.

O zajíčka prali dál se
havrani,
jak pod stanem umounění
cikáni.

Z hádky ovšem užítku moc
neměli,
zato havran u zidky byl
veselý.

Mezitím, co celý zástup
hněvem plál,
na zaječí pečince si
pochutnal.

Kreslil F. Bílkovský.

Cvrček roste

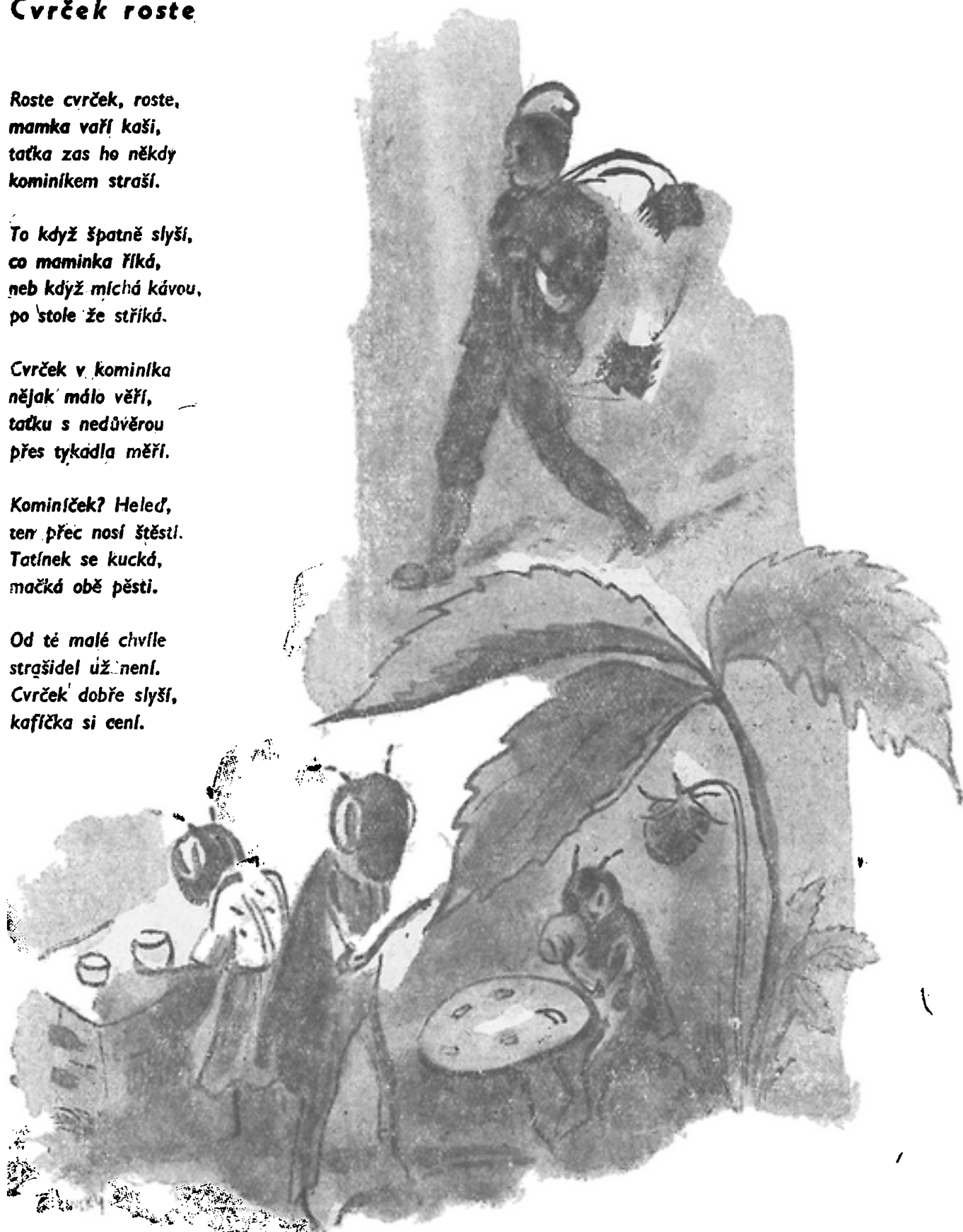
Roste cvrček, roste,
mamka vaří kaši,
taťka zas ho někdy
kominíkem straší.

To když špatně slyší,
co maminka říká,
neb když míchá kávou,
po stole že stříká.

Cvrček v kominíka
nějak málo věří,
taťku s nedůvěrou
přes tykadla měří.

Kominíček? Heleď,
ten přec nosí štěstí.
Tatínek se kucká,
mačká obě pěsti.

Od té malé chvíle
strašidel už není.
Cvrček dobře slyší,
kafíčka si cení.

Jede rytíř

Karel Doubravský.

Jede rytíř na svém koni,
jede od hradu,
vítr těžké mraky honí
v nebes ohradu.

V cizině jsou nepokoje,
srdce svádí těžké boje
Má či nemá jet
v širošíř světa?

Jede rytíř na svém koni,
jede do hradu,
vítr těžké mraky honí
za hor ohradu.

Starý štít se slávou blyští,
jako číše při ohništi.
Vlaj, prapore, vlaj,
pozdrav rodný kraj!

Kreslí F. Bílkovský.

Prokop Zaletěl:

Práce

Není již potupou, hanou
práce, jako bývala
za pohané doby dávné,
jež otroctví znak jí dala . . .

Od času, kdy sám Syn Boží
posvětil ji rukou svojí,
ke cti sloužil, k chvále práce,
jízto lenoch jen se bojí!

Nuž, neštiť se, dítko milé,
nelekej se práce, díla —
v nich spočívá čest tvá, chvála,
v nich národa zdar jest, síla!

Kreslila Sláva Hrabětová

Eucharistický kroužek

„ECHARISTICKÝM KROUŽKŮM“ ZDAR! V jednom městě domluvili se členové Eucharistických kroužků, že půjdou všichni společně k sv. přijímání o vánocích a na druhý den zase. V první smluvený den byli všichni v počtu 326. V další smluvený den bylo jich však jen 325. Jeden chýběl. Byl to hoch z chudé rodiny a prodejem novin pomáhal mamince živit ostatní sourozence. Nemohl sice k společnému sv. přijímání, ale nezapomněl. Vstal tehdy velmi brzy ráno a šel prodávat do nejživější ulice, aby byl pokud možno brzy hotov s prodejem novin, a mohl ještě k sv. přijímání. Po jedenácté hodině prodal poslední výtisk novin. Byl už velice unaven i prokřehlý, poněvadž ráno nic nejedl, jen aby mohl přijmout k sobě nejvzácnějšího Hosta — svátostného Spasitele. Potom spěchal do kostela a ještě před dvanáctou hodinou přiklekal k oltáři, aby se posilnil Tělem a Krví Páně. Jak byl v té chvíli šťasten! Slavil opět velký svátek Narození Páně ve své duši. S jak velkou láskou a radostí přišel k němu Pán Ježíš, když hoch tak velkou oběť přinesl, aby Jej mohl přijmouti! — Chlapci a děvčata! Dostávám radostné zprávy od Vás, s jak velkou horlivostí tvoříte mezi sebou Eucharistické kroužky. Chodte nejen sami aspoň jednou za měsíc k sv. zpovědi a k sv. přijímání, ale přivádějte k tomu vždy víc a více i jiné! Pokud jen trochu můžete, modlete se za zdar této nádherné práce aspoň desátek sv. růžence. Těšíme se na Vaše další zprávy! Pište nám! Všechny pozdravuje, své kněžské požehnání denně posílá a za Vás se modlí Váš P. František.

Nahluchlé tetky

Karel Doubravský

„Kampak, teto?“

„Že je léto?“

„Řku, kam jdete?“

„Ba, nekvete.“

„A kdy zpátky?“

„Z nové látky.“

„Jděte k šípku!“

„Zač tu šlípku?“

„Za dva zlatý.“

„Za záplaty?“

„Vy jste z láce.“

„Inu, krátce.“

„Šťastnou cestu!“

„Jo, jo, k městu.“

Kreslil O. Zemina.

Pohádka o bílé hůlčičce

Klěma Ptáčková-Pilátová

Byla zapadlá vesnice, kde dávaly jen lišky „dobrou noc“ a kde mohl být leda Honza starostou. Kocourkov to nebyl, ale něco na chlup stejného. A tak se stalo, že se v té vesnici jednou objevila babička s bílou hůlčičkou. Nikomu nepatřila, nikdo ji neznal, jen jeden stoletý dědoušek zamžikal očima, když se o ní hovořilo u pece: „Mohla by to být ta a ta, ale nebude, vždyť tu už dávno kryje černá zem.“

Ale byla to skutečně babička „ta a ta“. Přišla do své vesnice, nikým nevíтана, nevolána, a přidělili jí koutek v obecní pastoušce. A hned začaly ty podivné řeči. A že Bůh jedině ví, co je zač, lidí že se bojí, nikam nevychází, a vyšourá-li se přece, klepe před sebou bílou hůlkou.

„A to vím já sám, že takové mívají jenom čarodějnice,“ kasal se v hospodě ponocný, a co se v hospodě „uvaří“, z toho ochutná hned celá ves a tak se ponocného výrok dostal hned do všech koutů, křížem krážem, po čísllech od chalupy k chalupě. Obzvlášť dětská drobotina se ho ujala, a jakmile se babička s bílou hůlčičkou vysoukala z pastoušky, tam na ni vyjukly ustrašené oči, tu zděšený výkřik a mnohde i výhružné volání: „Čarodějnice! Čarodějnice!“

Babička ovšem nevěděla, komu to vše patří, až jednou, to už po delším svém pobytu ve vsi, se vzpamatovala. A zeptala se sousedky-nocležnice. A ta jí pověděla, co a jak. Naválo-li se sněhu a zavalily se stezky, způsobila to jen ona svou čarodějnickou hůlkou, zlomil-li si kůň nohu a lecjaký kluk si potloukl nos, přičetlo se to na vrub jí a čarodějnické holi, přinesla-li Bětka neb jiná špatné vysvědčení, láteřila zas jen na „babku z pastoušky“. — „Nadarmo neklepe před sebou bílou hůlkou. Duchy zaklíná a na pomoc svolává, a škodí, kde se dá . . .“

Babička kývla hlavou a zavolala na děti. Ty srdnatější přišly, ty ostatní se schovaly za máminy sukně. A babička povídala: „Říkáte o mé bílé hůlčičce, že je čarodějnická. Snad, snad. Ale spíše je zázračná. Ukazuje mi cestu a vodí mne jako živý druh. Poslouchejte: Byla jsem také takové dítě, jako jste dnes vy. Měla jsem velké, modré oči a chodila jsem vždy sama — bez bílé hůlčičky. Když jsem dospěla, pracovala jsem v továrně. Mnoho a těžce jsem pracovala. Skoro celý svůj život jsem prožila mezi stroji a kotli. Bylo mi dobře. V práci je každému člověku dobře. Ale jednou vybuchl parní kotel a tu jsem již z továrny nevyběhla jako každodenně. Odnesli mne, ležela jsem dlouho a dlouho v nemocnici, a když mne pustili, dali mi tuto bílou hůlčičku. To místo očí, děti.“

A míjely zas dni a noci, děti se sbíhaly k babičce a hladily bílou hůlčičku — babiččiny to druhé oči.

ŠEDÝ OREL

(Dokončení.)

Obrázky kreslil K. Dostál.

„Nachystejte zbraně,“ šeptal Šedý orel.

Učinili jsme tak v okamžiku a tu skočil Šedý orel ke dveřím a prudce je otevřel. Před dveře se vylilo světlo petrolejové lampy a osvětlilo tři krajně udivené obličeje.

Byl to lesní správce Klan s dvěma hajnými.

„I podívejme se, to jsou k nám hosti!“ vítal jsem je, odkládaje pušku.

„Lesu zdar!“ zdravil lesní, vstupuje do chaty. „Vy jste ale věru jasnovidec. Překvapil jste nás více než my vás! Jak jste mohl vědět, že jsme před chatou? Jdeme tiše jako srnky.“

„To Šedý orel zde,“ pravil jsem.

„Ah, ten junák je tu přece? Myslel jsem, že ho najdeme někde polomrtvého pod stromy. Vždyť říkal tuhle hajný Liška, že ho viděl ještě před večerem v Křivé rokli na stromě, jak prohlížel hnízdo krahujců. Musel sem tedy jít naprosto v noci a ještě v té bouři. Já sám bych netrefil. Jen hajný Liška zná sem bezpečně cestu a jeho vedení jsme se svěřili.“

„Inu, dnes v noci za té bouřky dostal jsem sem dva hosty,“ prohodil jsem. „Tajemství chaty Růže již není tajemstvím.“

„Dívám se, že tu máte cizí tvář,“ pravil lesní, „kdo je to?“

„Můj přítel, skaut Rover-Kaldy, jinak úředník z Třebíče.“

„Tedy přítel. A vy jste sem trefil?“ pravil lesní, podáváje Kaldymu pravicí.

„Nikoliv, bloudil jsem kol chaty a již jsem se vzdával naděje, když tu

bouře se utišila a na moje volání a střelbu vyšel bratr se světlem před chatu a tak mne přivolał.

„To tedy věřím. Vždyť nyní je venku jasno, měsíc již svítí, ale měli jsme co dělat, když jsme sem hledali cestu.“

„Co vás sem vede?“ ptal jsem se, když jsme se nyní usadili opět kolem krbu a já rozlil zbytek čaje a vyčerpál všechny možné své nádoby, počítaje v to i vázičku a máselníčku.

„Hledáme ty vlkodlaky. Chceme vpadnout časně ráno při prvním rozbřesku do strže u Zabitého a prohlédnout chýše z chvojí, které jsme tu našli. Troufám, že nepůjdeme nadarmo a vyčistíme konečně naše lesy. Prvně jsme ovšem zašli sem,“ vysvětloval lesní.

„Výborně, jdeme všichni s vámi,“ promluvil jsem za své druhy. „Musíme si však věc promyslet, abychom se neprozradili. Obávám se, že, jsou-li tu, dobře pozorují a hlídají moji chatu. Snad vás viděli sem přicházet. A pak ovšem by byl vpád do prázdna.“

„Máte pravdu! Měli bychom vyslat také zvěda do okolí, aby je bedlivě prohlédl,“ uvažoval lesní, dívaje se na hajného Lišku.

Byl to starý, bodrý hajný, který se díval zamyšleně do ohně a popukával si zvolna. Sloužil zde v kraji již před dávnými časy. Znával tu každý kámen. Byl však vyhnán okupanty a teprve před nedávnem se sem opět vrátil. Zamiloval si ty lesy a teskníval po nich. Nyní jej opět pojaly ve svou náruč, ale náš hajný již příliš zestárl. Zdálo se, že neslyší slova lesního.

„Nu, pane Liško . . . tak co?“

„Pane lesní, já myslím, abychom se nyní vyspali a nechali to až na ráno,“ prohodil.

„Kdyby bylo třeba, šel bych,“ nabídl se nečekaně Šedý orel.

Zahleděli jsme se na něho. Ano, on mohl nejlépe splnit tento úkol.

„Nejsi příliš unaven?“ tázal jsem se.

„Jsem již opět jako rybka ve vodě,“ pravil rozhodně.

„Půjdu s tebou,“ nabízel se Kaldy. Ale Šedý orel odmítl. Nejraději plnil takový úkol sám.

„Nu, nějakou tu hodinku si zdřímnu, abychom byli ráno svěžejší,“ prohodil lesní, prohlížeje si můj kavalec i žíněnku.

„Nevím, nevím,“ pousmál jsem se.

Zatím Šedý orel oblékal si svůj již proschlý oblek a již se nám odporoučel.

„Počkej, vezmi si můj revolver, když odmítáš moji společnost,“ nabídl se Kaldy.

Šedý orel neodmítl a pak se s úsměvem vzdálil. Zmizel ve dveřích jako duch.

My pak uspíšili řešení svého ubytovacího a nocležního problému, rozložili jsme se rozličně po zemi chaty na přikrývky, polštářky i holou zemi a během několika minut již jsme všichni, jako na povel, spali. Ruka jednoho či noha druhého sloužila třetímu za podzhlavec, takže jsme byli doslovně spletení a podlaha chaty byla plně obsazena.

Usnul jsem hned s prvními, snad pět minut po odchodu Šedého orla, a probudil jsem se teprve, až mi někdo lehce foukl do obličeje.

Byl to Šedý orel. Klečel nade mnou a šeptal: „Slunce již zdobí vrcholky hor předběžnými červánky, brzy bude den a vy tu spíte všichni jako o půlnoci, že by vás mohl všechny v pytli odnést.“

Zvedl jsem se s potížením, zpola jako rozlámán, ale hned bych se byl smíchem svalil. Ta směs těl a ty podivné posice! Hajný Liška spal s fajfkou v puse a občas si naprázdno popukával, Kaldy blaženě ulebedil svou hlavu na zouváku, hajný Srnec měl otevřenou pusku jako kapr a chrápal, jak když řeže pilou.

„Není nikdo kolem chaty?“ ptal jsem se po chvíli Šedého orla, neboť jsem měl tisíc chutí střelit do vzduchu na poplach.

„Ne, prohledal jsem pečlivě okolí chaty. Nikdo se tu nezdržuje. Ani stop tu není. Avšak vlkodlaci jsou vskutku ve strži u Zabitého a myslím, že nyní již všichni spí v chvojnatech chýších. Pospíšíme-li, všechny je pochytáme. Jejich jedinou stráž, kloučka asi 15letého, jsem chytil a svázel, ucpal mu ústa a přinesl sem,“ vyprávěl Šedý orel.

„Ty jsi jako Old Satterhand,“ smál jsem se tiše, „a kde máš toho malého vlkodlaka?“

„Leží před chatou.“

„Tak ho přines sem! Já zatím probudím ostatní,“ pravil jsem a hlasitě jsem zatleskal.

Nevím, co se komu zdálo, zda o vlkodlacích či pytlácích, ale v malém okamžiku byli všichni na nohou.

„Co se děje?“

Tu vstupoval Šedý orel, nesoucí svázaného hocha.

Všichni jej rázem obklopili a zavalili dotazy. Vysvětlil jim, co mi již dříve sdělil.

„Rychle do strže u Zabitého!“ to bylo jednotné rozhodnutí.

Za hodinu se chata naplnila k prasknutí. Přivedli jsme skutečně desítku chlapů jak hory, se zbujnickými výrazy. Pochytili a svázali jsme je zásluhou Šedého orla, dříve než se vůbec mohli probudit. Předali jsme je bezpečnostním orgánům a od té doby byl v lesích kolem chaty Růže klid.

Celý měsíc ztrávili jsme v chatě společně s Šedým orlem a Kaldym a mnoho jsme toho prožili, ale o tom až někdy jindy.

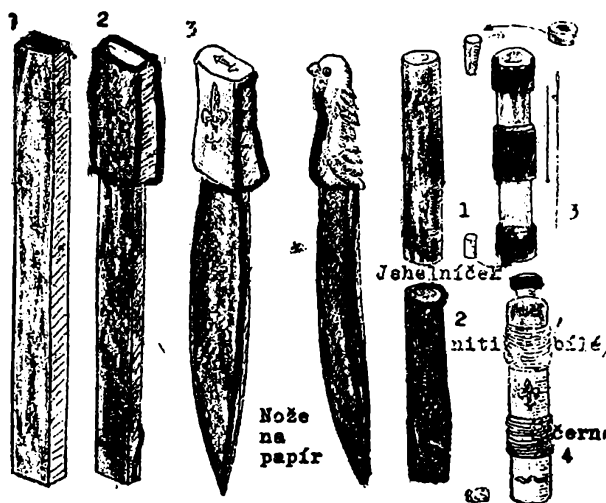
Stopování: Veliké oblibě a pozornosti našich junáků se těší stopování. V pradáv-
ných dobách byl člověk velmi spjat s přírodou a stopování bylo úzce spjato s jeho živo-
tem. Dnes slouží jen myslivcům a lovcům, mnohdy policii k odhalení zločince a našim
junákům k bystření pozornosti, postřehu, úsudku. K stopování nepatří jen sledování stop
zvěře, ale postřehnutí všech známek a svědčících o pobytu a činnosti stopovaného, jako na
př. pouhý vlas či knoflík, neb perko či trus, odřený kmen atd. Jméno skaut přeloženo
do naší mateřštiny značí s t o p a ř. Jak Baden-Powell, tak E. Th. Seton ve svých výchovných
prostředcích junácké výchovy brali si za pomocníka a vzor stopaře, zálesáka v tom ušlechtilém
slova smyslu, jak nám jej líčí na př. Seton (Rolf zálesák) neb Cooper (Zálesák) a j.

Již několikrát uveřejňovali jsme v Andílku stopy rozličné zvěře. Stačí vyhledat si starší
ročníky Andílka a tyto okreslit. Nevěnovali jsme však náležitou pozornost stopám člo-
věka. Věnujme se jim letos. Určete si místo, t. zv. stopovací čtverec (v létě umeteme
písečný stopovací čtverec, v zimě vybereme vhodný i větší prostor zasněžený, neušlapaný).
Pak tu provedeme tato cvičení: Stopovací čtverec přejde člověk, jdoucí zvolna, pak běžící,
jdoucí pozpátku, člověk s těžkým nákladem, člověk kulhající a pod. Jednotlivé tyto stopy
pak bedlivě pozorujeme, zakreslujeme si je a určujeme rozdíly. Neopomeňme provést
i několik sledů stop bosých noh! I v zimě je to možné! Tento stopovací čtverec bude
pak základem pro naše čtení stop v přírodě, abychom tím spíše poznali, nejen komu stopa
patří, ale zda je to stopa běžícího, či zraněného a pod. Podobné cvičení na stopovacím
čtverci možno provést s psem! Při sledování stop pozor, abyste neušlapali sami tento
čtverec!

Naše družinky: I když již pracujete v junáckých oddílech, zachovávejte pravidla
družinek a plňte družinkářské povinnosti. Pamatujte, že družinky jsou pod zvláštní ochranou
P. Marie Pomocnice a osobitého patrona, kterého si družinka zvolila. Mnozí kate-
chetové a dp. kaplani nám píší, jak jste byli
vždy spolehlivými pomocníky, kde bylo
třeba, posílky, ministranty, zpravodaji,
pozorovateli, dárce chudým a ubohým,
pomocní, kde bylo třeba rychlé první
pomoci a j. Dnes můžete svobodně rozvíjet
tento program. Čiňte tak v míře nejhojnější!

Rukodělné výrobky: Nedosta-
tečná obuv a oblek nutí nás více než
kterákoliv jiná léta, abychom omezovali
svou činnost hodně na klubovny. Někde
to polínko donese každý a schůzky mohou
mít delší trvání, prodloužené rukodělnými
pracemi. Papír, lepenka, linoleum, dřevo,
kůra, šišky, kůže, sláma i rozličné hadříky,
sádra i modelářská hlína čekají na dovedné
junácké ruce. Vybrali jsme několik drob-
ností ze dřeva pro hochy a několik drob-
ností z hadříků pro junačky. Obojí práce
se dá spojit i jiným směrem. Ve středisku
se rozhodne pořízení loutkového divadélka
pro vlčata. Junáci vyrobí dřevěné figurky,
při čemž dovedný řezbář dělá hlavičky,
ostatní tělo. Junačky našijí loutkám šatky
a Sdružení přátel zařídí divadelní provoz.

Homogenní oddíly. Ze všech
stran hlásí se junácká práce katol. oddílů.
Velký je zájem zvl. kněží, a mládež je jim
vděčna za toto pochopení. Počet katol. ju-
náků v homogenních oddílech jde již do
statisíce. Máte zájem? Pište: JUNÁK, ODS,
Praha II, Ječná 2, neb JUNÁK, ODS, Brno,
Starobrněnská ul. 19-21.

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

Cizozemské známky:

Zde je uveden počet dnešního stavu, který se ale během doby mění — je nestálý, ale přibližně stejný!

	Kčs
8 Anglie	1.50
3 Belgie	1.—
3 Dánsko	1.—
10 Francie	2.—
5 Itálie . . .	1.—
3 Jugoslavie	1.—
5 Nizozemsko	1.—
3 Polsko . .	1.—
4 Rumunsko	1.—
2 Slovensko	1.—
2 Španělsko	1.—
3 Švédsko	1.—
4 Švýcarsko	1.—
7 Uhry	1.50
3 Maďarsko . . .	1.—
3 Uhry, velký form.	1.—
10 Bavorsko . . .	3.—
3 Bavorsko přetisk	1.—
1 Švédsko Minet . .	2.—
1 „ král. jubil..	1.—
1 „ Linné	1.—
1 Francie Panna Orleánská	1.—
1 „ koloniální výstava	2.—

Vysilač A. S.

1. DĚKANSKÝ ÚŘAD V ŽEBRÁCE (ČECHY) hlásí: „Anděl strážný byl přjat s velkou radostí, jak u dětí, tak i u rodičů. Přiznám se, že jsem byl sám překvapen vysokou úrovní hned prvního čísla. Mnozí rodiče mi ukazovali ještě asi 15 let stará čísla A. S.

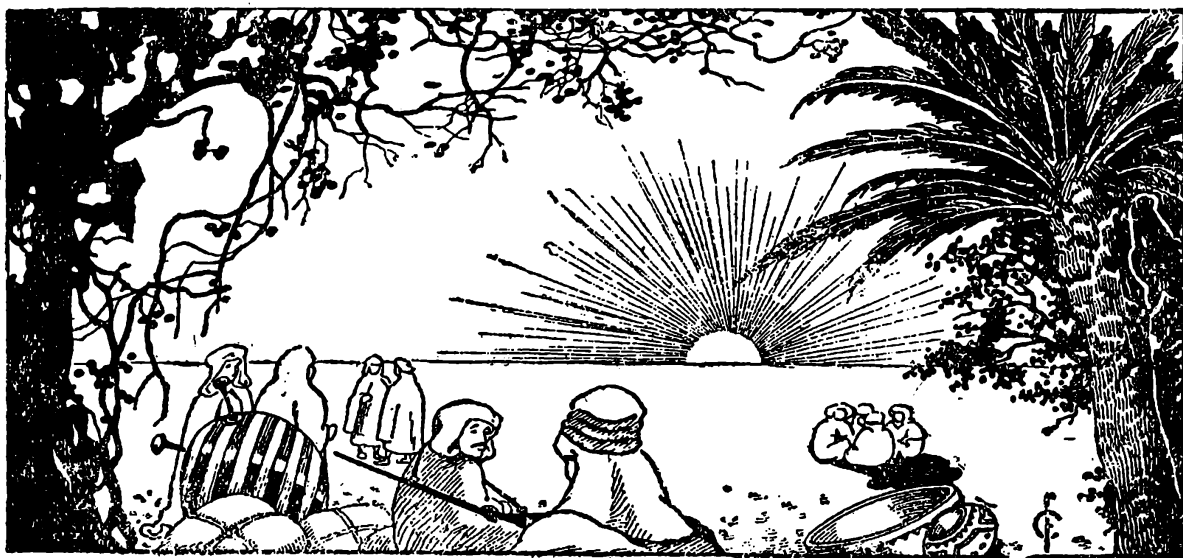
Přáli by si, aby v A. S. byl opět uváděn na pokračování, Kája Mařík.“
— Redakce odpovídá: Této žádosti nemůžeme vyhověti, ježto spisovatelka (F. Háj) zemřela před několika lety. Na stránkách A. S. nastupují však noví Kájové a Zdenky.

2. ZE ŽDÁNIC. M. Kučerová: Ty krásné večery s A. S. v rukou vždy nám naše srdce nadšením tlukou. — A její mladší spolužačka: Odbírat A. S., to je něco hezkého. Když ho budete mít, počne Vás i škola bavit. — R. o.: Vaše příběhy „Křivda“ a „Neposlušný Vašíček“ povíme čtenářům později. Pozdravujte Vašeho p. faráře.

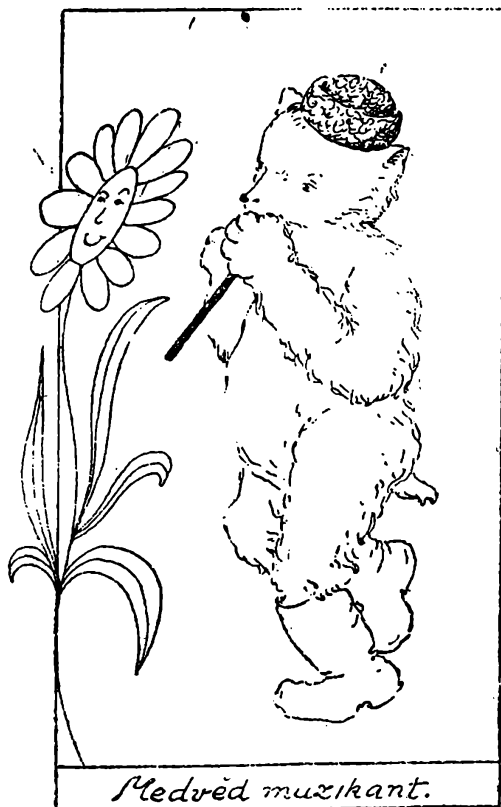
3. K. F. z P. J. Proč nenapišeš plné jméno? Nač to tajemství? Až mi je prozradíš, dovědím se čtenáři, jak ses měl v nemocnici v Třebíči.

4. Z BANOVA u Uher. Brodu malý žák Jan Chovanec vypráví o leteckém boji, jehož byl svědkem: Bylo to dopoledne 29. srpna 1944. Je slyšet hukot letadel, která se rychle přibližují. Vyběhnu na skálu a lehnu na zem. Anglo-americká letadla jsou zde. Najednou vyletí 8 německých stíhaček z nedalekého letiště nad mračna a sestřelí jeden bombardér, který padá v plamenech dolů. Ale i z jedné stíhačky se zadýmilo, a klesá. Přiletělo ještě více anglo-amerických letadel, která zničila všechny německé stíhačky.

5. „O ÚCTĚ ANDĚLA STRÁŽNÉHO v Čechách a na Moravě“

SKRÝVAČKA. Karavána se usadila na poušti. Kde jsou velbloudi?

od Ant. Šorma vydal knížku farní úřad v Sušici (Čechy). Stran 72, cena 6 Kčs + poštovné. Doporučujeme!

6. PĚKNĚ JSI TO NAPSALA,
Zdeno:

ANDĚLÍČEK.

Andělíček přilét'
do školních laviček,
radost velkou vepsal
všechněm nám do líček.

Všichni jsme se k němu
po letech hlásili,
všichni, kdož jsme z jeho
čtenářů řad zbyli.

Bylo mnoho těch,
kdož četli Andělíčka,
dnes však u Ježíše
dlí jejich dušička.

Rádi slibujeme,
kteří jsme dnes taďy:
„Zůstaneme všichni!
Neprořídnu řady!“

Zdena.

Naši kněží v anglické armádě

P. Dr. VI. Nováček z Mohelna byl přivítán po svém návratu z Anglie všemi mohelnskými občany s velkým nadšením! Jak by ne! Znali ho jako žáčka obecné školy, pak jako studenta gymnasia v Třebíči a konečně jako bohoslovce z Brna. To však bylo již v posledních letech. V r. 1938 byl odeslán na bohosloví do Říma. Tam přežil několikrát bombardování a je zajímavé, že nejnebezpečnější byla ta, která podnikali „přátelé“ Italů — Němci! Svatý Otec, jak vypráví Dr. Nováček, počínal si za války vždy velmi neohroženě. Po bombardování první vycházel z krytů a spěchal ku pomoci, kde jen bylo třeba. Když přichází americké vojsko po osvobození Říma (na svátek Nejsv. Trojice), všichni jsou uneseni majestátem sv. Otce a jeho vlídností a otcovským přijetím všech, i těch, kdož nebyli katolíky. Ukázalo se, že sv. Otec jmenovitě za války chránil a podporoval Židy! Jak se však Dr. Nováček dostal do americké armády? Dobrovolně se přihlásil jako řada ostatních kněží a procestoval s anglickou armádou část oceánu, prodělal výcvik v Cambrige a 9. října se s anglickou a americkou armádou vrátil konečně do vlasti; 15. října byli slavně přijati v Praze. Na moje dotazy mluví Dr. Nováček o sobě málo a skromně. Poukazuje však na řadu kněží, kteří se zvláště vyznamenali v anglické armádě. Jmenuje kpt. P. Špačka z řádu kapucínů, npor. Bočka, jesuitu, npor. Vaníčka, jesuitu a misionáře, maj. Veselého a ř. j. (pplk. Janák, pplk. Chrástina, P. Reinsberk J. a j.). Na vlast se velmi těšil a je rád opět mezi svými, kteří mu dávají najevo tolik lásky.

J. K. Baby.

Děti se smějí

HVĚZDÁŘ. Jistý nováček stál na stráž u hvězdárny a díval se bezmyšlenkovitě na věž a na hvězdnaté nebe. Tu se objevil někdo na věži, jenž dle mínění nováčkova měl dlouhou ručnici a namířil k nebi. „Ale to bych přece rád věděl,“ myslil si nováček, „co jen ten člověk tam v noci chce zastřeliti?“ a přitom sledoval okem směr, jaký označoval dalekohled pozorovatele na hvězdárně. Vtom padla hvězdička. Udivenému nováčkovi vypadla zbraň z ruky a zvolal: „Prach a broky, tohlenonc, to je střelec: on ji trefil!“

SEBECHVÁLA. Host ke sklepníkovi: „Jakkak to přijde, že dnes sám všechno musíte oběhat, vždyť jste tu přece dva?“ — Sklepník: „I protože ten druhý osel nepřišel.“

JAZYKOLAMY. Říkejte rychle několikrát za sebou: „Jetelem letěl jelen.“ — „Ověje-li mne větérek nebo neověje-li mne větérek?“ — „Vepř spokl pepř.“

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny: Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledací pošt. úřad Brno 2.

? HÁDANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Svitávka u Bosk.

10 vylosovaných řešitelů z č. 4.-5. obdržel knižní odměny. Rozluštění alespoň poloviny hádanek zašlete do 28. února 1946 redaktoru hádanek.

36. ZÁMĚNKA.

Jar. Mlček, Frýdek.

S „pětkou“ trosky lodí plují.
s „tisícovkou“ déšť slibují.

37. ZÁHADNÝ NÁPIS.

MÍČ U L A S A .
S. K. A N A T Y L C. A.

38. SKRÝVAČKY ZEMĚP.

O. Pajdla, Zámrský.

Kosa za vámi řinčí.
Dlužnice zaplatila.
Komora vám spadne.
Hořela louč na stěně.
Prý nám žezlo patří.

39. KONÍČEK.

Fr. Krystek, Litence.

chraň	na	bo
svo	1938 1945	Bo
že	du	ši

†
Denně Otčenáš
za padlé oběti
a náš stát!
vm.
†

40. ZVRATKA.

M. Zouharová, Brno.

Potřeba pekaře 123,
potřeba hospodáře 321.

41. PŘESMYČKA.

Jiří Lang, Hor. Heršpice

Dělný žne astry $y = a$

42. DOPLŇKA S TAJ.

L. Martykánová, Vracov.

x a mužs. jméno
x a řeka v Čechách
x o říční ryba
x ženské jméno
x u čsl. ministr

43. REBUS POPIŠNÝ

Jiří Zavřel, Čížky.

➤ běžná záporka
➤ vládnoucí síla
➤ přímořské město
celek prospěšný ústav.

44. ZÁHADNÝ NÁPIS.

Ed. Boháček, Adamov.

Čís dodá. Puls trávy

45. VSUVKA.

Tom. Zemčík, Brno.

V titulní zkratku
sídlí zrak u de
tam leť dravec,
jen se podívej!

46. PŘESMYČKA.

Místopisná.

Boh. Gottwald, Boršice

VASIL TARABA

47. PŘEDPONKA.

Vil. Michal, Brno.

K lesnímu zvířeti
„pětistovku“ dáš
ihned část ruky,
hochu, uhlídáš.

NAŠIM HÁDANKÁŘŮM.

Redakci hádanek „Anděla strážného“ dochází denně desítky dopisů a korespondenčních lístků s neplatnými známkami nebo nedostatečně frankovaně. Upozorňujeme, že na dopis patří známka 2.40 Kčs a na lístek známka 1.20 Kčs v platných nových hodnotách. Nedbalostí způsobujete redakci nepříjemnosti a vydavatelstvu zbytečná vydání za trestné poplatky pošt. správě. Než dopis odešlete, informujte se na poště, zda dopis je správně a dostatečně oznámkován. Děkujeme za Vaši pozornost!

Stovky dopisů s řešením a také četné příspěvky od našich hochů a děvčat jsou důkazem, že se těší „Andílek“ a jeho oříšky. Hádanek Vám upravíme a seřadíme, jen strpení, místa je málo.

Za pěkná blahopřání k vánočním svátkům a do nového roku ze srdce děkuji a přeji velké obci čtenářské a hádankářské od Boho vše nejlepší.
Red. hádanek.

Anděl strážný

ROČNÍK 61.

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

ČÍSLO 6

Vzácná jubilea

Nedávno jsme vzpomínali výročí korunovace svatého Otce Pia XII., římského papeže, který řídil statečně svatou církev v dobách tak zlých.

Stejně s ním neohroženě hájili pravdu Kristovu i biskupové, kteří jsou v čele biskupství po celém světě. Všude tam, kde žijí katolíci, stavějí si chrámy Boží a mají svého kněze, který je učí víře, obětuje mše svaté, křtí děti; je to pan farář (ve větších farnostech mu pomáhají jiní kněží).

Několik farností tvoří děkanství a několik děkanství je pak spojeno v biskupství (diecézi) v čele s biskupem nebo s arcibiskupem.

V Čechách a na Moravě jsou tato biskupství: v Praze, Hradci Králové, Čes. Budějovicích, Litoměřicích, Olomouci a Brně. První biskupství bylo založeno v Praze již r. 973. Na Moravě v Olomouci v r. 1063, v Brně pak v r. 1777. V letošním roce slaví oba církevní hodnostáři vzácná jubilea. V Olomouci dožívá se 8. března J. E. Dr. L. Prečan svých 80tých narozenin. Po smrti arcibiskupa Dr. A. Stojana již téměř 23 roků prokazuje velkou lásku svému lidu a oddanost Církvi. O tom svědčí: skvělý chrám sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Hejčíně, Poutní dům na posv. Hostýně a velehradské sjezdy pro sjednocení Slovanů ve víře.

V Brně dnes není biskupa. Po smrti J. E. Dr. J. Kupky vede správu diecéze J. M. kapitulní vikář Dr. Josef Kratochvíl. V den svátku sv. Josefa dožívá se svých sedmdesátin. Po dobu zlých let války neochabl a nezradil svou víru a národ.

Spojme své modlitby za jejich zdraví a Boží požehnání v jejich odpovědné práci pro církev a vlast.

Foto Skácel, Brno.

Kresba F. Bílkovského.

Sklenička Matky Boží

Lidová legenda.

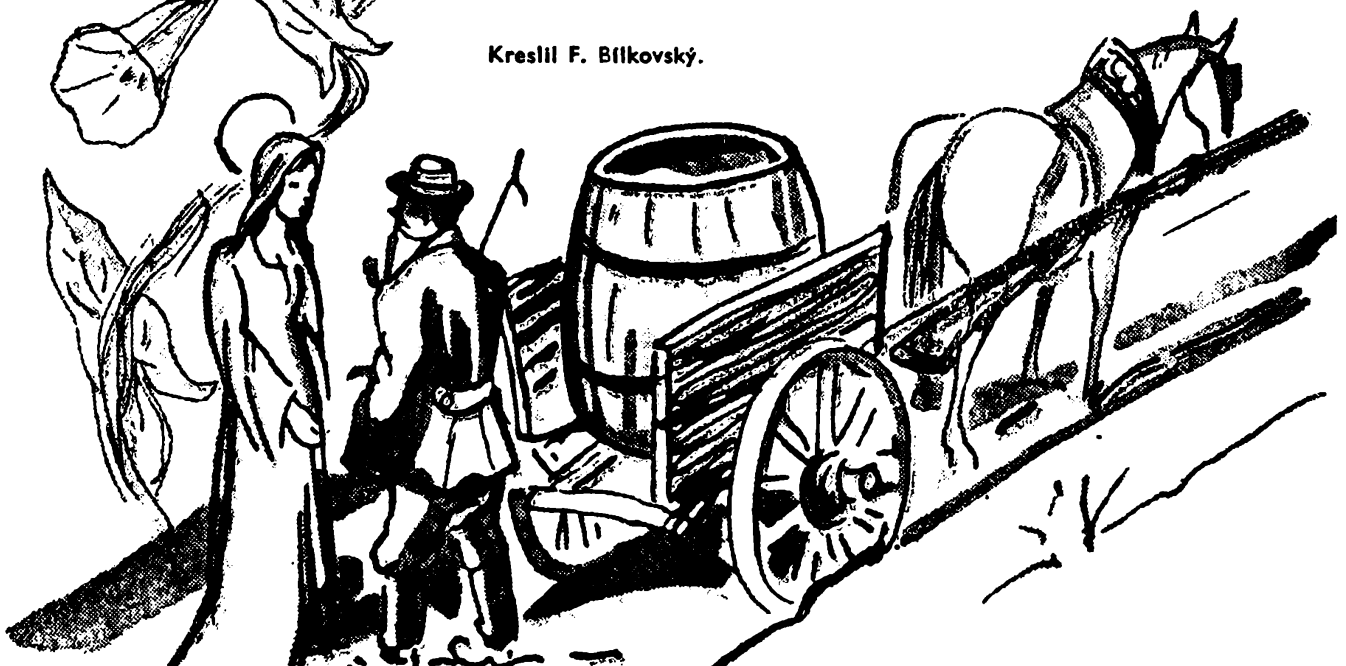
Kdysi se vozkovi zabořil vůz, těžce naložený vínem, tak, že jím vzdor vši námaze nemohl zase pohnouti. Tu právě šla tou cestou Matka Boží, a když viděla nesnáz toho člověka, řekla mu:

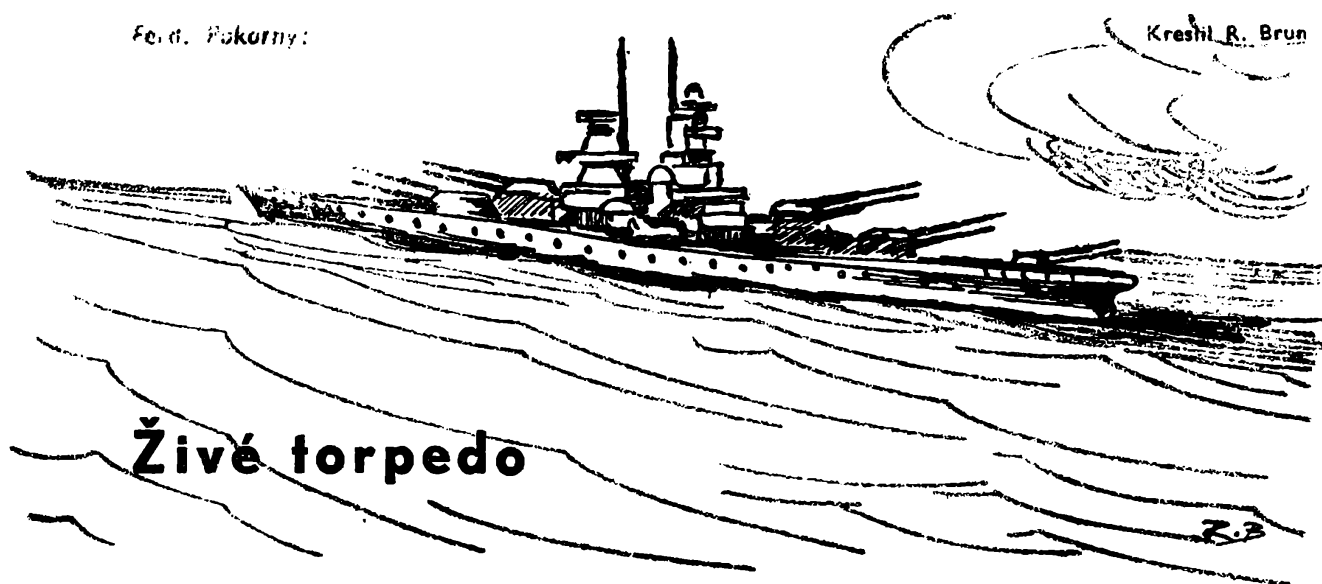
„Jsem znavena a žízním, dej mi skleničku vína a já ti za to vyprostím vůz.“

„Rád bych ti ji dal,“ odpověděl vozka, „ale nemám sklenice, do které bych ti mohl nalít.“

Tu Matka Boží utrhla bílou květinku s červenými proužky, která se jmenuje svlačec polní a velice se podobá sklenici, a podala ji vozkovi. Ten jí do ní nalil vína a Matka Boží se napila. V téže chvíli se vůz pohnul a vozka mohl jeti dále. Ona květinka se proto podnes jmenuje „sklenička Matky Boží“.

Kreslil F. Bílkovský.

Živé torpedo

Nejraději čítával Zdeněk o námořních bitvách a nejvíce ho zajímaly ponorky, podmořské čluny.

„Kdybych tak byl kapitánem ponorky!“ přával si. Rozmlouval s bývalými vojáky tak rozšafně, jako by byl admirálem loďstva, ačkoli dosud nespatriil ani říčního parníku. Znal lodi jen z obrázků a povídek, ale mnoho pochytíl od strýčka, který byl za války námořníkem v Anglii. Ten jednou zkoušel jeho kapitánský důvtip takto:

„Zdeňku, řekněme, že bys byl velitelem v ponorce a válečná loď by se rozjížděla proti ní, aby ji potopila. Co bys učinil?“

„Nu, vypustil bych na ni torpedo a potopil bych ji.“

„Kdybys ji však minul a bylo to tvé poslední torpedo a kdyby se loď rozjížděla dále na tebe a ty by ses již nemohl ponořit?“

„No — tu bych si přál, abych byl raději kapitánem válečné lodi.“

Strýček se rozesmál a odešel domů. Sotva se za ním zavřely dveře, kdosi zaklepal a vešel statný námořník do světnice. Salutoval a podal Zdeňkovi zapečetěný dopis. Zdeněk jej otevřel a četl: „Naše ponorka potřebuje zkušeného plavčíka. Přijď ihned! Kapitán.“

Zdeněk neváhaje vzal čepici a šel s námořníkem. Několika kroky se octli na břehu moře a po prkně přešli na vyčnívající část čekající ponorky. Po schůdkách sestoupili dovnitř, kde naň přísně pohlížel starý, šedivý kapitán, který rázně rozkázal: „Rychle si oblec stejnokroj a do práce! Hned vyplujeme do boje!“

Zdeněk si oblékl námořnický kabátek a byl postaven — zrovna jak si přál — k obsluze roury, kudy se vysílala torpeda. Sám se divil, jak všemu dobře rozuměl. Než se nadál, zahřměl mu do uší chraptivý hlas kapitánův: „Okamžitě se vynoříme a na znamení začneš střílet, ale miř dobře! Teď!“

S rozkoší poslechl Zdeněk, mysle si: „Nyní nelituji, že nejsem kapitánem. Ten jen stojí a dívá se, kdežto já mohu střílet.“ Vsunul torpedo do roury, stlačil páku, slyšel, jak zhoubný náboj vyrazil se sykotem do volného prostoru a —

„Ale, ale, Zdeňku, chybiš! Znovu, a miř lépe!“

Zdeněk vystřelil po druhé a zase slyšel: „Mimo! Znovu!“

V potu tváře vysílal torpedo za torpedem, ale žádné netrefilo, až s hrůzou zjistil, že už nezbývá žádný náboj.

„Jakže?“ zařval kapitán: „Už jsi všechno vyplýtl bez účinku?“

„A — a — ano,“ koktal Zdeněk bojácně.

„Svažte ho!“ rozkázal kapitán a dva svalnatí námořníci vyplnili ihned jeho rozkaz.

„Tento chlapík promarnil všechno naše střelivo,“ láteřil kapitán. „Patrně úmyslně, aby nás zahubil. Je to sabotér. Bude za to pykat. Tamhle vidím prázdné pouzdro od torpeda. Strčte zajatce do něho!“

Zdeněk se zděsil a začal křičet, ale marně.

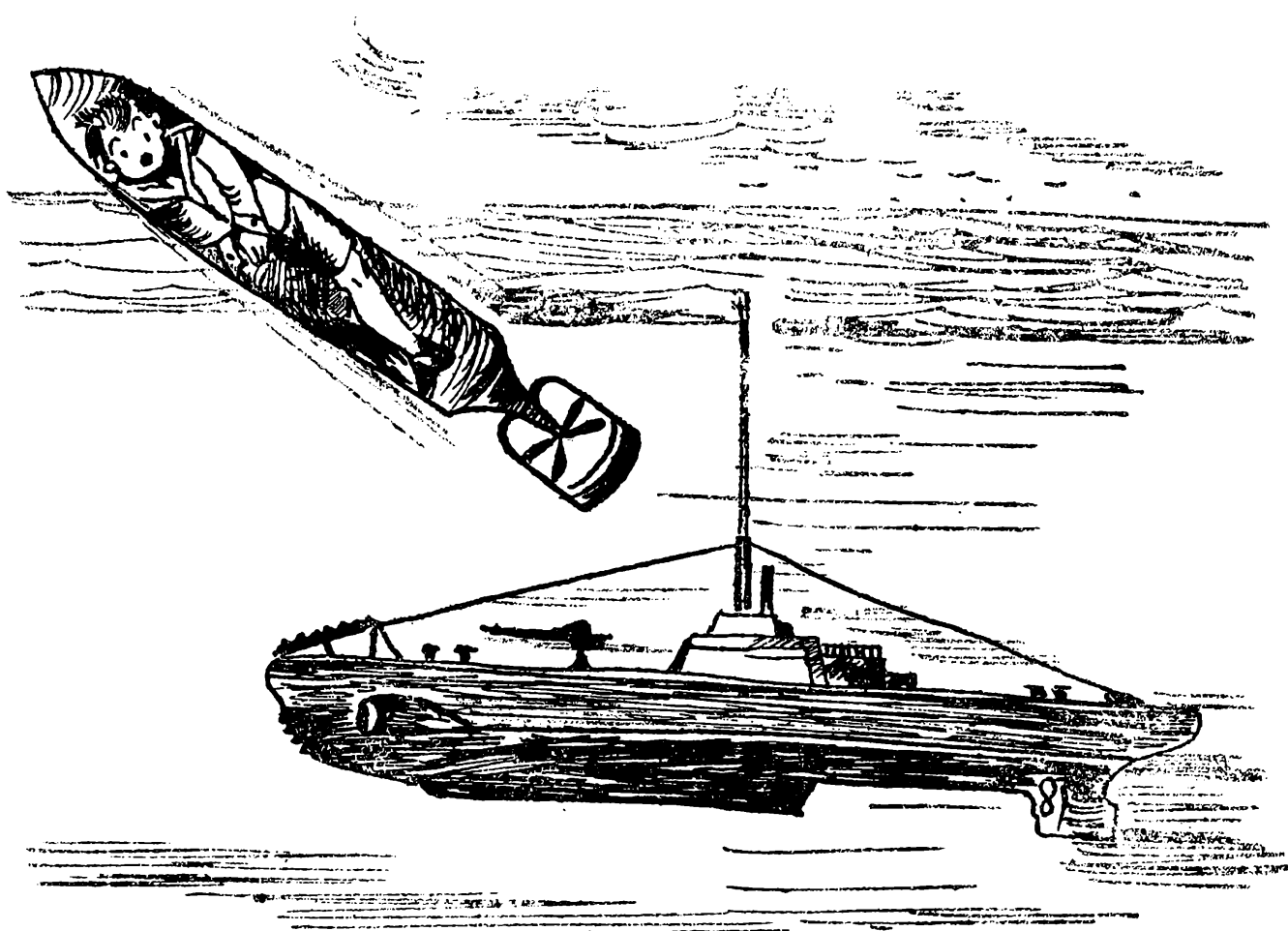
„Ano, Zdeněku,“ smál se ďábelsky kapitán, „budeš sám živým torpedem a vystřelíme tě proti nepřátelské lodi. Snad se nám aspoň takto podaří ji potopit. Rychle, palte!“

Mžikem vrazili hochu do pouzdra, vsunuli je do roury a uvedli stroj v pohyb. Zdeněk cítil, jak je vymršťěn hlavou napřed, do vody, strašnou silou a rychlostí. Dál a dál letěl, hrdlo měl tlakem vzduchu sevřeno, až konečně —

„Pomóc, pomóc! Maminkóóó!“

Tu se zvukem vlastního hlasu probudil a s nevýslovným uspokojením poznal, že vše bylo — pouhým snem. Po odchodu strýčkově totiž usnul u kamen, odkud ho pak přenesli do postele.

„To jsem rád, že nejsem torpedem,“ pravil a klidně usnul znovu.

V předjaří

K. Doubravský.

Země. — Fialka. — Sněženka.

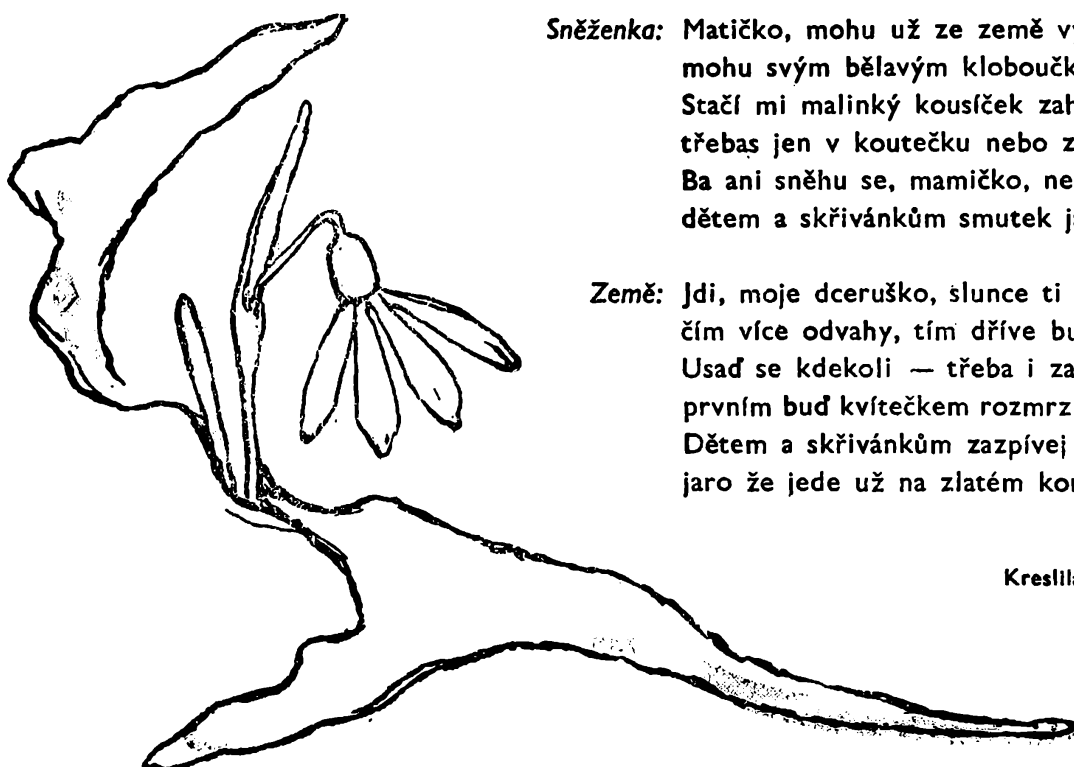
Fialka: Mamičko, mohu již pozvednout hlavičku?
Dali již do sadu pod břizu lavičku?
Oschl už za plotem do polí chodníček?
Pučí už pod břízou zelený trávniček?

Země: Spi, dítě, schovej si pod polštář hlavičku,
natěrač teprve natírá lavičku.
Pod sněhem ještě je za plotem chodníček,
louže tam, kde bývá pod břízou trávniček.

Sněženka: Matičko, mohu už ze země vyskočit,
mohu svým bělavým kloboučkem zatočit?
Stačí mi malinký kouslíček zahrádky,
třebas jen v koutečku nebo za vrátky.
Ba ani sněhu se, mamičko, nebojím,
dětem a skřivánkům smutek já vyhojím.

Země: Jdi, moje dceruško, slunce ti pomáhej,
čím více odvahy, tím dříve bude hej!
Usaď se kdekoli — třeba i za vrátky,
prvním buď kvítečkem rozmrzlé zahrádky.
Dětem a skřivánkům zazpívej písničku,
jaro že jede už na zlatém koníčku.

Kreslila M. Ehlerová.

Vůl

Napsal A. Gajdoš.

Vůl se rozkřikoval, že je nespravedlivé, že na sněmu zvířat nebyl zvolen králem.

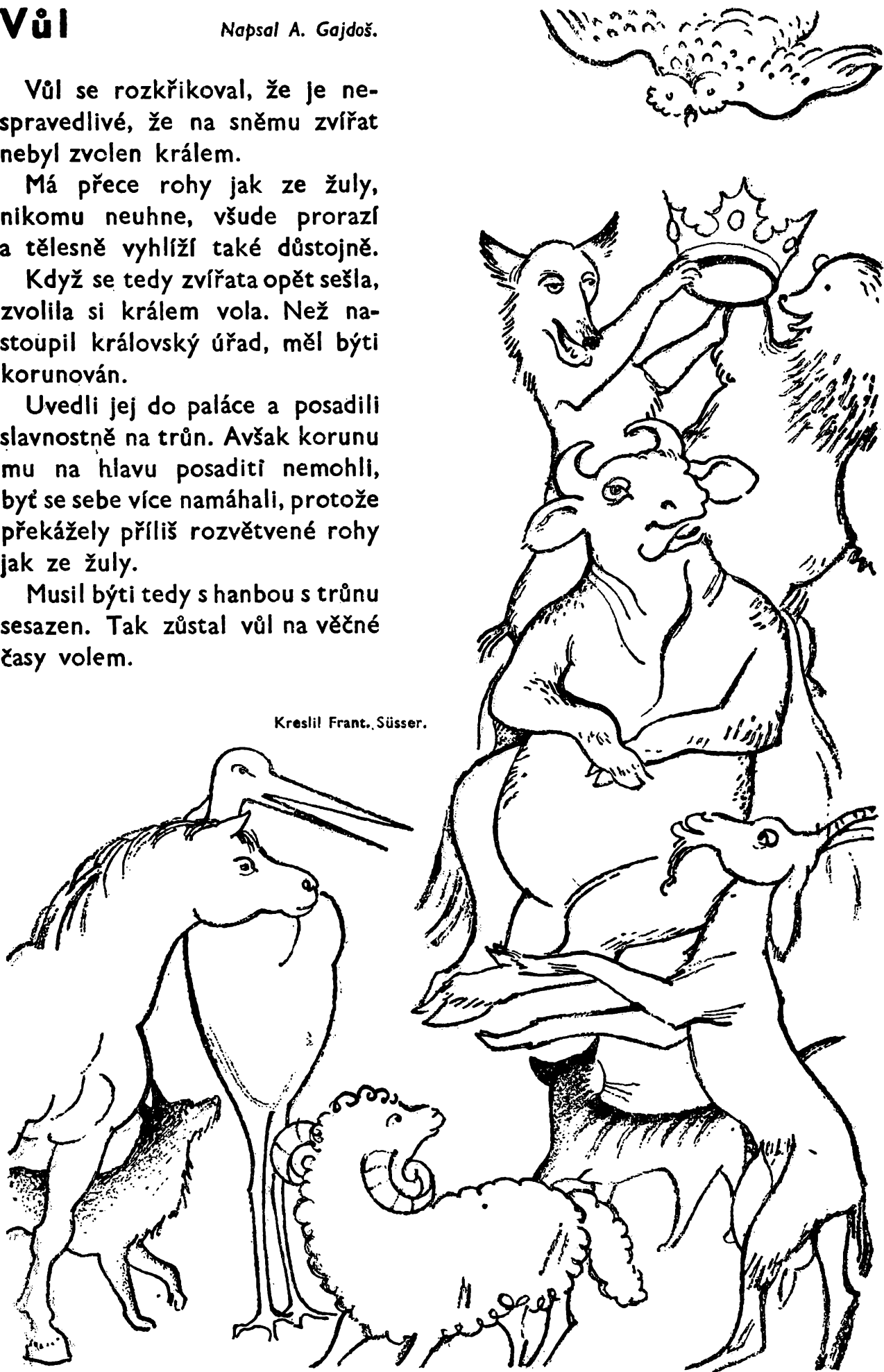
Má přece rohy jak ze žuly, nikomu neuhne, všude prorazí a tělesně vyhlíží také důstojně.

Když se tedy zvířata opět sešla, zvolila si králem vola. Než nastoupil královský úřad, měl být korunován.

Uvedli jej do paláce a posadili slavnostně na trůn. Avšak korunu mu na hlavu posadit nemohli, byť se sebe více namáhali, protože překážely příliš rozvětvené rohy jak ze žuly.

Musil být tedy s hanbou s trůnu sesazen. Tak zůstal vůl na věčné časy volem.

Kreslil Frant. Süsser.

yril Berka

Svatý Josef, pěstoun Pána Ježíše

V měsíci březnu
fialky nejliběji voní,
I v úkrytu každý je hledá
a nad nimi se kloní.

Ty také tak milý
Pánu Bohu jsi byl,
že ježíškovi za ochránce
svatého Tebe vyvolil.

Jako Božské Dítě starostlivě
všude provázel zrak Tvůj,
tak ani na mé pouti
mně nedej zahynouti,
mě vždycky opatruj

Heslo

S Kristem Pánem začínám,
Kristem Pánem dokonám,
když se štěstí směje,
jarní květy věje,
! když bolest slétne
v kruhu milovaném,
Potom půjdu stále
vzhůru s Kristem Pánem.

Kreslil Fr. Hořava.

F. Hořava

Pověsti o kříži „u mlýna“

E. Filip.

Na romantickém místě, na přechodu z jednoho lesa do druhého, stojí starý železný, věkem zčernalý kříž. Kříž i se svým okolím působí smutkem a tísnivým dojmem. Kdo v tato místa vkročí, nikdo se zde dlouho nezdrží. Říká se zde „u Fröhlichova mlýna“ a skutečně nedaleko odtud stál kdysi mlýn. Ještě dnes lze pozorovati zbytky vodních kol a mlýnského náhonu. Celé okolí je opředeno rouškou pověstí.

Jednu vám povím.

Bylo to ve starých dobách. Jeden bohatý kníže jel tudy se svou družinou. Kol dokola jen samé hluboké hvozdy, plné zrádných roklí a tůní. Tu znenadání vyskočí z úkrytu jedné rokle tlupa zbojníků a nastala krutá řež. Knížecí družina se držela sice velmi statečně, ale co naplat, lupičů bylo mnohem více. Jeden po druhém padal zraněn, ale i lupiči měli ztráty; což je tím více rozzuřovalo. Konečně zůstal jen kníže sám a tři lupiči naň se všech stran dotírali, chtějíce tak pomstít smrt svých druhů. Kníže již umdlával a každým okamžikem očekával smrtící ránu.

Náhle vynoří se z houštiny mohutná postava, zahalená v kožišiny, v ruce drží mocnou hůl, a za ní velký pes. Rychle přelétne očima bojiště a tu vidí tři na jednoho. „To je trochu mnoho, jeden bránit se třem darebům,“ řekl neznámý a mohutnou holí srazil jednoho lupiče, na druhého se vrhl jeho pes, a třetí, překvapen tímto nečekaným obratem, zmizel rychle v lese. Kníže poděkoval svému neznámému zachránci, který se mu představil jako uhlíř Fröhlich, a za odměnu daroval mu vůkolní krajinu. Na místě podivuhodného zachránění rozkázal kníže vystavět kostelík.

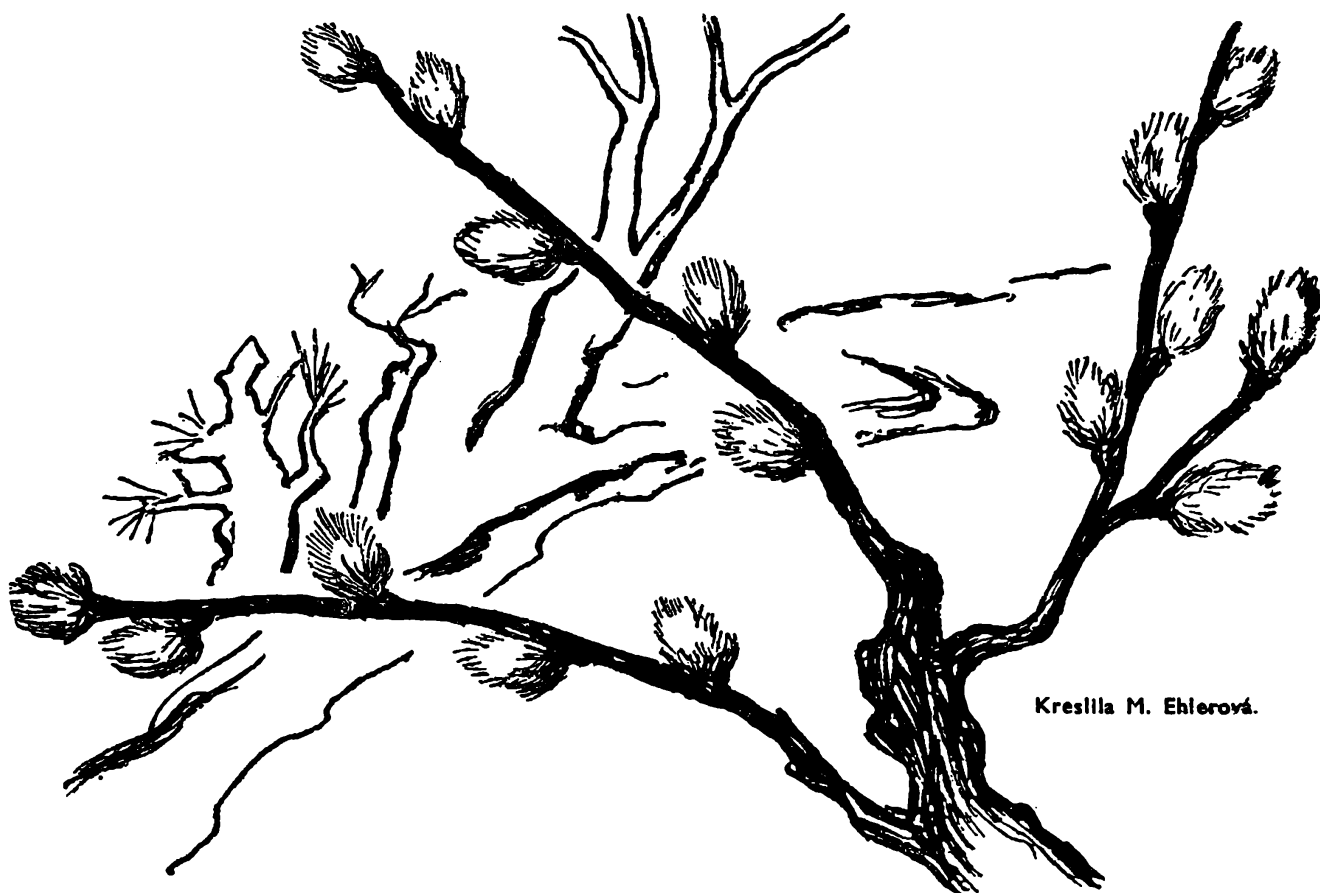
Uhlíř si zde blízko založil mlýn a brzy zde byla celá vesnice.

Přešly věky. Za mnoho let mnoho se změnilo. Co bylo, již dávno není. Co nebylo, nyní je. Vesnice zmizela a nezůstalo po ní ani památky. Obyvatelé buď vymřeli nebo se vystěhovali. I kostelík zmizel a zůstal jen železný kříž, jenž byl druhdy svědkem zbožných písní a obřadů. Na všem hlodá zub času.

Když mírný vánek ševelí v korunách lesních velikánů, tu si jistě kříž s nimi vypráví o časech minulých, dávno uplynulých, jež byly kdysi a nevrátí se více.

Kreslil M. Florián.

Pohádka o vzniku kočiček

Lada Kroupová.

Na břehu malého skotačivého potůčku rostla stará jíva. Byla nejstarší ze všech okolních stromů, byla již hodně sehnutá, ale každého roku se zdobila svěží zelení jako marnivá děvucha. Sama již ani nepamatovala, jak dlouho žije, neboť léta plynula stejně rychle jako průzračná voda v potůčku mezi jejími kořeny.

Jednoho roku byla veliká zima. Mrzlo, jen praštělo, sníh se bez přestání sypal na zem. Bylo ho již tolik, že se pod jeho tíží doškové střechy chaloupek prohýbaly. Přešel leden, únor, březen a byl zde již duben, ale paní Zimě se nechtělo odejít. Marně Jaro naléhalo teplými větry a sluníčko útočilo svými paprsky. Zima se svými spojenci, mrazem a sněhem, odolávala těmto náporům. Jednoho dne však přece byla trochu zlomena její moc. Sluníčko hřálo, sníh tál a bylo teplo. Tehdy měla stará jíva veliké starosti. Její děti chtěly utéci z teplých komůrek ven na sluníčko. Marně je jíva napomínala, marně zbraňovala. Několik dětí jí přece uteklo. Když potom volaly na ostatní, že je venku teplo, nepomohlo nic a utekly jí všechny. Bylo opravdu milé teplo, neboť sluníčko hřálo. Sotva však vzlouzlo za hory do růžových peřinek, velice se ochladilo. Mráz vyskočil ze svého úkrytu a štípal, kousal a páčil. Dětem bylo zima, plakaly a naříkaly, ale matička jíva jim pomoci nemohla.

Pojednou kde se vzala tu se vzala, stála před nimi krásná víla. V dlouhých rozpuštěných vlasech měla zapleteno kvítí a za pasem kytičku fialek. Svým jemným, zvonivým hláskem se ptala, co se stalo. Matička jíva jí vše vysvětlila a víla pravila: „Měla bych vás sice potrestat za vaši neposluš-

nost, ale pomohu vám!“ Dotkla se něžnou ručkou jednoho kvítku. V tu chvíli pocítily všechny květy příjemné teplo. Byly oblečeny v slušivé šedivé kožíšky. Víla pravila: „Poněvadž podobné kožíšky mají kočky, budou vám tak od dnešního dne lidé říkat!“

A od té doby kvete jíva každým rokem velmi brzy a jejím šedivým kvítkům se říká kočky.

Jeník jde k svátosti pokání

Cyril Berka.

Důstojný pán oznámil dětem, že ve středu odpoledne se bude konat sv. zpověď. Ve čtvrtek měli prázdnou. Po obědě, v určenou hodinu, Jeník si umyl ruce a tvář a vypláchl ústa.

Pomodlil se Otčenáš k Duchu sv., aby sv. zpověď dobře vykonal.

Pilně zpytoval nejtajnější záhyby svého svědomí. „Modlíval jsem se dobře? Při mši sv. byl jsem dokonale nábožný? Poslouchal jsem vždycky své rodiče?“

I dále přemýšlel, zda ještě jinak nezarmoutil božského Spasitele.

Vzbudil upřímnou lítost nad hříchy, kterými urazil Pána Boha, svého nejlepšího Otce, a zasloužil spravedlivý trest. Zároveň pojal rozhodný úmysl trvalého zbožného života.

Vzal si modlitební knížku, s rodiči se rozloučil a kráčet do chrámu.

U hlavní brány se pokropil svěcenou vodou, poklekl před svátostným Spasitelem a uchýlil se ke zpovědnici. Důstojný pán již zpovídal.

Několik dětí klečelo poněkud vzdáleno od zpovědnice, aby snad nezaslechly poklesky svých druhů. Modlily se a klidně čekaly. Jeník se netlačil vpřed.

Krátce se pomodlil, ještě jednou si zopakoval své hříchy a potom poklekl též na stupínku zpovědnice. Požehnal se a z hříchů se vyznal.

Kněz laskavými slovy ho povzbudil, uložil pokání a rozhřešil.

Jeník se požehnal, políbil štolu a zamířil k oltáři. Přesně vykonal uložené pokání.

V kostele se choval s největší uctivostí.

U brány se opět pokropil a vracel se k domovu.

Ze života našich Eucharistických kroužků

Od A. L. z Moravy jsme dostali tuto radostnou zprávu:

„Bylo to před prvním pátkem v prosinci 1945. Pan katecheta vybízel děti, aby po devět měsíců po sobě vždy na první pátek přistoupily k sv. přijímání a tak si zajistily zvláštní ochranu Boží na zemi a jednou také šťastnou smrt a šťastnou věčnost. Vždyť Pán Ježíš slíbil ve svém zjevení sv. Marii Markétě Alacoque: „Slibuji ti v nesmírném milosrdenství svého Srdce, že jeho všemohoucí láska všem, kteří přijmou po devět prvních pátků v měsíci za sebou Tělo mé, dá milost konečné zkroušenosti, že neumrou v nemilosti Boží a bez potřebných svátostí; mé Božské Srdce bude v hodinku smrti jejich jistým útočištěm.“

Pan katecheta to připomněl také ve III. B měšťance dívčí. Z očí dívek zářila radost. „Ale jak to máme udělat, když na první pátek jdeme k prohlídce,“ prohodila jedna z nich. Byla to opravdu nemilá překážka, neboť žákyňe byly předvolány k lékaři do okresního města. Všechny měly se dostavit ve 3/47 na nádraží v I. a některé to měly daleko 5, 6, 7 až 8 km. Pan katecheta dává návrh: „Přijďte k nám do I., my vám podáme Tělo Páně, vezměte si něco k jídlu a kávu vám dají na faře. Poproste tatínka a maminku, aby vás pustili, že si to Pán Ježíš zaslouží. V kolik hodin přijdete?“ „V šest!“ A všechny na konci hodiny ujišťují: „Já přijdu, já přijdu!“

Je první pátek. Venku zima, první mráz, vítr skučí, na silnici to klouzá. „Sotva kdo přijde,“ myslí si pan katecheta, když před šestou jde do kostela. A hle: skupina dětí už čeká u kostela a za nimi přicházejí i ti nejvzdálenější, kteří mají za sebou 8 km cesty. Všichni jsou dobře zabalení, tváře větrem ošlehané jim hoří, ale ještě vlce jim hoří srdce — láskou k Pánu Ježíši. „To jste udělali dnes radost Pánu Ježíši! Však se vám za to také odmění! A v kolik hodin jste vstávali?“ „Prosím, ve čtyři!“ A Oldřiška hlásí, že byla vzhůru již od jedné, aby nezaspala...“

Jaká to láska ke svátostnému Spasiteli! Ve čtyři hodiny z teplého lůžka vstát, za tmy ve větru a mrazu polem jít, toť jistě je oběť nemalá, ale miláčci Ježíše svátostného neznají překážek! Šťastné děti! Tato událost je podobná mnohým jiným a není z daleka, je od nás! Členové Eucharistických kroužků, pište ještě častěji. Na vaše zprávy se velmi těšíme. K Vaší krásné práci Vám modlitbou pomáhá a denně své požehnání posílá Váš P. František T.

BLAŇÁČEK

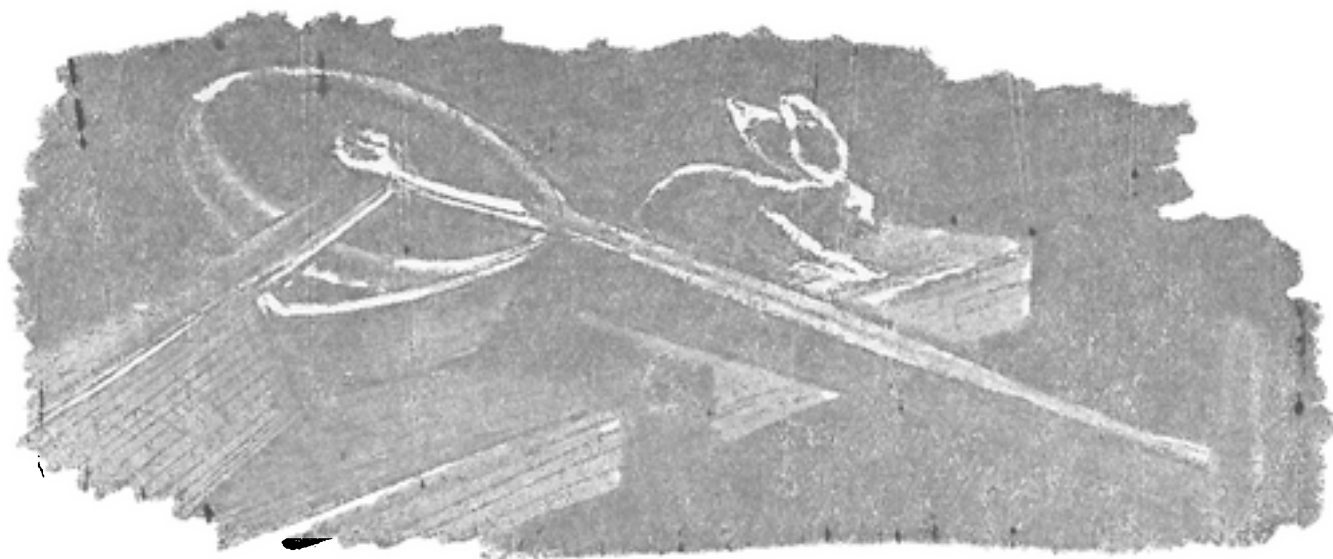
Kresby: L. Kotyšan.

Napsala Klema Ptáčková-Pilátová.

Blaňáček spal po celou zimu jako souček v plotě, a když se konečně probudil, bylo už venku skoro teplo. Zima odtáhla do ledového zámku a jaro nastouplo vládu.

Kdekdo si hned protřel oči. Myšky zpod meze i krtci Sameťáčci z dubraviny a s nimi i všichni ostatní boží tvorové v polích, v lesích, v sadech i na lukách.

Jenom netopýrek Blaňáček nic. Visel na trámě v jakési staré komoře a nevěděl o ničem. Až tu jednou k večeru letí kolem zamřížovaného okna vánek Jarníček a volá: „Blaňáčku, ty ještě spíš? Kmochu, což se nestydíš?“ Blaňáček otevřel oči a div že ze své vysoké skrýšky na zem nespadl! Tak se polekal. Otočil se rychle k oknu, ale vánek Jarníček už byl pryč. Netopýrek se bezradně rozhlížel, koho by se zeptal, cože Jarníček povídal, ale v celé komoře nikoho nebylo. A tak si letounek poradil sám. Ještě se trochu pokolébál zprava doleva a zleva doprava a po-

tom ššššš, rozletěl se k oknu. Byl slabý. Nedoletěl. Místo na okno dopadl na polici, přímo za Rudovu koloběžku. Pohladil ji citlivou blankou svých křídel a napjal sluch.

Všude ticho jako v kostele. Jen od okna se po chvílce ozvalo zas nové volání: „Blaňáčku, ty ještě spíš? Kmochu, což se nestydíš?“ To se vánek Jarníček vracel ze zahrad a chtěl Blaňáčka nanovo poškádlit. Ale tentokrát se mu to nepovedlo. Blaňáček byl v mžiku v okně a vycenil na Jarníčka své ostré zoubky: „Krikri, proč bych se styděl? Měl jsi mne dřív vzbudit!“ Teď se zas lekl Jarníček a fuk, fuk, fuk, ztratil se co nejrychleji za rohem.

Zatím se už snesl do kraje úplný večer. Takové chvíle mají netopýří brášci rádi a tak se náš Blaňáček chystal ponejprv ven. Jako na zavolanou si přišel do komory Ruda pro koloběžku a nechal pootevřené dveře. Když ucítil netopýrek závan čerstvého vzduchu, vyletěl do vlahého večera.

Nebe bylo plné hvězd a Blaňáček nevěděl radostí kudy kam. Všude kolem dokola plno zahrad a v každé bohaté hody. Však letounkovi řádně kručelo po zimním spánku v žaludku a tak se pustil hned do lovení. Třepetal se mezi stromy a lapal široce rozevřenými ústy kolem. Tu chňapl po opožděné mušce nebo komáru, tam zas po sličné paní mūrce, která se proháněla při měsíčku . . .

Tak lovil hladový Blaňáček skoro až do svítání, až už skřiváci v oblácích jásavě vyzpěvovali:

*Vstává slunko, vstává
ze zlatého lože,
písni zdravíme Tě,
dobrý, milý Bože!*

*Zdravíme Tě vroucně
s tvory Tvými všemi,
žehnej rolníkovi,
žehnej české zemi!*

Sluníčko za horou se probudilo a Blaňáček honem vklouzl otevřeným vikýřem na půdu nejbližší kovárny. Na čas se v ní usadil, zažil mnoho příhod a nebezpečných dobrodružství, ale ze všeho šťastně vyvázl.

A když se po bohatém létě a podzimu vrátila zas do kraje paní Zima, uchýlil se milý Blaňáček do vysoké kostelní věže, zavěsil se zadními dráčky za široký trám a spal a spal, a spal zas až do jara.

Mnoho dobrodružství netopýra Blaňáčka přinese Vám kniha velmi bohatě a krásně ilustrovaná, vydaná v nakladatelství Brněnské tiskárny, Brno, Starobrněnská 19-21. Přečtěte si ji!

Kreslil St. Menšík.

Netřesk

Polská legenda.

Byl tichý, vlahý večer. Slunce zapadlo za les do zlatorůžového oblaku. Tou dobou vedli Ježíše ke králi Herodovi.

Protože byl dusný den, cesty byly plny prachu. Ježíš měl hlad a žízeň.

Touže cestou pospíchal žebrák do sousední vesnice. Měl s sebou torbu a nádobu na pití.

Právě míjeli potok. Vojáci Pontského Piláta požádali žebráka, aby nabral z potoka trochu vody pro Ježíše. Ale on odpověděl:

„Jsem poutník, velmi pospíchám a nemohu se zdržovat.“ A zrychlil své kroky.

Ježíš se na poutníka smutně podíval a řekl:

„Nuže, budiž věčným poutníkem a nikdy se nezastav!“

Syn člověka zemřel pak na kříži a třetího dne vstal z mrtvých. Několik dní po této události zemřel i žebrák.

A hle! Na hrobě žebrákově se objevil drobný kvítek nazlátlých plátků, květinka doposud neznámá. Plazila se s jednoho rovu na druhý a brzy dosáhla hřbitovních vrat.

Vyrůstala ze hřbitova na cestu a plazila se podél ní dál a dále. Od té doby kvítek, zvaný netřesk, vroubí cesty a pěšiny, ale nepřibližuje se k vodě. I kdyby po něm šlapali nebo jej vypleli, brzy se plazí opět a opět podél cest bez oddechu.

Tak putuje netřesk až na konec světa. Poputuje tak dlouho, dokud se duše žebrákova nedostane do ráje.

Přel. M. Holková.

Sluníčko

Klema Ptáčková-Pilátová.

Kreslila Sláva Hrabětová.

Sluníčko se probudilo
za horou,
zavolalo všechny děti
— halihou!

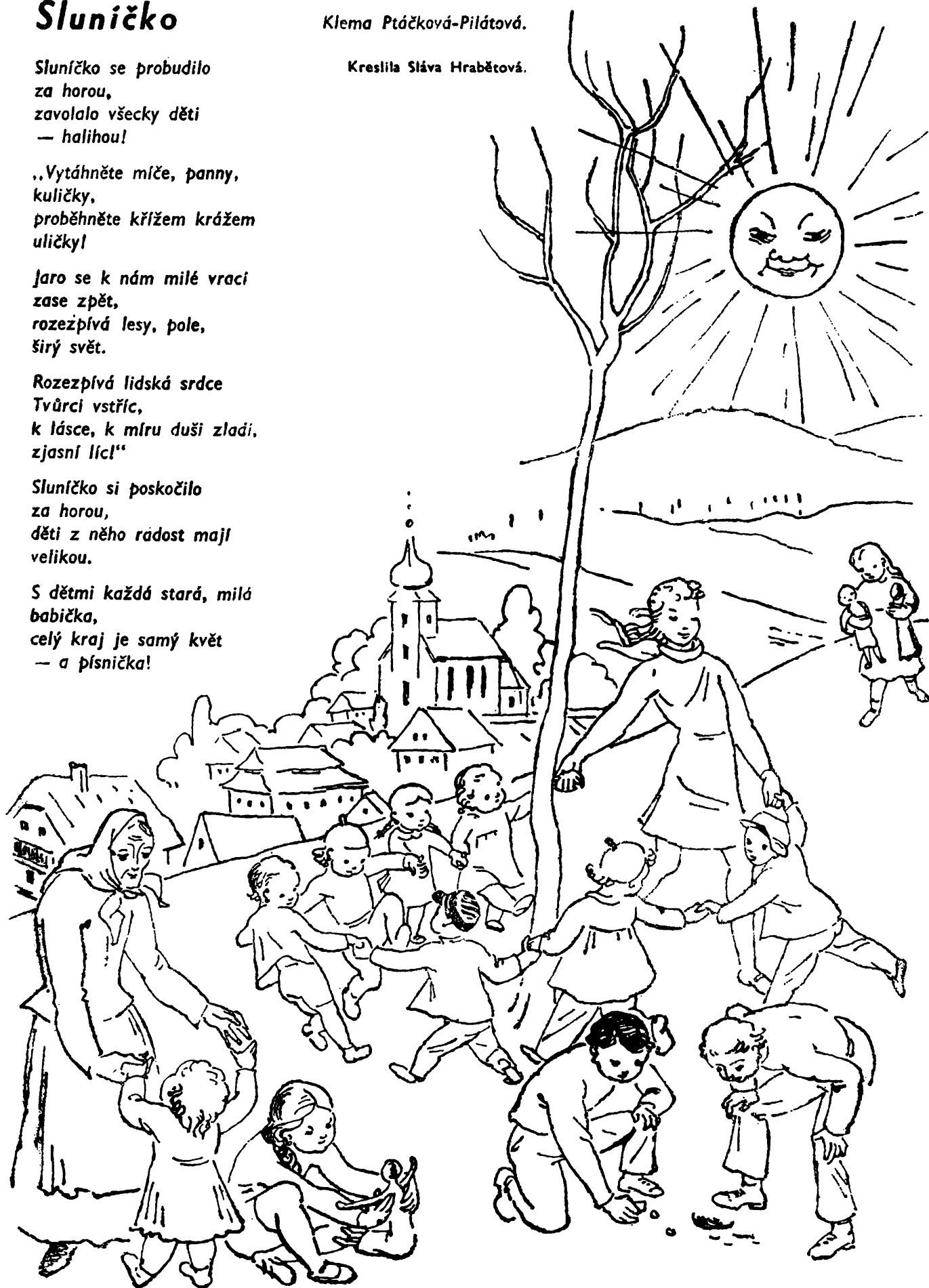
„Vytáhněte míče, panny,
kuličky,
proběhněte křížem krážem
uličky!

Jaro se k nám milé vrací
zase zpět,
rozezpívá lesy, pole,
širý svět.

Rozezpívá lidská srdce
Tvůrci vstříc,
k lásce, k míru duši zlaď,
zjasní líci!“

Sluníčko si poskočilo
za horou,
děti z něho radost mají
velikou.

S dětmi každá stará, milá
babička,
celý kraj je samý květ
— a písnička!

Cvrček houslista III.

Karel Doubravský.

Sláva byla, když se cvrček
začal učit housi.
Bylo to, když skončil koncert,
který měli chrousti.

Tatínek měl v ruce smyčec,
synkovi takt dával.
Toho smyčce malý cvrček
přečasto se bával.

Stihl totiž také někdy
nepozornou hlava,
a tak léčil špatně rostlou
umělcovu slávu.

Nejdříve se příští mistr
začal učit noty.
Zkoumal jejich tučná bříška
pod praporeky, hroty.

Potom poznal na ně chlívky,
které slovou takty.
Od té doby sjednal s hudbou
oboustranné pakty.

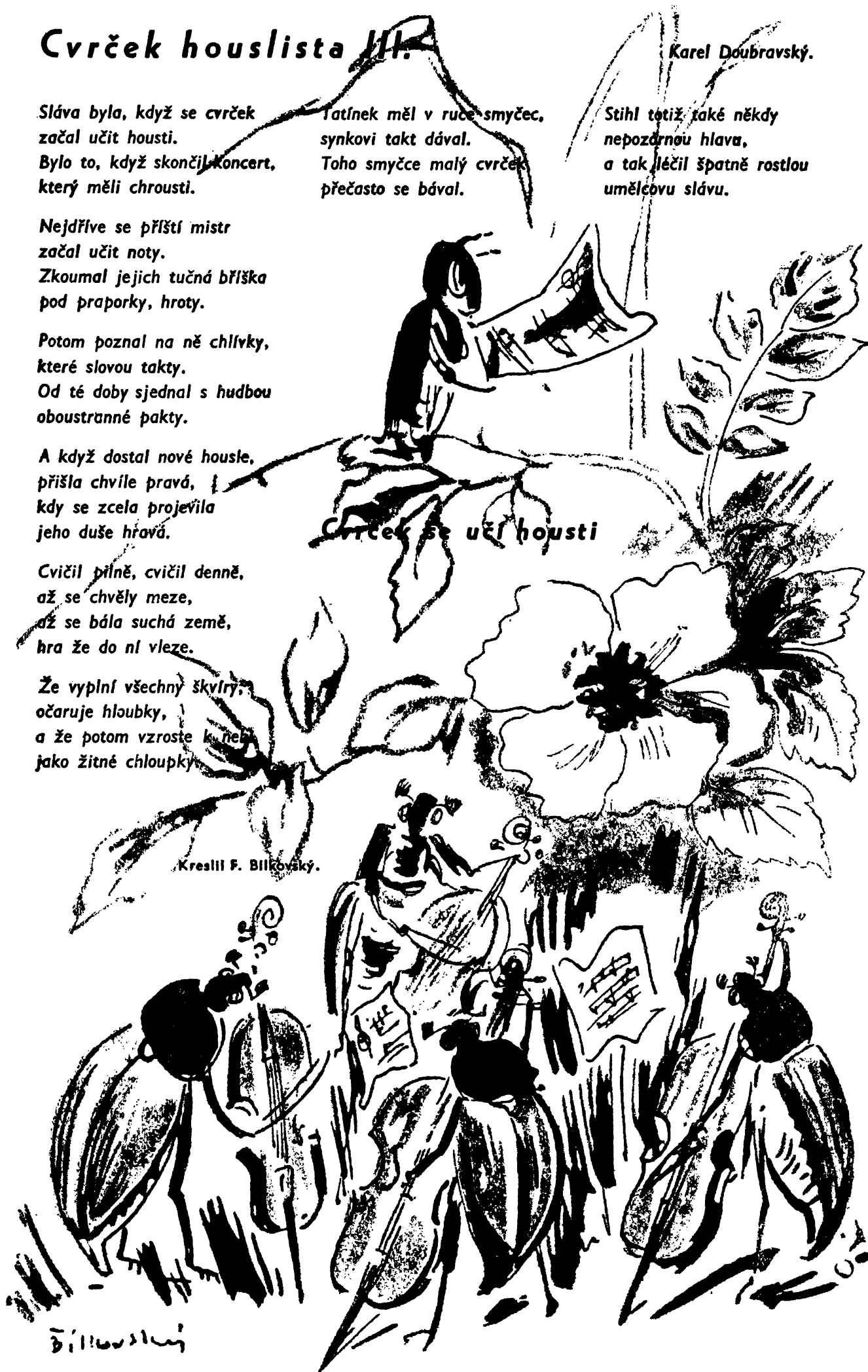
A když dostal nové housle,
přišla chvíle pravá,
kdy se zcela projevila
jeho duše hravá.

Cvičil pilně, cvičil denně,
až se chvěly meze,
až se bála suchá země,
hra že do ní vleze.

Že vyplní všechny škvíry,
očaruje hloubky,
a že potom vzroste k nebi
jako žitné chloupky.

Cvrček se učí housi

Kreslil F. Bílkovský.

Bílkovský

(Pokračování.)

6.

Krásně prožité vánoce uběhly jako voda a blížilo se krásné, svěží jaro. Celý únor bylo pěkně teploučko, začátkem března už našla Jiřina krásné fialky. Dala je své „mamince“, která jaksi vážně churavěla. Byla již starší, měla již přes 60 let a v takovém stáří není nemoc vzácná. Obzvláště trápila slečnu Chalupovou záducha a srdeční vada. Tušila, že jí již lépe nebude, ba že jí bude stále hůře. Modlila se, aby byla alespoň trochu zdravá a nemusela ležet, až půjde Jiřina k prvnímu svatému přijímání. Tolik se na to těšila! Vždyť i Jiřina mluvila každý den o této své radosti, cvičila se v různých ctnostech, psávala Ježíškovi psaníčka, zaznamenávala si předsevzetí, tužby a přání. Na jednom takovém lístečku si napsala: „Ježíšku, prosím tě, dej mi při mém prvním svatém přijímání tu milost, abych měla každého tak ráda, jako ty jsi miloval nás, abych v každém viděla svého bratra neb sestru.“ Velebný pán jim ve škole povídal tolik krásných povídek, které vždy poukazovaly na určitou ctnost, ve které se měly děti cvičiti. V Jiřině měl tu nejhorlivější posluchačku. O všem přemýšlela, modlila se a snažila, aby byla nejen hodná, ale svatá. Dobře pozorovala, že její maminka churaví, ačkoliv to před ní chtěla skrývat. Často se ji ptávala:

„Maminko, prosím tě, řekni mi, co tě bolí. Vím, že jsi nemocná a že mi to zapíráš.“

„To nic není, děvuško,“ odpovídala jí slečna, „nemohu dobře dýchat. Snad mám zachlazený průdušky, ale pevně doufám, že se to zase zlepší.“

Slečna jezdila jednou za měsíc k lékaři. To bývala Jiřina sama doma. Měla ráda ty dny ticha a samoty. Rozložila si na stůl svaté obrázky, modlila se, četla v pěkných knihách, které dostala od maminky neb od Jiříka, pro změnu si pohrála se svou opičkou.

Kdysi byla zase sama doma. Přišla právě ze školy, nasvačila se a chtěla se zase potěšit se svými obrázky. Ve vedlejší světnici uslyšela jakýsi šramot. Chvilí naslouchala. Napadaly jí různé myšlenky a domněnky. Myslela, že je snad již maminka doma a chce ji překvapit neb postrašit, nebo že opička v kleci dělá velké skopičiny. Třetí možnost ji naplňovala hrůzou. Podezřelé chození a otvírání skříní jí dodávalo jistoty, že je tam zloděj. Strach jí vyperlil slzičky v očích. Sepjala ručky a začala se modlit Zdrávas. Modlitba jí přinesla z nebe posilu, proto se přestala bát. Vzpomněla si zase na poslední hodinu náboženství, ve které jim velebný pán povídal, že mají milovat každého člověka. Uvidí-li, že je někdo skutečně zlý, nemají jím pohrdat, nýbrž laskavě naň promluvit a ukázat mu cestu k dobru.

Jiřina zavřela knihu. Ne, nebude se bát, a je-li tam opravdu zloděj, bude k němu laskavá. Dá mu všechno, co bude chtít, vždyť je to její bratr v Kristu Pánu.

Rázně otevřela. U stolu uprostřed pokoje stál muž a prohraboval se v zásuvce. Hledal asi peníze. Vytřeštil na Jiřinu oči a chtěl se na ni vrhnout. Ta však mu řekla s úsměvem:

„Vítám vás, milý pane. Tady marně něco hledáte. Pojdte se mnou do vedlejší místnosti, tam už se pro vás něco najde.“

Zloděj byl překvapen její přívětivostí. V duchu se divil, že se ho ta krásná holčička nebojí. Ba naopak. Rozběhla se k němu, vložila svou hebkou ručičku do jeho ruky a vedla jej do vedlejší místnosti. Posadila jej ke stolu, postavila před něj misku s houskami, nalila mu hrneček mléka a pobízela jej:

„Jezte, milý pane. Každý host musí napřed něco sníst, než se s ním začneme bavit.“

Zloděj se na ni díval se široce rozevřenýma očima. Vykradl již mnoho bytů, ale takového přijetí se mu ještě nikdy nedostalo. Připadalo mu, že sedí před plavovlasým andělíčkem, o kterých kdysi slýchal ve škole. Dítě se mu líbilo. Při jeho pohledu se rozechřávalo jeho zatvrdlé srdce, vracel se mu dávno ztracený stud a ošklivost k nešlechtnému životu.

„Nebojíš se mě, děvčátko, když víš, že jsem vás chtěl okrást?“ zeptal se jí.

„Nebojím. Je mi vás líto. Máte asi velkou nouzi a nikdo vám pravděpodobně nechce nic dát. Naše maminka nemá doma peníze, ale já ano. Strádám si do pokladničky. Dám vám všechno, co v ní je, abyste už nemusel nikdy hřešit. Pán Bůh vás má rád a odpustí vám, když se polepšíte a budete pracovat. Ale napřed se najezte, já zatím otevru pokladničku.“

Muž však nejedl. Hlava mu klesla na prsa. Zdálo se, že přemýšlí. Za chvíli si stíral velké slzy lítosti.

„Jak se jmenuješ, dívkenko?“ zeptal se přerývaným hlasem.

„Jiřina Chalupová. Chodím třetí rok do školy a půjdu již brzy k prvnímu svatému přijímání. Slibuji vám, že se budu za vás modlit, abyste už nikdy nebyl v takové nouzi, jako jste dnes.“

Nový proud slzí svlačil tvář zarostlého muže.

„Jsi anděl. Kdybych již dříve potkal tak dobrého člověka jako jsi ty, nemusil se ze mne stát takový lotr. Nikdo se mnou laskavě nepromluvil, každý mnou opovrhne. Vidím v tobě hvězdičku, která mi ukazuje cestu k novému životu a nápravě. Začnu poctivě pracovat.“

„Kde?“

„To ještě nevím, děvčátko, kde najdu práci.“

„Jakou byste chtěl?“

„Nejraději bych šel někam za čeledína do hospodářství.“

Jiřinase usmála. Hlavou jí proběhl nápad rychlý jako střela. „Dopomohu vám k takovému zaměstnání. Náš pan starosta zrovna hledá čeledína. Půjdu tam s vámi a poprosím jej, aby vás přijal.“

„Nevezme mne, když mu řekneš, že jsem k vám vlezl oknem a chtěl jsem vás vykrást.“

Jiřina jej pohládila a řekla: „To zůstane naším tajemstvím. Nic jste nám nevzal, jste tedy pouze mým hostem. Za pohoštění nežádám nic víc než slib, že budete mít rád Pána Ježíše a již jej nikdy neurazíte. Ještě jste mi ani neřekl, jak se jmenujete.“

Uchopil ji za ručku a řekl zcela opravdově a rozhodně:

„Jiřino, jmenuji se Josef Havíř. Slibuji ti, že už nikdy nebudu krást. Děkuji ti za tvou dobrotu.“

Jiřina byla šťastna. Donutila jej, aby snědl, co mu dala na stůl, ale pe-

níze z pokladničky od ní nechtěl vzít za nic na světě. Zavedla jej tedy k panu starostovi a prosila jej, aby Josefa Havíře přijal za čeledína. Jí nedovedl pan starosta odepřít žádné přání — a nelitoval. Havíř byl silný a pracovitý. Jiřinu měl rád, že by pro ni do vody skočil. Když přišla k nim, usmíval se jako měsíček. Tak žili pod střechou pana starosty Rohana dva lidé, kteří byli Jiřině hluboce vděční, ačkoliv byla ještě malou holčičkou.

Druhého dne se panu katechetovi svěřila o všem, co zažila s Josefem Havířem. Velebný pán naslouchal se zájmem. Pohladil ji a řekl:

„Vidíš, Jiřino, tento tvůj šlechetný čin bude tvůj druhý vzácný dar, který budeš moci svátostnému Spasiteli podati, až zavítá po prvé do tvého srdéčka. Jiříkovi jsi zachránila život, Josefu Havíři, zůstane-li skutečně hodný, zachránila jsi duši. Modli se za oba a poděkuj Pánu Bohu, že ti dal tolik milostí, abys mohla vykonat dva tak krásné činy.“

Pak jí velebný pán slíbil, že to řekne její mamince, neb Jiřina patřila k oněm vzácným, skromným duším, které jen velice nerady mluví o tom, když něco pěkného vykonaly. Splnil, co slíbil. Navštívil slečnu Chalupovou a vyprávěl jí o odvaze a dobrém srdci její svěřenky, které umělo ze zloděje udělat pořádného člověka. Slečna mu zdvořile poděkovala a večer se o tom rozhovořila s Jiřinou. Chválila její čin, ale řekla při tom větu, kterou by pak chtěla vzít zpět, kdyby to bylo možno, a která připravila Jiřinu na nějaký čas o duševní klid. Řekla jí:

„Jiřino, mám z tebe radost, ale tvoje matka by měla ještě větší.“

Tím bylo dlouholeté tajemství prozrazeno. Jiřina jí kladla spoustu otázek, na které jí musela odpovídat. Vyprávěla jí, jak ji Jiřík našel, když šel po prvé do školy, jak se jí pan starosta ujal a nechal vybubnovat dotaz, kdo by se chtěl o dítě starat, jak ona si pro ni k panu starostovi došla a tak dále. Nejvíce Jiřinu zajímalo vypravování o tajných balících.

To se jí zdálo, že slyší zvěst o svém dosud neznámém domovu.

Slečna Chalupová se obávala, že ji Jiřina přestane mít ráda, ale mýlila se. Přilnula k ní ještě více. Byla jí vděčna, že se jí tak mateřsky ujala. Sedávala však často zamyšlena a přemýšlela o svém průvodu. Přebírala strojem psané lístky, které bývaly v zásilkách, a často je tajně políbila. Zdálo se jí při tom, že líbá ruce své neznámé maminky, po které nyní z celé své duše toužila.

(Pokračování.)

Z našeho gratulantu

Lud. Kolářová-Štorková.

MILÝ DĚDOUŠKU!

Zašeptal mi vnitřní hlas:

„Vstaň a běž, ať přijdeš včas!

Dnes slaví svůj svátek

milovaný dědeček,

odřikej mu přáníčko —

otevř mu své srdíčko.“

Do života dalšího přeji hojně zdraví,

požehnání Božího, po smrti mír pravý.

DRAHÁ BABIČKO!

Radostí mi září tváře,

že již mohu přát

nejmilejší babičce štěstí, pevné zdraví.

K tomu dej Bůh požehnání —

radost ze života

a tím bude odměněna životní lopota.

Já pak vždycky jenom radost chci Vám působiti

a tak hodným, pilným vnukem Vaším vždycky býti.

Když přijedou dědečkové

Karel Doubravský.

Mít dvě babičky je velké štěstí. Mít dva dědečky je větší štěstí, a přijedou-li k vnoučatům na návštěvu oba dědečkové současně, pak je to jistě největší štěstí.

Především dva dědečkové mají více kapes než jeden dědeček, a tak to trvá delší dobu, než se všechny dobroty dostanou z kapes ven. Někdy jsou ovšem hračky, které dědečkové přivezli, trochu pochroumané a bonbony mají tabákovou příchutí, ale to všechno je jen maličkost, která má svůj původ v tom, že do dědečkovy kapsy se musí le-dacos schovat. Před babičkou se tam musí schovat tabák, doutník, pro vnoučata cukroví a hračky, pro dráhu lístek, pak nůž na chleba, kůrky, které jsou příliš tvrdé a které dostanou králíci nebo ptáčci — zkrátka není nad bohatství dědečkovy kapsy.

Když vnoučata uleví jejich obsahu a kapsy splasknou, stupňuje se zájem o dědečky jiným směrem.

„Čtete nám něco, dědečku!“ žebroří Pepík a objímá malého dědečka.

„Nebo nám raději něco vypravujte,“ drží Máníčka kolem krku velkého dědečka.

„Hrajte si s námi, dědo!“ škemrá Pavlíček, který se drží ještě za kapsu dědečkova kabátu.

„No, nějak to uděláme,“ usedají dědečkové a děti u nich.

„Tuhle Pepík již půjde pomalu do primy a tak vám něco povím o zakletém studentovi,“ začíná velký dědeček.

Děti souhlasí.

„Tak byli jednou dva studenti, kteří se s učením příliš nemořili. Líbilo se jim více chodit po světě a hledat lidi, kteří by jim dali něco na zub. Jednou přišli do lesa a uviděli povozníka spát ve stínu křoví, u něhož byl uvázan osel.

„Provedeme mu taškařinu,“ povídali si studenti a hned měli nápad.

Odvázali osla, jeho ohlávku si vzal na krk jeden student, druhý ho přivázal ke křoví a pak s oslem odešel do města.

Když se povozník probudil, nechtěl svým očím věřit. Místo osla měl studenta, který mu pravil:

„Propuště mě, prosím tě, ze služby. Býval jsem v mládí velice bujný a neposlušný. Proto mě otec zaklel v osla, abych se ve službě u povozníka naučil poslušnosti. Teď však vypršela chvíle mého trestu a jsem vysvobozen.“

Povozník byl dojat tím příběhem, sňal studentovi ohlávku s hlavy, dal mu trochu jídla, které měl s sebou, a ještě mu přidal desetník na cestu.

Druhého dne se sháněl povozník na trhu ve městě po novém oslu. K velkému svému překvapení uviděl svého bývalého osla. Přistoupil k němu a pravil tiše:

„Tak jsi byl zase neposlušný? Kdo tě pozná, ten tě nekoupí.“

A odešel hledat jiného osla.“

„To se povedlo,“ smály se děti.

„Tak když velký dědeček začal s oslem, povím vám také něco o oslech,“ pokračoval ve vyprávění malý dědeček:

„Byl jednou jeden sedlák, který musil svému pánu na zámku odvádět všelijaké daně a poplatky, jak bývalo za starých časů zvykem. Zámecký pán chtěl jednou, aby mu sedlák místo peněz přivezl obilí. Zámek byl však na vysokém kopci. Sedlák naložil obilí na vůz, zapřáhl všech svých sedm oslů a jel na zámek.

Oslíci měli co dělat, aby povoz do kopce utáhli. V zámku vyložil sedlák obilí, odpočinul si v podzámecké hospodě a pak usedl na jednoho osla, aby ho cestou s kopce moc neprohnali. Když přijel domů, počítá osly, počítá a stále jich vidí jen šest.

„Nejspíše mi jeden utekl,“ povídal si.

Zahnal šest oslů do stáje a jel na sedmém oslu hledat ztracené zvíře. Hledal však marně. Když vjížděl do vrat, potkala ho žena.

„Kdes jezdil?“

„Ale ztratil se mi jeden osel,“ pravil smutně sedlák.

„I jdi,“ žena na to. „To snad není ani možné?“

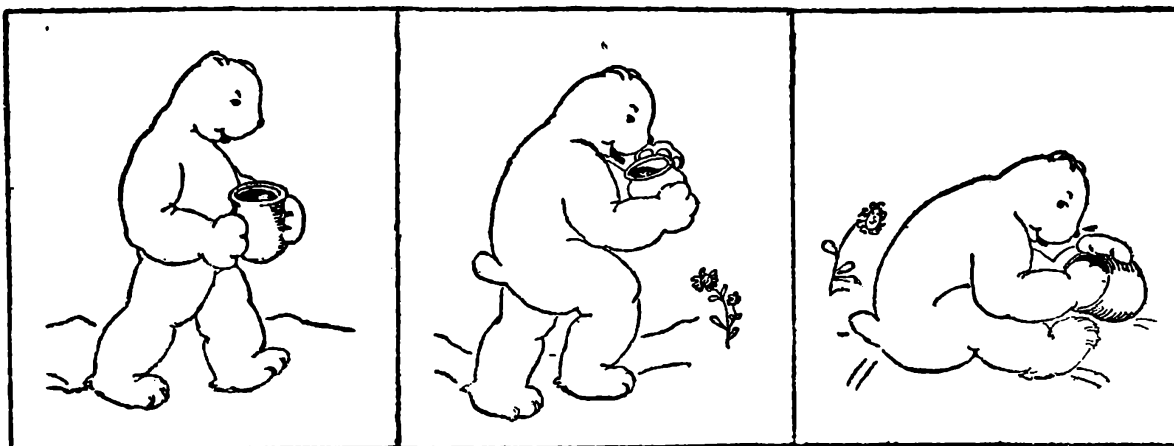
„Už je to tak. Šest jich mám ve stáji a sedmý je pryč,“ hořekoval sedlák.

„Bloudku jeden,“ zasmála se žena. „A na čem vlastně sedíš?“

Sedlák se uhodil do hlavy, slezl s osla a zavedl ho k ostatním šesti druhům do stáje.

„To se jistě v hospodě trochu víc napil,“ volaly děti. Byly však spokojeny.

Dědečkové závodili nejen ve vyprazdňování kapes, ale i ve vyprávění, a to se dětem líbilo. Kdo by rád neposlouchal?

Nese Míša hrnec medu,
když jde k tetě na besedu.

Med se třpytí v plné kráse,
Míša jím už obírá se.

Med mu chutná znamenitě,
ulizuje proto hbitě.

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

Londýnské známky

Po převratě bylo v novinách oznámeno, že budou dány do oběhu známky tištěné v Londýně, a že budou chloubou filatelistů.

Filatelisté byli jimi opravdu překvapeni, zvláště když se dověděli, že jsou na nich postavy našich padlých hrdinů.

Na známce 5 hal a 1 Kč je štábní kapitán Řídký v britské uniformě, který padl v Africe.

*

- 1 Švýcarsko velký form.
- 1 Bosna a Hercegovina
- 1 Jugoslavia — smuteční
- 1 Rak.-Uh. 60h — císař na koni
- 1 Rak.-Uh. 72h —
- 1 Rak.-Uh. 5h — jubilejní 1914
- 1 Rak.-Uh. 10h — vojenská .
- 1 Rak.-Uh. 2K — veliký znak .
- 1 Rak.-Uh. 3K — veliký znak
- 1 Rak.-Uh. 5K — parlament

- 1 Kčs
- 3 Kčs
- 3 Kčs
- 2 Kčs
- 3 Kčs
- 3 Kčs
- 2 Kčs
- 3 Kčs
- 3 Kčs
- 3 Kčs

NB! - Objednávky zasílejte jen do Tišnova — nikoli tiskárně!

Drobnosti

Sbírá V. A. Nesnídal.

KNĚZ ZAPÁLIL PRVNÍ VYSOKOU PEC. Před 115 lety byla v Moravské Ostravě zapálena první vysoká pec, již se mělo použít k tavení kamenného uhlí. V září roku 1830, na svátek sv. Ludmily, po slavných bohoslužbách posvětil a zapálil kněz, farář P. Leop. Rada, vysokou pec ku blahu a zduchu národa. Od té doby hoří řada vysokých pecí, základ to zdejších železáren, aby tak umožňovaly výrobu železa v jedné z největších našich železáren. Nsl.

APOŠTOLKA. Na Moravě v Příbiczích nachází se za farou studánka, jež sluje odedávna „Apoštolka“. Pověst o této

studánce a pojmenování se připíná k působení sv. věrozvěstů Cyrila a Metoděje, kteří zde křtili pohanský lid. Nsl.

KRUCIFIX Z HROMOVÉHO KAMENE. V novoměstském chrámu moravském nachází se do r. 1824 umělecky zhotovený krucifix z hromového či krevního kamene. Jest to dar krále Bedřicha II. olomouckému biskupovi Arnoštovi z Lichtenštejna.

DEVĚT KŘÍŽŮ. U obce Hluboké poblíže silnice vedoucí do Velké Bíteše, stojí 9 dřevěných křížů. Byly zde postaveny na památku vraždy, která se zde stala ze msty v r. 1540, při čemž bylo zabito devět svatečků. Nsl.

Psíček tu sedí zkroušeně,
co ho tak tuze rmoutí?
obrat' jej — hned je veselý,
ocasem bystře kroutí.

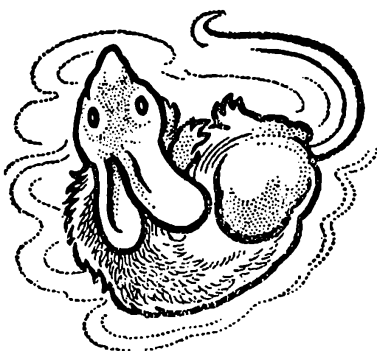

Copak tomu řekne teta,
po medu — ach, hrůzo — veta!

OSADA PŮHONČÍCH. Na Valašsku v Sobíškách sídlili původně půhončí neboli poslové zemského soudu v Olomouci, kteří půhony, t. j. obeslání k soudům roznášeli po obžalovaných. Za tuto práci měli svobodné statky, z nichž do roku 1603 neplatili žádných daní a nebyli také žádné vrchnosti podřízeni, pouze podléhali pravomoci olomouckého cúdního komorníka. Později jejich práva zrušena a osadníci podrobena své vrchnosti.

„Junácká stezka“ v příštím čísle.

Vesele pluje kačátko
ve vodě vpřed i stranou;
obrat je — spatříš potkána,
oči mu zlobně planou.

Vysilač A. S.

1. Boženka Koželuhová vypravuje, jak žákyně kursu vaření z Malšic pohostily dp. kaplana svými amoletami s marmeládou. Což kdyby k Vám přišel na návštěvu redaktor A. S. — Zbyly Vám ještě nějaké? — 2. Rudolf Zikeš, žák Va v Lišově, zaslal pěknou „Modlitbičku“. Rád bych ji otiskl celou, ale není místa. Aspoň poslední sloku: „A na konec, Ježíšku můj, — prosím s námi všemi, — abys chránil den každický — naši drahou zemi.“ — 3. Farní úřad ve Veselí n. M. oznamuje smrt horlivé čtenářky A. S., 11leté Miladky Henčlové. Její sestřenka jí věnovala dojemnou básničku. — 4. Josef Kubálek, Horní Kounice, poslal vtipnou povídečku o „Myšce a jejích přátelích“. Uveřejníme, až bude místo. — 5. Alexandr Čapka z Ostrožské Nové Vsi složil mnoho veršů o zimě, ale teď již jistě dělá to, co napsal o jaře: „Děti na vsi zajásaly: „Přišlo jaro zase k nám, — kožich doma zanechaly — daly přednost kuličkám.“ — 6. J. K. z Luhačovic chce, abych mu oznámil svou přesnou adresu, ale sám napsal jen začáteční písmena svého jména. — 7. J. Veselský z Kyjova vzpomíná, jak poslouchal za války rozhlas z Londýna. Teď už to může prozradit. — 8. Karel Koliba z Dol. Bojanovic vypravuje, jak se setkal s partyzány v lese a zásoboval je chlebem a slaninou. — 9. Kobylňanka nám přála milostiplné vánoce a požehnaný nový rok 1946. Díky! — 10. Fr. Pokorák z Domanína věnoval vděčnou vzpomínku našim padlým hrdinům a zahraničním vojákům. — 11. Boženka Koželuhová z Malšic u Tábora plakala, že jí nadělil sv. Mikuláš jen samé brambory, ale když do nich kousla, poznala, že jsou čokoládové. Ale to bylo ještě před válkou, že? — 12. Jana Trsková, také z Malšic, dostala od Ježíška prádelniček a tiskárničku. Pcmůžeš nám tisknout náš časopis? — Děti malšické z českého jihu nám pilně píší. Pozdravujte dp. katechetu Fr. Lálu. — 13. Stanislav Němec, ministrant z Kyjova, hrál trpaslíka v divadelním představení „Za svobodu národa“ v Lidovém domě. Líčí mi celý děj, ale já jsem byl přece také přítomen a druzí ať jsou zvědaví, až se to bude u nich hrát. — 14. Milan Němec z Blišic u Koryčan zúčastnil se starého zvyku vánočního, jak jdou děti jako ovečky k jesličkám. Popiš nám to podrobněji!

Děti se smějí

TAK É PŘÍČINA. „Pěkné pozdravení od maminky,“ vyřizoval klučina pekaři, „proč prý jsou ty housky tak malinké?“ — „Protože jsou teprve hodinu staré,“ dal pekař vzkázat.

TO TAK É NE. Matka při obědě malému Vénovi: „Máš nové šaty, ať si zase neotíráš ruce o kalhoty!“ — Vénasi po chvíli otírá ruce o kabát. „Co děláš?“ hrozí se matka. „Což jsem ti nepovídala, že máš nové šaty?“ — „Vždyť já si neutírám ruce o kalhoty, ale o kabát!“ hájí se Vén.

BOLEST Z DRUHÉ RUKY. „Mami,“ plakala malá holčička, na bolení zubů si stěžující, „ty jsi mně ale dala špatné zuby! Nejsou to snad nějaké staré po Vilíkovi?“

ANĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: F. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně. Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledací pošt. úřad Brno 2.

? HÁDANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Svitávka u Bosk.

10 vylosovaných řešitelů z č. 6. obdržel knižní odměny. Rozluštění alespoň poloviny hádanek zašlete do 15. dubna 1946 redaktoru hádanek. Řešení z č. 3. a 4. možno zaslat do 15. března.

NAŠIM HÁDANKÁŘŮM: Na rozdíl od předchozích čísel podáváme hádanky bez označení. Při zaslání řešení napište zároveň správný název hádanky. Jistě pro většinu to bude hračkou!

vm.

48. T. Ulbrich, Střelice.

Česká řeka ve hlásky se dala
a smutným průvodem se ubírala.

49. S. Kovář, Krhová.

ráž	an	st	ný	děl
ba	na	zá	va	še
če	i	u	ní	po

50. N. Viková, Brno.

× × × × × druh kaktusu
× × × × polodrahokam
× × × cestovní průkaz
× × značka hliníku
× padesátka

51. Frant. Máca, Brno.

Točna a spisy ráčkem spojeny
dají potřebu v domácnosti.

52. B. Kroupová, Žabčice.

? o hrad na Moravě
? l ženské jméno
? . a české kníže
? u mužské jméno
? . e českoslov. státník

53. J. Adamec, Dědice.

K rybě známé hlásku dáš
a město moravské máš.

54. M. Horáková, Ostr. Nová Ves.

žen. jméno
sloven. trestnice
řeka v Čechách
andělský pozdrav lat.
přítakání po rusku
spojka — samohláska

Všem, kdož žádali vysvětlení o různých hádankách, doporučuji, aby si ihned objednali u red. hádanek (pokud zásoba stačí) hádankový „Sborník“, kde je m. j. návod ke skládání a luštění všech hádanek. — Nepostačí-li všem žadatelům, vydám co nejdříve novou příručku, doplněnou o nové druhy hádanek, která bude všem zaslána. — Obnos za sborník platíte slož. lístkem, který Vám bude po objednávce zaslán (115.822 s adresou red. hádanek).

*

55. F. Kulíšková, Štítná.

Říkám Jaká?

(Známa kniha pro mládež.)

56. A. Veselá, Ivanovice.

NEPAD' ZEA, NEGR AŽ D.

(Výrok Masarykův.)

57. V. Kupka, Hněvotín.

„On“ pták, „ona“ nástroj.

58. J. Šablatura, Frenštát.

✓ každém městě „s háčkem“
v dřívě ševci „bez háčku“

59. F. Lahoda, Šlapanice.

NIL NEVÍ...

(Sovětský státník.)

60. Všem hádankářům a hádankářkám.

tor	dak	vý	pra		ní
re	žár	lost	ře	dá	prá
váš	va	še	sklá	ci	v
tr	ní	ve	zdar	ví	ro
vy	řům	há	zdra	ce	vém
ká	dan	Bůh	dej	no	v

NAŠIM HÁDANKÁŘŮM.

Příspěvků k uveřejnění přišlo tolik a pěk-
ných, že stačí na několik ročníků „Andílka“.
— V nejbližší době vydáme „Almanach“ na-
šich spoluprac., kde budou všechny Vaše
práce uveřejněny. Přihlaste se koresp. líst-
kem k odběru. Rozsah a cena budou sdě-
leny později. — Z tech. důvodů (pro velký
počet zásilek dopisů) výsledek řeš. turnajů
z č. 1.—3. uveřej. příště. vm.

Na dotazy: Z jednoho místa můžete zaslat
řešení i přísp. hromadně v jednom dopise!

Jeník u stolu Páně

Cyril Berka.

Odpoledne po sv. zpovědi Jeník již mezi děti nešel.

Četl, pracoval v zahrádce a také mamince dřevo obstaral.

V noci ho probudila žízeň.

Pohlédl na hodiny. Bylo 12 hodin a 1 minuta. Jeník věděl, že nesmíme nic jíst a ani nic pít od 12. hodiny půlnoční, chceme-li ráno přistoupit ke sv. přijímání.

Proto se přemohl. Jen ústa si vypláchl vodou a ani doušek nepil.

Ráno Jeník vstal, čistě se umyl, oblékl se a odcházel do chrámu.

Při mši sv. před sv. přijímáním poklekl u oltáře a sepjal ruce.

Otevřel ústa a jazyk položil na dolní ret, aby vroucně přijal a se posílil nejsvětějším Tělem Páně.

Po sv. přijímání připravila matinka Jeníkovi chutnou snídani. V ten den k hlučným hrám a zábavám neodešel, ale prožil čas velmi zbožně.

Ještě jednou si umínil, že se bude ze všech sil snažit, aby Pána Boha neurazil. Člověku ani zvířátku neublíží. Pokorně se přičiní, aby svými činy Bohu i lidem byl milý.

Eucharistický kroužek

TVAROŽNÁ. Založili jsme si eucharistické družinky „Veselí hoši“, „Zlatý štít“ a děvčata „Ave Maria“ a „Bílé růže“. Konáme besídky každý týden na faře, kde máme zařízenou čítárnu a knihovnu. Velebný pán na besídkách vypravuje, ukazuje filmy a podobně. Chceme, aby ve Tvarožné byl více milován Pán Ježíš ve svátosti oltářní a zvýšila se účast na mši svaté ve všední dny.

BLAŽOVICE. Škoro všechny děti na obecné škole jsou v eucharistických družinkách. Chlapci mají družinky „Ohnivý šíp“, „Smělí hoši“, „Zlatý šíp“, děvčata „Pomněnky Panny Marie“, „Ctitelky P. Marie“ a „Bílé květy“. Škoda, že v našem filiálním kostele nemáme ve všední den mši svatou. Aspoň ve čtvrtek chodíme na mši sv. do Tvarožné.

HORÁKOV a MOKRÁ. Do kostela máme velmi daleko — po silnici přes šest km — a lidé od nás chodí jen málo. Někdy se stává, že při otázce velebného pána, kolik dětí bylo v neděli na mši sv., nezvedne se ani jedna ruka. Ale už se to stávat nebude, neboť jsme si založili eucharistické družinky v Horákově „Sokolí pero“ a „Veselá družina“ a v Mokré „Rychlý šíp“. První pravidlo družinek je: Každou neděli na mši svatou! Poněvadž to máme přece jenom do kostela daleko, rozhodli jsme se, že se postaráme o to, aby mezi Horákovem a Mokrou byl postaven kostel. Myslíme to zcela vážně. Každý družinkář se denně modlí, aby se plán podařil. Však on Pán Bůh naše prosby vyslyší a už to nějak zařídí. Nevěříte? Přijďte se k nám podívat za deset let! Také si mezi sebou šetříme a heslo naší činnosti je: Postavíme kostel!

Družinkáři ve farnosti tvaroženské.

Velkonoce

Přikradly se velkonoce
po špičkách,
zatoužily po rozvitých
kočičkách. |

Zatoužily po medových
jídáších,
po beráncích, zatoulaných
v salaších.

Zatoužily po dřevěných
klapačkách,
po vzkříšení, po radostných
skrývačkách.

Po skrývačkách před pomlázkou
v pondělí,
po všem, co vždy děti říci
uměly.

Přikradly se velkonoce
po špičkách,
sáhly nejdřív po svěcených
kočičkách.

Velkonoční vajíčko

Vajíčko, vajíčko páteční,
ty budeš pokrm až sváteční.
Ve vodě svěcené na tvrdě važené
o Velkém pátku,
počkej až k hlavnímu svátku.

Karel Doubravský.

Kreslila Sláva Hrabětová

Jarabáček - dobrý žáček

Klema Ptáčková-Pilátová.

Byl — žil malý žáček Jarabáček. Měl modré oči a kudrnaté vlasy, míval vždy hezké šaty a na desátku máslový koláč a jablko — ale co to bylo všechno platno, to mu nic nepomohlo, Jarabáček ne a ne se učit. Ať to bylo ve čtení anebo v počtech, nikdy neuměl nic. O vlastivědě a mluvnici ani nemluví. To na něj číhala a čekala vždycky opravdovská pětka. Ale když se někde nějaká čertovina šustla, tam byl Jarabáček první. A vyhrál to vždycky. Nadarmo nad tím maminka i paní učitelka kroutily hlavou, nadarmo mu všechno dobře vysvětlovaly, když byl vyvolán, neuměl zase nic.

„Co z tebe bude, hochu,“ krčila rameny maminka — „ani na ševcovinu a nikde tě nevezmou,“ ale Jarabáček se jenom smál.

Jednou přišel do školy pan inspektor a do Jarabáčkovy třídy zrovna do mluvnice. Paní učitelka opakovala s žáky skloňování podstatných jmen. Jarabáček seděl od začátku hodiny jako pěna a nespustil s pana inspektora očí. Snad se mu líbil jeho dlouhý vous, který za starých časů páni inspektoři rádi nosívali, nebo zlaté brejle na nose, Bůh milý sám ví. Pravdou bylo, že se Jarabáček ani nepohnul a paní učitelka mu v duchu za to děkovala. Ba dokonce, když skloňoval Karlík podstatné jméno „čokoláda“, Jarabáček i malounko pod lavicí ruku zvedl. A olizoval se od začátku, jak Karlík začal „1. pád čokoláda, 2. pád čokolády“ a tak dále, až po sedmý pád „s čokoládou“. Potom skloňoval Jirka podstatné jméno „muž“, Oldřa „chalupník“ a „myslivec“ a všichni uměli na jedničku. Pan inspektor měl radost a chystal se k odchodu, ale vtom ještě paní učitelka řekla: „Skloňuj jalovec.“ Tak se ještě pan inspektor posadil a paní učitelka se rozhlédla třídou. Pro pána krále, je to sen či skutečnost? Ve třetí lavici u okna se hlásí Jarabáček. Už nejenom tak úkradkem pod lavicí, ale docela s kuráží třepotá rukou, div si ji nevyvrtne z kloubů. To se ví, že paní učitelka kývne na Jarabáčka a milý Jarabáček spustí na celé kolo: „Jalovec, ty lovec, on lovec...“

K množnému číslu se už nedostal. Celá třída se hlučně rozesmála a i vousatý pan inspektor si utíral od smíchu brejle.

*Jarabáček, Jarabáček,
toť je, věru, dobrý žáček,
skloňovat on dobře umí,
nikdo mu však nerozumí.*

*Jarabáčku, Jarabáčku,
metlou dostaneš po fráčku,
ve škole líp pozor dej,
Jarabáčku, hola hej!*

Kreslil F. Bilkovský.

Malý partyzán

Olga Vrchotová.

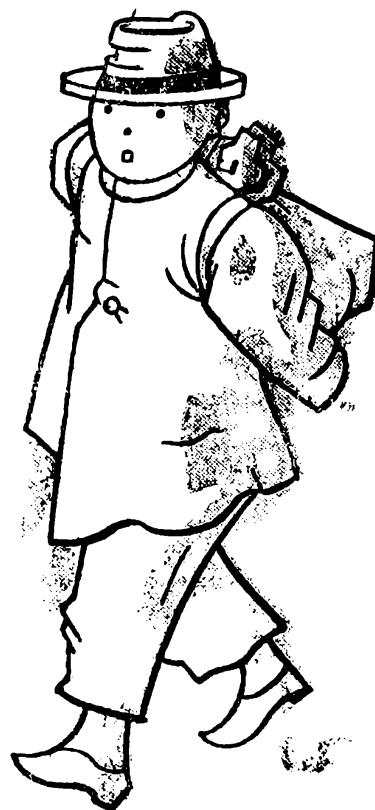
Frantík bydlel s rodiči v horách beskydských a poslední čas válečný viděl tatínka stále kamsi odcházet, což jindy nedělával. Frantík byl chytrý a na svých 13 let i hodně vyspělý a mrzelo ho, že tatínek ho na jeho otázky jen odbývá a zakazuje mu vycházet večer i na dvůr.

Frantík tedy nechodil, ale po očku tatínka stále sledoval. Kdysi, když mu tatínek nařídil jít brzy spát, poslechl a usnul, ale jeho spánek byl nějaký neklidný a stále se probouzel. Byla už asi půlnoc, když se zase probudil a uslyšel nějaký šumot, tlumený hovor a vedle komůrky ve chlévě viděl probleskovat světlo. Co to? Vyskočil a opatrně se protáhl oknem, aby vrznutím dveří nikoho nevzbudil, a plížil se tiše k okénku chléva a skulinou se snažil něco zahlédnout. Co vidí? Několik mužů vesměs mladých, všichni seskupeni kolem tatínka a jeden z nich právě říkal: „Chybí nám zbraň, copak jsou partyzáni bez pušek? Rozhodně si je musíme co nejdříve opatřit!“ Frantík věděl dost. Rychle se vrátil do postele a přemýšlel, co by mohl sám udělat pro partyzány.

Stále na to myslel. Po několika dnech jel, jak cobyčejně, autobusem do školy. Toho dne byl zvlášť zamyšlený a roztržitý. Když však po vyučování čekal na autobus, zalezl jednu chvíli sám v přítmí po schodišti k tělocvičně, kde se nyní necvičilo a kam se nesmělo chodit. Viděl dveře pootevřené, kterými proklouzl a nahlédl dovnitř. Nikoho tam mezi různým zbožím neviděl, ale hned u dveří spatřil k svému úžasu otevřenou bednu, plnou revolverů a vedle v krabici plno malých patron. Jako ve snu hmátl do bedny, rozevřel svůj tlumok a mžikem tam vložil čtyři revoly a rovněž čtyřikrát hmátl do patron a hodil mezi knihy čtyři hrsti nábojů. Vyplížil se tiše ven, na chodbě rychle zavřel tlumok a dal si ho na záda. Nyní teprve viděl, že se mu třesou ruce i nohy a srdce cítil tlouci až v krku. V té chvíli kráčel chodbou voják, přímo k tělocvičně a aniž se díval, rychle ji zamkl, netuše, že před pěti minutami z ní vyšel Frantík, který nevěděl, že za svůj čin by byl ihned zastřelen.

V autobusu si sedl Frantík až do nejzazšího koutka a bál se i dýchat, aby se neprozradil. Doma řekl otci, když byli sami: „Tatínku, vyslechl jsem nedávno vaši rozmluvu ve chlévě, vím vše. Že jsem vás hoden, dokázal jsem tímto.“ A rozevřel tlumok a vyprávěl, jak to udělal. Otec s úžasem poslouchal. Pak prohlédl zbraně a shledal, že jsou úplně nové i s náboji. Objal radostně svého synka a od té doby ho zasvěcoval do tajů partyzánského života. Frantík byl hrdina a prokázal ještě mnoho platných služeb, třebaže ne už tak odvážných. A vojáci? Ti tam měli tolik věcí, že ani nepoznali, že se něco ztratilo. Ostatně brzy nato odjeli.

Kreslil O. Zemina.

Sobecký chvástal

Jiří Sahula.

Vysoký topol u potoka haněl vrbu: „Jsi mi to krásná sousekka! Místo větví špičaté, obnažené proutky, nahrbené tělo prohnílé, kůra šeredná, rozpraskaná. Nejlepší by učinil člověk, který by tě vyvrátil do potoka, abys přestala strašiti.“

Vrba klidně odpovídala: „Milý sousede, až se dožiješ mého věku, také se nebudeš jeviti jako stepilý junák. I v tvém kmeni se rozloží obtížná, odporná troucheň. Leckteré větve se ulomí.“

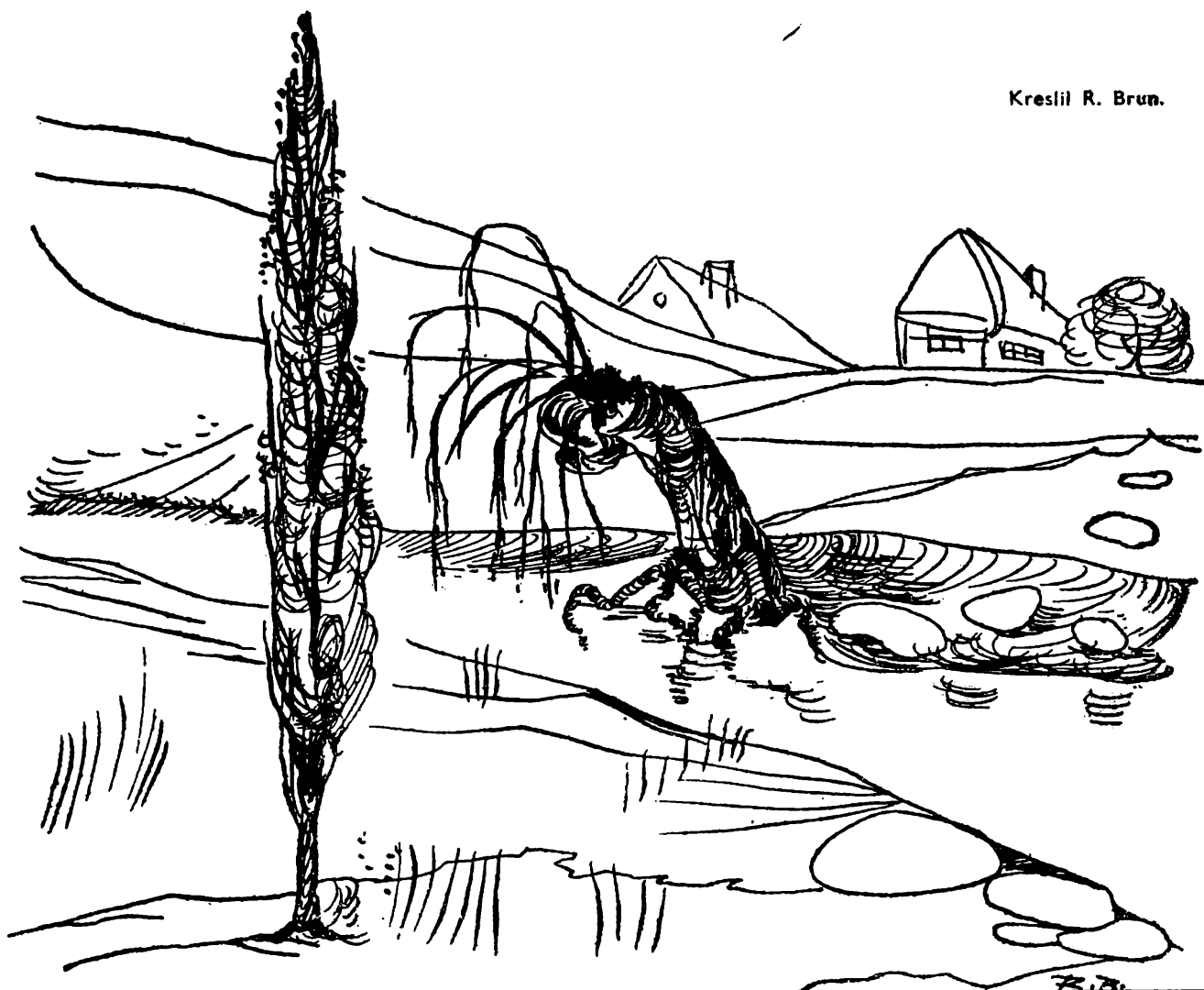
„Zmlkni, ohyzdná stařeno! Raději se zlom, aby tě někdo na vozíku odtud vzdálil a spálil. Ty se mého ponížení nedočkáš.“

„Vím, že počet měsíců mého života bude již skrovný,“ řekla vrba. „Zato však zhynu s klidným svědomím. Mnoho jsem lidem pomohla. Snesla jsem vždy trpělivě veliká zranění, když chlapci uřezávali mé větve. Chránila jsem břeh před zhoubnými přívaly povodní, množství ptačích rodin jsem hostila. Právě proto mé tělo se zmrzačilo, že jsem mnoho k dobru lidí vydávala. Ale co jsi posud vykonal pro dobro potřebných lidí ty? Co jsi komu rozdál?“

„Stačí, že rostu mohutně k okrase potoka a k údivu zdejšího lidu,“ bránil se topol.

„Tohle je málo. V tom není bolestná obětavost žádná. Tu vidím jen pyšnou zahálku. Při tom pošetile pohrdáš sousekku, že se i ve stáří znetvořila právě ustavičnou službou dobrým duším. A věz, že práce pro blaho obecné je mnohem cennější než nejsličnější zevnějšek.“

Kreslil R. Brun.

Zvony v den sváteční

Jasně zvonky s chrámu zvoní,
všecky hlavy hned se kloní.
Na mši svatou musím jíti,
tam se zbožně pomodlití.

Chváliti chci Tvůrce Boha
za tak dobrodiní mnohá.
Ježíš vřele budiž ctěn,
by zas byl mi nakloněn.

Křížová cesta

Olga Vrchotová.

Jak to bylo krásné, když jsme jako malí školáčci, chlapci i děvčata, chodili na pobožnost křížové cesty. To už byl sníh skoro všude pryč a bělal se jen v brázdách a příkopech, a než se přiblížily velikonoční svátky, zelenala se už tráva a sedmikrásky vystrkovaly z ní své hlavinky.

Chodili jsme přes pole do sousední vesnice a těšili jsme se na ten pátek velice. Byl to náš volný den a ta půlhodinová cesta nás za žádného počasí neodradila. Cestou v přírodě jsme se radostně bavili a v kostele se nám líbilo. Uměli jsme obě písně o křížové cestě skoro zpaměti zpívat.

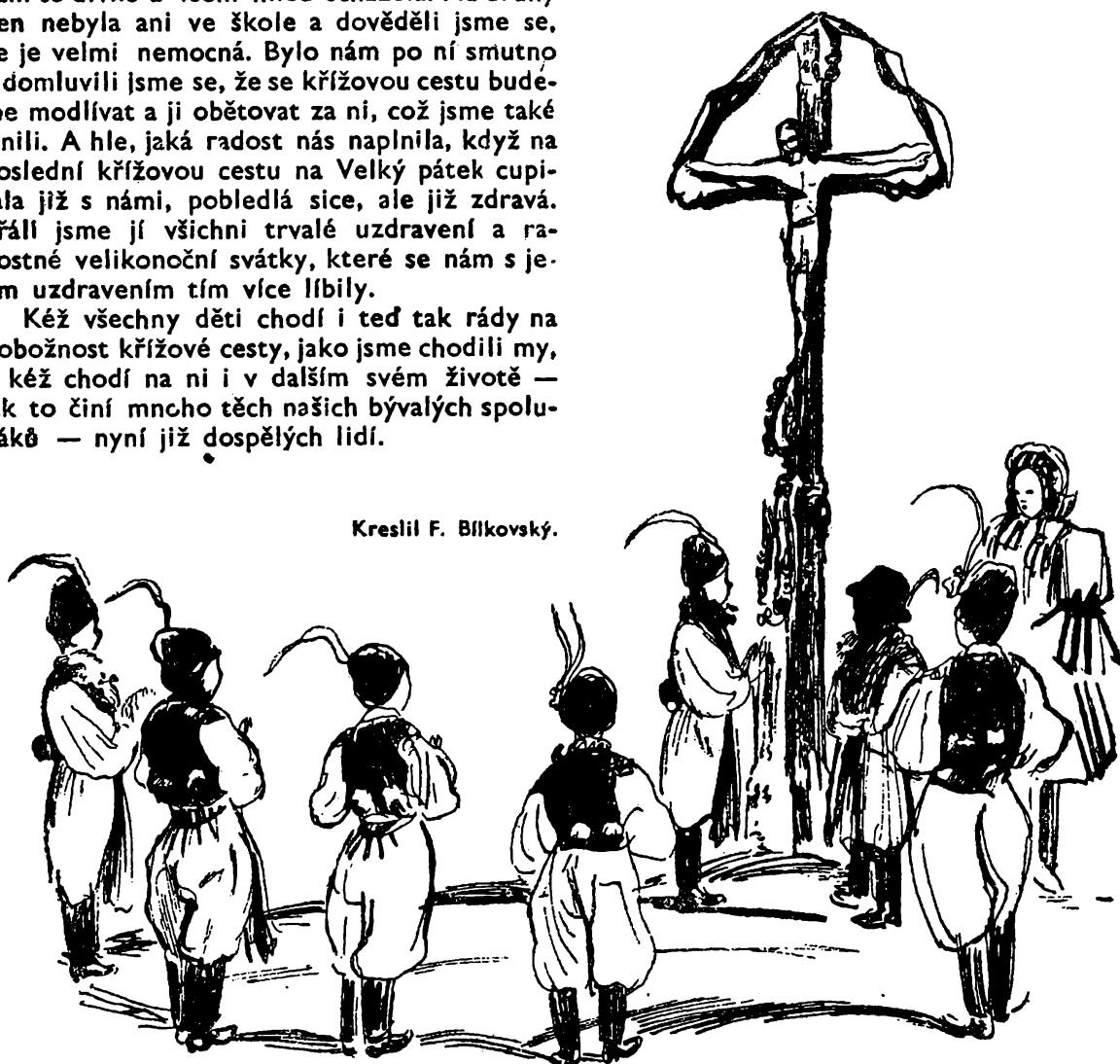
Cestou z kostela vyřizovali jsme různé záležitosti a nákupy, rodiči nám uložené, a vraceli jsme se dosti pozdě domů.

Nejhrořivější ze všech byla školačka Katuška. Nechyběla nikdy na žádné křížové cestě, ba byla tam první a odcházela poslední. Ráda se modlívala a byla často za to v hodinách náboženství chválena, ale ona se styděla, když ji někdo chválil.

Jednou však na křížovou cestu nepřišla. Bylo nám to divné a všem hned scházela. Na druhý den nebyla ani ve škole a dověděli jsme se, že je velmi nemocná. Bylo nám po ní smutno a domluvili jsme se, že se křížovou cestu budeme modlívat a ji obětovat za ni, což jsme také činili. A hle, jaká radost nás naplnila, když na poslední křížovou cestu na Velký pátek cupitala již s námi, pobledlá sice, ale již zdravá. Přáli jsme jí všichni trvalé uzdravení a radostné velikonoční svátky, které se nám s jejím uzdravením tím více líbily.

Kéž všechny děti chodí i teď tak rády na pobožnost křížové cesty, jako jsme chodili my, a kéž chodí na ni i v dalším svém životě — jak to činí mnoho těch našich bývalých spolužáků — nyní již dospělých lidí.

Kreslil F. Bílkovský.

Zachránění poutníci

Francouzská lidová pověst.

Kdysi dávno ubírali se tři poutníci, muž, žena a jejich dítě, písčitém pobřežím na Mont-Saint-Michel. Ale jelikož neznali dobře cestu, zabloudivili a zapadali do pohyblivého písku. Muž se snažil pozdvihovati ženu, která měla v náručí dítě, ale bořil se a zmizel pod povrchem písku. Žena pak zdvihala rukama dítě tak vysoko, jak jen mohla, aby nebylo také pohlceno pískem, ale klesala stále, až také zmizela v písku. I dítě se pozvolna propadalo v písku, až z něho nad povrchem zůstával už jenom malíček. Tu svatý archanděl Michael s nebe zahlédl tento malíček, který se ještě hýbal. Sestoupil rychle a vytáhl za ten prstík dítě a s ním také matku i otce, kteří se drželi jeden druhého a kterým se jako zázrakem nic nestalo.

Přel. O. F. Babler.

Cyril Berka:

Anděl Páně

Když za den zvon třikráte zní
a jeho hlas celým krajem se chvě,
vždycky vděčně si vzpomínám,
že Spasitel s nebe sstoupil k nám,
aby nás hříchu a všeho zla zbavil
a jednou s námi hostinu slavil.

Cyril Berka:

K sv. andělů strážci

Andílku Boží,
chraň mne světa hloží
a veď mě tam,
kde kvetou rajske růže,
kde srdce jediné
šťastno být může...

Pivo trpaslíků

Dánská národní pohádka.

Byl sedlák, který se jmenoval Petr Andersen, a v pahorku za jeho statkem bydleli trpaslíci. Kdysi trpaslíci slavili svatbu a pozdě v noci jim došlo pivo. Tu zašel starý trpaslík k sedlákově, který teprve nedávno pivo vařil, zaklepal na jeho dveře a řekl:

„Nechceš mi vypomoci a půjčiti mi sud piva, Petře Andersene? Vráťím ti jej, jakmile si zase navaříme.“

„Kdo jsi a kde bydlíš?“ otázal se sedlák.

„Jsem trpaslík tamhle z toho pahorku.“

„Dobrá, jdi si do sklepa a vezmi si sud,“ pravil sedlák.

Trpaslík šel do sklepa a odnesl si sud domů.

Několik nocí později přišel trpaslík zase a zaklepal na dveře. Sedlák otevřel a otázal se:

„Kdo je to tam?“

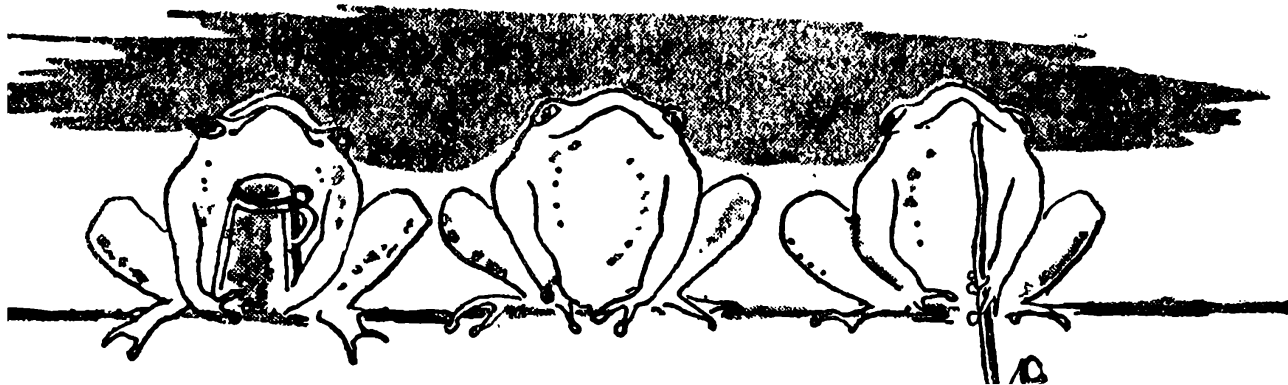
„Já jsem to,“ odpověděl trpaslík, „přinesl jsem ti pivo, které jsem si od tebe vypůjčil, a dal jsem ti je do sklepa. Děkuji ti za tvou ochotu, a nepodívej-li se nikdy do sudu, budeš z něho moci čepovati, kolik jen budeš chtít, a nikdy se nevyprázdní.“

Tak to bylo dlouho. Čepovali a čepovali, a vždycky tam bylo dost piva a nikdo se nepodíval do sudu. Ale jednoho dne měli novou služebnou, která nechápala, jak se to dělá; viděla, že ti lidé nikdy piva nevařili, ale vždycky ho měli dost a dost. Řekla si tedy, že se do sudu podívá, nebude-li už brzo prázdný. Otevřela tedy sud, ale jak se polekala, když spatřila, že je pln ropuch! Od té doby už v sudu piva nebylo.

Přel. O. F. Babler.

Kresby: F. Bilkovský.

Velikonoční zvony

Klema Ptáčková-Pilátová

Na Zelený čtvrtek teskně
zvony znějí,
o mučení Páně světu
vyprávějí.

Kreslil M. Filorján.

O Velikém pátku zmlkly
žalem zcela,
v pláči zmítají se
srdce rozechvělá.

Na sobotu Bílou vroucí
vyzvánění
pozdravuje Pána slavném
o Vzkříšení.

Naše políčko

To naše políčko,
maloučké rolíčko
pod vonnou dubinou
tolik mám rád!

Vyrostle chlebiček,
šťastěn je tatíček,
s naším to políčkem
nejlíp umí.

Kéž nám ten láníček
požehná Pánbíček,
v skřivánčí písničce
slyším je zrát...

Ptáčkové, včeličky
nad ním své písničky
v pozdravech rolníku
denně šumí...

Cvrček houslista

IV.

První koncert

Karel Doubravský.

Kreslil F. Bílkovský.

Brzy poznal malý cvrček
bé i všechny křížky,
přízemní hru stejně dobře
jako poloh výšky.

Povídal mu jednou tatka:
„Zítra koncert dáme,
všecky květy na všech mezích
večer rozehráme.

Rozehráme, rozzpíváme
květiny i ptáčky.
Možná, že i andílkové
přijdou na ty táčky.”

Pozvánky hned tisknout dali
do datlovy dílny.
Rozhlasem to uved’ v známost
kukaččin hlas sdílný.

Povolení ochotně dal
pan starosta sysel,
dříve ještě nežli první
plakát na zdi visel.

Osvětlení obstaraly
švatojanské mušky,
aby hosté nezbloudili
do hotelu Stružky.

Sešlo se tam mnoho hostí,
přišel i pan střevlík.
Vida hosty, liboval si,
že se ve frak převlík.

Sotva cvrček stiskl housle,
ach, to bylo krásyl
Jemný koncert probudil i
spící sedmikrásky.

Probudily, zatleskaly,
bouře zněla sálem,
že by malý brouček vzadu
při tom ohluch’ málem.

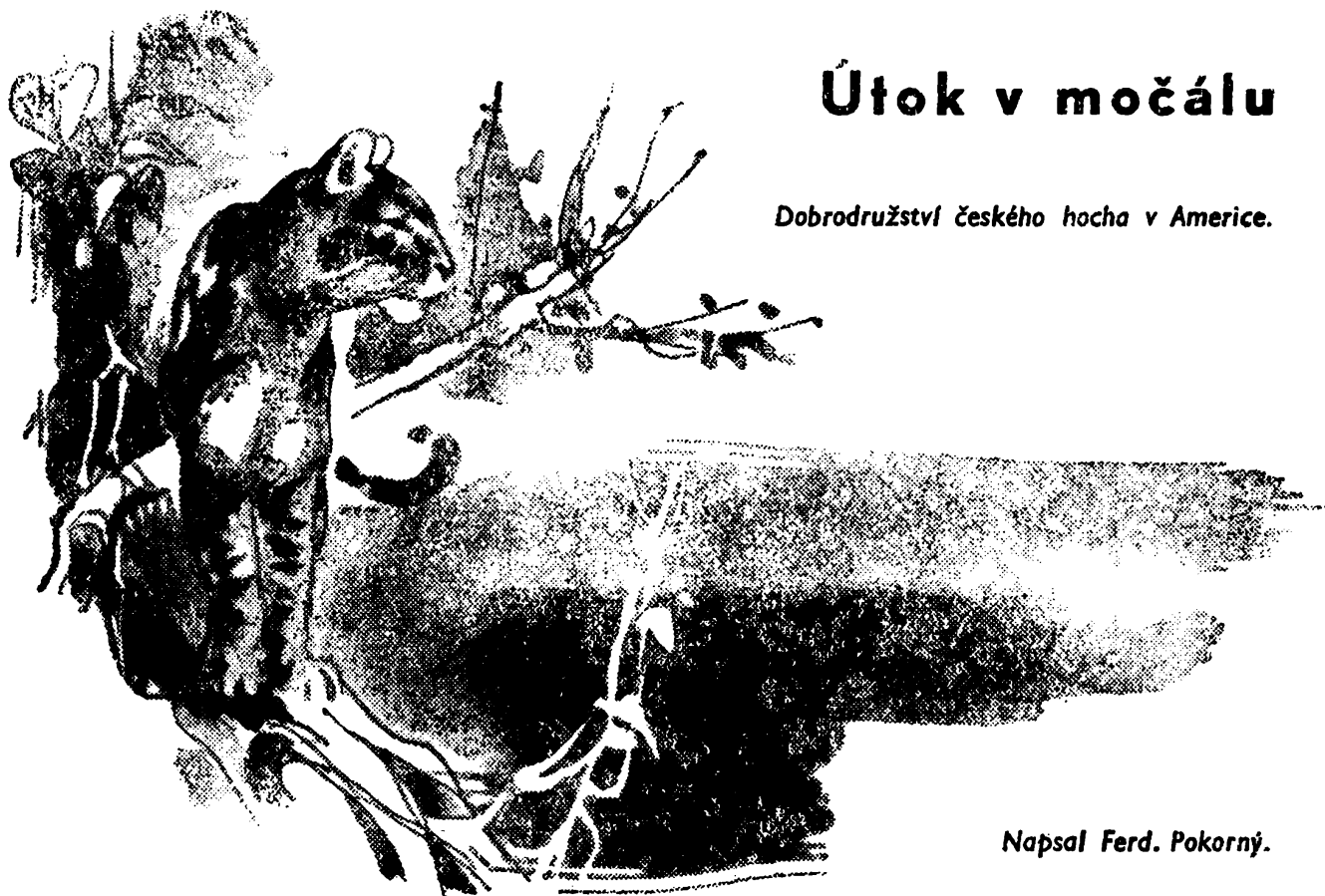
Cvrček připadal si při hře
jak rek v sedle bruny.
Hrál a hrál a smyčec tiskl,
až přetrhal struny.

Ani potom neukončil,
z dřeva loudil tóny...
První koncert ukončily
teprv ranní zvony.

Dlouho potom o koncertu
zněly krajem chvály.
Virtuosa cvrčka proto
všude rádi zvali.

Útok v močálu

Dobrodružství českého hochy v Americe.

Napsal Ferd. Pokorný.

Čtrnáctiletý Jirka Hub vydal se s loveckou společností do ohromného Okefinokejského močálu v jihovýchodní Georgii, ale jaksi se ztratil svým společníkům a zůstal sám ve své dobře stavěné kanoi. Dlouho vesloval zaplavenou džunglí, až se přiblížila noc. Jeho člun právě veplul do malého jezírka. Usoudil, že bude nejlépe, zůstane-li zde na noc. Odložil pádlo, zamýšleje ulovit nějakou rybu k večeři. Tu se ukázal nablízku ve vodě šupinatý hřbet aligátora. Byl nepříjemně překvapen, ne že by se obával ještěrova útoku, ale že věděl, že v blízkosti těchto zvířat bývá málo ryb. Jeho tušení se vyplnilo; po půlhodinné námaze podařilo se mu vylovit pouze tři drobné okouny. Rozdělal oheň na okraji jezírka a připravil si ze svého úlovku dosti hubenou večeři.

Rozhodl se ztrávit noc v kanoi na vodě, kde byl jistější před hady a jinou nebezpečnou zvěří. Ale jak zakotvit? Ve skalnatém kraji stačilo přivázat větší kámen na provaz a spustit na dno, leč v tomto bahnitém močále nebylo ani oblázku. Jirka si však poradil. Spojil tři udicové šňůry a natáhl je s nízké větve na jedné straně jezírka ke druhé na opačné straně. Uprostřed k nim připevnil člun provazem. Pak si lehl na kupu nasbíraného mechu na palubě a přikryl se houní, již měl na štěstí s sebou. Přes značnou únavu neusnul ihned. Slyšel houkání sov, skřehotání žab a z dále slabé, jakoby dětské naříkání. Vzpomněl si, co slyšel o obávané velké kočce divočiny, zvané pardál.

O půlnoci se vzchopil a třesoucí se rukou popadl pušku. Podivný nářek se přiblížil. Z listí stromu na břehu jezírka zaslechl skok těžkého těla. Na vrcholu stromu spatřil dva plamenné zraky. Zamířil a střílil. Rána zaduněla hromově černým tichem. Plamenné zraky zmizely a nastalo

ticho, ale dlouho trvalo, než si Jirka zas ulehl, a ještě déle, než s vroucí modlitbou usnul.

Již se jasnilo, když se probudil. Na hladině zahlédl hlavy tří nebo čtyř aligátorů, ale nepolekal se. Věděl, že ti se neodvážejí ho napadnout. Odvázal kanoi a sunul ji podél šňůry k břehu, ale náhle zarazil, uslyšev šustot v listí stromů asi 4 metry od něho.

Postřehl ocas obrovské kočky, švihající mezi listím. Ihned uchopil veslo, zabral jím hluboko a vši silou couval.

O vteřinu později, zuřivě zavrčev, velký pardál se prodral z větví a seskočil na svou kořist.

Bylo štěstí pro Jirku, že včas začal couvat. Byl by roztrhán mocnými drápy dravcovými. Tak však nedopadla kočka přímo na hocha, nýbrž do vody a jen předními prackami se zachytila přídě člunu.

Utéci? Nemožno. Jirka upustil pádlo a s výkřikem: „Bože, pomoz!“ popadl ručnici, zatím co dravec se šplhal do člunu a křivil se k druhému skoku. Když Jirka pohlédl zblízka do žhoucích pardálových očí, všechny údy mu ztuhly.

Co potom následovalo, to nedovedl později nikdy přesně vylíčit. Velká kočka vyrazila vpřed, její horký dech zavál do hochovy bledé tváře. Zahřměl výstřel a Jirka se převrátil prudce vzad, div nespadnul s člunu. Narovnav se opět, poznal s úžasem, že dravec leží před ním napříč přes kanoi ve smrtelných křečích s útržky jeho kazajky v drápech.

Jeho ručnice, důkladně nabitá, spustila téměř jako náhodou zrovna ve chvíli, když její ústí vniklo mezi čelisti pardálovy.

Jirka ji stále ještě pevně držel a nyní ji zvedl k druhému výstřelu, ale vida, že strašný nepřítel je mrtev, nevypálil.

Uklidniv se po chvíli, uřízl dravci pracky a konec ocasu jako trofej, pak podebral mrtvolu veslem a po značném úsilí ji vyhodil do vody. Mrtvý pardál odplaval po hladině jezírka, a zdánlivě ospalí aligátoři, jejichž hlavy vyčnívaly nad vodu, najednou projevili nevídanou čilost a rychle plovali mu vstříc. Hoch nečekal, aby se díval, jak si dravci pochutnají. Jeho prázdný žaludek se beztak již převracel při pohledu na čerstvou krev na hlavní pušky. Proto začal chvatně veslovat, aby se dostal z těchto osudných končin.

Jirka našel konečně opět své přátele, ale to již není žádná zvláštní historka.

Kresby K. Dostál

Edv. Elpl:

Kreslil F. Bílkovský.

Malá hospodyňka

*Je to práce, je to shonu,
co má naše Věruška.
Na hospodyň si hrá celou
zlatovlasá děvůška.*

*Na pannu prát není snadno,
pak vše zase vyžehlit,
složit, srovnat, pozašívát,
vlásky česat, tváře mýt.*

*„Už jsem jako polámaná,“
naříká jak dospělá,
„vždyť by vše to ani teta
dlouho dělat nechtěla.“*

*A zas češe a zas myje,
šaty rovná den co den.
„Hoj, panenka, budeš pěkná,
až půjdeme spolu ven.“*

Vládovo velikonoční tajemství

Než se Vláda třikrát vyspal, bylo jaro pod horou. A zpod hory do vesnice je už jenom skok, a tak než se Vláda vyspal po čtvrté — bylo jaro na návsi. Zatočilo se s kluky i s děvčaty dokolečka dokola a bujně si juchlo: juch! juch! juch! A s ním celá náves a nejvíc malý Vláda. Uslyšeli ho všeci, i to zlaté sluníčko na nebi, a poslalo na zem tolik paprsků, až přecházely oči. Vláda si jich nachytl plnou náruč, i k mamince do kuchyně s nimi zaskočil, a potom hned hurá! Hned byl zase zpátky na návsi.

„Kluci, víte, že budou brzy velikonoce?“ — „To se ví! A pomlázka!“ „A malovaná vajíčka!“ — „To bude něco!“ — „To bude!“ — A bylo.

Celý ten týden od Květné neděle až do Božího Hodu byl Vláda jako živé stříbro. Pletl se mamince pod nohy i pod ruce, všude se tlačil k pomoci, ale nikdo o takového pomocníka nestál. A tak se Vláda otočil na patě, mrkl očkem vlevo, mrkl vpravo a hajdy na dvorek! A ze dvorka na zahradu a ze zahrady na záhumení. Po klucích najednou nikde ani památky, a jak by ne, vždyť je před svátky. Každý musí přiložit ruku k dílu.

Bůh milý ví, proč jenom toho Vláu nikdo k práci nevolá... Vláda trhl ramínky a rozběhl se za sluníčkem. Bylo ho plné nebe i zahrada a Vláda si v něm vyskakoval jako bujné kůzle.

Ale — aj, co je tamhle za dolík, za dolíček? Tamhle u stodoly v slámě? Než bys řekl „Nabuchodonosor“, klečel Vláda u umělého důlku a probíral lačnými očima i prstíky čistá, běloučká vajíčka, která se tu bůhvíjak dostala. Vládovi se údivem podlomila kolínka a ústa zůstala dokořán. Kde se tu najednou vzala? Snad že by Ťopka? Nadarmo na ni maminka

neláteří, že zanáší. A ona tady, mrška pernatá! Pod slámu za stodolu! Vláška zůstal chvíli nehybně „na bobku“, ale najednou se mu rozhořely v očích veselé ohníčky. To bude! To bude maminka hledět! A kmotřička! A všeci! A Vláška očka se zas — jako dvě černé, přezrálé borůvky zatočila sem a tam a ještě sem a tam, a než se sluníčko nadálo, přeskočil zahradu i dvorek a už byl v zadní komoře. Věděl, že si tam maminka schovala barvy k malování vajíček, chvatně vstrčil kbelík pod kabát a zmizel jako pára. Maminka uklízela zrovna ve velké světnici — a v kuchyni vařící vody plné hrnce! Vláška nelenil. Sebral dva hrníčky, do jednoho z nich nalil vřelé vody a hajdy zpět za stodolu. Tam barvy rozmíchal. V jednom hrníčku barvu hnědou až do červena jako čerstvá cibulíčka, v druhém žlutou jako kanárek . . .

Než se Topka vrátila od járku s vodou, byl Vláška hotov. A slepička „kvok — kvok“, byla překvapena barevnými vajíčky v hnízdě, ale že věděla o jarních svátcích a o blízké pomlázce, měla radost.

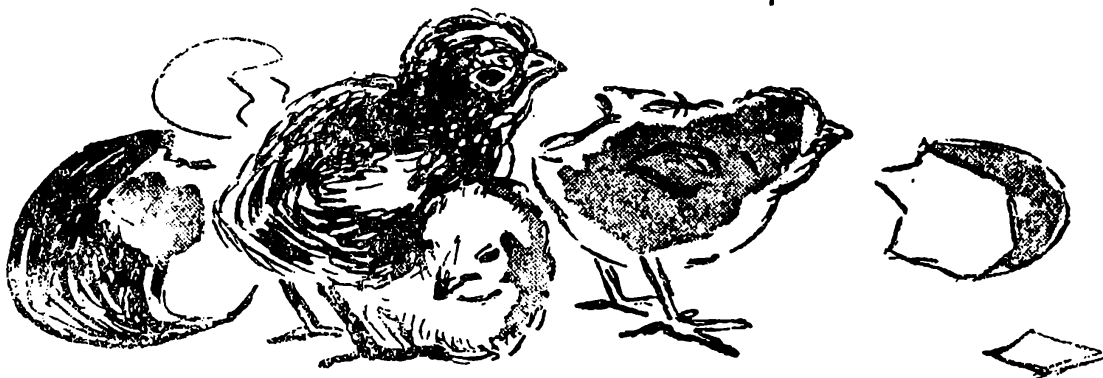
Seděla a seděla, už ani k járku s vodou neslezla, až zrovna na velikonoční pondělí vyskočila nadobro z dolíčku. Maminka spráskla ruce nad hlavou a Vlášce se rozbuchalo radostí srdíčko, když milá Topka-tulačka přivedla na dvorek devět roztomilých kuřátek — tři hnědá do červena jako zralá cibulíčka, tři žlutá a tři bílá.

Bylo dohadování a údivupo celém stavení i u kmotřičků a všude do kola, kdeže jen Topka k takovým malovaným kuřátkům přišla?

Nikdo to nevěděl, jen malý Vláška a zlaté sluníčko na nebi, a to o tom nikde nikomu nepoví.

Tak to jenom Vlášce mamince neprozradte, vy malí štěbetálkové!

Napsala Klema Ptáčková-Pilátová.

Se svou touhou po vlastní matce svěřila se Jiřina Jiříkovi. Chápal ji. Byla moudrá, dalo se s ní již rozumně mluvit. Vypravoval jí tedy o tom, jak ji hledal, když se ve třech letech ztratila, a jak jim pak večer, když ji černé auto dovezlo nazpět, vypravovala, že byla v pohádce, kde viděla krásnou paní, opičku a vlka. Jiřina měla o tom jen zcela malou představu, ale něco si pamatovala přece. Uměla si ještě představit krásný zámek, ve kterém tehdy byla. Řekla Jiříkovi:

„Až budu velká, projdu snad celý svět. Ale napřed budu tak dlouho chodit naším krajem a okolím, dokud se nepřesvědčím, že zde nestojí krásný dům, který bych jistě poznala. Je to asi můj domov. Proč si pro mne nyní nikdo nepřijede? Tak ráda bych poznala své rodiče neb alespoň příbuzné. Jiříku, slib mi, že mi pomůžeš hledati můj domov.“

Jiřík slíbil a podal jí na to ruku. Nebral to ani moc vážně, protože si myslel, že mluví jen pod vlivem dočasného bolu. Jiřina chodívala zamlkle. Velebný pán to brzo zpozoroval. Zavolal si ji stranou a radil jí, aby přinesla Pánu Ježíši ještě jednu oběť a přestala myslet na svůj původ, matku a vše ostatní. Upozorňoval ji, že by svým smutkem mohla hluboce zarmoutit svou dobrou pěstounku, která se o ni stará a má ji ráda jako vlastní matka. Za tu její nevšední péči zasluhuje lásky a naprosté věrnosti.

Jiřina uznala slova dobrého kněze, políbila mu ruku a slíbila, že se před slečnou Chalupovou již nikdy nezmíní o své touze po matce a že bude veselá.

Co slíbila, také splnila. Uměla přinést každou oběť z lásky k Pánu Ježíši, na jehož příchod se již tolik těšila.

Doma pak švitořila samou veselostí. Slečnu Chalupovou jmenovala něžnými jmény, jako: maminečko moje — mamušenko — matičko zlatá — a podobně, a byla šťastna, když viděla, že se slečna spokojeně usmívá. Neradovala se však dlouho.

Slečnina choroba se zhoršovala den ode dne, až musela ta dobrá duše ulehnout. Neměla, kdo by ji ošetřoval. Měla sice jakousi přízeň, ale ti měli všichni své rodiny, od kterých se nemohli vzdáliti. Jiřina musela do školy, mohla jí tedy posloužit jen mimo vyučování. Rozhodla se, že si vezme řeholní ošetřovatelku.

Napsala si do jednoho pražského kláštera, ve kterém byla představená, s níž byla dobře známa. Kdysi ji v dětské nemocnici ošetřovala a děvčátko jí bylo za to tak vděčné, že se k ní stále hlásilo. Jmenovala se Helenka Balášová. Slečna Chalupová jí byla za kmotřenku u sv. biřmování a za patnáct let jela do kláštera na její obláčku. Často o tom Jiřině vypravovala, jak to bylo tehdy krásné, když Helenka stála u oltáře v bílých šatech a v sněhobílém závoji jako nevěsta. Však jen na chvíli, dokud neskončily obřady. Pak byla odvedena a za malou chvíli se vrátila oblečena v řeholní roucho. Kněz jí dal řeholní jméno Sarkandra, po slavném moravském mučedníku, který se stal obětí zpovědního tajemství. Stala se tedy sestřičkou, která se od svých starších spolusester lišila mládím a bílým závojem, který nosí jen novicky. Dnes už byla

představenou kláštera. Její spolusestry si ji zvolily za matku, protože byla hluboce zbožná a ke každému laskavá.

Na ni se obrátila slečna Chalupová se svou prosbou. Netrvalo dlouho a přijela do Hejnovic sestřička. Byla ještě mladá, usměvavá a provázel ji velký hlouček dětí. Potkala je, když šly ze školy. Každému z nich dala malý svatý obrázek. Ptala se jich po Jiřině Chalupové. Nebyla mezi nimi. Děti sestřičce vyprávěly, že se její mamince v posledních dvou dnech velice přitížilo, proto nemohla jít Jiřina ani do školy, aby mohla svou maminku ošetřovat. Po takové smutné zprávě sestřička zvažněla a zrychlila krok. Děti ji ochotně dovedly až k domu nemocné slečny.

Zazvonila.

Přišlo jí otevřít usazené děvčátko. Poznala, že je to Jiřina. Ptala se jí na matčino zdraví.

Jiřina jí smutně vypravovala, že maminka ztrácí chvilkami vědomí, a když se probere, dostává silné srdeční křeče.

Z toho sestra ošetřovatelka poznala, že zde hrozí velké nebezpečí. Pohladila hodnou dívku, potěšila ji, šla se hned na nemocnou podívat a pak se ujala péče o nemocnou i vedení domácnosti jako starostlivá Marta. Jiřina ji ve všem dovedně a ochotně pomáhala.

Za tři dny, po odpolední návštěvě pana doktora, poslala sestřička Jiřinu na faru, aby poprosila pana faráře, aby přišel slečnu zaopatřit. Jiřina šla, ale plakala celou cestu. Tušila, že je s maminkou asi zle. Co by z ní bylo, kdyby zemřela? Když přišla na faru, nemohla pro pláč ani mluvit. Pan farář patřil k lidem, kteří umějí každého potěšit, uklidnil tedy i ji. Připomněl jí první sv. přijímání a žádal od ní statečnost. Vzkázal sestřičce, že přijde k nemocné kol páté hodiny, aby vše připravila.

Doma již Jiřina neplakala. Se zájmem sledovala sestřičku, jak připravuje stůl k zaopatření. Ve chvílce to vypadalo v pokoji, kde slečna ležela, jako v kostele. Stůl byl vypraven jako oltář. Bílá pokrývka, květiny, uprostřed svící krásný; velký, perleťový kříž, ozdobná nádobka se svěcenou vodou, broušená sklenice s pitnou vodou, niklový talířek s vatou. Jiřina seděla u postele nemocné, hladila mamince ruce, očima však sledovala sestřičku.

„Vidíš, Jiřino,“ zašeptala slečna, „ke mně přijde Pán Ježíš o mnoho dříve než k tobě. Možná, až půjdeš po prvé ke stolu Páně, že už se na tebe budu dívat z nebe.“

Jiřina líbala ruce své drahé pěstounky. „Ne, maminko, nemluv tak. Nesmíš mne opustit. Kdo by se o mne tak staral jako ty? Vyprosím ti uzdravení. Pán Ježíš je dobrý a má děti rád.“

„Nevíš, dítě, je-li to vůle Boží, abych ještě déle žila. Co Bůh činí, dobře činí. Těším se již nesmírně na svaté přijímání a svátost umírajících. Budu prosit Pána Ježíše, aby tě nikdy neopouštěl, až tě opustím já. V náruči Boží se ti nikdy nic zlého nestane. Jen zůstaň vždy hodná, nezapomínej na modlitbu a měj každého ráda. Víš, že Pán Ježíš řekl apoštolům na rozloučenou: Miláčkové, milujte se vespolek. — Kdo miluje každého, nikomu nezávidí a nehněvá se, tomu Pán Bůh vždycky žehná. Přála bych ti, abys přece jednou poznala svou vlastní matku, aby ses mohla zahřát na jejím srdci. Mám tě ráda jako své vlastní dítě, protože jsi byla vždy hodná a nikdy jsi mě nezarmoutila, ale říká se, že vlastní matku nikdo nikdy nenahradí.“

„Nemluv tak, drahá maminko, dala jsi mi vše, ba více než moje vlastní

matka. Mám tě nevýslovně ráda. Nevím, jestli bych to přežila, kdyby mě Pán Ježíš nevyslyšel a umřela bys.“

Na návsí zazněl zvonek. To přicházel pan farář a nesl svátostného Spasitele. Doprovázel jej ministrant se svítilnou v ruce, zvonil malým zvonečkem, aby jím dával všem znamení, že jde vesnicí Kristus Pán, Přítel všech a nejlepší Lékař.

Když vstoupil pan farář do pokoje, sestřička i Jiřina poklekly. Když si vše připravil, odešly spolu z pokoje, aby se mohla slečna vyzpovídat. Před ním stálo několik žen, mezi nimi i paní starostová, a prosily, aby mohly býti při zaopatřování slečny Chalupové. Sestřička jím mileráda vyhověla. Za malou chvíli je pan farář zavolal a pokoj se proměnil ve svatyni, kde všichni na kolenou přihlíželi k poslednímu sv. přijímání ubohé trpitelky. Jiřina se upřeně dívala na svatou Hostii. Celou svou vroucí láskou ke Kristu Pánu si přála, aby mohla zároveň s maminkou přijmouti nejsvětější Tělo Páně. Se slzami v očích a sepjatýma rukama šeptala:

„Můj drahý Ježíšku, pojď i ke mně, do mého srdéčka, které tě má tak nevýslovně rádo a splň jeho jedinou prosbu. Je-li to vůle tvá, zachraň mi maminku a vrať jí zdraví, avšak ne má, ale tvá vůle se staň.“

Po sv. přijímání udělil pan farář slečně Chalupové poslední pomazání. Slečna mu tiše poděkovala, ale více nemluvila. Ani na otázky paní starostové neodpovídala. Sestřička pochopila, že chce zůstat usebranou a rozmlouvati ve svém srdci se svátostným Spasitelem. Vybídla mírně všechny, aby odešli a nechali nemocnou v klidu. Sama s Jiřinou odešla též.

Za půl hodiny vešla do pokoje nemocné, nalezla ji však v hlubokém bezvědomí. Zavolala tedy Jiřinu a obě ji sledovaly. Slečna jen těžce oddechovala. Její pohled najednou hledal Jiřinu. Sestra pochopila. Pokynula Jiřině, aby si klekla tak, aby umírající na ni dobře viděla. Dala slečně do ruky stříbrný křížek. Jiřina položila ruce kol hlavy své pěstounky a upřeně se na ni dívala. Nebála se jejího ztrnulého pohledu.

Nemocná přestávala dýchat. Srdce tlouklo stále pomaleji. Rty cosi nesrozumitelného šeptaly. Najednou hluboký vzdech — a život slečny Chalupové byl skončen. Na Jiřinu upřené oči ztrnuly a ztratily svého lesku. Jiřina to nechápala.

Sestra se začala nahlas modlit, a když skončila, odtáhla dítě od mrtvého těla a řekla tiše:

„Jiřino, tvá maminka už nežije. Pán Bůh povolal její duši k sobě, aby jí mohl odplatit vše, co dobrého pro tebe i pro druhé vykonala. Dobrotivý, věčný Soudce, buď její duši milostiv.“

(Pokračování.)

Jan Kárník:

V čase postním

*Ještě zima krutě vládne,
do kožichů leze mráz,
ale proutí vrb už mládne,
přiblížil se postní čas.
Při mši svaté každodenní
ozývá se zbožný zpěv,
slaví Páně umučení,
svaté rány, svatou krev.*

*Slunko vstává ku pomoci
jaru, které spěchá k nám,
záře blízké velkonoci
zvedá srdce k výšinám,
kde náš věčný Otec vládne,
kde kraluje Spasitel.
Nepřemohly háky zrádné
kříž, kde Pán náš dotrpěl!*

Chudoba a pokora vedou do nebe

Legenda:

Byl jednou syn královský, ten vyšel na pole, byl zamyšlen a smuten. Vzhledl k nebi, bylo krásně čisté, povzdechl a řekl:

„Jak dobře je člověku asi tam v nebi!“

Tu zahlédl chudasa starce, který šel tou cestou, promluvil na něho a ptal se:

„Jak mohu přijít do nebe?“

Muž odpověděl: „Chudobou a pokorou. Vezmi si mé roztrhané šaty, putuj sedm let světem a poznej bídu; neber peněz, ale budeš-li mít hlad, pros soucitná srdce o kus chleba — tak se přiblížíš k nebi.“

Tu královský syn svlékl svůj nádherný kabát a přehodil si místo něho žebrácké roucho, vyšel do světa a snášel velikou bídu. Nebral nic než trochu jídla,

nemluvil, nýbrž se modlil k Hospodinovi, aby ho jednou přijal do nebe.

Když minulo těch sedm let, přišel zase k zámku svého otce, ale nikdo ho nepoznal. Pravil služebníkům:

„Běžte a rekněte mým rodičům, že jsem se vrátil.“

Ale služebníci tomu neuvěřili, smáli se a nechali ho tam stát. Tu pravil:

„Běžte a rekněte mým bratrům, aby sešli dolů, rád bych je zase viděl.“

Zase nechtěli, až konečně jeden z nich zašel nahoru a řekl to královským dětem, ale ty tomu neuvěřily a nestaraly se o to. Tu napsal psaní své matce a vylíčil jí v něm všechnu svoji bídu, ale neřekl, že je její syn. I dala mu ze soucitu přidělit místo pod schodištěm a dvěma služebníky mu denně přinášeti jídlo. Ale jeden z nich byl zlý a řekl:

„Co potřebuje žebrák tak dobré jídlo!“

A nechával to pro sebe anebo dával to psům a přinášel slabému a vyhublému člověku jen vodu; druhý však byl poctivý a přinášel mu všechno, co pro něho dostával. Bylo toho málo, ale mohl z toho nějaký čas žít; při tom byl docela trpěliv, ač slábl stále více. Když však jeho nemoci přibývalo, přál si svatého přijímání. Právě když bylo v polovině mše, začaly všechny zvony v celém městě a kraji zvonit. Kněz jde po mši k chudasovi pod schodištěm, ale ten tu leží mrtev, v jedné ruce má růži, v druhé lilii a vedle sebe ceduličku, na které je napsán celý jeho příběh.

Když byl pohřben, vyrostla z jedné strany hrobu růže, z druhé lilie.

Přel. O. F. Babler.

Kreslila Sláva Hrabětová.

Slunce

Dr. Jos. Mouřínovský.

Králem našeho hvězdného ostrova — matkou dítek planet — kvočnou svých kuřátek — je Slunce.

Obrovská žhavá koule — obrovských rozměrů! A přec jen hvězdný trpaslík!

Jeho skutečný průměr je 1,400.000 km.

Je 109krát delší než průměr zemský.

Člověk — urazivší denně 30 km — by prošel slunečním průměrem za 128 let. Rychlík — pádící 100 km rychlostí v hodině — by projel jeho průměrem za 583 dny. Letadlo — 800 km za hodinu — by tu dráhu proletělo za 75 dní. Dělová koule — 1 km za sekundu — by proletěla touže cestou za 16 dní.

Obvod rovníkový na Slunci je 4,000.400 km.

Člověk by obešel Slunce za 400 let — rychlík by je objel za 5 let, letadlo by je obletělo za 230 dní — dělová koule za 51 dní.

Objem Slunce je takový, že by se v něm ukrylo 1,300.000 zemských koulí. Ohromnost je tak veliká, že by v jeho útrobách mohl obíhat Měsíc kolem země hejen v nynější vzdálenosti, ale i tehdy, kdyby byl od Země ještě o 315.000 km dále.

Hustota Slunce však je jen 1 a $\frac{1}{2}$ krát větší vody. Proto dalo by se ze Slunce vytvořit jen 332.000 zeměkoulí — čili 332.000 zemských koulí by vyvážilo Slunce! Zato tíže je na něm 28krát větší než na Zemi. Člověk — vážící 70 kg — by na něm vážil 2 tuny, t. j. přes 1960 kg. Svoji vahou by tam sám sebe úplně rozmačkal.

Slunce otáčí se kol své osy jednou za 25 dní.

Bod na jeho rovníku ubíhá rychlostí přes 2 km za sekundu, tedy dvakrát rychleji než dělová koule.

Toť ohromnost Slunce!

Než ono je od nás také hodně daleko.

Jeho střední vzdálenost od Země je 149,500.000 km.

Jak veliká to vzdálenost, vysvitne z dalšího. Člověk by došel na Slunce za 14.000 let, rychlík by tam dojel za 170 let, letadlo by tam doletělo za 21 let, dělová koule za necelých 5 let.

Světelný paprsek doletí k nám ze Slunce za 8 a $\frac{1}{3}$ minuty.

Ve vesmíru je vše v pohybu — nic nestojí — tedy ani Slunce ne! Také ono letí vesmírem do dálných jeho hlubin 20krát rychleji než dělový granát — totiž rychlostí 20 km/sec. (čti: 20 km za sekundu).

To znamená, že se posune za hodinu o 72.000 km — za 20 hodin o celý svůj průměr — za rok urazí 730,000.000 km.

Přitom vleče s sebou celou svoji rodinu: planety s měsíci, komety, meteory a kosmický prach.

Kam putuje — nevíme!

Nám se nyní zdá, že letí směrem k souhvězdí Herkula, ale jeho dráha jistě není přímočará, neboť všechna slunce vesmírová přitažlivě na sebe působí, což způsobuje úchytky ve dráze, která je asi eliptická nebo skoro kruhová, po níž Slunce letí kol nějakého středu — jednou asi za 225,000.000 let!

Nováčkovská zkouška: Někteří čtenáři si žádají, abychom probírali nováčkovskou zkoušku a další zkoušky junáků v naší junácké stezce. To je přece zbytečné, když každý zájemce si může opatřit knížku „Mezi junáky“ aneb „Radosti a taje junáctví“, kde jsou tyto junácké poznatky velmi podrobně a dobře vysvány. Obraťte se na knihkupectví v Brně, Starobrněnská 19-21.

Svojsíkův závod: V letošním jubilejním roce (35 let československého junáctví) budou konat skauti ve všech koutech republiky vyřazovací junácké závody, které budou ukončeny závodem v Praze. Závody tyto jsou k počtě zakladatele čsl. junáctví a prvního náčelníka A. B. Svojsíka nazvány „Svojsíkovým závodem“. Závodí se v signalisování morseovkou, semaforem, v stavění stanů, závody hlídek, vaření v přírodě a mn. j. Možná, že u vás v kraji jsou tyto závody již v běhu. Přihlížejte!

Indiánské písmo. Junáci a také naši družinkáři rádi užívají indiánského písma ve svých hrách a pod. Uveřejňujeme tentokrát sloupec znaků indiánského písma. Naučte se jím zpodobit. Příště uveřejníme další. Pokuste se o sestavení dopisu. Pozor: dopis se píše spirálovitě. Kreslete dřívkem na svítky březové kůry (stáhnete je snadno s pokácených březových stromů, větví — předem však dovolte se od hajného!).

Družinka Anděla strážného. Zatím co staré družinky hlásí co chvíli o tom, jak založily junácké oddíly neb jak vstoupily do junáckých oddílů, jak pracují v Orlu a pod., ptají se někteří noví čtenáři, co to vlastně ty družinky jsou. Proto dnes několik slov na vysvětlenou.

Všichni čtenáři časopisu Anděl strážný tvoří jednu rodinu čtenářskou. Časopis A. S. chce je vésti správnou cestou k prospěchu vlasti, národa i osobnímu dobrou výchovou charakterů. Ti, kdož zvláště mají rádi svůj časopis, zakládají si „čtenářské družinky“, t. j. kamarádké skupinky hochů či dívek, čtenářů a čtenářek, kteří i skutky chtějí naplnit krásný program a předsevzetí, které vyčtou v tomto časopise křesťanské mládeže. Družinkáři mají své zvláštní povinnosti, na př. denně se pomodlit, alespoň „1 Zdravas“ za všechny ostatní družinkáře. Jsou pod ochranou Panny Marie a zvláštního patrona, kterého si sami pro svou družinku vyvolí. Jeden z hochů je náčelníkem družinky, jiný zapisovatelem a p. V družince musí býti nejméně čtyři hoši neb dívky. Ti, kdož se rozhodnou založiti si družinku Anděla strážného, oznámí to redakci „družinek Anděla strážného“ zvl. dopisem (adr. Brno, Běhounská 22-24, II. schody, 2. posch., Junák), kde uvedou: patrona, sídlo a název družinky (na př. Družinka sv. Václava v Doubravici n. Sv. „Stateční hoši“). Jméno náčelníka a členů, stáří jejich a adresy (na př. Karel Dostál, náčelník, nar. 7. II. 1935, Doubravice n. Sv. čís. 128. Odbírá čas. Anděl strážný ... roků).

K hlášení družinky musí býti připojeno potvrzení důst. pána a pak známka na odpověď. Jen na takové hlášení vezmeme zřetel a zašleme diplomy odběratelům Anděla strážného a pokyny k práci. Potvrzení vypadá takto: Na vědomí: P. Jan Dohnal, kaplan v.... a razítko far. úřadu či pod. Staré družinky, pošlete znovu svá hlášení, v seznamu uveďte změny v členstvu a zda vám máme poslat diplomy.

Odznak dobrého skutku. Každý junák má povinnost vykonat denně dobrý skutek. Mezi katolickými junáky rozšířil se zvláštní odznak a způsob jeho nošení na civilním obleku. Je to zlatá hvězda, která se nosí na klopní civilního kabátu, jestliže hoch vykonal již dobrý skutek..., a pod klopní, jestliže dobrý skutek dosud nevykonat. O schválení tohoto odznaku vel. Junáka se jedná.

INDIÁNSKÉ PÍSMO:

	den		zítra		voda		měsíc		dítě
	ráno		ano (jest)		mnoho		náčelník		vzrůst
	večer		dýmka míru		viděl		zálesáctví		rok
	noc		mír		bylo		muž		děšť
	včera		život		bude		žena		bouře

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

LONDÝNSKÉ ZNÁMKY.

Na známce 10 hal. a 1.50 Kčs je MUDr. Novák ve franc. uniformě, který zahynul v Londýně.

Na známce 20 hal. a 2 Kčs je kapitán Jaroš v ruské uniformě, který padl u Sokolova.

Na známce 25 hal. a 2.50 Kčs je kapitán Ciprich v uniformě cizinecké legie, který padl v leteckém boji.

1 Rak.-Uh. 1000 K — veliký znak	3 Kčs
1 Rak.-Uh. 2000 K — veliký znak	4 Kčs
1 Rakousko 24 — zvláštník	3 Kčs
1 Rakousko, Karel — poštovní	2 Kčs
1 Německo-rakouské známkování	3 Kčs
1 Gdansk po přivtělení	5 Kčs
1 Generální guvernemenť	5 Kčs
1 hákový kříž	2 Kčs
1 10. duben 1938 6 feniků	4 Kčs
1 jubil. 1923	3 Kčs
1 Lipský veletrh 1941	3 Kčs
1 Vídeň — brána na jih	5 Kčs
1 něm. letecká	5 Kčs
1 Hindenburg, smuteční	2 Kčs
1 Württenbersko	2 Kčs

Vysilač A. S.

1. **Antonie Mynářová**, žákyně ve Věteřově u Kyjova, zaslala dvě básničky, jednu vlasteneckou o „Svobodě“, v níž pěkně praví: „Oj, vlasti ty naše svobodná, Pravda vítězí! heslo je tvoje, ať žije tvůj prezident Budovatel, ať prapor svobody povždy ti vlaje!“ a druhou o „Zimě“. Zmiňuje se v ní o klekání a hrozí: „Běda tomu hochu, kdo jí padne v moc, ten už nezavolá: Přeji dobrou noc!“ Děvčátka nechá věteřovská klekání na pokoji? Asi jsou vždy včas doma. — 2. **Milena Hubáčová**, žákyně v Mělníku, vzpomínala v zimě „na ptáčky zpěváčky“ (tak se asi na Mělnicku skloňuje), ani na vrabčáka nezapomněla a zvala děti, aby jim přinášely drobečky do krmítek. Správně dodává: „Hodným dětem za ten skutek Pán Bůh bude žehnati a ptáčky jim za odměnu budou krásně zpívat.“ — 3. **Malí čtenáři z Boskovic, Slávinka a Dalimil Oderských**, poslali redakci A. S. blahopřejné listky k Novému roku. Redakce byla tím velmi potěšena a dětičkám dodatečně srdečně děkuje. — 4. **Věra Barošová**, žákyně v Kr. Poli, obveselila redaktora čtyřmi vtipy. Zasmál se jim, ale má zato, že se hodí spíše pro časopis starších čtenářů. — 5. **Lidka Roupová a Miladka Khýrová**, žáčky v Hor. Štěpánově u Jevíčka, zaslaly dvě pěkné básničky o zimě. Ale teď máme už dávno jaro, proto nebudeme Meluzinu budit z letního spánku. — 6. **M. Vlasáková** z Rozseče n. Kunštátem napsala mamince k svátku mnoho veršů, ale nejpěknější je poslední: „Modlím se za ni vždy, v duši mám přání: ať mi

TEČKOVKA.

Není to slepice. Jeník byl u strýčka na vsi a myslel, že tam uvidí mnoho a mnoho slepic. Spěchal tedy do kurníku — ale byl zklamán! Přiběhl ke strýčkovi a stěžoval si mu, že „jeho“ slepice divně vypadají. Inu, ovšem, když to vlastně slepice nebyly. Chcete-li, dětičky, vědět, co Jeník viděl místo slepic, rychle dokončete obrázek. Jak — už dobře víte!

ji Pán Bůh sám dlouho zde chrání.“ — 7. **Jos. Jiránek**, žák ve Fryšavě u Znojma, oznamuje, že zakládá s kamarády čtenářský kroužek A. S. s heslem „Četba v pohraničí“. Kéž by takových kroužků bylo hodně podél našich hranic jako bílý pás dobrých dětských srdcí kolem naší vlasti! F. P.

ANĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Jose Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledac počt. úřad Brno 2.

? HÁDANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Svitávka u Bosk.

10 vylosovaných řešitelů z č. 7. obdrží knižní odměny. Rozluštění alespoň poloviny hádanek zašlete do 15. května 1946 redaktoru hádanek.

61. A. Chlupeš, Šlapanice.

- . a řeka na Sibiři
drahocenné dřevo
- . část stromu zpět.
- . a žen. jméno lidové

62. Jiří Výtisk, Bílovec.
(Přísloví.)

O	K		I	T
Š	D		Ř	A
E	Ř	I	M	Z
T				Á

63. J. Kostelník, Kopřivnice.

Kos z lesa
(část Československa.)

64. L. Horáková, Hranice.

S „l“ ozdoba pokoje,
s „r“ ryba našich vod.

65. V. Brychta, Holešice.

- ← zpětně korýš,
- ← opět, tažné zvíře,
- město v Čechách.

Celek památná stavba v Praze.

66. F. Rožnovský, Příbor.

Že štefa nikam nejde?

67. J. Sedláček, Medlovice.

Který kos nezpívá?
Hůlčička, kulička a mnoho dětí.
Něco má kravička, něco lékárníčka.

68. J. Karásek, Lipov.

- francouzský člen,
- slovní značka,
- největší zlo světa.

Celek hrůza, která řádila nad Evropou v posledních letech.

69. E. Kľofáčová, Brno.

S „e“ pěšina, s „á“ děvče.

70. L. Karásek, Sasina.

I II jednotný — ničivý stroj,
II I množný — dopravní prostředek.

71. M. Hejtmanová, Křelov.

- × . ě × dílo Boží
- × o . x bodavý hmyz
- × . a x rumunské město
- × ů . x vodní hlubina
- × . a x mužské jméno

72. B. Gilarová, Tišnov.

S „k“ hudební výraz,
bez „k“ druh píce.

73. M. Olšová, Kožichovice.

- o z a domácí zvíře
- o z a turecké jméno
- z a j jeden z měsíců
- a z i hudební skladba

74. M. Král, Brušperk.

S „c“ pekařova potřeba,
s „s“ domácí zvíře.

75. R. Mazel, Pozořice.

LÍCE. JAKÝ VRCH... R.
(Význačný český básník.)

76. V. Kratochvíl, Brno.

Koho živí kouř?
Má zuby a nekouše.

77. L. Kitnerová, Brno.

REBUS - PLÍCE - START

78. A. Kocourek, Drnovice.

Tam saky. Gr...

SDĚLENÍ.

Dotazy a pod. zodpovídám jen písemně, je-li přiložen lístek nebo známka na dopis. — Příspěvky uveř. podle toho, jak došly a hodí-li se. Postupně přijdou na řadu. — Křížovky prozatím pro nedost. místa neuveřej. — Řešení z č. 1, 2, 3, 4-5, 6 možno zaslat do 15. dubna. Rozluštění hádanek bude později. — Vytrvalí řešitelé, kteří nebudou vylosováni k odměně v jednotlivých číslech, budou vzati zvlášť do slosování na konci ročníku — soutěž o největší počet rozluštěných hádanek! — Na vysvětlení: Hádanek v č. 1, 2 a 3 bez označení jsou práce red. hádanek. S přáním bohaté pomlázky Váš vm.

Maria

Cyril Berka

Když s průvodem svým květen
k nám zavítá v plné kráse,
oltář Tvůj voní a pláne
a radostnou písní rozléhá se.

Jsem jenom nuzné a slabé dítě.
Tak smutno bez Tebe by bylo. —
já za matičku dávno zvolil si Tě!

Písničku svou Ti k oslavě zpívám
a do Tvé moci
zas chudý se skrývám...

Kreslil St. Menšík

ANDĚL STRÁŽNÝ

Sv. Jan Nepomucký

Cyril Berka

16. KVĚTNA.

V polovině měsíce máje, kdy rostliny, keře a stromy se rozvily v plném květu, slavíme svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze, mučedníka a nebeského ochránce naší vlasti.

Jeho sochy stojí u stinných mostů, na náměstích i ve slavných chrámech.

Oděn bílým rouchem, drží v pravici kříž a palmu.

Prst jeho levice je položen na rtech. Ta ústa praví, že světec i v mukách smrtelných uchoval tajemství zpovědní.

Mimo to mlčící tvář napomíná, abychom před oltářem, na místě posvátném, nešeptali a vždy nejuctivěji se chovali.

Neboť ve chrámě zvláštním způsobem sídlí Bůh.

To také červené světlo u oltáře hlásá.

Pohádka o matčině srdci

Lada Kroupova.

Byla jednou jedna vdova a měla dcerku Marušku. Maruše byla jako andílek. Světlé kudrnaté vlásky tvořily korunu kolem její hlavičky a modrá očka dávala nahlédnout do srdce, čistšího křišťálu. Její otec byl úředníkem, ale zemřel ještě, když Maruše byla malá. Matka se tehdy odhodlaně pustila v boj s neúprosným osudem.

Ale neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Maruše těžce onemocněla. Zmítala se na postýlce, s jejích rozpukaných rtů se draly steny a očka se horečně leskla. Matka se chvěla o její život a modlila se za její uzdravení. Lékaři se vzdávali již veškeré naděje. Osud děvčátka byl v rukou nejvyššího Lékaře, jehož jediné slovo mohlo ji uzdravit.

Nastal obrat k lepšímu a Maruše se pomalu uzdravovala. Leč nové nebezpečí povstalo na obzoru. Lékaři se obávali, že Maruše oslepne. Matka zoufale vykonávala jejich rozkazy, ačkoliv nepomáhaly. I obrátila se k Bohu.

Jednou klečela opět před oltářem v zešeřelém chrámě a modlila se. Pojednou se jí zdálo, že k ní někdo mluví: „Chceš přijmouti dceřinu slepotu sama?“ Matka bez rozmýšlení pravila: „Ano.“

Tehdy se Maruše uzdravila. Ani matce se nic nestalo. Když však se Maruše ve dvaceti letech vdala, matka oslepla. Dcerka, jejíž srdce nezůstalo čisto a neporušeno, se od matky odvrátila.

Matka strádala a netrvalo to dlouho, povolala Maruši k sobě. Nečinila jí žádné výčitky, ale požehnala jí a vydechla naposled.

Letěla duše matčina k nebi a předstoupila před trůn Nejvyššího. Pán jí pravil: „Andělé a svatí budou k tobě s úctou hleděti, neboť jen milující matka může takové dceři požehnat. Proto buď oslaveno srdce matky, neboť jen toto je schopno největší lásky!“

A andělé Pána srdce matčino přijali a oslavili je.

Stromy a děti

Jan Karník.

V kruté bouři naše stromy
těžké časy přečkaly,
pod bombami padly domy,
stromy v sadě zůstaly.

Rozvíjte se, stromy drahé,
rozkveťte v den májový,
kveťte v jarní noci vlahé,
ozdobte nám domovy!

Do podzimka z vaší krásy
sladké plody uzrají,
budou zase blahé časy —
děti se jich dočkají!

My též rostem v drahé vlasti
jako květy makové —
marně lapali nás v pasti
zlopověstní vrahové.

A my též jak stromky v máji
chceme kvést rok po roce,
národu i svému kraji
vydat zdárné ovoce.

Dobrý Bože, prosíme Tě,
zachraň náš i stromů květ,
popřej mír a pokoj v světě,
žehnej vlasti na sta let!

Kreslil R. Bru

Náš tatíček

Náš drahý tatíček
stále jen pracuje,
a volnou chvíličku
nám přece věnuje.

Rád s námi vykládá
k večerní hodině,
o našich hrdinech,
již padli v cí

Každý z nich statečně
za vlast svou bojoval,
protože svobodu
i zem svou miloval.

Na jejich hroby dnes
padají květiny
a národ vzpomíná
na padlé hrdiny.

A. M.

Kreslila M. Ehlerová

Zlatý déšť

Jaroslav Michal.

Znáte jistě krásný, drobný žlutý kvítek, který kvete z jara na keřích našich parků a zahrad. Povím vám, proč se jmenuje zlatý déšť.

Když v nebíčku andílkové každý večer rozsvěcovali hvězdičky, stalo se někdykrát, že některé nechtěly svítit nebo svítily a leskly se tuze málo. Šli si na ně proto andílkové stěžovat do dílny, kde je opravují, čistí a leští. Tam dali andílkům do kbelíčků zlatou barvu a poradili jim, aby ty hvězdičky, které nesvítí, vyčistili, vyleštili a natřeli touto zlatou barvou.

Andílkové však tuze neopatrně zacházeli s barvou a namáčeli příliš mnoho štětce do kbelíčků, aniž si všimli toho, že jim barva ukapává a padá dolů k zemi.

Všiml si toho ale archanděl, přistoupil k nim a pokáral je: „To nemůžete dát pozor, abyste zlatem zbytečně neplýtvali? Což nevidíte, jak vám se štětců zlato kape dolů k zemi? Víte přece, jak je zlato vzácné a drahé!“

Andílkové se lítostně rozplakali nad pokáráním, prosili archanděla za prominutí a slíbili, že již budou opatrnější.

A víte, co se stalo? Když slzičky andělíčků spadly k zemi a padly na upuštěné kapky zlata, vypučely z nich v zahradách a parcích krásné keře s drobným žlutým kvítkem, které nazýváme „zlatým deštěm“.

Až je někdy spatříte v zahradách a v parcích, vzpomeňte si na tuto povídečku.

Včeličky

„Včeličky, včeličky,
jak se máte?
Zdali nám medu dost
retos dáte?

Stráně jsou plné už
květů — vůně,
jen naše babička
pořád stůně.

Stůně a nařiká,
těžce dýchá,
kašle a u srdce
zle jí píchá.

Uzdraví prý se nám,
včelky zlaté,
na lěk až medu jí
trochu dáte.“

Včeličky — „bzum a bzum,
medu dáme,
jen co ho z kvítek
nasbíráme.

Teď ať jde babička
na sluníčko,
s medem tu budeme
zakratičko.“

Kresby: O. Zemina

Ušáček

Básně Klemy Ptáčkové-Pilátové.

V brázdě pod jabloní,
— kdo by to byl řek —
narodil se zrána
malý ušáček.

V pelíšku se vrtí,
rád by prý šel hned
podívat se na ten
krásný, boží svět.

Usmála se mamka:
„— i jen, synku, lež.
dost ty ještě, věru,
světa užiješ.

U mámy je nejlíp,
jen se přitul blíž —
svět je často zrádný,
vždyť sám uvidíš.“

Minula dnů řada,
ušák zeslíl,
v jetelíčku zažil
mnoho pěkných chvil.

Ale jednou zrána
„štěky — štěky — štěk!“
vyrazil naň z mlázi
hajných Voříšek.

Ušák hajdy k mámě,
v pelíšek si vlez’,
poznal, jak je zrádný
jetýlek — i les.

Od těch dob si vždycky
dobrý pozor dal,
ustaranou mámu
ve všem poslouchal.

Ó vítej, Panno Maria!

F. S. Podlucky

Kdyby nám bylo možno nyní na křídlech andělů proletěti celý katolický svět a nahlédnouti do jeho chrámů, co bychom tam, drahé děti, asi spatřili? Ať už v nádherných velechrámech, skvoucích se zlatem a mramorem, či v prostých venkovských kostelíčkách, viděli bychom oltáře v záplavě květů a světél, oltáře, s nichž se laskavě na své děti usmívá Panna Maria. Vždyť přece nastal nejkrásnější měsíc v roce, měsíc květen — máj, který církev svata zasvětila nejkrásnější z dcer lidských.

Celá příroda už oživila, kypí a bují nádhernými květy, ptáčekové jako by závodili ve zpěvu, vše chválí svého Tvůrce. Ó pojďte, milé děti, trhejte ty nejkrásnější květy, vijte věnce, zdobte oltáře, sochy své Matičky!

Ptáte se, které květiny máte připlést do věnce? Ty, které budou všem lidem vyprávět o ctnostech Panny Marie.

Pleťte ten věnec z r o z m a r ý n y ! Ta bude všem slavně hlásat ustavičné panenství naší Matičky, a zpívejte jí při tom:

*„Buď zdráva, Panno Maria, vzore ctností,
buď zdráva, Hvězdo spanilá na výsosti.“*

Ať v tom věnci je mnoho, nejvíce lilíí — aby hlásaly všem lidem čistotu Panny Marie a vybízely je k prosbě:

*Rač, Panno, v mocnou ochranu
květ srdcí našich vzít!*

Mezi lillemi ať rdí se krásné růže — aby vyprávěly lidem o velké lásce Panny Marie k Pánu Bohu a vybízely je k následování. „Tebe ctíme, milujeme srdcem celým, Maria!“ — neboť, „kdo tebe najde, Život má, tomu Syn spasení dá!“

Kol růží ať jako slunéčka se snoubí s e d m i k r á s k y, vypravující o královském původu naší svaté Matky, spolu s c h u d o b k a m i, aby učily věřící, že nezaviněná nouze, chudoba není hanbou, nýbrž ctí, vždyť Panna Maria, ač z královského rodu, přece v tak velké chudobě i s Ježíšem žila. „Největší bohatství je milost Boží v srdci!“ — to si, děti, stále pamatujte!

A které ještě květiny připlетeme do věnce? Vidíte tam na mezi tu f i a l e n k u? Jak ráda by chtěla též do věnce! Ó ano, ty patříš také tam! Učí lidi velké pokoře svaté Panny, neboť „Bůh se pyšným protiví!“

Nezapomněli jsme, děti, už na žádné kvítko? Ó ano! Panna Maria neprožívala jen radosti, ona zakusila též mnoho bolestí, mnoho slz vyplakala pod křížem svého Syna! Pojď sem, ty s l z i č k o — dejte jich tam hodně — ať učí lidi trpět z lásky ke Spasiteli jako Panna Maria.

A konečně, aby vůně ctností Mariiných se šířila, nezapomeňte na — k o n v a l i n k u — ať vyzvání všem lidem příchod Kněžny máje, Požehnané mezi ženami! A hodně, hodně z v o n k ů vpleťme do věnce, ať zvoní k oslavě Panny Marie a přivolávají všechny děti každého večera k nohám Matičky.

Co říkáte, děti, líbí se vám takový věnec? Zajisté! Bude se líbit i lidem, ale nejvíce se bude líbit Panně Marii! Ovšem s jednou podmínkou! Jestli také vaše duše bude ozdobena těmi ctnostmi, které ta kvítka ve věnci znamenají: čistotou, láskou k P. Bohu, pokorou, pracovitostí! Vykonejte na začátku května sv. zpověď, přistupte k sv. přijímání a slibte Pánu Ježíši a Panně Marii, že je budete následovat hlavně v té ctnosti, ve které jste dosud nejvíce chybovaly.

*Děti, do práce! Oltáře kvítím upravme,
ať chrám je obraz ráje,*

ale nejenom chrám; všechny sochy, kapličky Panny Marie po celé naší vlasti ať tonou v záplavě květů a před nimi zástupy dítek, chlapců i děvčat, aby naše republika byla v tomto měsíci zemský ráj — ale nejen na pohled — nýbrž ve skutečnosti!

Co učiním já?

PROŠEBNÉ ČILI KŘÍŽOVÉ DNI.

Cyril Berka.

Po neděli Prošebné se konají ke křížům v polích průvody.

Křesťanský lid prosí Boha, aby naše viny prominul a zemskou úrodu požehnal.

Cvrček houslista V.

Cvrčkovy první dobrodružství

Karel Doubravský

Měsíček když do úplňku
světlo svoje množil,
mistr cvrček dobrodružství
první svoje prožil.

Pozvala ho paní bříza
větví na pavlátku,
že by chtěla seznat hosty
na večerní táčku.

Jestli prý by mistr svolil
zahrát dvě, tři čísla,
promíne však hostitelce,
že se nepřičísla.

Větřková ondulace
držel příliš špatně,
prováděl ji tuze draho,
při tom hodně chvatně.

Mistr cvrček pochválil však
dlouhé, jemné vlasy,
kterým bílé osvětlení
přálo sněžné krásy.

Potom začal ladit housle,
všichni rázem ztichli,
z přítomnosti virtuosa
mnohé oči zpychly.

A což teprv, když pan cvrček
přišel do své míry,
to i ušák pod pavlátkou
kroutil dlouhé kníry.

Kreslil F. Bílkovský.

Když je nejvíc nakrucoval,
bác — co se to stalo?
Zvedl běhy, zbystřil slechy,
na něm cosi hrálo.

Ať utíkal jak chtěl rychle,
pořád tytéž zvuky...
Zvětšovaly dále rychlost,
nesly srdci muky.

Zastavil se na pasece,
bojácně zrak stočil.
Co to? S jeho chlupatých zad
mistr cvrček skočil.

Uklonil se, poděkoval:
„Jízda věru skvělá!
Hleďte, i ta kobyłka je
ještě rozechvělá.”

Zajíc však si jenom odprsk“
nechal cvrčka cvrčkem,
běžel namazat si nohy
pod zkřiveným smrkem.

Mistrovi pak nezbylo n
pěšky klusat domů
a housličky bez futrálu.
opatrovat k tomu.

Ptáček přiletěl...

F. Jančík.

Přiletělo jaro do vesnice a bylo tu. Pod lesem zavoněly sněženky. na mezích v polích fialky. V háji se rozzpívali ptáci.

Na staré třešni v sadu se probudily lístečky. Byly maličké a jako by pomáchané dětskou dlaní. Lepily se na prsty, leskly a rděly se do červena.

Svět se probudil a byl krásný. Probudili se však i nepřátelé krásného světa. Na třešňové větvičce sluníčko ohřívalo prstenec vajíček motýlka bourovce prstenčitého a probudilo v nich malé černé tečky k životu. Z každého vajíčka vylezla housenka, jako nitka maličká, avšak hladová až hrůza. Bylo jich velmi mnoho a hned se pustily do ožírání třešňového listí. Hodovaly na nich celý den a k večeru se stáhly na vrcholek větvičky, aby na ně nepadala rosa s listí. Opředly se bělavou pavučinkou a spaly v ní spokojeně celou noc, až je ráno probudilo sluníčko. Honem vyklouzly z teplých pavučinek a rozběhly se k listům. Dílo zkázy znovu započalo.

Pojednou přiletěl malý ptáček. Bříško měl sírově žluté a hlavičku modrou jako inkoust. Byla to sýkora koňadra, ale to malé housenky nevěděly. Brzy však poznaly, co dovede! Jako blesk poskakovala po větvích a ozobávala mladé housenky, které tomu přihlížely, ustrnulé překvapením. Potom však prchaly všemi směry. Co jim to však bylo platné? Sýkoře nebylo možno utéci. Ještě nejlépe na tom byly ty, které se spustily na tenounké pavučince k zemi. Zdálo se, že osud nenasytných housenek je zpečetěn.

Stará třešeň se radovala ze své záchrany. Radovala se, jak brzy rozkvete miliony bělostných kvítků a jak k ní budou přiletovat včelky pro sladkou šťávu a žlutou pylovou moučku na kašičku pro své dětičky v úlu. Těšila se, jak rozhodí do větru bílé lístečky z odkvétajících květů a jak mezi jejím hustým listím budou se nalévat zelené kuličky, které v červenci dozrají v červené plody, plné sladounké šťávy. Och, potom přijdou děti a budou si na nich pochutnávat. To byla její největší radost a ona se na ni těšila jako malé dítě. Než škoda, přeškoda!...

Sýkorku v její pilné práci překvapil zlý chlapec. Stanul pod třešni s prakem v ruce. Namířil na malého ptáčka a vymrštil k němu malý kamének. Padla k zemi jako malovaný hadříček. Na jejím žlutém bříšku se objevila krvavá skvrna.

Housenky byly zachráněny. Všechny, které zbyly, se opět slezly na jednu větev a počaly hodovat. Ty, které se spustily k zemi, vyšplhaly se po kmeni do koruny stromu a přidaly se k nim. Lístek po lístku mizel v nenasytných kusadlech housenek. Jednoho dne byly větve staré třešně holé.

V květnu rozkvetly v sadu všechny stromy. Jen naše stará třešeň měla větve holé a tiše umírala. Přišel červenec a v sadech u sousedů dozrávaly třešně. K naší staré třešni přišly děti a udiveně hleděly do její prázdné koruny. „Dědečku, umřela nám třešeň!...“

Přišel bělovlasý stařeček do sadu za dětmi a zadíval se do odumřelé koruny. Viděl stopečky lístků a poznal, že to udělaly housenky. „Dědečku, proč nám třešnička uschla?“

„Housenky jí okousaly lístky, děti. Nepřiletěl ptáček na pomoc.“ Mezi dětmi byl i zlý chlapec. Tomu bylo mrtvého stromu nejvíce líto. Druhého dne našla maminka v popelu kovové kroužky z praku

Kreslil M. Flori'

Pán Ježíš a květiny

Edv. Elpl.

Když byly stvořeny fialky, měly jejich květy krásný šarlatový šat, jakým se jen králové odívali. Vůní svojí plnily háje a každý je chválil pro jejich vzácné vlastnosti. Velká chvála naplnila však jejich mysl pýchou a domýšlivostí, až se to nikomu nelíbilo.

Jednou kráčeli Pán Ježíš se svatým Petrem hájem, jímž protékal čistý potůček jako křišťál. Fialky ve své pýše se na příchod ani nepodívaly, jen rosou omývaly si své hlavičky, aby byly ještě krásnější. Ve své pýše se vynášely nad prostinké květy jiné, které rostly jen o několik kroků dále na stráni. Pán Ježíš se zarmoutil a pohlížeje na domýšlivé fialky, řekl: „Ode dneška změním váš šat na jiný. Ponesete chudý oděv kašmíra a jako takové budete vyrůstat v skrytosti pod keři. Květy své uschováte do lupenů, abyste se, jsouce obdařeny různými přednostmi, nevyvyšovaly nad druhé.“

Od té chvíle vyrůstají fialky schoulené v trávě, skromně halí svůj květ do lupenů, takže často jen vůně upozorní tě na jejich přítomnost.

*

Pán Ježíš se sv. Petrem kráčeli kdysi podle zahrádky, v níž zakvétal bílý a fialový šeřík. Vůně z nich rozlévala se kol jako sluneční záře. Každý, kdo šel mimo, zastavil se a obdivoval se krásným květům i jejich líbeznou vůni.

Opodál v rohu zahrádky vyrůstal jejich příbuzný, bez černý. Stál tu smutně a slyšel, jak kolemjdoucí vychvalovali šeříky. Bylo mu toho líto, že stojí tak nepovšimnut, rmoutil se, ale nezáviděl. Svatý Petr si toho také povšiml a poznamenal, jak někomu málo se dostalo předností, jimiž druzí zrovna hýří. Pán Ježíš se zamyslí a řekl: „Stromek na pohled prostý, s drobnými bílými květy, bude mít také vlastnosti, pro něž bude neméně oblíben. Bude vyhledáván pro svoji léčivou moc. Usušený jeho květ bude léčit horké nemoci, černé jeho plody i kůra budou lidmi v nemocích vyhledávány pro svoje blahodárné účinky, takže strom ponese název „domácí lékař“. Co mu chybí na kráse, bude nahrazeno jinými vlastnostmi, aby se necítil méněcenným.“ — Svatý Petr se odmlčel a v duchu se obdivoval moudrosti a spravedlivosti Tvůrcově.

Naše myška a její přátelé

Josef Kubálek

V naší třídě po léta žije malá myška. Odněkud z polí přistěhovala se k nám a zalíbilo se jí tu. Kdepak asi spává? Snad pod stupínkem, kam se nemůžeme dostat? My totiž rádi myšky malujeme a velmi rádi o nich čítáme, ale neradi je vidíme v bytech a ve třídách. Do žádné pasti naše myška nechce vlézt. Zná každou lavici a každý koutek, i kalamáře a všechny skryše.

Když všichni odejdeme a ticho se rozhostí v našem dětském úle, obchází myška své království. On sice Lolík musí kdekterou lavici prohlédnout, aby tu ani kůrčička nezůstala, ale jí stačí i drobečky. Když nic k jídlu nenašla, aspoň zakutálený kaštanek někde objevila. Za ta léta už nabyla zkušeností! Nenechávejte proto, děti, nic ve škole, aby se za myškou nepřistěhovaly jiné a nerozkousaly vám někdy ve škole třeba sešity nebo zapomenuté rukavice!

V noci malá, mrštná myška šmejdí mezi starými lavicemi, svými dávnými přáteli, hledajíc něco na zoubek. Bývá tu beseda, při níž obyčejně sténají a naříkají ty staré lavice, které trpí už reumatismem, že jim vrže v klubech a jsou plny jizev od klukovských nožů.

Onehdy jedna lavice sebou prudce hodila, až to buchlo a cosi z ní vyletělo a padlo ke skříni do kouta. A pak rozhorleně zvolala: „Tu máš, ty ledajaký Vašku! Já tě odnaučím lajdáctví! Hledej si zas zítra tašku! Už ho vidím, jak zítra zase ubrečený bude se vymlouvat a svede to třeba na kozu. Jako před týdnem: Přišel pozdě do školy, že prý se jim koza utrhla a on ji musel honit. Hned se běžela Mařenka k nim zeptat — nic vám na tom pravdy nebylo, on lítal s malým Fanouškem po dědině a nechtělo se mu sedět u knížek ve škole.“

A hned se ozvala jiná stará lavice: „I já tu mám hosta. Ota tu nechal tužku. Ale jakou! Kdybych nebyla tak stará a zkušená, jistě bych ji nepoznala. Tak okousaná — a jak může psát, když není ořezána? Ani naše myška by ji nedokázala tak ohavně ohryzat. Že se nestydí ten Ota darebný!“

Vtom se otevřely dveře ctihodné skříně a z ní vyšlo deset nových výkresů, dnes nakreslených. Když přijde nový žáček do třídy, to je okukování! Také nové výkresy si každý týden všichni prohlízejí. Myška a její přátelé i bez podpisu hned poznají, čím který je. „Libor kreslí čáry jako podle pravítka a barvy krásně rovnoměrně roztírá. Anička má také pěkné výkresy, ale zkazí je vždy škaredým písmem. Zato Tomášovy výkresy se bojí ukazovat, on chce být honem hotov a čáry se mu kroutí jako housenka. Božčiny výkresy jsou špinavé jako její ruce.“ Tak si na besedě lavice vyprávěly.

Radím vám všem, děti, dejte si na ně pozor, nebudte na ně zlé a netýrejte je! Jinak vše na vás vyradí panu učiteli nebo maminkám, až bude ve škole schůze nebo očkování nebo jindy — ani se nenadějete.

Prokopův slohový sešit po celé vánoční prázdniny se přede všemi vždy vychloubal, protože za jeho článku „Vánoce“ byl Prokůpek panem učitelem pochválen. Ale Libušina písanka měla smutné vánoce; ani se neukázala a jen v koutku skříně plakala. Libuše měla rozskřípané pero a myslela jen na klouzačku, až ukáže dětem nové sáně. Nezarmucujte, děti, ty své staré přátele!

V loutkovém divadle

Napsal Vladimír Kluska. — Obrázek kreslil R. Zemánek.

Děti ani nedýchají, jak napjatě sledují na jevišti zápas dřevěného Honzy a Kašpárka s mocným čarodějem. Spojenými silami mu vyrvali krásnou princeznu. Teď odpočívají v lese. Unavená princezna usnula. Honza ji hlídá a Kašpárek, ten hledá vodu.

Všichni si oddechli. V tom — hrůza! Mezi stromy zasvítily zlé oči číhajícího čaroděje.

Princezna je v nebezpečí a Kašpárek nikde. Děti ho volají. Snad přijde ještě včas třeba s vojáky. Ale už ani vojsko nepomůže, protože čaroděj roste a mění se v obra.

To děti nevydržely. Běží k jevišti, křičí, útočí a vlastníma ručkama zachraňují princeznu.

V té pohromě se jeviště zakymácelo, barevná stěna se rozsypala a nad divadlem se objevil usmávající se loutkář:

„Nebojte se, děti,“ povídal. „Zlo nikdy nezvítězí trvale. Vy však braňte vždy dobro tak, jako jste je bránily zde v princezně před čarodějem.“

Eucharistický kroužek

NAŠE BESÍDKA.

Děvčata v Hronově si založila eucharistický kroužek pod názvem „Čistá srdce“ a chodí měsíčně k sv. přijímání. Každé úterý máme svou besídku. Scházíme se vždy před 5. hodinou ve Vzájemnosti. O 5. hodině začínáme besídku modlitbou. Potom si čteme, hrajeme a připravujeme se na různá naše vystoupení. Zapisovatelka zjistí, kdo byl v neděli na mši sv. a kdo je přítomen v besídce. Na každé úterý se nejvíc těšíme. Je to nejkrásnější den v našem školním týdnu. Když se hodinová ručička blíží k šesti, jsme trochu zamlklé. Víme, že za chvíli se naše besídka ukončí. Jistě by si každá přála, aby naše besídka neměla konec.

— Eva Prouzová, žačka II. roč. dívčí školy v Hronově.

Strážní andělé

O. E.

Mám dva strážné andělíčky,
oba vroucně miluji,
k jednomu se denně modlím
a druhého celuji.

Jeden, ten je stále se mnou,
třebaže ho nevidím,
při druhém srdce poskočí.
jakmile ho uvidím.

První je můj anděl strážný,
druhý moje matička,
jejich láskyplnou péčí
zkvétá dětská dušička.

Dobrá skrýše

Ferd. Pokorný

Bylo to v době, kdy ještě nebylo železnic a používalo se dostavníků. Mařenka bydlila v moravské vesničce, již dosud neopustila. V dosti vzdáleném městě Brně měla tetu a ta ji pozvala k sobě. Rodiče svolili.

Začaly přípravy na cestu. Matka objednala své dcerušce nové šaty podle tehdejší módy, aby se důstojně mohla ukázat v městě. Z kousků látky, jež zbyly, zhotovila Mařenka úbor pro svou panenku. Nic jí nechybělo, ani klobouček ani rukávník.

Nastal den odjezdu. Otec se rozhodl doprovodit děvčátko, poněvadž chtěl zároveň zaplatit v městě větší dluh uspořenými penězi. Museli vstát brzo po půlnoci, neboť dostavník odjížděl o 4. hodině ranní. Již o 1/3. hodině byli u hostince, dostavníkové to stanici. Rychle se zapřahali koně, nakládala zavazadla. Mařenka se rozloučila s maminkou a sourozenci, kteří přišli s ní až tam, a zaujala s otcem místo v těžkém voze. Vozka práskl bičem a za zvuků trubky dostavník vyrazil ze spící osady.

První část cesty uběhla bez nesnází. O 10. hodině cestující posnídali v hospodě, kde byla první zastávka. Pak se jelo dále. Mařenka, unavená tak častým vstáváním, usnula jako většina jejích společníků. Náhle byla probuzena prudkým trhnutím; dostavník se nenadále zastavil uprostřed lesa, jímž projížděl.

„Bezpochyby se uvolnilo kolo,“ pravil jeden cestující.

„Nebo kmen leží přes cestu,“ dodal druhý.

Jedna paní, která vystrčila hlavu ze dvířek, rychle ji stáhla a obrátila ke společnosti bledý, zděšený obličej: „Lupiči!“ vyjekla.

Všichni pohlédli na sebe vytřeštěnýma očima. Věděli, že nezřídka zadržovali bandité dostavníky, aby oloupili pocestné, a tu běda tomu, kdo by se stavěl na odpor.

Mařence se srdce mocně rozbušilo. Vzpomněla si, že otec má u sebe značný sloupek zlatáků. Kdyby jich pozbyl, byla by to pohroma pro celou rodinu. Však již také v návalu úzkosti ubožák vyndával závitek z kapsy. Mařenka dostala nápad.

„Dej mi jej, tatíčku,“ pravila. Bez odporu vsunul jí jej do ruky. Hned nato již se dvířka násilně otevřela.

„Ruce vzhůru!“ křičeli lupiči. Někteří drželi na cestující namířeny pistole, jiní prohledávali jejich kapsy. Počínali si při tom velmi zručně, znajíce všechny obvyklé skryše. Nezapomněli ani na příruční tobolku Mařenčinu. Byl v ní jen tolar. Zloděj jej vložil nazpět do tobolky se slovy: „Neplač, maličká, ten peníz si můžeš nechat na cukrátku.“

Po prohlídce lupiči opět zavřeli dvířka a míříce svými puškami na povoz, hleděli za ním, až se vzdálil, načež sami zmizeli v lesní houštině.

V dostavníku se rozlehl nářek. Mnozí cestující ztratili takto všechny své úspory. Mařenka podala otci sloupek dukátů.

„Kdepak jsi jej schovala?“ tázal se s překvapením.

„V rukávníku mé panenky,“ odpověděla vítězně, ukazujíc svou milou hračku, již stále držela v náručí.

„Nu, tvůj miláček nám prokázal opravdu velkou službu a za odměnu ti koupím pro ni také postýlku.“

Mařenka zčervenala radostí; vždyť již dávno si přála postýlku pro svou panenku.

Šťastně přijeli do Brna. Panenka dostala slíbenou postýlku a zůstala i se svým rukávníčkem vzácnou rodinnou památkou i tehdy, když Mařenka byla už velká a přestala si s ní hrát.

Jiří Marek.

(Pokračování.)

8.

Úmrtí slečny Chalupové Jiřinu úplně zhroutilo. Několikrát omdlela, sedávala zamyšlena, upírala oči do neurčita, často ani neodpovídala na dané jí otázky, zeslábla a zbledla. Nikdo ji neuměl potěšit, ba ani Jiříkovi se nepodařilo odvrátiti ji od těch trudných myšlenek. Paní starostová chtěla, aby šla Jiřina hned k nim. I pan starosta Rchan si přál, aby se k nim přistěhovala. Mínil se o ni starat jako o vlastní dítě. Měl ji velice rád od té doby, co dala Jiříkovi svou krev a zachránila mu život. I Josef Havíř se těšil, že bude mít Jiřinu nablízku. Stal se z něho opravdu hodný a pracovitý člověk. Když se jednou pan starosta divil, proč má Havíř Jiřinu tak rád a sází v zahradě jen pro ni květiny, svěřil se mu, jaký vedl dříve život.

„Pane starosto, naposled jsem šel krást k slečně Chalupové. Nic jsem tam nevzal. Překvapila mě při lupu Jiřina. Vidíte, právě toto zlaté dítě mě přivedlo na dobrou cestu a udělalo ze mne pořádného člověka. Připadala mi jako anděl. Když jsem se na ni podíval, zhnusil se mi dřívější dobrodružný život a dal jsem se, jak se lidově říká — na pokání.“

Dnes už pan starosta věděl, proč se Havíř blaženě usmál, když si se ženou povídali, že si vezmou Jiřinu k sobě. Přepočítali se však.

Jiřina nechtěla za žádnou cenu odejít z domku, dokud ležela její pěstounka vystavená v rakvi v pokojíčku v přízemí. Ctihodná sestra jí musela slíbit, že u ní zůstane až do pohřbu. Klekávaly spolu u rakve a modlily se různě. Když se přišel někdo se slečnou Chalupovou rozloučit, na nikoho se Jiřina ani nepodívala. Dívala se buď k zemi neb na zesnulou pěstounku.

Třetího dne byl pohřeb. Když zavírali víko rakve, propukla Jiřina v hlasitý pláč. Volala vzlykavým hlasem:

„Nezavírejte maminku, nechejte ji zde, nebo mě tam zavřete s ní.“

Ctihodná sestra ji objala a chtěla ji vyvésti z pokoje. Zůstala jí však bezvládná v náruči. Pokoušeli se ji přivést k sobě, ale šlo to těžko. Sestra rozhodla, že s ní zůstane doma a pohřební průvod, že má zatím jít na hřbitov. Kdyby se Jiřině ulevilo, přišly by spolu trochu později.

A tak byla nesena rakev slečny Chalupové k tichému odpočinku ve chladném hrobě, kde mělo tělo této dcery katoličky očekávat den slavného vzkříšení. Pohřeb byl krásný, zúčastnilo se ho mnoho lidí, hudba hrála smuteční pochod. Za rakví kráčela rodina pana starosty, protože ze slečniných příbuzných nikdo nepřišel. Pan starosta se vynasnažil, aby byl pohřeb vypraven co nejpečlivěji, něco však mu přece scházelo, a sice — Jiřina. Všichni účastníci dobře vycítili, že by měla kráčet za rakví zlatovlasá dívka, miláček boží, vzor všech hejnovických dětí. U hrobu se všichni ohlíželi, nepřichází-li se sestrou ošetřovatelkou, ale marně.

Jiřík stál u samého okraje hrobu, díval se smutně na rakev, a když byla vpuštěna do hrobu, vhodil na ni dvě kytice rostlých květin. Jednu za sebe, druhou za Jiřinu. Byl si plně vědom toho, že ji zastupuje.

Když se vrátili domů, bylo Jiřině již lépe. Plakala sice, protože jí bylo líto, že nemohla svou drahou pěstounku doprovodit na poslední cestě, ale již neomdlávala a mluvila klidněji.

Sestra ošetřovatelka si balila věci. Chtěla ještě toho dne odejet. Jiřina jí pomáhala. Když daly do košíku poslední knížku, prosila sestru:

„Ctihodná sestro, prosím vás, vezměte mne s sebou do kláštera. Tam se mi nebude tak stýskat. Zde mi všechno připomíná zemřelou maminku.“

Pan starosta to slyšel. Přemýšlel o Jiřininy slovech a myslel, že by bylo skutečně nejlépe, kdyby Jiřina přišla alespoň na měsíc do jiného prostředí. Promluvil o tom se ženou a ta též souhlasila. Jen dvěma lidem se nelíbil tento nápad, a sice — Jiříkovi a Havíři. Oba si neuměli představit, jak by mohli žít celý měsíc bez Jiřiny. Nebylo však odvolání.

Ctihodná sestra zůstala ještě přes noc a ráno, po zádušní mši svaté, odvážela Jiřinu do Prahy. Všichni se s ní těžce loučili, ona sama byla ke všemu tupá krutou bolestí nad ztrátou dceřné pěstounky.

Bylo pro ni dobře, že přišla do jiného okolí. V pensionátě pražského kláštera bylo mnoho chovanek. Všechny si brzy Jiřinu oblíbily. Obdivovaly její krásné, zlaté vlasy a modré oči. Když se dověděly, že nemá maminku ani tatínka, zasypávaly ji něžností, pozorností i pamlsky.

Ve škole se Jiřině též velice líbilo. Byla zařazena do třetí třídy obecné školy, kde se též děti připravovaly k prvnímu svatému přijímání. Neučil je sice náboženství velebný pán, ale velice hodná ctihodná sestra. Po každé hodině šly navštívit do kostela svátcešného Spasitele, což se Jiřině líbilo. Vždycky se pomodlila před svatostánkem za duši slečny Chalupové. Doma si děti psaly památníčky z hodin náboženství. Vlepovaly si do nich svaté obrázky, malovaly si kolem nich květinčky a pod obrázky si psaly krásné myšlenky, předsevzetí a prosby k Pánu Ježíši. Mohly tak uplatnit své vlastní nápady i krasocit. I Jiřina psala svůj památníček s největší pečlivostí. Poprosila dopisem paní starostovou, aby jí poslala všechny svaté obrázky, které měla schované ve svém stolku. Jiřík jí poslal ještě celou spoustu krásnějších, které jí koupil v městě.

Když byla čtrnáct dní v klášteře, dostala balík obvyklého tajného rázu. Bylo v něm zase mnoho pěkných věcí. Za týden po obdržení zásilky dostala dopis následujícího znění:

Drahá Jiřino!

Nedávno ti zemřela pěstounka. Měla tě ráda jako své vlastní dítě. Chápu tvůj bol. Děvuško dravá, netruchli příliš! Vzpomeň, že ještě kdosi žije, kdo tě miluje více a vřeleji než zemřelá slečna Chalupová. Jsem to já — tvoje matka. Není dne, ba ani hodiny, abych se za tebe nemodlila. V myšlenkách jsem stále s tebou. Mám tvůj obrázek. Nosím jej stále při sobě. Když se o tobě dovím nějakou zprávu, líbám jej místo tebe. Dobrá duše tě nenápadně vyfotografovala, když jsi šla jednou ze školy. Mám velkou radost, že se dobře učíš a že jsi ve škole hodná. Nejraději bych tě měla u sebe, abych ti mohla poskytnout ještě jemnější výchovy a vyššího vzdělání. Pocházíš z bohaté rodiny. Otce již nemáš. Zemřel ještě před tvým narozením. Sama ti mohu poskytnouti vše, oč bys jen požádala. Bohužel jsem tak nešťastna, že tě nemohu mít u sebe. Doufám však plně, že tě přece jednou sevrnu ve své náruči, že budu moci s tebou žít a s tebou se těšit, můj miláčku. Pak ti povím, jaké neštěstí a jaká kletba leží na našem rodě. Za tebou jít nemohu, abych ti zachránila náš majetek, a pak — má přítomnost by ti

jistě škodila. Nemysli, mé drahé dítě, že jsem tě dala od sebe z vlastní vůle neb pro svůj prospěch. Mohla bych ti přísahat, že jen láska k tobě mne přinutila, abych se ti skrývala. Trpím tím nesmírně, ale snáším to ráda, když vím, že je to jen pro tvé dobro. Dítě zlaté, prosím Tě, vzpomínej na mne s láskou a naše myšlenky se jistě setkají. Jsem dosti churavá, prosím, modli se za mne, abych nezemřela dříve, než se setkáme.

Líbá tě a objímá a vzpomíná Tvá maminka

Když Jiřina přečetla tento dopis, jákala radostí. Všem vyprávěla o svém velkém štěstí, že má maminku, která na ni denně myslí a má ji ráda. Dopis od ní nedala takřka z ruky. Měla jej stále u sebe. Tak dlouho jej četla, až jej odříkávala nazpaměť. S její tvářičky zmizel smutek, stále se usmívala a zarmoucené uměla potěšit.

Protože jí slunéčko štěstí rozechrálo srdéčko, mohla se zároveň lehčeji oddávat svým pobožnostem. Dvakrát denně navštěvovala svátostného Spasitele ve svatostánku. První návštěvu obětovala za svou zemřelou pěstounku, druhou zase jen Kristu Pánu. Povídala svému drahému Ježíškovi, jak se již na něj těší, děkovala mu za radost, kterou jí způsobil maminčin dopis, prosila jej, aby jí též dopřál shledati se s ní. Nezapomněla však ani na Jiříka a jeho rodiče. Vyprošovala jim zdraví, požehnání a štěstí.

V klášterním zátiší se jí velice líbilo. Ve škole se jí dobře vedlo, byla zase nejlepší žákyní. Kdysi odpoledne měly děti náboženství. Sestřička jim oznámila radostnou zprávu. Řekla jim:

„Děti, těšte se. Velký a svatý den již se blíží. Ode dneška za 10 dní půjdete k prvnímu svatému přijímání. Budete mít bílé šaty a bílé závoje, ale ještě bělejší musejí býti vaše dušičky. Pán Ježíš bude se mezi vámi procházet jako v zahradě bílých lilí. Přála bych si, abyste byly zástupem malých světic.“

Jiřina zazářila. Chtěla se rozběhnouti k sestřičce a zahrnouti ji otázkami.

Kdosi zaťukal. Ctihodná sestra vyšla na chodbu. Za chvíli se vrátila a řekla: „Jiřino, jdi do hovorny, čeká tam na tebe milá návštěva!“

Jiřina poděkovala a spěchala do hovorny. Cestou už hádala, kdo tam asi bude. Snad ne její maminka?

Doběhla ke dveřím hovorny. Srdéčko jí bušilo. Zaťukala a vstoupila. Čekalo na ni opravdu milé překvapení. Na červené pohovce seděl pan farář s panem starostou z Hejnovic. Oba šli radostně Jiřině vstříc.

„Přijeli jsme si pro tebe, Jiřino,“ řekl jí pan farář, „protože se nám po tobě stýská. Chtěli bychom, abys šla k prvnímu svatému přijímání u nás. Děti na tebe stále vzpomínají. Dokud jsi byla mezi námi, lépe se připravovaly a více se těšily, protože jsi jim dodávala chuti a dávala jim dobrý příklad, jak se mají modlit. Doufám, že s námi radostně pojedíš. Kdyby ti bylo u nás smutno, můžeš po sv. přijímání zase odejet sem do kláštera. Ovšem byli bychom raději, kdybys u nás zůstala.“

„U nás nalezneš druhý domov, Jiřino,“ doložil pan starosta. „Budeme tě mít rádi jako svou vlastní dcerušku. Moje žena, Jiřík, Jcsef Havíř a všichni ostatní — ti všichni se již na tebe těší.“

Jiřina trochu zaváhala. Neuměla však odepřítí prosbě pana faráře a pana starosty. Když přišla do hovorny sestra představená a vychovatelka, bylo rozhodnuto o jejím odjezdu do Hejnovic.

(Dokončení).

Černé umění - knihtiskařství

jos. Vaňáček.

V minulých letech uplynulo 500 let od vynalezení knihtisku. Jistě naše mládež ráda si přečte něco o tom, co souvisí i s naším časopisem, o vynalezení a vývoji knihtisku.

Na žádost velkomoravského knížete Rostislava poslal k nám císař Michael z východu dva slovanské učence-kněze — sv. Cyrila a Metoda. Při-

šli na Moravu roku 863 a hlásali víru Kristovu jazykem slovanským, přizpůsobili našim předkům písmo, sestavili slovanskou abecedu, vyučovali lid nejen ve víře, ale naučili lid i číst a psát a v tomto jazyku slovanském psali také i náboženské knihy, modlitby a písně. Tak vzniklo i u nás tak zv. p í s a ř s t v í, to jest, knihy byly rozmnožovány opisováním a nové byly rovněž pořizovány psaním. Toto písařství bylo zvláště rozšířeno v klášteřích a stalo se přímo uměním, neboť knihy bývaly nádherně vyzdobovány iniciálkami, tituly i kresbami v nejpestřejších a nejkrásnějších barvách, k čemuž bylo užíváno i nejvzácnějšího materiálu, ba i stříbra nebo zlata. Toto písařské umění vyvrcholilo ve středověku za Karla IV., Otce vlasti, který zvláště kultuře, vzdělání a uměním přál ve všech směrech. Dodnes zachovaly se nám mnohé takové písařské památky, které jsou uchovány v různých museích a slouží nám jako nejvzácnější prameny kultury z těch dob.

VYNÁLEZ KNIHTISKU.

V době největšího rozvoje písařského umění narodil se r. 1397 v Mohuči Jan Gutenberg. Pocházel ze šlechtických rodičů a byl velmi hloubavého ducha. Poněvadž opisování knih vyžadovalo velmi mnoho práce, přemýšlel, jak tuto práci urychlit a usnadnit. I jiní jeho vrstevníci měli podobné snahy, vyřezávali celé strany textu do desek nebo ryli na desky různé kresby, které potom natírali barvou a otiskovali a tak vznikly první d ř e v o r y t y, t. j. kresby, otiskované s plotny dřeva, a d e s k o t i s k y, t. j. strany textu, vyřezané rovněž do kusu desky a otiskované na papír. To vše však bylo velmi zdoluhavé a málo praktické, ježto po určitém počtu otisků pak již plotny byly nepotřebné. A tu Jan Gutenberg přišel na novou myšlenku. Počal vyřezávat jednotlivá písmena, která pak podle potřeby sestavil ve stranu, tu otiskl tolikrát, kolikrát ji potřeboval,

Hradní středověký písař nahrazoval opisováním zpráv na pergamen dnešní tisk. Štoček z arch. Brněnské tiskárny

písmena rozebral a použil k sestavení nové strany. Tak dal základ k novému způsobu výroby knih, který se nazývá **k n i h t i s k**. Myšlenka Gutenbergova byla opravdu jedinečná, geniální. Žádný jiný vynález ani objev té doby nemohl býti postaven na roveň vynálezu knihtiskařskému. Zmíněný Jan Gutenberg nedal si pokoje, hloubal dál, a tak se mu podařilo liti písma z olova, čímž se postupně černé umění čili knihtiskařství stalo schopným největšího rozvoje. Spolčil se se zlatníkem Faustem a tak r. 1452 počal tisknouti latinskou bibli o dvou foliových svazcích, po 324 a 317 listech, která byla hotova r. 1455.

Jan Gutenberg používal k tisku svých děl tak zv. **l i s u**. Byl to dřevěný ruční lis, k němuž mu byl vzorem původní lis vinařský. Takové ruční dřevěné lisy tiskařské z doby Gutenbergovy přečkaly celá staletí, než se počalo opravdově přemýšletí o jejich zdokonalení a než došlo k sestavení lepších, novějších a lépe vyhovujících typů.

ČERNÉ UMĚNÍ V NOVÉ DOBĚ.

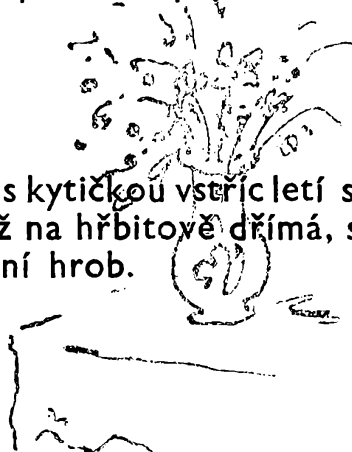
Takové byly počátky černého umění čili knihtiskařství. Tento vynález vzbudil veliký zájem v celém vzdělaném světě a umožňoval další rozvoj kultury ve všech zemích. Všude se snažili tento vynález si osvojit a využít jej pro své potřeby a snahy. Knihy stávaly se nutnou potřebou. Byly lacinější a přístupnější všem vrstvám lidu. Stále rostoucí potřeba tiskopisů a časopisů vyžadovala, aby bylo pracováno co nejusilovněji také o zdokonalení tiskacího stroje a urychlení tisku. První vynález rychlého tiskacího stroje podařilo se uskutečnit v roce 1810. Jeho vynálezcem je knihtiskař **B e d ř i c h K ö n i g**. Po mnohých zkouškách požádal König r. 1810 v Londýně o patent na malý tiskací stroj, t. zv. **l i s s p ř í k l o p e m**, který při tisku sám pomocí válců nanášel barvu na sazbu. Tento stroj tiskl 400 výtisků za 1 hodinu — pro začátek výkon uspokojivý. Za dvě léta nato následoval další tiskací stroj, zkonstruovaný tak, že tisk se prováděl na rozdíl od příklopů pomocí velkého válce, tak zv. tiskacího cylindru. König byl těmito úspěchy velmi povzbuzen. Pracoval usilovně dále a dosáhl toho, že r. 1814 mohl londýnský časopis „Times“ překvapiti knihtiskařský svět zprávou, že číslo jeho dne 29. listopadu bylo vytištěno na parou poháněném rychlolisu, jehož vynálezcem byl opět Bedřich König. Ovšem v novější době nestačily ani rychlolisy, až konečně Angličan **R o w l a n d H i l l** sestrojil první **r o t a č n í s t r o j**. Dalším zdokonalením byly postaveny další rotační stroje, velmi důmyslné a dokonalé, takže na nich je možno tisknouti i několikabarevné ilustrace. Dále na rotačních strojích možno dnes dosáhnouti 15—100 tisíc výtisků za 1 hodinu o 4—76 stranách — úžasné výkony, na které by bylo potřebí na původních lisech — několika let! V dnešní době pak nastupují další stroje — t. zv. automaty.

(Dokončení v příštím čísle.)

DEN MATEK.

Cyril Berka.

Když ještě žije matička, jí s kyticí vstříc letí slib lásky a poslušnosti. Jestliže dobrá matinka již na hřbitově dřímá, skládá zbožné dítě květ vroucí modlitby na její jarní hrob.

Vítek Fontgalland, miláček Ježíšův a Mariin

Vítek ukazuje svému o 3 roky mladšímu bratříčkovi Markovi „Ježíškovy hračky“ — měsíc a hvězdičky. Narodil se v Paříži 30. listopadu 1913. Ještě před jeho narozením slíbili rodiče, že ho budou oblékati v barvách mariánských, bílé a modré. Sotva se naučil vyslovovat, nejraději mluvil o Ježíškovi a nebeské Matičce.

V den své první sv. zpovědi nemohl Vítek udržet radost u sebe a rozdál všechny své peníze chudým lidem, jež potkával.

Kresby: St. Menšík

V den prvního sv. přijímání slyšel Vítek ve svém srdci hlas Ježíšův: „Můj Vítečku, vezmu si tě brzo k sobě. Umřeš mlád. Nestaneš se mým knězem, chci tě učiniti svým andělem.“ Aby nezarmoutil svou matku, neprozradil jí toto své tajemství až do poslední nemoci.

Týden po svých 11. narozeninách Vítek těžce onemocněl a trpěl velice. V sobotu 24. ledna 1925 zvolal: „Dnes umru. Sobota je den P. Marie a Ona mne dnes vezme do své náruče.“ V posledním dechu zašeptal: „Ježíši, miluji Tě... Matičko!“ Jeho matka soudí, že viděl v té chvíli svou nebeskou Matičku.

MILÝ CHLAPČE - MINISTRANTE, z pohraničí jsme dostali pro tebe toto

» DESATERO MINISTRANTŮ «

1. Zbožný buď a přijmi často Páně Tělo.	6. Nebuď nemotorný jako kláda.
2. Do dobrého žeň se smělo.	7. Ministraci uměj hbitě odříkat.
3. Stále lépe — snaž se se vší silou.	8. Nehleď vždycky na to, kdo vlc prau.
4. Rád měj ministrantskou službu milou.	9. Chodit budeš vždycky zavčas.
Mezi ministranty nesmí býti váda.	10. Sakristie není místo pro špás.

Jedly jste, děti, vtipnou kaši?

Marie Dvorská

Martin měl již 13 roků, když se stal ministrantem. Velmi si zakládal na takovém vyznamenání. Chodil kol oltáře tuze opatrně. Líbil se sám sobě, zvláště když přenášel mešní knihu nebo naléval do kalicha víno a vodu.

Maminka říkávala, že žádný ministrant není tak šikovný jako Martin.

Jednoho dne řekl kostelník Martinovi:

„Dnes budeš přisluhovat důstojnému panu radovi u oltáře svaté Rodiny!“

Martin vzal misál a kráčel před panem radou s velikou vážností. Po očku mrkal na lidi. Mrzelo ho, že si ho téměř ani nevšimli. Hleděl do kancionálů a modlili se nebo zpívali.

Staroušek kněz chtěl vystoupiti k oltáři, ale churavé nohy se mu nechtěly dobře ohýbat. Zaklopýtl. Cvikr, bursa i velum spadly na zem.

Martin stál u oltáře s misálem v náruči a hleděl na starouškovu nehodu. Nenapadlo ho, aby položil mešní knihu na podstavec a přispěl důstojnému pánu na pomoc. Stál nehnutě jako socha a hleděl, jak staroušek se těžce shýbá a sbírá spadlé věci.

Současně s panem radou pak vystoupil k oltáři a ve vší vážnosti položil knihu na podstavec. K veliké svojí radosti zahlédl, že si jej lidé pozorně prohlížejí.

„Líbím se jim!“ říkal si potěšen.

Když vycházel z kostela, slyšel, jak jedna babička řekla druhé:

„Prosím vás, nevíte, čím chlapec to ministroval panu radovi? Takový veliký, a neví, co má dělat! Jistě mu dávali v peřince málo vtipné kaše!“

Martin cítil, jak se mu žene do tváře horko. Utíkal domů, ani se neohlédl...

Jak je to s vámi, děti? Jedly jste všechny vtipnou kaši?

PÁN JEŽÍŠ VSTOUPIL NA NEBESA.

Cyril Berka.

Když Ježíš Kristus k Otci se zas vrátil, hasne u oltáře velikonoční svíce a také socha vzkříšeného Spasitele se odnáší s povýšeného trůnu.

Pán Ježíš odešel do nebe, ale přece neviditelný mezi námi přebývá, v nejsvětější Svátosti oltářní, pro naši spásu.

Naše družinky hlásí: čís. 301 náč. Milan Bravenec, Čejč u Hodonína:

Letos již čtvrtý rok pracujeme s naší družinkou. Chtěli bychom také býti v katolickém skautě, ale tady u nás není. Víme, jak je skauting krásný a také jednou tu skauting budeme mít. Čas. Andílek se nám všem velice líbí a již čtrnáct dní před vyjitím se mne spolužáci ptají, jestli nepřišlo již nové číslo. Získal jsem v naší družince a mezi kamarády celkem 29 odběratelů Andílka (kromě sebe). Chodím do jednoročního učebního kursu na měšťance, kde náboženství nemáme a tak nám velebný pán tam Andílka obstarat nemůže.

Rychlý šíp, druž. čís. 800 hlásí: (náč. Josef Hejsek z Šimanova):

Jednou týdně si píšeme noviny. Říkáme jim „Hlasatel“. Dáváme to i do sousední vesnice. Ale někteří kluci se nám smějí. My si z toho nic neděláme. Pilně také cvičíme. Máme to tady jako ve skautě. Řekli jsme si, že nebudeme dělat žádné hlouposti a neslušné věci, že budeme poslouchat! Chceme si postavit nějakou chatu, kde bychom mohli po kostele klidně trávit neděle. Udělali jsme si pro sebe legitimace. Také volby jsme měli, při nichž jsme zvolili náčelníka, pokladníka, kuchaře a zapisovatele. Kuchař je Boh. Honsa, pokladník Zd. Novák.

Uvádíme vám ostatním jen pro povzbuzení tato dvě hlášení našich družinek. Mnohé pracují ještě dále, jak dříve, mnohé vystoupily či založily junácké oddíly a na družinku již jen vzpomínají. Kde nemůžete založit ještě junácký oddíl, připravujte se junáckým životem v DAS. Družinku mohou založit hoši (neb dívky), čteráři Anděla strážného, kteří chtějí se řídit pokyny svého oblíbeného časopisu. Upozorňujeme, že družinky mají zakládat eucharistické kroužky neb je tvořit (tedy jsou jak družinkou, tak kroužkem) a často přistupovat ku stolu Páně.

Ti, kdož se nově hlásí jako družinky, ať pošlou svá hlášení na adresu redaktora. Odpovídat však každému nemůžeme. Diplomy již nemáme. Legitimace pro družinkáře možná vytiskneme.

Denní povinnost družinkáře: Pomodlit se alespoň jedenkrát „Zdravas“ všechny družinky a družinkáře!

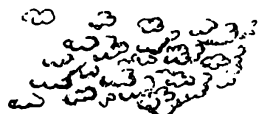
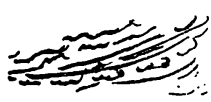
Družinkářský deník: Nedoporučuji vám psaní novin a časopisů, ale rozhodně pište si o svých výletech, podnicích, schůzkách a pod., kroniku. Tam si lepte i fotografie, výstřižky z novin a pod.

Předpověď počasí — zálesáctví Každý junák se snaží, aby dovedl pokud možno přesně předpovídat počasí pro budoucí čas (odpoledne téhož dne, pro příští den a pod.) To se nedá vyčíst z knih, k tomu je potřebí zkušeností. Stařeček či stařenka velmi často vám poradí, dobře povědí, zapíšte si to a přesvědčte se, mají-li pravdu. Tak na př.

jednom kraji řekne děda: Mráči se od Čebínky (kopce), to bude zítra pršet.“ Jinde: „Kameňák je obklopen mraky. Žene se tam bouře!“ a opravdu, za dvě hodiny neb dříve již to nad obcí bouří. Neb jiný děda: „Žádný strach! Tam ty černé mraky od Valch, to nic není! Z těch nebude pršet!“ A neprší, ač se zdálo, že se žene zlá bouře! To jsou tedy místní zkušenosti. Jsou ještě některé všeobecné, které rovněž vypisujeme: Ráno mlha, klesne k zemi... bude krásně! Ráno mlha, stoupá, z lesů se kouří... bude pršet! Ve dne beránky, večer kupy, v noci bouře! Ráno a večer rosa... bude krásně. Ráno a večer sucho, bude déšť. Západ slunce do mlh, za mraky — bude pršet. Západ slunce červený, bude jasno, ale vítr. Žáby večer skřehotají, bude krásně. Napište si samí podobná pozorování. Připojujeme ještě tabulku mraků s jejich pojmenováním. Naučte se je poznávat v přírodě. Přítě vám o nich povíme více.

Junáci venkova: Kde nemáte dosud junácký oddíl, založte si družinky a řiďte se junáckou stezkou. Knížka MEZI JUNÁKY za 21 Kčs je i pro vás. Možno objednat! Brněnské tiskárny, Brno, Starobrněnská 19-21.

MRÁKY

cirrus — řasy cirrocumulus — beránky cumulus — kupa cumulo-nimbus — bouřlivák

Děti se smějí

DVOJSMYSLNÉ NÁVĚSTÍ. Jistá rodina z jedné Lhoty uveřejnila v novinách následující inzerát: „Hodná a pilná služka, která již jednou sloužila u dobytka, může u nás ihned službu nastoupiti.“

ODBORNÝ ZNALEC. Pan učitel zkouší v geologii: „Jak se nazývá nerost, který držím v ruce?“ — Mikulka se vítězně hlásí: „Prosím, vápenec.“ — „Dobře, a podle čeho jsi jej poznal?“ — Mikulka: „Podle nápisu na škatulce.“

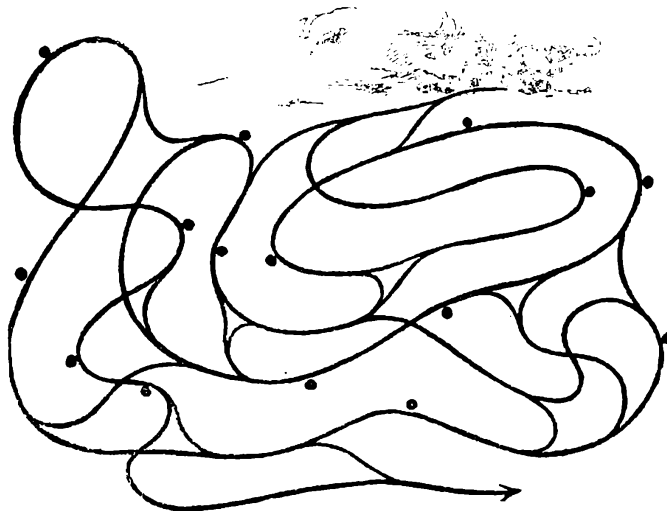
ÚTĚCHA. „Vidíš, při posledním vysvědčení jsi mi udělal radost, že jsi byl první ve třídě — a teď jsi nějak polevil!“ — „Ale, maminko, jiné maminky chtějí mít také radost!“

ZBYTEČNOST. A: „Tobě prý se ztratil pes, Karle? Proč jsi nedal do novin insert? Byl to takový krásný vlčák.“ — B: „A proč bych dělal takovou zbytečnost? Můj pes přece neumí číst.“

ČIPERNÝ. Otec (k synáčkovi na stromě): „Hanzíku, pojď dolů, hřímá!“ — Hanzínek: „I vždyť já to mohu tady nahoře také slyšet!...“

HORLIVÝ JENDA. Učitel ve škole: „Hoši, kdopak z vás by mně dnes po vyučování pomohl trhati třešně?“ — Jenda: „Pane učiteli — já!“ — Učitel: „Tak dobře, a některý by mně potom mohl pomoci při vybírání medu...“ — Jenda: „Pane učiteli — taky já!“ — Učitel: „A také potřebuji, aby mně pak někdo pomohl vozit hnůj do školky.“ — Jenda ke spolužákům: „Kluci, hlaste se, ať se pořád nehlásím sám!“

KDE VŠE NAJDEME. „Copak to děláš, Aninko?“ ptá se matka své malé dcerušky, když ji viděla prohlížeti naučný slovník. — „Víš, maminko,“ odpovídá děvčátko, „tatínek včera povídal, že v této knize, ať hledá cokoli, vždy najde; mně se ztratila punčocha a proto ji zde hledám.“

Čáry znázorňují koleje a tečky jsou stanice. Vlak musí projet každou stanicí na dráze, ale nesmí ani jednou couvnout nebo jet po některé části dvakrát. Polož průsvitný papír na náčrtek a sleduj tužkou jízdu vlaku!

Drobnosti

Sbírka V. A. Nesnídal.

ZNAMĚNÍ MĚSTA PRAHY je doplněno 45 praporky. Jsou umístěny 22 na pravé a 23 na levé straně členky městského znaku. Těchto 45 praporků představuje jádro Prahy v 8 částech, k němuž ve Velké Praze v roce 1920 přibýlo 37 měst a obcí okolních. Prostě každá obec, jež jest dnes včleněna do oblasti hlavního města Velké Prahy, čtvrti 1—19, má ve znaku města svůj praporec.

ELEKTRIKA V OSTRAVĚ. Ostravská elektrická tramvaj dovršila 45 let své činnosti. Roku 1910 byl schválen projekt elektrické pouliční dráhy, jež až dosud zde byla tažena lokomotivou. Předtím jezdily v městě koňmi tažené omnibusy, podobné koňce pražské. Celá řada měst v republice má svoji elektrickou dráhu, jinde autobusy, ale také i moderní dopravní prostředek trolejbusy, to jsou autobusy s vrchním elektrickým vedením. Nsl.

STŘEDOVĚKÝ RYNEK. Ve středověku založená města nevynikala rozsáhlostí. Obvykle byl to rynek (náměstí) s několika přilehlými ulicemi, kde 100 až 120 měšťanských domů tvořilo již město, které bylo považováno za větší.

Středověký rynek byl centrem města, kde býval nejen kostel, radnice, škola a nejvýstavnější budovy, nýbrž i tržiště, kde se prodávaly všechny životní potřeby.

Uprostřed rynku stávala statue, na níž po celou noc blýskalo světélko, jediné, svítící v té době městem, aby ukazovalo vozkům a pozdním pocestným směr do města. Nsl.

LET KOLEM SVĚTA. Každý týden bude konán let kolem světa. První americké letadlo, jež zahájilo tuto novou dopravní linku, uletělo dráhu 37.000 km za 149 hodin 44 minut, o 66 minut dříve, než byl stanoven plán. V tomto je zahrnuto i 32.31 hodin, jež ztrávilo letadlo na 13 zastávkách. Nsl.

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

LONDÝNSKÉ ZNÁMKY.

Na známce 30 hal. a 3 Kčs je nadporučík Jiří Král v uniformě francouzského letce. Padl v leteckém boji ve Francii.

Na známce 40 hal. a 4 Kčs je rotmistr Jos. Gabčík v uniformě britského parašutisty. Byl zabit gestapáky v Praze.

Na známce 50 hal. a 5 Kčs je štábní kapitán Vašátko v uniformě britského stíhače. Padl v Anglii.

Konečně na známce 60 hal. a 10 Kčs je vojín Fr. Adámek v britské tropické uniformě. Padl u Tobruku v Africe.

Tyto známky budou stále v albumech hlásat aktivitu našich hrdinů za druhé osvobození!

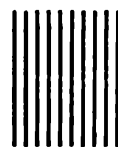
*

100 čsl. I. republika pro začátečníky — mezi nimiž jsou některé cennější s malými vadami	25 Kčs
80 protektorátních pro začátečníky	18 Kčs
70 kusů Německo	15 Kčs
15 kusů Německo, velký formát	15 Kčs
110 kusů Německo, cenněj. s několika vzácnostmi	50 Kčs
40 Rakousko-Uhersko	8 Kčs
25 Rakousko-Uhersko, cennější	10 Kčs
55 Rakousko	12 Kčs
20 Rakousko, cennější	10 Kčs

Vysilač A. S.

1. Jenda S. si libuje dobrodružné a cestopisné články, ale pohádky prý už tak nečte, poněvadž má 12 let. Rádi ti dopřáváme tvou oblíbenou četbu, ale přej také mladším jejich pohádky. — 2. Staňa ze Šlapanic píše o svých botkách: „V pondělí je obouvám, v půli týdne do správy je dám.“ To asi maminka lomí nad nimi rukama, když je nosíš jen dva dny. — 3. Illetá Kamilka Erbanová z Č. Budějovic oplakává svou babičku, která opustila devět vnoučátek, a slibuje: „My stále, zlatá babičko, budem tě rádi mít, i když už s námi nežiješ, ve vzpomínkách budeš žít.“ — 4. Láďa z Adamova nám radí, abychom netiskli tak velké obrázky, že tím ušetříme místo. Cožpak ti takový obrázek nepoví také mnoho, když jej pozorně prohlédneš? — 5. Jan Chovanec z Bánova vypráví: Naše kaplička nad kopečkem byla koncem dubna 1945 ostřelována a úplně roztržena, jen socha P. Marie i se svícny zůstala nepoškozena. Z okolí se tam jezdili na to dívat. Nyní tam stojí nová kaple. — 6. Třídní rada III. hl. v Jemnici poslala přísný dotaz, proč nedostali 4. číslo A. S., který se jim velice líbí. Třídní rada se usnesla, že se vydá na cestu do Brna a udělá z tiskárny kůlničku na dříví. Tiskárna se polekala a jistě již vážené třídní radě poslala žádané číslo. — 7. Al. Ježek z Čechočovic píše nám o chlapcích, kteří vzduchovkami a praky stříleli v lese po veverce. Za to je myslivec po zásluze prohnal. — 8. Jarmilka Brzobohatá z Jiřikovíc napsala 3 básničky o loňském květnu. Vděčně vzpomíná na ty, kdo za nás bojovali a v boji padli. — 9. Pavlinka Dvořáková z Třebíče si vymyslela pohádku o chlapcích, kteří se dali do breku, místo aby

CHYŤTE SI PTÁČKA! Děti obyčejně mají rády ptáčky. Jak by si rády nějakého chytily a daly do klece, aby jim tam cvrlikal! Ba i mnohá maminka měla by ráda v kleci pěkného kanárka, který

by hezky zpíval. Na výše uvedeném obrázku tou mřížkou znázorněna je klec a před ní na větvičce sedí ptáček. Bude-li zpívat, nevíme, ale chytit ho můžete snadno. Jen si dejte tento obrázek blízko k očím a uvidíte, jak ptáček vejde do klece sám. Ale moc dlouhose naň nedívejte.

vysvobodili zajaté princezny. Dále vypravuje, jak za války udělali „dětské povstání“, totiž pochováli Göbelse. — 10. Josef Pacák ze St. Poddvorova také vzpomíná na bojovníky, kteří nás osvobodili: „Některých však těla kryje česká zem, na vás vždy my, děti české, modlitbičkou vzpomenu.“ — 11. Miladka Hendrychová složila poučnou pohádku o nedobrych chlapcích, kteří vybírali ptačí hnízda, a o dobrém skřítku, který je za to potrestal. Jen když se napravili! — 12. Boženka Koželuhová a Helenka Píchová z Malšic jistě se již poučily z č. 4. — 5. jak založit a vést družinku. Napište, jak se vám to podařilo. — 13. Jaroslávka Škrobová z Rousínova napsala článek, jak vypadala škola před 140 lety, podle výkladu své babičky. Nu, tak stará tvá babička přece asi ještě není, ale je to poučné. Napiš více toho humoru! — 14. Vlastenecké básničky nám zaslali ještě: Milan Med z Tříklasovic, Eva Kalserová z Plzně, L. Kaděrová z Prostějova, Helena Mš. Kdybychom měli všechny otisknout, nestačilo by na to celé číslo, ale redakce vám posílá aspoň pochvalu a pozdrav.

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Redakce: P. Ferdinand Pokorný, Kyjov, Riegrova 38. Odpovědný redaktor: JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Předplatné Kčs 25.—. Jednotlivá čísla Kčs 3.—. Administrace: Brno, Starobrněnská 19-21. Dohledací pošt. úřad Brno 2

? HADANKY ?

Redaktor Vojt. Maňoušek, Svitávka u Bosk.

10 vylosovaných řešitelů z č. 8. obdrží knižní odměny. Rozluštění alespoň poloviny hádanek zašlete do 15. července 1946 redaktoru hádanek.

79. T. Sečkař, Louka.

- x o roční doba
- x člen národa
- x přírodní nápoj
- x část střechy
- x vodní tok
- x moham. kněz
- x asijský stát
- x část Moravy
- x severské město

80. M. Krejčířová, Ivanovice.

Maso vábí kočku.

Honba a rybolov.

„Chlapče, chraň zdraví!“

(Naši velikáni.)

81. V. Popelka, Nivnice.

známý maršál

jméno chlapce

ukazov. zájmeno

samohláska

82. J. Hašák, Antlerka.

Děla, stany žne (e = r)

(Známý časopis).

83. Z. Kožíšek, Velké Popovice.

- o část vozu
- druh psa
- řeka v Čechách
- jedlý plod

84. J. Václavík, Franc. Lhola.

S „l“ okrasa kraje,

s „p“ ochránce domu.

85. L. Kafka, Rudíkov.

„U tůně on děsil v noční hodi
ona zase patří k poňní plodině.“

86. A. Kupčík, Bukovinka.

poušť v Chile

výrobky

návěští

pokladna lidově

lat. modlitba zpět.

osobní zájmeno

chem. značka argonu

Apoštol, výraz bólu a písmeno
Bratislavy předměstí dá jméno

88. B. Žák, Újezd u Brna

- a dívčí jméno
- ? člen rodiny
- t jinak díl
- turec. hodnostář
- a ruské žens. jméno
- člen vyhyn. národu
- doplňek oděvu

89. S. Novák, Senice na Hané

„Nelži a doznej se k svým.“
jedno české přísloví „pravěkovo“

90. S. Šibál, Zakřany.

S „k“ spisovatel náš známý.

s „d“ v Americe hledaný.

91. F. Seidler, Lubojaty.

BOMO ZDE, ZLE ŠKUBE

92. D. Šestáková, Horažďovice

Ben Hur vínek chystá.

93. J. Chloupek, Svitávka

S „p“ hromada sena či slámy
s „n“ lesní šelma, zloděj známý

94. L. Kelbl, Hrušovany.

- > ruský souhlas
- > čínské ženy jméno
- > šumný háj

celek opera B. Smetany.

95. M. Hrabalová, Břest.

S „b“ denní pokrm,

s „“ hospod. budova.

96. Z. Ulbrichová, Střelice

- x e mořská ryba
- x a obchodní výraz
- x a člen národa
- x dívčí jméno
- x nápis na kříž
- x ruská řeka

97. M. Šlafova, Biskupice

S „l“ součást varhan,

s „“ slovenské lázně.

98. Z. Friedrichová, Vracov

Z. NERAD (e = a)

Kreslil F. Hořava

ANDĚL STRÁŽNÝ

ROČNÍK 61.

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ

ČÍSLO 9-10.

CENA Kčs 4.—

ThDr KAREL SKOUPÝ

biskup brněnský

Prvním biskupem, jmenovaným v osvobozené vlasti, stal se z rozhodnutí Jeho Svatosti papeže Pia XII. Dr Karel Skoupý.

Narodil se 30. prosince 1886 v Lipůvce na Mor., nedaleko pout. místa Vranova, kam od svého dětství často konal poutě k Panně Marii. Po dokončení studií na gymnasiu v Brně pokračoval na brněnském alumnátě, kde žili a působili velcí Moravané Sušil, Pospíšil, Dr Sedlák. Po vysvěcení na kněze v roce 1911 působí kratší dobu v Dyjákovicích. Brzy však je povolán k působení mezi mládeží, ať již jako prefekt a později regent chlapeckého semináře, nebo profesor náboženství na středních školách.

V r. 1918 dosáhl doktorátu theologie na

Cyrilometodějské fakultě v Olomouci. Mimo to s velkou láskou věnoval se katolickým akademikům, sdruženým v Moravaně, spolku katolických akademiků.

V r. 1919 stává se profesorem v brněnském alumnátě, kde r. 1923 dosahuje hodnosti rektora a i tu náleží celým svým srdcem svým bohoslovcům. Velmi činně účastní se budování nového biskupského gymnasia.

Je to jen stručný nástin jeho dosavadní úspěšné práce v brněnské diecési pro Církev Kristovu, konané s velkou láskou mezi mládeží.

Proto snažte se především vy, kteří jednou z jeho rukou přijmete svátost biřmování, svátost bojovníků Kristových, abyste byli hodni jeho velké lásky, kterou své mládeži prokázal a prokáže. Vy všichni, mladí čtenáři a čtenářky Anděla strážného, v jehož diecési vycházíte, připojte se modlitbami za zdar jeho práce pro Církev a naši republiku.

I. Foto Skácel, Brno.

II. Foto Karel Beneš, Brno.

Kreslil F. Bílkovský

Zrána v lese

Klema Ptáčková-Pilátová.

Zrána v lese — jako v ráji,
kosi, drozdi koncert mají,
včelky, mušky, čmeláci
v taktu bzučí při práci.

Veverky a ušáčkové
tanečky zas nové, nové,
v šlunka třpytu na palouk
s dětmi vylez táta brouk.

A všichni hned očkem točí
za sluníčkem po úbočí,
s povděkem zdraví šířý kraj,
zrána v lese — Boží ráj.

O líném čeledínovi

K. Doubravský.

V jednom statku měli líného čeledína. Nerad oral, nerad vláčel, nerad sekal, nerad mlátil. Nejraději ležel. Jednou měl zorat velké pole. Jak tak otálel s prací, přišel k němu myslivec.

„Znám tvé přání. Upiš se mi krví a budu za tebe konat všechny práce! Za sedm let jsi však můj.“

Čeledín udiveně hleděl na myslivce, který mu nařízl prst a namáčel pero do krve.

„Podepíšeš, ale nevykonáš-li některou práci, nemáš na mne práva.“ vykřikoval, když se trochu vzpamatoval. Myslivec se jen zasmál. Čeledín podepsal pergamen svou krví, myslivec jej zastrčil do kapsy a odešel. Také čeledín mohl jet domů. Celé pole bylo zoráno.

Sedm let tak pracoval čert za lenocha. Čím více se však blížil den, kdy si měl rohatý přijít pro odměnu, tím byla v čeledínovi menší dušička. Radil se s domácími, kterou práci by čert nedokázal. Radili všelijak, ale čert dokázal všechno. Konečně mu poradila výměnkářka, aby si dal udělat od čerta kříž. Sotva zaslechl pekelník podivné přání, zaskučel a zmizel. Čeledín byl dosti vytrestán strachem za svou lenost. Polepšil se a od té doby pracoval rád.

Havran a sup

Černošská bajka.

Potkali se havran a sup a zeptali se jeden druhého:

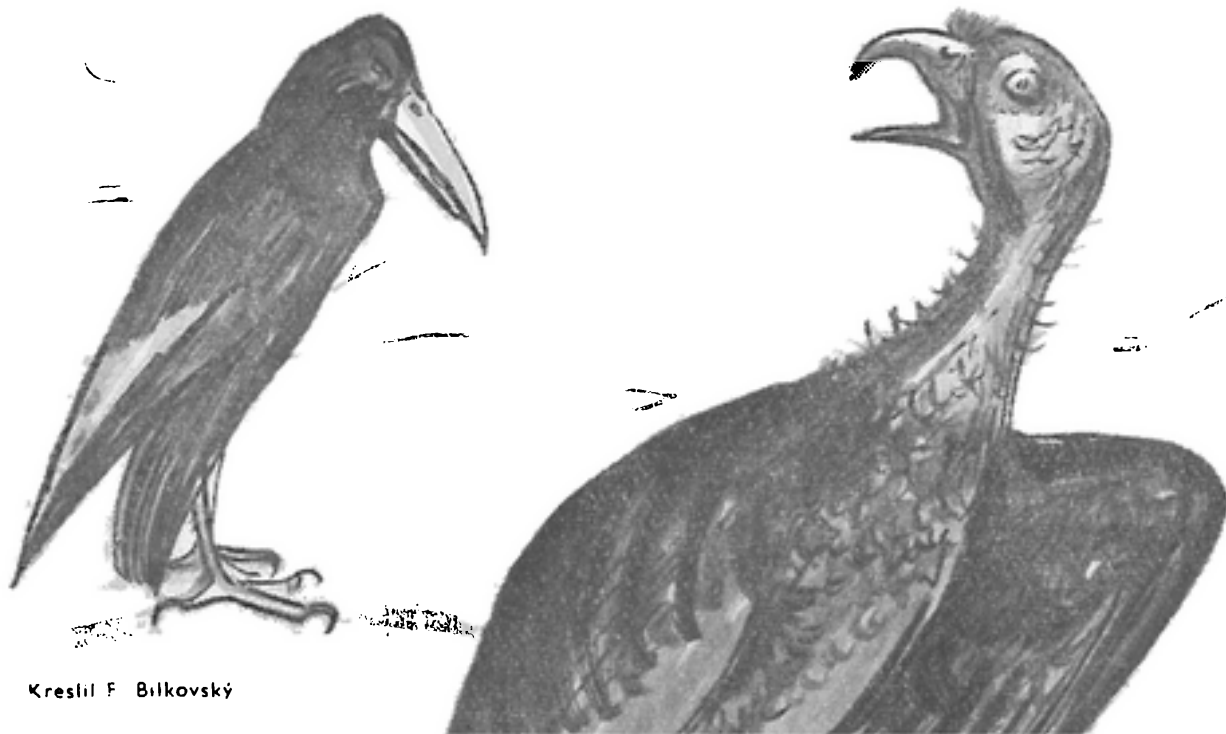
„Když tě střelec chce zabít, jak si toho povšimneš?“

Sup odpověděl havranovi:

„Jakmile pozdvihne luk a namíří na mne, vím, že už je čas a odlétnu.“

„Dopustíme-li,“ odvětil však havran, „aby to došlo tak daleko, pak už je po nás veta. Jakmile spatřím jen malého hocha, raději hned odletím!“

Přel. O. F. Babier.

Kreslil F. Bilkovský

Náš letní kalendář

Cyril Berka.

K SV. DUCHU.

Po svátku Vstoupení Páně do nebes připravuje se křesťanský svět — po 9 dní — na příchod sv. Ducha, světa správce a Těšitele.

Prosí o milost posvětnou i pomocnou a jeho vzácné dary.

Přijď, ó Duše přesvatý!

BIŘMOVÁNÍ.

O letnicích udělují biskupové sv. biřmování.

V té svátosti skýtají biřmovanci posilu ve víře — Duchem svatým.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE.

Slavností nejsvětější Trojice si připomínáme, která milosrdenství nám učinil Bůh — Otec, Syn a Duch svatý.

Otec nás stvořil, vykoupil jednorozený Boží Syn a svatost uděluje Duch svatý.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

BOŽÍ TĚLO.

O Božím Těle projevujeme svou vděčnost Ježíši Kristu, jenž v nejsvětější Svátosti se tají a nám za pokrm se dává k naší útěše, pomoci a záchraně.

BOŽSKÉ SRDCE JEŽÍŠOVO.

„Viz Srdce, které lidi tolik milovalo!“

Vždy se snaž, abys jeho lásku též láskou splácel, a úmyslně nikdy to svaté Srdce nezarmuť!

O SV. PETRU A PAVLU.

Svátek sv. Petra a Pavla, apoštolských knížat, ukončuje červen.

Křesťanský svět žasne nad jejich hrdinstvím.

POUŤ.

Na počátku července koná lid poutě k sv. Cyrilu a Metoději, biskupům, věrozvěstům a apoštolům Slovanstva.

Orodujte u Boha!

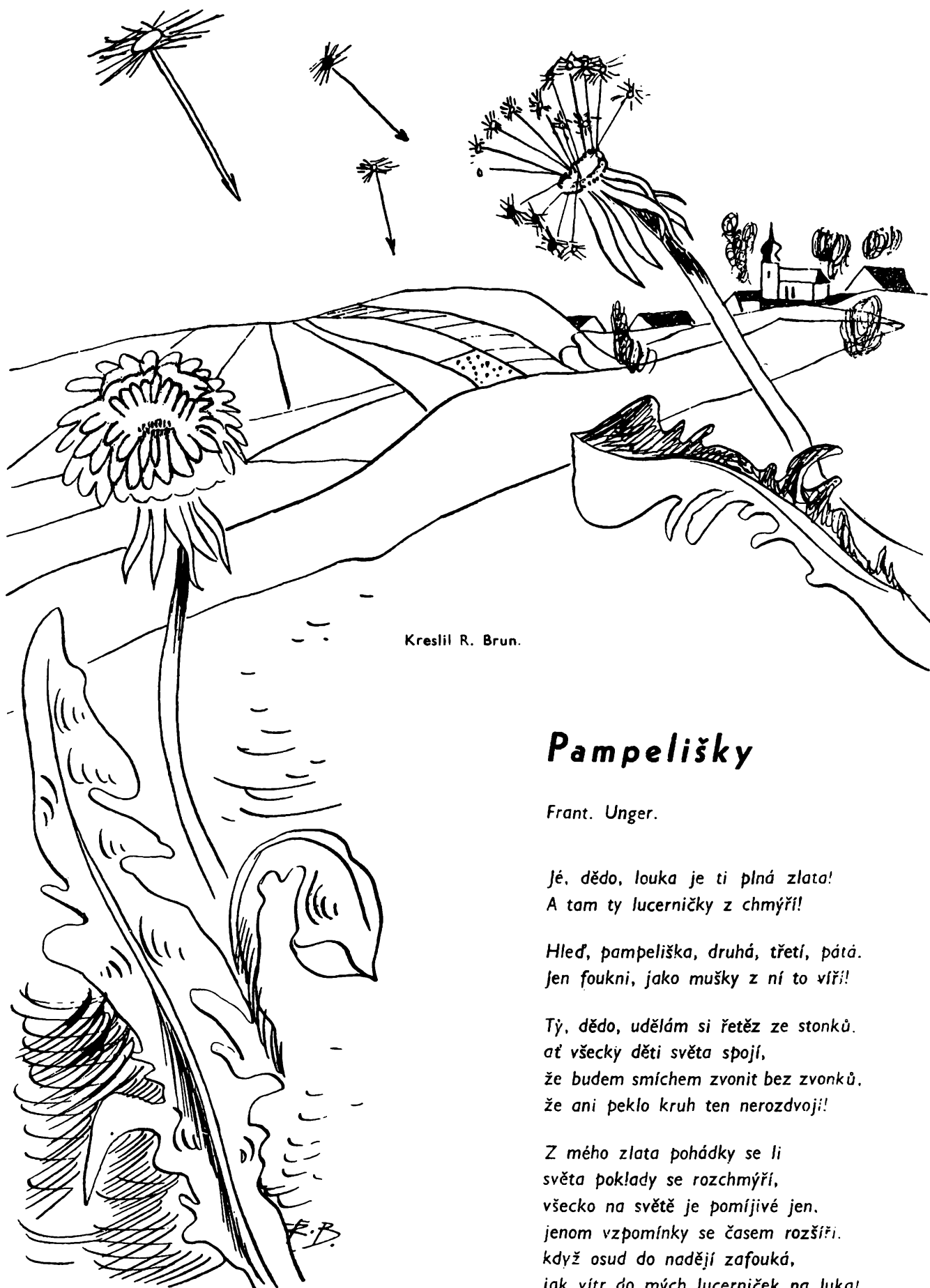
PRÁZDNINY.

V neděli vždycky na mši sv. jděte a při ní všichni vroucně se modlete!

NEBESKÁ KRÁLOVNA.

Měsíc srpen je všecek ozářen leskem nejjasnější Královny, kterou Kristus na nebe vzal a na nebi slávou korunoval.

Královno andělů, přimlouvej se za nás!

Kreslil R. Brun.

Pampelišky

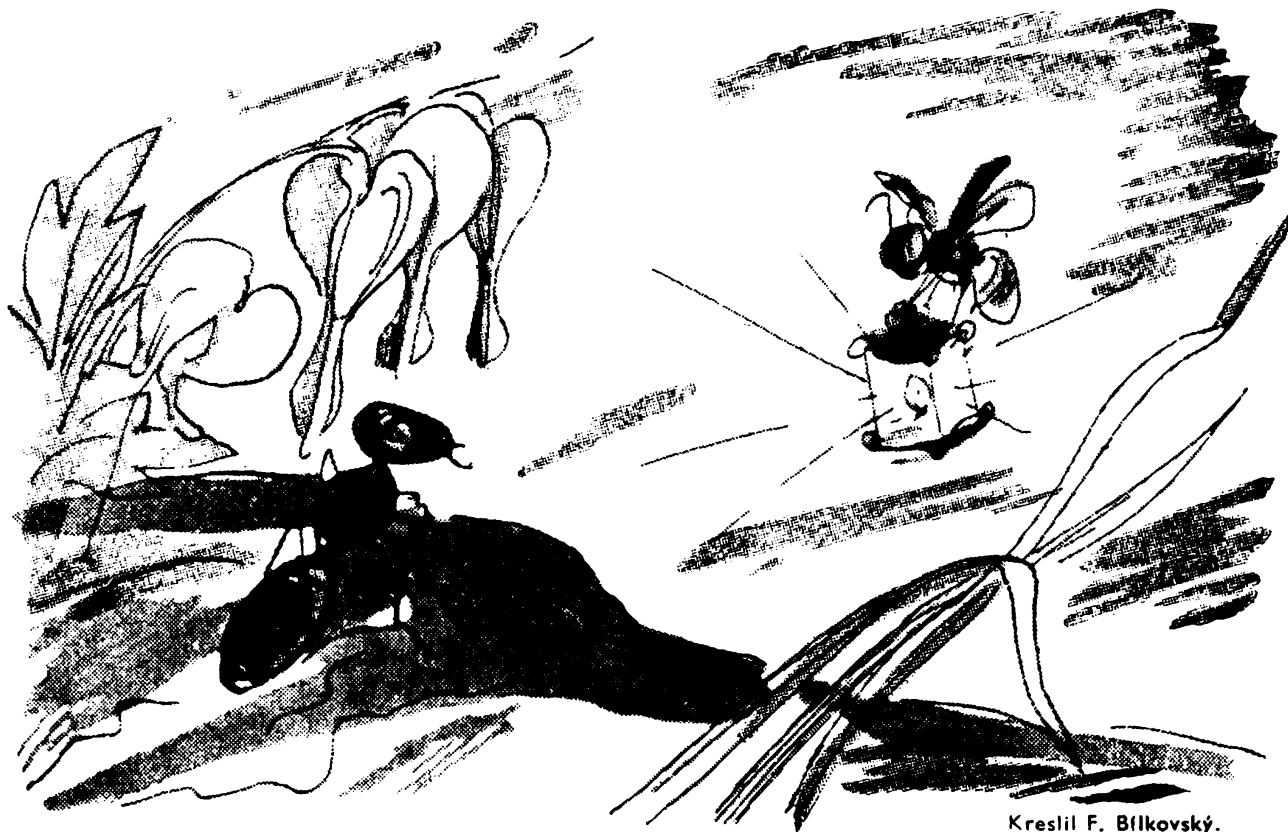
Frant. Unger.

Jé, dědo, louka je ti plná zlata!
A tam ty lucerničky z chmýří!

Hleď, pampeliška, druhá, třetí, pátá.
Jen foukni, jako mušky z ní to vlíí!

Tý, dědo, udělám si řetěz ze stonků.
ať všechny děti světa spojí,
že budu smíchem zvonit bez zvonků.
že ani peklo kruh ten nerozdvoji!

Z mého zlata pohádky se li
světa poklady se rozchmýří,
všecko na světě je pomíjivé jen.
jenom vzpomínky se časem rozšíří.
když osud do nadějí zafouká,
jak vítr do mých lucerniček na luka!

Kreslil F. Bílkovský.

O svatojanském broučku a o mravenečku

Milena Rodová.

Potkal brouček mravenečka a ptá se ho: „Kdo jsi?“ „Já jsem mraveneček a celé dny pracuji a stavím. A kdo jsi ty?“ „Já jsem brouček a celé noci létám a svítím.“ „Ó já, tak to ty nic nepracuješ? Podívej se na mne. Já už jsem s kamarády vystavěl veliké mraveniště jako kopec. Víš, co jsem se nanosil zrníček písku od rána do noci, že jsem už celý polámaný? Ó, já bych se styděl jen si tak pro zábavu létat a svítit!“ Ale brouček povídá: „Já nelétám pro zábavu. Já musím svítit lidem, aby v noci nezabloudili v lese a aby s pole našli pěšinku domů. Myslíš, že mne při tom nebolí křidélka?“ „Hm,“ povídá mraveneček, „to je nějaká práce, když to není nikde vidět! Jenom to zkus vystavět takový velký kopec jako já, ty hloupý svítile!“ Broučkovi málem vstoupily slzy do očí. Copak on nedělá, co mu Pán Bůh přikázal? Jakpak má tahat písek, když by při tom rozbil lucerničku? „Ó, ty hloupý, zpozdilý mravenečku! Zkus ty svítit, nedovedeš to, heč!“ A broučkovi zasvítily šelmovstvím očka, rozsvítil svoji lucerničku, na kterou zůstal mraveneček celý zkoprnělý koukat, a zavolal: „Stav si svůj kopec! Třeba přijdou kluci z dědiny, kopnou ti do něho a tvou práci nebude též nikdo vidět. Já už musím letět svítit a posvítím i tobě, mravenečku, poněvadž tě mám rád!“ Zaletěl k mraveništi, pak se vznesl výš až do vršku jedličky a ještě chvíli zářil jako malilinká tečka, až udivenému mravenečkovi docela zmizel.

Cvrček houslista VI.

Cvrčkova touha po světě

Karel Doubravský.

Jednou vnikla v srdce cvrčka
touha poznat svět,
do ciziny oceánu
na houslích chtěl vjet.

Toužil po kapradí stínu,
zval ho rudý vřes,
těšil se, jak v mech si sedne
kdesi na pařež.

Těšil se, že v dáli najde
slastný štěstí klid,
kam by jenom jasný paprsek
zahřát srdce vlít.

Těšil se, že v dáli najde
bezmračný jen den,
ve kterém by o modř nebe
nebyl podveden.

Rozloučil se s rodnou chýší,
v dálný vyšel kraj
hledat pro své čtyři struny
nezničený ráj.

Po dlouhé když znaven chůze
v kyprý klesl mech,
těšil se, že hlavu skloní
v čarokrásných snech.

Zatím uzřel divné věci:
namířenou zbraň
v mlázi na nic netušící,
pasoucí se laň.

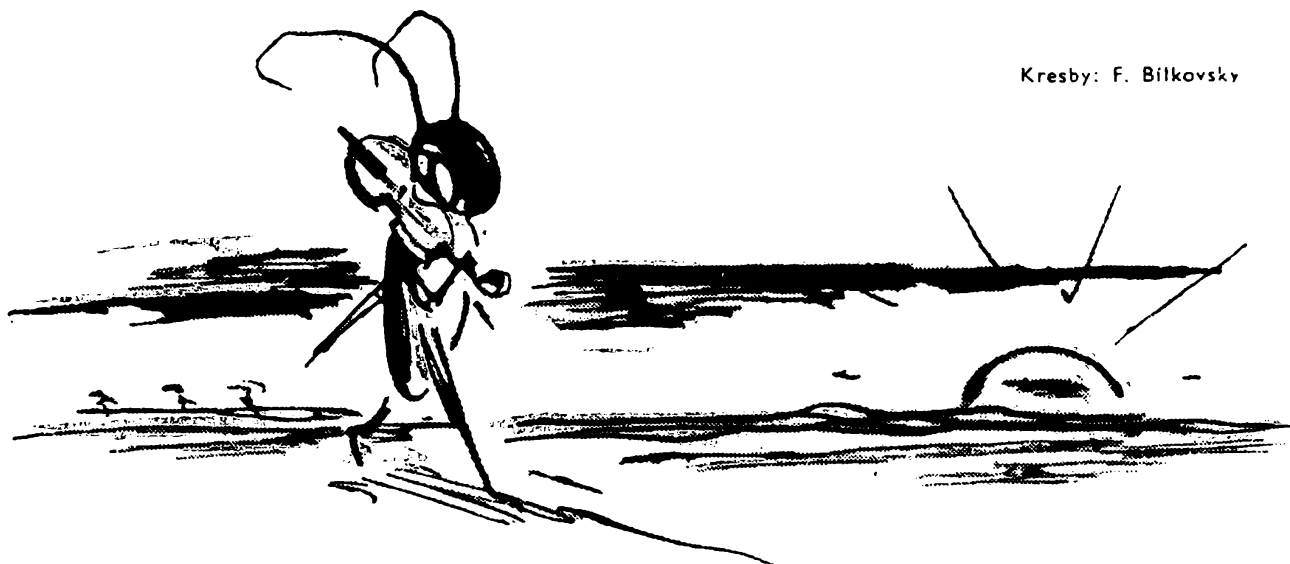
Rychle vyňal z pouzdra housle,
ryčný spustil tuš,
poplašená laň se mihla,
pytlák zaklel: „Kuší!”

Rána vyšla – všechno marno –
stihla jenom zem.
V tomhle zápase byl nechť
cvrček vítězem.

O klidu a slastném ráji
přestal však už snít.
Poznal, že je všude třeba
před zlem stále bdít.

Kresby: F. Bílkovský

Sbohem, školo!

Prázdniny se blíží,
 opuštěná zbude škola.
 Slunce na nás denně volá:
 „Děti, děti,
 tisíc zlatých šípů let!“
 Kukačka už láká: „Kuku! Kuku!
 V lese bude koncert ptáků!
 Pojďte do zelených luk a polí!“
 Půjdem. Jenom trochu požaboli
 loučení...
 Sbohem, školo! Sbohem, kamarádi!
 Čeká slunce, vzduch a voda.
 Sbohem! Těšíme se na prázdniny.
 A přec — škoda!
 Měli jsme se rádi.

Kreslil F. Hořava.

M. Holková.

Třešeň

Jednoho dne bral se Mistr se sv. Petrem mezi poli. Oba pocestní usedli na mez poblíž višní. V korunách svítily granátové plody a svatý Petr pohlížel toužebně na pěkné ovoce. Rád by se jím byl osvěžil a uhasil žízeň. „Mistře, neškodilo by, kdybych něco višní natrhal, vždyť již nohy vypovídají únavou službu, takže se sotva vleku.“ Pán Ježíš se pousmál a svolil. Sotva však ohnul větev, vymkla se mu z rukou a tak se stalo při každém jeho následujícím pokusu. Marná byla všechna jeho námaha.

Vedle na druhém poli se červenaly třešně. Svatý Petr zašel sem a stromy ohýbaly samy větve, jako by jim bylo potěšením, že mohou posloužiti unaveným poutníkům. „To je jiný strom! Není tak lakomý jako višeň,“ přichvaloval si svatý Petr. Pán Ježíš zakýval hlavou, dává mu za pravdu. Potom pohládl svým pohledem strom a řekl: „Že byla třešeň tak dobrá a poskytla nám plodů k občerstvení, bude míti plody sladké a šťavnaté. Višeň bude míti ovoce trpčejší a nakyslé, to za trest, že svojí sobeckostí odepřela občerstvení i svému Tvůrci.“ Poté oba osvěžení dali se cestičkou mezi žitnými poli a zamířili k blízké osadě.

Napsal Edv. Elpl.

V 16. století zastával Tomáš Morus nejvyšší úřad kancléře anglického krále Jindřicha VIII. V době, kdy mnozí odpadali od Církve katolické, chopil se tento učený muž pera, aby svými spisy hájil pravou víru.

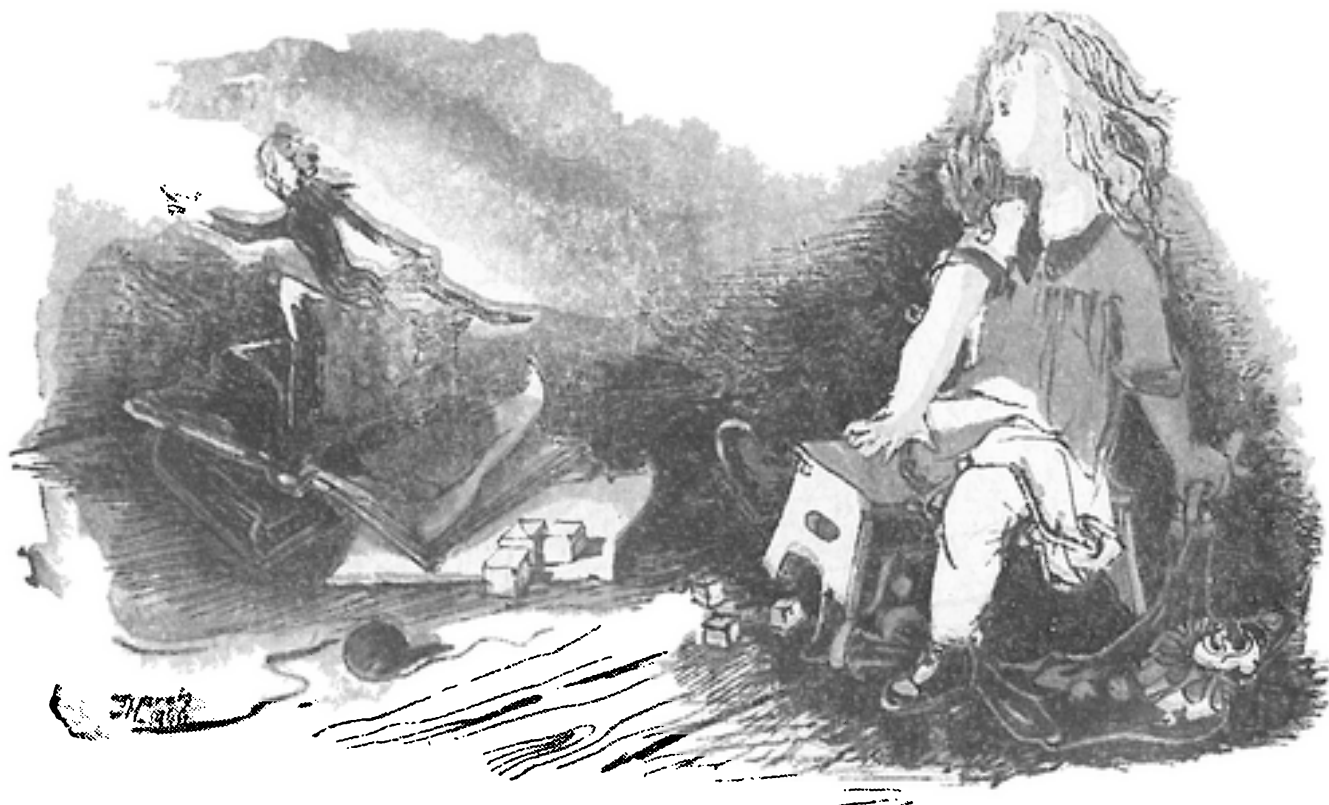
Když viděl, že jeho král stále více odbočuje od katolické víry a jejích mravních zásad, vzdal se svého odpovědného úřadu. Jeho jedinou důvěrníci byla jeho dcera Marketa, s níž trávil volné chvíle.

Hrdinný mučedník za víru - sv. Tomáš Morus

Poněvadž nechtěl složit nařízenou přísahu, že král je hlavou Církve, byl obžalován z velezrady. Hájil se skvěle, ale soud jej odsoudil nespravedlivě k smrti.

Po celoročním věznění byl odveden na popraviště a stát. Lid, který ho měl velice rád, oplakával bolestně jeho smrt. Nedávno byl Tomáš Morus prohlášen za svatého.

Šotek Neposlucha

Klema Ptáčková-Pilátová.

Byla malá dívčinka. Olga jí říkali a měli ji všichni rádi. Tatínek i maminka, strýček i tetička a všichni sousedé. I pejskové a vrabčáci. A Oluška měla ráda je. Poslechla na slovo, hezky vždy vyškrala u oběda s talíře polévku i ostatní a zvířátkům nikdy neublížila.

Ale najednou, kde se vzal tu se vzal, spřátelil se s ní šotek Neposlucha. A hned: „Oluško, nebuď hloupá, neposlouchej maminku, dělej si, co chceš, a uvidíš, jak ti bude dobře.“

Oluška napřed šotka odháněla, nedbala jeho podivných rad, ale když pořád a pořád a čím dál víc na ni dorážel, povolila. A tak se stalo, že když jí maminka jednou odpoledne řekla: „Přiď brzo domů!“ Oluška nepřišla. Loudala se s kamarádkami a vrátila se až večer. Maminka se zlobila a i tatínek přihodil slovíčko, stane-li se to ještě jednou, že jí našupe proutkem. Toho se malá Olga lekla, ale už tu byl šotek Neposlucha a spustil: „Nevěř, tatínek přece ani proutku nemá, což nevíš?“

Oluška neposlechla zas. To už ten nešťastný pokušitel dětí — šotek Neposlucha — tak nastrojil.

Bylo to jednou v neděli odpoledne a maminka šla na požehnání. Tatínek také nebyl doma, a tak zůstala Oluška sama. „Kašleš, máš rýmu,“ řekla maminka, „a venku je dnes mizerně. Hrej si, však já přijdu brzy.“

Dobře. Oluška si hrála, už si i všechny písničky přezpívala, ale po mamince a po tatínkovi pořád ani památky. Oluška si stoupla k oknu, přitiskla nosík ke sklu a byla smutná. Ale vtom už tu byl šotek Neposlucha — a „nebuď, Oluško, hloupá, jdi se ven proskočit, jenom na chvílku, vždyť maminka se vrátí až Pán Bůh ví kdy a ani o tom nebude vědět...“ Oluška přivřela rychle oči, aby ten svádívý hlas neslyšela, ale šotek se

nedal jen tak odbýt. Začal nanovo, a tu už Oluška pootevřela levé oko, potom pravé. Mrkla po hodinách a po světnici, sehnala si pláštík a otočila klíčem. Ach, jak je venku dobře! „Ani čerstvého vzduchu ti nepřejí,“ ponoukal zlý šotek – a Oluška hop, hop, hop, už byla za rohem. Poskakovala si a poskakovala a ani nevěděla, jak rychle se vzdaluje od domova. Tam zahlédla děti a rozběhla se k nim, tuhle zas chundelatý pejsek kulí na ni očka. Jak by mohla odolat? Když se snesl nad zemi soumrak, zarazila se. Kde vlastně je? Tady ten veliký dům nezná a tu ten kostel... ouvej, ouvej, co teď? Oluška se motá dokolečka, jako na obrtlíku, ale všeko kolem je cizí a neznámé... Teď by tu měl být ten svádívý šotek Neposlucha a měl by ji dovésti domů. Ale šotek nikde a Olušce je do pláče. Noc je na krku, maminka a tatínek jsou už jistě doma a postýlka čeká a ona tady sama, samotinká – ach, ach...

„Copak je ti, dítě? Proč pláčeš?“ znenadání se jí ozval za zády cizí, ale milý hlas, a když se uplakaná Olga ohlédla, skláněl se nad ní strážník.

„Ztratila jsem se a už nikdy neuvidím maminku ani tatínka a ani strýčka a tetičku, protože jsem byla neposlušná...“ vzlykala Oluška, ale strážník se usmál: „Jakpak ti říkají a kde bydlíš?“ Jedním dechem vyrazila Oluška své jméno i příjmení a že i ulici a číslo domu věděla, chtěl ji už strážník odvésti aspoň kousek k domovu. Ale vtom – zaplať Pán Bůh – objevil se v ulici tatínek s maminkou a přímo k panu strážníkovi. Už šli ztracenou dcerku hledat. Pěkně poděkovali, ale co bylo pak doma, to nevím. Jen to mohu říci, že se od té chvíle vyhýbal šotek Neposlucha Olušce, jak jen mohl. Asi byla ta tatínkova metlička tuze štiplavá.

*Naše malá Oluška
hodna ie zas děvuška,*

*poslechne vždy na slovo,
cink – a vše je hotovo!*

(Dokončení.)

9.

Vlak vjel do nádraží. Velebný pán, pan starosta a Jiřina vystoupili. Byli již očekáváni. Na nástupišti stála paní starostová, která jim mávala hned, jak vlak přisupěl do nádraží. Když zastavil, stála již skoro u vozu, ze kterého vystupovali. Objala Jiřinu, políbila a srdečně ji vítala. Kousek od matky stál Jiřík s opičkou na řetízku. Chtěl asi Jiřině ukázat, že i „Mimi“ na ni čeká. Sám jí stiskl ruku a řekl:

„Vítám tě, Jiřino. Dobře, že už jsi zase u nás.“

Zdálo se mu, že vyrostla. Byla skutečně vysoká na svůj věk a měla vážnější pohyby než děti jejího věku. Tím se zdála býti starší.

Pan farář se odporoučel, pohladil ještě Jiřinu a šel na faru. Ostatní šli k povozu pana starosty. Tam bylo zase jedno srdečné uvítání. U kočáru stál Josef Havíř a držel v ruce opratě. Sotva však uviděl Jiřinu, běžel k ní jako malý chlapec. Opratě pustil na zem. V tom okamžiku mu bylo jedno, jestli se vraníci trochu rozutíkají bez jeho povelu a dovolení. Uchopil její pravici svýma upracovanými rukama, stiskl ji vřele a políbil.

„Vítám vás, slečno Jiřino. Myslím, že se u nás nikdo na vás tolik netěšil jako já. Zdá se mi, že když nejste blízko mne, neumím dělat dobrotu, a to víte, že už bych se nechtěl vrátit na cestu pokojových zlodějů.“

Jiřina mu zakryla levou rukou ústa a řekla:

„Mlčte, Josefe, a nepřipomínejte minulost. Nepodceňujte se! Vím, že jste hodný muž, který by už nikdy neuměl udělati něco zlého.“

Za chvíli ujížděl kočár po silnici a nezastavil se až na dvoře hospodářství pana starosty. Sotva zastavil, skočil do něho pes Cikán, černý jako havran. Ani bílého chloupku na sobě neměl. Proto se mu pekně vyjímaly bílé zoubky a červený jazýček, když mu žízeň otevřela tlamu. I on uvítal Jiřinu. Kroutil ocasem a radostně štěkal, což se nelíbilo opičce. Chytla jej a tak nemilosrdně jej tahala za ucho, že ubohý Cikán bolestně zakvičel. Chtěl se do ní zakousnout, ale Jiřina tu válku předešla. Obě zvířátka ji měla ráda, proto ji na slovo poslechl.

Paní starostová šla hned do kuchyně. Za chvíli seděli všichni u večeře a byli rádi, že jsou zase jednou pohromadě.

Jiřina musela mnoho povídat o svém pobytu v klášteře. Jiřík jí zase povídal, co je u nich v gymnasiu nového. Pan starosta si všiml, že Josef Havíř stojí mezi dveřmi a poslouchá, co Jiřina vypravuje. Zavolal jej tedy dále:

„Pojďte, Josefe, mezi nás, ať se Jiřiny nasytíte.“

Havíř nabídku rád přijal. Dali mu židli zrovna vedle Jiřiny. Byla to hezká podívaná na rodinu, která ze svého středu nevylučuje obyčejného čeledína a bývalého zloděje, nyní však dobrého člověka, kajícího, obráceného hříšníka, nad nímž byla v nebi jistě radost veliká.

Druhého dne šla Jiřina do školy, kde byla též radostně uvítána. Mezi polednem šla na hřbitov, pomodliti se na hrob své pěstounky. Neplakala již. Měla v kabelce dopis od maminky, který jí šeptal o štěstí a lásce mateřského srdce. Po odpoledním vyučování šla s ní paní starostová do opuštěného domku slečny Chalupové. Sdělovala jí, že jí slečna vše odkázala a peníze, které na ni matka posílala, že jsou všechny uloženy v záložně.

Jiřina o to nejevila velkého zájmu. Snad proto, že ještě neznala cenu peněz. Dny v Hejnovicích ubíhaly jako voda. Už bylo dávno po velikonocích, slunečko hrálo, stromy a keře dostávaly nové roucho svěží zelené barvy.

Za jednoho slunného odpoledne zastavilo před domem pana starosty černé auto. Vystoupila z něho dáma v tmavě modrých šatech. Chtěla vejít do dvora, ale pes Cikán jí zabraňoval. Jeho štěkotem přivolaná paní starostová se ptala, co by si dáma přála.

„Jedu si pro Jiřinu,“ zněla odpověď. „Její matka je těžce nemocná. Nevíme, vyvázne-li životem. Touží po ní a chce ji vidět. Prosím, zavolejte mi ji.“

„Smím se ptáti, s kým mám čest mluvit?“ ptala se paní starostová.

„Jsem její teta, sestra její matky. Bydlíme v zámku na Skalce. Jmenuji se Dagmar Darlichová.“

„Těší mne. Vaší žádosti vyhovím však jen pod tou podmínkou, když mi dovolíte, abych Jiřinu doprovázela. Máme ji všichni velice rádi, proto bychom ji neradi pustili ze svého dohledu.“

„Prosím,“ odvětila dáma. „Je vidět, že mi nedůvěřujete a jednáte velice opatrně. Schvaluji vám to a děkuji vám za tu nevšední starost o naši Jiřinu. Pojeďte tedy s námi, ale vypravte se, prosím, rychle, neb zdravotní stav mé sestry je vskutku ubohý a každou chvíli může dostat srdeční záchvat a zemřít.“

Paní starostová již nemeškala. Když nechtěla jít dáma dovnitř, rychle se ustrojila, dala Jiřině sváteční šaty, řekla Havíři, co má vyřídit panu starostovi, a za chvíli již s nimi uhánělo auto k zámku na Skalce.

Tam byla uvedena paní starostová do salonu, Jiřinu odvedla její teta k matce. Jiřina se radovala a bála současně. Těšila se na svou matku, strachovala se však, že ji vbrzku ztratí jako slečnu Chalupovou.

Byla uvedena do ložnice maminky. Tato ležela v bílých poduškách. Byla bledá, na tváři měla bolestný výraz, kol hlavy se jí vlnily krásné vlasy zlatové barvy. Když viděla vstoupit Jiřinu, vztáhla po ní své paže a volala:

„Jiřino, moje drahé dítě, pojď ke mně, pojď ke své matce. Pojď, ať slyším z tvých úst odpuštění, že jsem tě nechala tak dlouho mezi cizími lidmi. Řekni mi, mé drahé dítě, nehněváš se?“

Překvapená Jiřina, kterou tiskla matka ve své náruči, zašeptala nesměle:

„Ne, matinko.“

„To jsem šťastna. Tato slova jsem potřebovala slyšet, aby se mi ulevilo. Ale aby zmizely všechny tvé oprávněné nejistoty, vyslechni nyní mou zpověď, proč jsem tě dala pryč od sebe.“

Tvůj děd, můj otec, po němž jsme zdědily tento zámek a všecken majetek, se kdysi rozhněval se svým nejlepším přítelem. Proč, to nevím, ale prý to byla zcela nepatrná maličkost. Mezi lidmi už to tak bývá, že z malého plaménku hněvu povstane v srdci ohromný požár nenávisti. Dva dříve dobří přátelé začali na sebe nevražtit, jeden druhému škodit společensky i hmotně. Kdysi je pozval jeden pan hrabě oba na hony ve svých lesích. I zde veřejně urazil mého otce jeho dřívější přítel. A tu přicházíme, milá Jiřino, k pravému jádru neštěstí naší rodiny. Tvůj děd se zapomněl, ztratil se zřetele páté přikázání Boží „Nezabiješ!“ a postřelil na lovu svého úhlavního nepřítele. Ten se skácel k zemi, ale nebyl ihned mrtev. V posledních chvílkách svého života vynesl nad naším rodem kletbu, kterou nám poslal písemně. Zněla asi následovně: „Budiž

proklet váš celý rod. Vše, co se v něm zrodí, musí zemřít, dokud někdo z něho nezachrání jeden lidský život v náhradu za mou předčasnou smrt.“ A vidíš, Jiřino, tato kletba se opravdu mstí na našem rodě. Ty jsi mým pátým dítětem. Před tebou jsem měla již tři chlapce a jedno děvčátko. Všichni zemřeli a před tvým narozením zemřel bídne i tvůj otec. Spadl s jezdeckého koně a zabil se. Když ty jsi se narodila, měla jsem o tebe obavu. Chtěla jsem alespoň jedno své dítě zachrániti stůj co stůj. Proto jsem tě odložila, abys přišla z našeho zámku a aby nikdo nevěděl, kam patříš. Bděla jsem nad tebou. Ovšem musela jsem být opatrná, abych se neprozradila. Když ti byly tři roky, vzala jsem si tě k sobě alespoň na den, ale strachovala jsem se zde o tebe každou vteřinu, protože se v naší přízni ještě nikdo nenašel, kdo by zachránil lidský život. Doufám, že nyní musíš, Jiřino, své matce odpustit.“

Jiřina zůstala nehybně sedět na posteli své matky. V její hlavě honila myšlenka myšlenku. Kletba — to slovo ji naplňovalo hrůzou. Zsinalý matčin pohled ji vzpamatoval.

„Jiřino, hněváš se?“ zašeptala ubohá matka.

„Ne, drahá matinko, říkám ti to již po druhé. Nyní však slyš a potěš se. Ta kletba je již s našeho rodu smyta. Zachránila jsem lidský život. může tedy náš rod dále žít.“

Nyní byla Jiřina zahrnuta otázkami jak matky, tak tety. Musela povídat o vykrváceném Jiříkovi, jak měl již jen půl hod. do smrti, jak jela za ním do nemocnice, kde mu dala trochu své krve, kterou cítila proudit do jeho ruky, čímž byl chlapec zachráněn. Pověděla i o Josefu Havíři, jak jej laskavým slovem odzbrojila, že jí nic zlého neudělal, ba obrátil se a má ji rád.

Ruměnec štěstí rozlil se na tvářích Jiřiny, matky i tety. Líbaly Jiřinu a děkovaly jí za vysvobození. Její matka se radostí uzdravila, nemocné srdce bylo uvedeno do svých kolejí. Přece Jiřinu Pán Ježíš vyslyšel. Neuzdravil slečnu Chalupovou, ale její vlastní matku, protože se tak vroucně modlila: „Ježíšku, zachraň moji maminku.“

Co neřekla Jiřina, na to si vzpomněla paní starostová. Zůstala v zámku tři dny, pak ji dali odvézt autem domů, ale Jiřinu matka nepustila. Vždyť už se nemusila bát, že jí smrt vyrve jejího miláčka, její zachránkyni a dcerušku. Jiřina však vzkázala do Hejnovic, že tam přijede, aby šla současně se svými spolužáky k prvnímu svatému přijímání.

10.

Paní starostová přijela rozradostněna domů. Vypravovala všem, odkud Jiřina pochází, že patří do hraběcího rodu, na nějž byla uvalena kletba, kterou Jiřina svou dobrotou smyla. Vyprávěla o radosti její matky, která byla nemocná, která se však uzdravila štěstím. Kdekdo se chodil paní starostové vyptávat na podrobnosti o Jiřině. Všichni jí přáli, že našla domov a matku, jen u starosty Rohana dva lidé truchlili. Byl to Jiřík a Josef Havíř.

Děti v Hejnovicích se připravovaly k prvnímu svatému přijímání. Těšily se nesmírně. Denně chodily do kostela a na faru, kde se s nimi pan farář modlil. Vždycky zaletěla nějaká vzpomínka k Jiřině. Některé děti se na ni těšily, druhé zase byly zvědavý, jestli k nim bude i nyní tak milou, když žije na zámku a v blahobytu. S těmito svými obavami se svěřily panu faráři. Uklidnil je pravdivými slovy:

„Buďte ubezpečeny, že Jiřina zůstala stále pokornou a milou. Je hodná, má dobré srdce a ráda se modlí. To je vždy důkazem vyvolení a lásky Boží. Byla vždy příkladem pro vás pro všechny a je jím i nyní, když už našla svůj domov. Hleďte, v jaké neštěstí uvrhla jejich rodinu jediná kletba. Učiňte si předsevzetí, že nikdy v životě nezaklejete a nebudete bráti jména Božího nadarmo. A jako jeden šlechetný čin mohl jejich rod zbaviti kletby, tak i my všichni musíme konati pokání za každý svůj hřích, a to ve formě dobra. Odpouštějte, milujte se, nehněvejte se na nikoho, protože hněv svádí k nenávisti a pomstě. Jen láska odvádí od hříchu a mírní tresty Boží. Jiřina přijede. Jistě se s ní potěšíte.“

Tímto zmizely všechny dětské a jistě neoprávněné obavy. Tři dny před velkým a svatým dnem, na který se děti tolik těšily, dostal pan starosta dopis od Jiřiny a její maminky. Sdělovaly mu, že přijedou odpoledním vlakem a prosily, mohou-li čtyři dny pobýti v Hejnovicích.

Paní starostová běžela hned se služkou do domku po slečně Chalupové. Otevřely okna a udělaly pořádek. Na nádraží poslal pan starosta povoz, paní starostová jela též naproti, aby mohla hosty uvítat.

Přijel ohlášený vlak. Jiřina vystupovala první a mávala na paní starostovou. Její matka vystoupila za ní. Šla za Jiřinou. Paní starostovou již znala, proto se s ní srdečně pozdravila. Omlouvala se, že nemohly přijet autem, protože jej zapůjčily na týden tetince. V Hejnovicích je uvítal pan starosta a pan farář, který si udělal z fary procházku, aby mohl pozdravit matku své oblíbené žákyně. Stala se terčem všech zvědavých lidí. Všem se však zalíbila. Když u Rohanů trochu pojedly, šly s Jiřinou do domku slečny Chalupové, aby si udělaly trochu pohodlí. Paní ze zámku s každým mile promluvila. Druhého dne se šla podívat i do školy a na hřbitov. Většinu dne trávila u paní starostové a srdečně s ní rozmlouvala. Jiřík se jí líbil. Poznala, že je to slušný a hodný chlapec.

Jiřina s maminkou mnoho nebyla. Šla do školy, odpoledne šla s dětmi do kostela a na faru. Byla k nim ještě milejší než dříve. Švitořila s nimi o Ježíškovi, na jejich otázky ochotně odpovídala.

Nadešel den prvního sv. přijímání. Byla neděle. Zdálo se, že celá vesnička prožívá cosi slavnostního, nějaký velký, mimořádný svátek. Všichni lidé šli do kostela. Před školou se řadil průvod prvokomunikantů. Bylo jich celkem 26, a to 14 chlapců a 12 dívek. Hoši měli přes ramena bílé šerpy, dívky byly v bílých šatech a v závojích. Ovšem Jiřina z nich byla nejkrásnější. Měla hedvábné lesklé šaty a pavučinkový závoj. Zlaté vlasy jí dodávaly podobu anděla. Všechny děti držely v ruce rozžaté svíce a šly v průvodu do kostela. Jiřinina maminka, které všichni říkali „paní ze zámku“, klečela v boční lavici u oltáře. Bylo na ní vidět, že se umí modlit a že je si vědoma přítomnosti Boží. Až když se děti rozestavily před oltářem, vyhledal její zrak Jiřinu.

Začala mše svatá. Varhaník hrál skutečně slavnostně. Pedály duněly, flétna zpívala, houslový registr chtěl nahraditi měkký soprán čisté výšky. Před stupňovou modlitbou rozezvučela se kostelem píseň „Nechte dítek přijít ke mně“. Pan farář vyslovoval při mši sv. každé slovo tak vroucně, jakoby stál u oltáře po prvé. Modlil se za děti, které dnes přivedl ke stolu Páně. Vyprošoval jim požehnání, čistotu srdce a stálost ve svaté víře. Před sv. pozdvihováním varhany ztichly, protože se děti modlily.

Nastal ten nejdojemnější, dětmi tak toužebně očekávaný okamžik. Všichni lidé v kostele klečeli a hluboce se skláněli. Děti klečely u oltární mřížky, pan farář držel v ruce sněhobílou sv. Hostii, pravé Tělo Krista Pána, samého Boha, svrchovaného Pána všeho, co je na nebi i na zemi, a pronášel slova setníkovy z evangelia: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.“ A tuto sv. Hostii, před kterou se všichni klonili až k zemi — tu dostala Jiřina, protože byla první v řadě. Po dětech šli k sv. přijímání i dospělí, většinou rodiče sami.

Jiřina byla mile překvapena. Když již zase klečela na svém místě, vpíjela své zraky do každé sv. Hostie, kterou pan farář druhým podával, viděla klečeti u oltární mříže své nejmilejší: maminku, Jiříka, paní starostovou a pana starostu. Když již se zdálo, že nikdo nepřistoupí, přiklekl pláčem zardělý muž a přijal též tělo Páně. Byl to — Josef Havíř. Již dvacet let nebyl u sv. zpovědi, ale dnes, když viděl, že celá rodina pana starosty bude provázet Jiřinu k nebeské hostině, šel též ke sv. svátostem, aby i v něm proudila přesvatá Krev Krista Pána. Modlil se: „Pane, Jiřina mne k Tobě přivedla. Dej mi milost, abych Tě miloval jako ona. Odpusť mi minulost, dej mi požehnání pro mou budoucnost. Žehnej Jiřině, dej jí zdraví, štěstí, spokojenost a dlouhý, klidný život.“

Po mši sv., když se pan farář s dětmi pomodlil, odvedl je do školy, kde na ně čekalo překvapení. V jedné třídě byly připraveny bílé prostřené a krásně ozdobené stoly. Paní řídící donesla dětem kakao a dvě mísy jemného pečiva. Když se děti posadily, pan farář stál ještě na svém místě a řekl:

„Děti, tuto snídani vám podává Jiřina na rozloučenou. Paní ze zámku jí dala dovolení, aby vám dala každému na památku dva dárky, a sice: modlitební knížku a perleťový růženec. Ode mne máte jen obrázky, protože jsem jen chudý vesnický farář. Dejte si je zarámovat, pověste si je doma, abyste nikdy nezapomněly na tento nejkrásnější den svého života. Po snídani Jiřině poděkujte a rozlučte se s ní, protože ještě dnes odjede s matkou do zámku. Můžeš být, Jiřino, ubezpečena, že na tebe budeme stále v lásce vzpomínat a budeme vždy potěšeni, když k nám přijdeš na návštěvu.“

*

Od těch dob uplynulo dvacet let. V zámku na Skalce bylo z jednoho okna slyšet jemnou hudbu. To hrála na klavír Jiřina, nyní již paní profesorová. Na housle hrál její muž — Jiří Rohan z Hejnovic. Před zámkem si v zahradě hrála s vlčákem asi osmiletá holčička, malá Jiřinka. Kousek opodál okcpával záhonek starý zahradník — Josef Havíř! Sundal s hlavy svůj slaměný klobouk a pozoroval ji. Myslel si při tom:

„Tak byla velká naše milostpaní, když jsem se naposled pokoušel o pokojovou krádež. Také měla takové krásné, zlaté vlásky a melodický hlásek. Pán Bůh jí odplatí její dobrotu a lásku ke mně.“

Na zámecké kapli se rozezvučel zvon, jako by chtěl sám vyzpívat modlitbu k Matce Boží za celý kraj — a Josef Havíř ponořil své myšlení do velebné modlitby: „Anděl Páně zvěstoval Panně Marii poselství...“ Hudba zmlkla, vše v zámku se modlilo, protože všechny své drahé i čeledě naučila Jiřina milovat modlitbu

Černé umění - knihtiskařství

(Dokončení.)

SAZEČSTVÍ.

Napsal Josef Vaňáček.

V prvních dobách černého umění býval knihtiskař vším: sám si řezal nebo z olova lil písmena čili litery, z liter sestavoval sazbu, t. j. články nebo strany knihy, tuto sazbu pak sám otiskoval, potištěné listy slepoval, knihu případně sám také vázal a pod. Později však bylo knihtiskařství děleno na sazečství a tiskařství. Zhotovování liter konali t. zv. písmolijci. Vazbu knih prováděli opět jiní lidé, kteří rovněž tvořili samostatný obor práce — dnešní knihařství.

Sazečstvím rozumí se sestaviti obsah napsaného článku nebo knihy, tedy obsah rukopisu z pohyblivých písmen čili liter ve slova, věty, řádky, seřaditi a upravit vše ve strany, v nichž jsou pak také příslušné nadpisy čili titulky, obrázky, ozdoby z linek, ornamenty a podobně. Ruční sazeč sází obsah rukopisu pomocí t. zv. sázítka a řádky sazby řadí nejprve do sloupců. Tato sloupcová sazba se pak otiskuje na ručním lisu k tak zv. domácí korektuře, t. j. korektor — osoba, která hledá v sazbě chyby — na tomto sloupcovém otisku vyznačí všechny chyby, kterých se sazeč při sázení dopustil, nebo jak říkáme, které do sazby vpašoval „tiskařský šotek“.

Po provedení domácí korektury se potom sloupcová sazba upravuje — v tiskárně se říká, že se sazba „láme“ — do stran. Sazba upravených stran se pak opět otiskuje na ručním lisu a předkládá se potom také k autorské korektuře, t. j. tyto otisky jsou předloženy autorovi nebo vydavateli, případně redaktorovi, aby je prohlédl, zda je vše upraveno a provedeno podle jeho přání. Po provedení autorské korektury odevzdá se pak sazba do oddělení vlastní tiskárny, tedy tiskaři, který ji připraví v tiskacím stroji k tisku a — začne se tisknout.

Původní ručně lité litery z olova udržely se od dob Gutenbergových až asi do let 1805—10, kdy ruční lití liter nahrazeno písmolijeckým strojem. Dnešní moderní písmolijecký stroj zhotoví z tak zv. liteřiny, t. j. směsi olova, antimonu a cínu, denně asi 40—50 tisíc liter čili jednotlivých písmen, která se používají k ruční sazbě. Písmena pro ruční sázení jsou uložena ve zvláštní kase sazečské, která je rozdělena na tolik přihrádek, aby v ní všechny značky celé abecedy, t. j. malá písmena, velká písmena, číslice a všechny interpunkce — mohly býti uloženy.

Tak je zhruba naznačen postup práce při ručním sázení. A podobně byly zhotovovány ručně také i strany prvních ročníků našeho milého časopisu „Anděla strážného“. Dnešní doba moderních technických vynálezů žádá si ovšem zhotovení sazby rychleji, dokonaleji, k čemuž nám přispěly na pomoc sázecí stroje.

SÁZENÍ „ANDĚLA STRÁŽNÉHO“ NA SÁZECÍM STROJI „MONOTYPE“.

Dnes máme již mnoho druhů sázecích strojů různých modelů a systémů. „Anděl strážný“ jest sázen na sázecím stroji systému „Monotype“, a to v Brněnské tiskárně v Brně. Prvý typ sázecího stroje „Monotype“ předvedl veřejnosti vynálezce Landston v roce 1893. Dnes je zhotovován již

v mnoha modelech a stavěn nejen v cizině, ale také i v naší republice. Sázeční stroj „Monotype“ jest stavěn jako dva úplně samostatně pracující stroje, a to stroj sázeční čili tastr, který je částečně podobný psacímu stroji. Na tomto sázečním stroji se sází sazba či vlastně „dírkuje“ do pruhu papíru jako předloha pro druhý stroj — stroj odlévací, odlévající jednotlivé litery či písmena z olova. Na sázečním stroji se tedy obsah rukopisů „Anděla strážného“ sází či klepe, při čemž se sazba — totiž jednotlivá písmena — dírkuje do pruhu papíru. Po vysázení pak se pomocí předlohy na pásu papíru sazba na odlévacím stroji odlévá do sloupců.

Sloupcová sazba se odešla do ruční sazárny, kde se zpracovává, jak již naznačeno u sazby ruční.

NA UVÁŽENOU.

Milí čtenáři! Uvážíme-li, kolik lidí pracuje na tisku — na časopise, jako je „Anděl strážný“, na novinách, na knize, uvážíme-li práci lidí v redakcích, v tiskárnách, na poště, v papírně, v dopravě pro grafický průmysl, práci dřevorubců v lese pro papírny, práci v chemografiích, které zhotovují obrázky, práci v písmolijnách, v malířských atelierech, v olovnatých těžířstvech atd., pak snad již poznáme, jak drahocenná je kniha, časopis, tiskopis, co znamená pro národohospodářství, celek i jednotlivce — a podle toho si tisku také jistě budeme vážit.

Do nového století na cestu našemu knihtiskařství: „Čest budiž vždycky černému umění!“

V národním kroji

Cyril Berka.

Jeníčkovi bylo 5 let.

Ale maminka brzy ho vodila i do chrámu. Na neděli mu matinka obstarala slovácký kroj, jaký se nosil v jeho rodném kraji.

Oblékla mu bílé široké kalhotky a podala tmavomodrou zástěrku, kterou upevnila dlouhou, ale úzkou červenou stuhou.

Na nožičky obula Jeníčkovi černé vysoké boty, pěkně vyleštěné.

Košilku měl bílou se širokými vydutými rukávy.

Pásky na prsou, kolem krku a v kraji rukávů při knoflíčkách byly vyšívány hedvábem.

Tmavý klobouček nad stříškou byl ovinut zelenou pentlí.

Tu krásila drobná zrcátka, žluté umělé kuličky révové i stříbrná hádátka.

Za pentlí bylo vetknuto dlouhé, bílé zahnuté péro. Ve vánku vlálo.

Do ruky dala maminka Jeníčkovi rozmarýn s bílými kvítky.

Svátečně oděni, šli Jeníček a matinka do chrámu na mši sv.

Děti a dospělí se teprve scházeli.

Dlažba byla posypána mateřídouškou.

Obrazy a lampy ovinuty věnci. U oltářů postaveny i svěží stromky. Jeník tou krásou byl všecek zaujat.

Když stanuli blízko oltáře, všimla si maminka, že se děti na Jeníčka jaksi divně usmívají. Jeníček zapomněl, že má klobouček na hlavě.

Matka klobouček sňala a potom již sama držela v ruce.

To se stalo Jeníkovi po prvé a naposled.

Neboť později Jeník hlavu odhaloval ještě daleko před bránou..

V kostele nešeptal a zbytečně se neohlížel.

Hleděl pozorně na oltář a nábožně se modlil k Bohu všemohoucímu.

Medvěd a myška

F. B. Děrda.

Byl jednou jeden starý medvěd, velký jak obr a chlupatý jak kartáč na boty. Všechna zvířátka v lese ho měla ráda, protože byl veselý a nikomu neublížil. Nejvíce se mu nasmáli, když se postavil na zadní nohy, tancoval pěkně dokolečka a bručel si přitom jak stará basa.

Ale jednoho rána, když se zvířátka opět sešla, aby se s medvědem pobavila, našla ho strašně smutného seděti pod stromem. Přihodila se mu zlá nehoda. Když se v noci toulal po lese, zapíchl si do zadní tlapky velký trn, a to ho tak bolelo, že se nemohl ani postavit na nohy. Seděl tu chudák jak hromádka neštěstí.

Všechna zvířátka, která měla rychlé nohy, se ihned rozběhla po lese a za chvíli tu byli nejchytřejší lékaři z celého okolí a radili se, jak by ten ošklivý trn z té tlapky dostali ven.

Doktor Vlk, který měl právě velký hlad, říkal, že by bylo dobré tlapku ukousnout. Doktor Lišák, který měl také chuť na maso, tvrdil, že by bylo nejlépe nohu useknout.

Takové rady se medvědovi moc nelíbily, a proto zavolał na poradu ještě doktora Sovu. Sova se na tlapku podívala přes své velké brejle, kroutila hlavou a nakonec řekla, že se nedá nic dělat, že ten trn je moc hluboko a že pan medvěd bude asi muset až do smrti skákat jen po třech.

Tak zlý osud ovšem starému medvědovi nikdo nepřál a tak se zase všichni dohromady radili a vzpomínali, koho by měli ještě zavolat. Konečně si doktor Kocour vzpomněl na malou myšku, o které věděl, že je moc chytrá. Nakroutil si vousy a chtěl ji přivést. To se ví, že Kocoura pro tu myšku neposlali. Však nebylo ani třeba. Myška byla schována v trávě a když slyšela, že ji potřebují, sama přiběhla. Podívala se na tlapku se všech stran, hopkala sem, hopkala tam a najednou uchopila trn zoubečky, udělala šup a rup, a už byl venku.

To vám bylo překvapení, to vám bylo radosti. Ale největší radost měl starý medvěd, který malou myšku pohladil a odměnil dobrými pamlsky.

Kreslil F. Bílkovský.

Zápas s hroznýšem

Dobrodružství z Afriky. - Napsal Ferd. Pokorný.

Zlatokop Durston se vydal na výzkumnou cestu podél řeky Zambezi. Tamější krajina je hustě zalesněná a porostlá t. zv. sloní travou, jejíž tlustá stébla dosahují výše až 7 metrů. Směr si určoval cestovatel pomocí kompasu. Měl s sebou šest domorodců, kteří kráčeli před ním, razíce cestu travou.

Tak ušli toho dne asi 5 kilometrů, když tu před nimi náhle prosvítlo, neboť tráva tam byla značně nižší, ani ne na metr, a půda se zvolna skláněla k bažině, jíž protékala říčka. U tohoto volného místa narazili černoši na včelí úl ve stromovém kmeni a prosili, aby se směli zastavit a vybrat med. Zlatokop, který měl nedávno nepříjemnou skutečnost s divokými včelami, jim to sice dovolil, ale ohlásil, že sám popojde trochu dál, až k říčce a tam na ně počká. Slyšme nyní jeho vlastní vyprávění:

„Chvilku jsem pozoroval, jak moji chlapíci včely vykuřovali z hnízda, potom jsem se však raději vzdálil na 70 metrů, kde jsem stanul před křovím a začal studovat kompas. Stále naň ještě upřeně hledě, pokročil jsem dále do křoví. Tu jsem ucítil pod nohou cosi živého a v okamžení se vztyčil přede mnou obrovský had. Překvapen jsem couvl, ale zároveň ohnal se had svým ocasem, smetl mě k zemi a ovinul okolo stehen. Spadl jsem hlavou proti stromu, takže jsem byl omráčen a vyrazil jsem si několik zubů.

Když jsem se za několik minut vzpamatoval, had prudce mával ocasem, snažil se připevnit na strom háčkem, jež hroznější mají u konce ocasu. Tento háček jim umožňuje pevné opření, aby mohli tím těsněji sevřít svou kořist. Byl jsem v děsné tísní, neboť jsem neměl u sebe žádnou zbraň a hroznýšovo objetí se kolem mne stahovalo stále těsněji. Začal jsem křičet. Na štěstí uslyšeli domorodci mé volání. Okamžitě přiběhli a obořili se na hroznýše svými oštěpy. Had se vzepjal s rozevřenými čelistmi, a poněvadž jsem se snažil vší silou uvolnit z jeho obchvatu, kousl mě do lýtku. Hroznýš není jedovatý had, ale má dlouhé zuby a jeho kousnutí je hodně bolestné. Popadl jsem ho za šíji zrovna za hlavou a můj vedoucí ji přitiskl k zemi rozsochatou tyčí, druhý pak hadí hlavu doslova „přišpendil“ svým oštěpem. Poté se mi již snáze podařilo vyklouznout z nebezpečného obvinu.

Hned nato jiný černoch chytil hada za ocas a uřízl mu háček. Tělo hroznýše se bezvládně natáhlo. Pak se mu jali stahovat kůži. To se děje tím způsobem, že se mu rozřízne kůže okolo ocasu a pak rovnou čarou pod břichem, načež se snadno sloupne s těla. Když jsme mu rozpárali vnitřnosti, našli jsme v něm celého kozla, kterého spolkl před několika dny.

Ulovený hroznýš měřil na délku 6 metrů a na šířku uprostřed přes půl metru. Vážil bezmála půl metrického centu.“

Povinnosti skautek: Někteří naši čtenáři-junáci píší nám krátké články a posílají i básničky z junáckého života; postupně uveřejníme jejich články a básničky.

POVINNOSTI SKAUTEK.

(Věra Švecová z Grygova u Olomouce - IV. tř. měšť. školy.)

Sluníčko zas krásně svítí,
radost na vše hleděti,
skautky ty se radují,
přírodou pochodují.

Skautka musí věrná býti,
dle zákona se řídit,
napomenout, poraditi.
každému vždy pravdu říci.

Sestry milé, sestry mladé,
na junáctví buďte hrdé!
Národ nikdy nezradíme,
dopředu se postavíme,
v každém boji s nepřítelem
naší drahé svobody.

Táboření v přírodě: Přemnozí z vás okusí letos po první slasti táboření ve volné přírodě. Buďte opatrní, abyste si nerozvážností nezpůsobili zranění, která by vás do smrti želela. Pamatujte, že naším junáckým příkazem je: Povinnost! - Odpovědnost! - Kázeň! I na táboře věrně plníme povinnost k Bohu, vlasti, bližnímu, a to v každé chvíli. Táboření je dobrou pilnou prací, která jednou nám bude cennou školou života. Rozlišujeme dvojí tábory: tábory stálé a tábory putovní. Na táboře putovním se více utratí, více spotřebuje a získá také více zážitků. Tábor stálý přináší více pohody a hlubší pochopení junáctví. Letos pro nedostatek stanů bude více putovních táborů. Hleďte tu co nejlépe poznat svou vlast, kterou v junáckém slibu slibujete chránit a milovat v každou dobu, a ukazujte všude, že jste dobrými skauty. Promyslete si dobře předem program, pište si deníky o cestě a hleďte získat co nejvíce zkušeností z junácké praxe. Vařte si sami, pečte, signalizujte na dálku a hrajte hry: Za pokladem a j. Pamatujte pak, že správný skaut nenosí zvl. na putovní tábor s sebou nic zbytečného, co by příliš zatěžovalo, ale přece má „ranec jako starý cikán“ a k tomu holá kolena! To proto ten velký ranec, že myslí na dobré vyspání a nese s sebou dostatečné přikrývky. Připravte si vždy dobře lože. Večer je vám teplo, ale k ránu bývá chladno a jestliže vás toto chladno při spaní v přírodě probudí, věřte, že jste se dobře nezaopatřili na spaní a že byste tuto nerozvážnost mohli jednou odpykat revmatickými bolestmi! Proto vždy raději více příprav pro spaní (tepláky, svetr, přikrývku hodně teplou!) a své lože podestlat chvojnám a p.

Vaření v přírodě: Umíme vařit maso v zemi zakopané, umíme vařit lívance zabalené v lopuchových listech, umíme péci rybu v papíře v popeli, kuře či drůbež v hlíně obalenou v popeli (cikánská pečeně), umíme péci buchty pod poleny dřeva či v peci, vyhrabané ve stráni a mnoho jiného. Vyzkoušejte si tyto způsoby. Vyzkoušejte si i pečení masa na rožni. V několika obrázcích ukazujeme vám několik způsobů tohoto vaření v přírodě. K Setonovu hrnci podotýkáme: Je to způsob praktikovaný také Indiány kmene Seneka. Ovšem náš Setonův hrnec je upravenější. Nad ohništěm rozpálíme (ohřejeme) ploché kameny a ty naskládáme do jámy (hloubka asi 60 cm a šíře 40 cm). Pak prošpikované maso zabalíme do promaštěného papíru a do kopřiv a přikryjeme opět rozpálenými kameny. Konečně udusáme hlínou. Do jámy vzniklé vytažením kolíku (viz obr.) nalejeme trochu vody a rychle udusáme opět. Asi za půldruhé hodiny vyhrabeme jámu a maso je velmi chutně uvařeno, plno šťávy a vůně. Lívanec mezi listy neb ryba v papíru a pod. upeče se nám skvěle v popeli. To si již ostatně zkuste sami.

Nezapomňte na Andílka: Fotografie a zkušenosti z junáckých táborů a výletů, články a básně pošlete na adresu redakce.

*

Na blahopřejný telegram, Ústřední duchovní rady Junáka v Praze sv. Otci Piu XII. k výročí jeho korunovace, došla od státního sekretariátu tato telegrafická odpověď:

„Vznešený velekněz odpovídá mladým milovaným junákům-skautům za synovský blahopřejný pozdrav apoštolským požehnáním, aby podnítil jejich horlivost o dosažení ušlechtilých cílů“

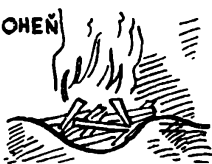
Montini (sostituto).

Setonův hrnec

Placka, zabalená v listech

Ryba, pečená v popeli

Pečení hada z těsta

Moudrá panenka

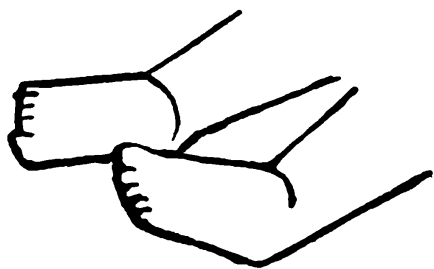
Příслови nám známé hlásá,
mlčeti že zlato —
má panenka zlatovlasá
dokonale zná to!

Moudrým věru myslit více
nežli mnoho mluvy —
a má malá krasavice
vůbec nepromluví.

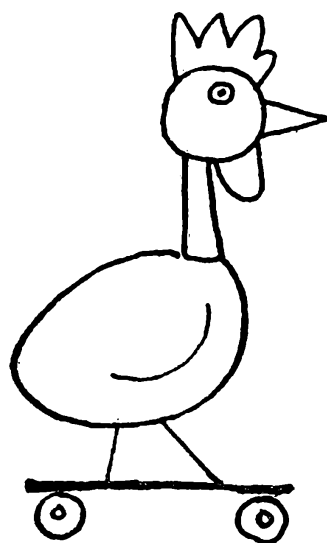
Vážným, tichým, moudrým okem
do světa se dívá —
jistě o čems přehlubokém
přemítá a snívá.

Nedivte se, lidé zlatí,
že tak skouπά k slůvku —
příkladem by mohla státi
pro mnohého mluvku.

Jan Bareš.

Kreslil J. M. Najmr.

Drobnosti

Sbírá A. V. Nesnídal.

ROZLEHLOST PRAHY IV. Původní město Hradčany, které bylo založeno někdy v druhé čtvrti XIV. století, zaujímal tehdy nepatrnou plochu. Bylo to dnešní náměstí a celkem několik bloků domů. Nsl.

VZRŮST VELKÉ PRAHY. Statistický úřad přinesl přehled sčítání obyvatelstva v obvodu Velké Prahy. Tento přehled podává jasný obraz stálého vzrůstu obyvatelstva hlavního města. Na příklad v roce 1869 mělo město 239.790 obyvatel, v r. 1880 již 314.442, r. 1900 514.345, r. 1910 616.631, r. 1921 676.663, r. 1930 848.823 a k 1. říjnu 1940 napočteno již 976.760 obyvatel. Dnes má Praha přes 1 milion obyvatel.

Největší čtvrtí v počtu obyvatel je Praha XIV. (Nusle, Michle, Krč) 110.201. Největším městem pak jsou Vinohrady s 99.759 a Žižkov s 99.276 obyvateli.

PRAHA V ČÍSLECH ZAJÍMAVOSTÍ
Pražské dopravní podniky starají se velmi pečlivě o pohodlí pražského obyvatelstva. Vybudovaly síť elektrických drah 134 km a 564 m dlouhou, na které je zavedeno 23 tratí a projíždí 513 vozů motorových a 680 vlečných. Na autobusových tratích je v provozu 26 vozidel s 2 vlečnými. Na dvou trolejbusových tratích jezdí 9 trolejbusů. Úsilí dopravní správy je urychleně odstraniti nedostatek vozů, zlepšiti provoz a prodloužiti jednotlivé tratě do okrajových obcí Prahy. Nejdelší tratí elektrických drah je č. 11, měří 16 km, nejkratší pak č. 6, měří 5 km.

PATRON ROZHLASU. Svatý Otec Pius XII. oznámil italskému svazu posluchačů rozhlasu k jeho dotazu, že za patrona rozhlasových posluchačů by mohl být považován archanděl Michael.

MILÉ DĚTI,

ukončili jsme tento již 61. ročník Vašeho Anděla strážného po velkých potížích, které tu vznikly po tak hrozném válce. Víme, že často jste dlouho čekaly a chtěly již nové číslo, ale přece jste se dočkaly.

Dnes dostáváte poslední číslo o 32 stranách za Kčs 4.—, nelekejte se, není to zvýšení, dodrželi jsme předplatné ve výši Kčs 25.—, t. j. 7 čísel po 3 Kčs = 21 Kčs a toto číslo 4.—, celkem Kčs 25.—.

Nový ročník bude mít již zase 32 stran, ale bude to již dobrý papír a tím i lepší tisk a obrázky. Věříme, že se Vám bude zase líbit a že budete číst ještě s větší dychtivostí. Slibujeme Vám řadu překvapení. Přičítejte se sami o největší rozšíření. Užijte prázdnin a po nich ve zdraví na shledanou!

Filatelie

Dr. Jos. Mouřínovský, Tišnov.

ZNÁMKY POREVOLUČNÍ. Košické vydání 1945.

Tři hodnoty — 2 Kčs, 5 Kčs, 6 Kčs — s hlavou rudoarmějce, a čtyři hodnoty — 1.50 Kčs, 9 Kčs, 13 Kčs, 20 Kčs — se symbolem souručenství rudé armády a čsl. vojsk. Už dnes jsou dražší než byla jejich cena prodejní!

Další sestavy:

Hradčany: 5h, 5h, 50h, 80h, 200h, 400h, 500h — stříhané	7. —
Hradčany: 5h, 10h, 15h, 20h — zoubkované	3. —
Holubice: 15h, 25h	1.50
Osvobozená republika: 40h T I., 185h	3. —
Hospodářství: 500h, 600h	7. —
Masaryk: 40h, 1K T I., 2K T II.	6. —
3K T II., 1K T III.	2. —
1K T IV., 3K T III.	3. —
Strahov 1.20K, Týn 1.50K, bez pr.	3. —
Týn 2.50K, bez průsvitky	3. —
Sv. Václav: 60h, 2K, 3K	8. —
Tyrš: 2Kč, 3Kč	5. —
Nitra: 1Kč	2. —
Mukačevo 1.20Kč, Strečno 2.50Kč	3. —
Malá Dohoda: 2Kč	4. —

Vysilač A. S.

1. Slávka Škrabová z Rousínova napsala pěkný článku o ptáčích v zimě. Necháme jej na příští rok. — 2. Ludmila Rafajová z Dambořic vypráví o osvobození své rodné obce, o níž se sváděly dlouhé boje. 15 mrtvých a mnoho raněných občanů zůstalo na místě, asi 40 ruských vojáků padlo v boji. Jim platí naše vděčnost. — 3. Jos. Odstrčil a žáci ob. školy v Trávníku mají rádi náš časopis a vyslovují svá přání, která budou splněna v příštím ročníku. — 4. Ze Ždánic nám poslal kdosi nepodepsaný(-á) povídečku „Desetiletá“ a básničku „Pod pláštěm Tvůj mocný...“ Hezky to napsal, ale podmínka k uveřejnění je plný podpis. — 5. Lído Závodská z Tuřan, požádej o zprávu o divad. hře

„Za svobodu národa“ dp. P. Fr. Zlámala, katechetu v Kyjově. — 6. Věra Barošová z Brna-Králova Pole zaslala žertíky ze školy. Budou uveřejněny v příštím ročníku. — 7. Fr. Holobrádku z Lanžhota, děkuji Ti za Tvou pozornost. Básnička o našich maminkách přišla opožděně. — 8. Vldp. P. Hroznata Geršl z Nepomuku připomíná 600. výročí narození sv. Jana Nep. Fotografie nemůžeme bohužel otisknouti na papíře, který je nám k dispozici. Těší nás, že je v rodišti sv. Jana hodně odběratel „Andílka“. — 9. Dp. Jiří Benda, kaplan v Jihlavě, napsal poučný příběh o andělu strážném. — Čtenáři si jej přečtou v příštím ročníku. — 10. Alena Urbanová, žákyně v Pecce, věnovala básničku trpícímu Ježíši. Hodí se spíše pro dobu svato-postní. — 11. J. Š., Lužice, podává zprávu o kladení základního kamene k pomníku padlým rus. vojínům a umučeným v koncentracích 13. dubna t. r. Oznamuje, že byl u nich zřízen homogenní oddíl katol. Junáka. Mnoho zdaru! — 12. Milan Němec z Blišic u Koryčan vyhověl přání redakce a vyličil zajímavé štědrovečerní zvyky ve svém rodišti. Uchováme to na příští vánoce. — 13. Magda Hrdinová vtipně veršuje o vrabcích a špačcích. Bude časem uveřejněno. — 14. Alžběta Šrajerová z Bílé Lhoty poslala příspěvky ze skutečného života. Budou upotřebeny. Pozdravuji mladou literátku z 2. tř. měšť. školy. — 15. Jan Maňák z Lipova by si přál více četby pro starší v A. S. Ale když je mladších většina? — 16. J. Veverka z Nezamyslic děkuje pročitěnou básničkou Boženě Němcové za krásné povídky a pohádky. — 17. Alena Havlíková z Vrahovic: bude uveřejněno. — 18. Všem mladým spisovatelům a spisovatelkám: V příštím roč. bude pro vás vyhrazena v každém čísle celá strana. S Bohem a na shledanou! Šťastné prázdniny přeje Vám všem

redaktor A. S.

Všem odběratelům, na jejichž adresy zasíláme ANDĚLA STRÁŽNÉHO, připojujeme též objednávací lístek na nový ročník, který nám řádně vyplněný co nejdříve zašlete!

ZA PĚKNÉ VYSVĚDČENÍ

**kteře dostáváte na ukončení škol.
roku, požádejte rodiče, aby Vám
koupili některou z těchto knih,
kteře Vás poučí i pobaví:**

Kl. Ptáčková-Pilátová:

BLAŇÁČEK

Spisovatelka, již znáte z básní a povídek, otiskovaných v A. S., vypráví o dobrodružství netopýrka. Kniha je doprovázena řadou krásných ilustrací. Cena Kčs 87.—.

B. M. Kulda:

MORAVSKÉ NÁROD. POHÁDKY

Ty nejkrásnější pohádky našich babiček a maminek najdete v této sbírce s obrázky Michala Floriana, kterého znáte z řady obrázků v A. S. Cena Kčs 96.—

Drahomíra Gajdošová:

STŘÍBRNÝ SMÍCH

Jistě si vzpomínáte na pohádku o červené kuličce, kterou Váň napsala táž spisovatelka. I v této knížce najdete pěkné a poutavé vyprávění o českých dětech Alence, Pavlíkovi a j., které spojily společné hry, zájmy i povinnosti. Cena Kčs 51.—.

Eucharistický kroužek

HRANICE. Když jsme dostaly Anděla strážného, upozornila mě kamarádka Lída na článek, v kterém se psalo o Eucharistickém kroužku. Hned se nám to zalíbilo a domluvily jsme se, že utvoříme takový kroužek. Přidala se ještě tři děvčata k nám. Měly jsme Ježíška vždycky rády a proto jsme si umínily, že mu svou lásku nějak ukážeme. Každý den chodí aspoň jedna z našeho kroužku na ranní mši svatou a k sv. přijímání. Přiznáváme se, že nám to vstávání tak časně ráno připadá za těžko, ale když jsme si vzpomněly na Pána Ježíše a jeho utrpení, hned jsme

vyskočily z postele a spánek byl ten tam. Nadávali jedna z nás, musí platit 20 haléřů, a když řekne Boží jméno nadarmo, 50 haléřů. Peníze odevzdáváme každý týden do kostela. Tak jsme si to nadávání úplně odnaučily. Píšeme každý týden, co jsme vykonaly. Pan katecheta nám půjčil knihu, která píše o Ježíškově. Posloucháme velmi rády, když velebný pán vykládá o Spasiteli. Vždycky nás ruší zvonek, který ohlásí konec hodiny. Uplynuly velikonoce. Doba, ve které Pán Ježíš tolik trpěl, aby nás vykoupil. Neseme mu za nepatrnou náhradu svá čistá srdce darem. S čistou a upřímnou modlitbou vzpomínají na Vás členové eucharistického kroužku „Čistá srdce“ v Hranicích.

*

Drazí hoši a děvčata! V duchu vás všechny vidím, jak se těšíte na prázdniny. Přejí ti té radosti z plna srdce. Ať se hodně zotavuje tvoje tělo během těchto prázdnin, ale ať se hodně osvěží také tvoje duše!

Pamatuj proto na modlitbu každé ráno i večer! Ráno řekni Pánu Ježíši, že chceš dělat všechno z lásky k němu a večer si vzpomínej, zdali byl s tebou spokojen. Zvláště si vzpomínej, co dobrého jsi ten den vykonal(a) a co si odepřel(a) z lásky k němu. V čem jsi Pána Ježíše snad zarmoutil(a), toho lituj z lásky k němu a řekni mu, v čem se chceš na druhý den nejvíce polepšit. Aspoň každou neděli a zasvěcený svátek přijď ochotně a s radostí na mši svatou, i když máš snad daleko. Nemáš-li do kostela příliš daleko, přijď na mši svatou i ve všední den. Aspoň jednou za měsíc přijď k sv. zpovědi a k sv. přijímání! To bude pro tebe posila největší. Když budeš věrnou ovečkou P. Ježíše, on ti bude dobrým Pastýřem, bude tě během prázdnin chránit a nenechá ti ublížit. Přiváděj na mši svatou a k sv. přijímání i jiné! Pokus se založit aspoň jeden nový Eucharistický kroužek! Častěji během dne si potichu říkej: „Pane Ježíši, ty jsi můj a já jsem Tvůj (Tvá)!“ To velice rád od tebe uslyší Pán Ježíš a pokaždé ti požehná. Když tě něco ke hříchu pokoušelo, odejdi pryč z toho místa a řekni si potichu: „Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží!“ — Ať mají z tebe rodiče o prázdninách jen radost!

Udělej si prázdninový deník! Na obálku, pěkně ozdobenou, můžeš si napsat velkými písmeny: Můj prázdninový deník. — Pod to si napiš svoje hlavní heslo pro celé prázdniny: Vždy s čistou duší, s radostnou tváří a s dobrým srdcem. K tomu si připiš svoje jméno a adresu. Potom si piš do deníku, pokud možno každý den, co dobrého jsi udělal(a), co sis odepřel(a) z lásky k Pánu Ježíši a kterou užitečnou práci jsi vykonal(a). Také si napiš, kde a kdy jsi byl(a) na mši svaté, u sv. zpovědi a u sv. přijímání. Když se ti podařilo založit nový Eucharistický kroužek, také o tom napiš, ale podrobněji: co všechno jsi podnikl(a) než se ti podařilo kroužek založit, kolik má členů, jak se jmenují, kolik mají roků, které jméno má kroužek, kdo je jejich vedoucí a jak konají své povinnosti. Na vaše zprávy už se opravdu těším. Pište na adresu: P. Fr. Tomášek, Olomouc, Komenského 6-II. Za vás všechny se denně modlí a své zvláštní kněžské požehnání ráno i večer vám posílá
váš P. Fr. T.

VYVOŘOVNĚTE PŘEDPLATNĚ!

VELKÁ HÁDANKÁŘSKÁ SOUTĚŽ!

MILÍ HÁDANKÁŘI!

Chápu Vaši netrpělivost, ale když mohu v celém ročníku uveřejnit asi 100 hádanek — a příspěvků mám více jak 1800 — to je i pro redakci velký oříšek. — Velmi mnozí se domnívají, že když pošlou rozluštění z č. 1., ihned v č. 2. bude výsledek — a zatím při nejlepším to nejde uveřejnit ani v č. 7. Abych Vám těžkosti tiskové vypisoval, na to není místa, mějte strpení, porozumění a vytrvejte...

VŠEM LUŠTITELŮM připomínám, že kdo nebudou vylosováni v č. 1. až 10. a vyřeší nejvíce hádanek v celém ročníku (zašlou nejvíce rozluštění), budou slosováni po prázdninách v SOUTĚŽI ZDATNÝCH ŘEŠITELŮ o hodnotné knižní, případně věcné odměny. Bližší v novém ročníku!

VŠEM ZE SRDCE DĚKUJI ZA PILNOU A TRPĚLIVOU SPOLUPRÁCI jak řešitelům, tak příspěvatelům-hádankářům ze všech míst naší republiky. Po prázdninách na shledanou, vytrvejte a přihlaste se ještě ve větším počtu. Užijte ve zdraví prázdnin a nezapomeňte na „Andílka“!

Váš Vojtěch Maňoušek.

Knižní odměny:

ČÍSLO 1.

A. Přidal, Napajeda, K. Podsedník, Jezera, J. Tlačil, Třeboň, A. Šenk, Senice, O. Jaroš, Padochov, S. Hladiš, Nivnice, V. Maitlová, Slatinky, M. Volková, Brno, M. Hradilová, Žeravice, M. Zouharová, Brno, J. Juránek, Bystřec, V. Ostrý, Olešnice, F. Škodák, Tasov, V. Kožoušková, Vel. Meziříčí, J. Formánková, M. Písek. — Celkem 15 luštitelů odměněno laskavostí vydavatelstva Andílka, které vzhledem k velkému zájmu 5 odměn knižních přidalo. — Správných rozluštění z č. 1. přišlo 1526, z toho 895 od chlapců, 631 od děvčat. Nesprávných, neúplných a málo rozluštěných byl malý počet. — Dotazy v jednotlivých dopisech postupně odpovídám, pokud přiložena známka na odpověď!

ČÍSLO 2.

E. Smíšková, Malhostovice, M. Vašíčková, Ponětovice, A. Šmídková, Husovice, F. Hrubá, Svitávka, F. Černý, Šebkovice, A. Březina, V. Újezd, V. Pešek, Jistebnice, J. Obadal, Lidečko, M. Froněk, Mirošov, Z. Kosatík, Břest. — Celkem 10 luštitelů. — Luštění došlo z č. 2. celkem 545 správných — z toho od chlapců 353, od děvčat 192.

ČÍSLO 3.

F. Miklíš, Příluky, J. Valoušek, Svitávka, G. Kosík, Brno, L. Mikulec, Košíky, J. Pecl, Kobylnice, R. Pavlát, Novosedly, K. Dubská, Popelín, I. Hájková, Brno, M. Kotulánová, Šlapanice, S. Janků, Kateřinky, L. Hrabovská, Kobernice. — Celkem 10. — Rozluštění správných bylo zasláno jen 265, z toho 168 od chlapců, 97 od děvčat.

ČÍSLO 4-5.

V. Hýbner, Záříčí, F. Mužík, Hor. Loučky, A. Felkl, Deblín, A. Kratochvíl, Loukovice, F. Krátký, Uh. Přibram, J. Tušer, Doupě, M. Janáková, Miletín, L. Roháková, Třešť, C. Gambová, N. Hvězdlice, J. Horáková, Rájec n. Sv. — Celkem 10. — Správných rozluštění bylo zasláno 439, z toho od chlapců 298, od děvčat 141.

ČÍSLO 6.

P. Vrána, Brno, J. Káňa, Zlín, K. Novák, Mělník, O. Lengál, Slavičín, A. Vychodil, Ochoz, M. Plavina, Šar. dičky, A. Navrátilová, Vír, L. Vlachová, Terežín, M. Večeřová, Pavlínov, H. Škarková, Čáslav. — Celkem 10. — Správných řešení došlo 243, z toho od chlapců 167, od děvčat 76. — Kromě těchto přišlo z č. 1. — 5 mnoho zásek neúplných, nesprávných, které nemohly být vzaty do slosování. — Ti, kdož jste dosud nevyhráli, máte naději na příští čísla, když řešení pošlete a budete vylosováni! A musím připomenout: NELUŠTÍME PRO ODMĚNU, ALE PRO ZÁBAVU A POUČENÍ — přejte a bude vám přáno, z tolika set řešitelů je těžko vylosovati všechny, když je určeno jen 10 odměn.

Správné rozluštění hádanek „Anděla strážného“ roč. 61.

ČÍSLO 1.

1. ČTĚTE A ROZŠÍŘUJTE ANDĚLA STRÁŽNÉHO! — 2. Pa-rtý-Jean (Žan), Partyzán. — 3. Praha, rosa, asi, ha, a. — 4. Dr. Ed. Beneš. — 5. SVOBODA JE VZÁCNÉ KVÍTKO, OŠETŘUJ JE KAŽDÝ PEČLIVĚ! — 6. Září, vaří. — 7. Hora, Hora. — 8. Stalin, Beneš. Šrámek, Nejedlý, Kopecký. — 9. Sovětské Rusko. — 10. Dyk, dyka. — 11. J. V. Stalin. — 12. Zá-hon, Hon-za. — 13. Odra, drak, rána, akát. — 14. L-ano, l-zak. D-ora, l-rak, C-eva, E-mír. — Lidice.

ČÍSLO 2.

15. Dr. Jan Šrámek. — 16. Petr Bezruč. 17. Říjen, týden, Cyril, Jemen. — 18. Pa-V-ouk, pa-L-ouk. — 19. Rava, tráva, otrava. — 20. Pedál, v-aluta. Mošna, Asiat, točna, klení, rkýř. — Památka dušiček. — 21. Másle, mašle. — 22. O-páv a, Opava. — 23. ROZŠÍŘUJTE ANDĚLA STRÁŽNÉHO! (1, 6, 11 vo-dor.) — Uskali, Irma-Sa, tam, žij. — I, Týn, Tekla. — Ay, mír. — Akr. — Sdělení, ze. — Jen, tasm, i. — Al, po, lár. — T, sýr, Aron.

ČÍSLO 3.

24. Královna sv. Růžence. — 25. Sáva, Amos, vozy. Asyr. — 26. J. V. Sládek, Sv. Čech, K. Světlá, K. Sabina, V. Hálek, J. Neruda, G. P. Moravský, J. Arbes. J. Svátek, V. B. Třebízský. — 27. Do sta, stá-do. — 28. Kar(rak)-pa-ty, Karpáty. — 29. T-Antal, Tantal. — 30. La-ma, Ma-tra, trá-my, mý-to, To-máš, maš-le. Lé-ky, ký-la. — 31. Beneš, Emil, Nil, El., š. — 32. Republika. — 33. A, ta, tra, tar, katar, Otakar. — 34. Listnatý strom, kamna, hodiny, bezové, hlas. — 35. Ant., nůž, dub, eso, les, sůl, tis, rak, asi, žok, Nor-yak. — „ANDĚL STRÁŽNÝ“.

ČÍSLO 4-5.

36. V-raky, M-raky. — 37. Mikulášská nadílka. — 38. Sázava, Lužnice, Morava, Loučná, Mže. — 39. CHRAŇ, BOŽE, NAŠI SVOBODU! — 40. Pec, cep. — 41. Anděl strážný. — 42. Karel, Otava, losos. Irena, Nosek. — Kolín. — 43. Ne-moc, Ni-ce, ne-mocnice. — 44. Čistota půl zdraví! — 45. Sl.. oko sokol. — 46. Bratislava. — 47. D-laň, dlaň.

Pokrač. v příštím ročníku

Rozluštění z č. 6-8 možno zaslat do 31. července 1948.

Mezi luštitelé hádanek z č. 1-6 vylosováno celkem 55 hodnotných knih!